Biblia este totusi adevarata

de Petru Popovici

"Întreaba dobitoacele, si te vor învata,
pasarile cerului, si îti vor spune;
vorbeste pamîntului, si te va învata;
si pestii marii îti vor povesti"
Iov 12:7,8

PREFATA
?
I. NECESITATEA UNUI ASA STUDIU
?
II. MARTURIA ARHEOLOGIEI

A. Perioada Patriarhala
1) Potopul. 2) Nimicirea Sodomei. 3) Împara-tia hititilor. 4) Avram nomadul. 5) Iosif în Egipt. 6) Hurianii. 7) Scrisorile de la Mari si amoritii. 8) Textele feniciene de la Ugarit.
B. Perioada Exodului
1) Asuprirea în Egipt. 2) Moise. 3) Iesirea din Egipt.
C. Perioada cucericii Canaanului
1) Spre tara promisa. 2) Primele cuceriri. 3) Asezarea în Canaan.
D. Perioada împaratilor
1) Vremea lui Saul. 2) Vremea lui David. 3) Vremea lui Solomon. 4) Fuga lui Iero-boam. 5) Navalirea lui Sisac. 6) Evidente despre Ahab. 7) Iehu si obeliscul negru: 8) Analele lui Tiglat Pileser. 9) Documente despre Salmanaser. 10) Evidente despre existenta lui Sargon. 11) Confirmari pentru vremea lui Ezechia. 12) Probleme în lega-tura cu Manase.
E. Perioada captivitatii
1) Nebucadnetar si Biblia. 2) Existenta lui Belsatar confirmata de tablite.
F. Perioada întoarcerii din captivitate
1) Documente despre Cir. 2) Întoarcerea prinsilor de razboi. 3) Evreii sub persi.
G. Perioada interbiblica
H. Perioada nasterii Domnului Isus
1) Sînt vrednici de crezare evanghelistii? 2) Oare a existat recensamîntul? 3) A trait Irod pe vremea nasterii? 4) Încurcatura cu Quirinius.
I. Perioada Bisericii Primare
1) Guvernatorul insulei Cipru. 2) Au existat "politarhi" la Tesalonic? 3) S-au închinat atenierii "Unui Dumnezeu necunoscut"? 4) A fost Galion cîrmuitor al Ahaiei? 5) Cum aratau cartile de vrajitorie de la Efes? 6) "Intrarea strainilor oprita". 7) Erast vistier-nicul de la Corint.
?
III. MARTURIA FIZICII
1) Legea atractiei universale. 2) Greutatea aerului. 3) Totul din atomi.
?
IV. MARTURIA ASTRONOMIEI
1) A fost soarele creat în ziua a patra? 2) Exista întinderea cerului? 3) Pamîntul sprijinit pe nimic. 4) Pamîntul e rotund. 5) Globul e masurat si cîntarit. 6)

Miscarea în spatiu. 7) Pot fi legate apele? 8) S-a oprit soarele? 9) A existat steaua Betleemului?
?
V. MARTURIA STIINTELOR NATURALE
1) Plante fara soare? 2) Ordinea creatiei. 3) Originea vietii. 4) Împartirea plantelor. 5) "Dupa soiul lor".
?
VI. MARTURIA ZOOLOGIEI
1) A putut fi înghitit Iona de peste? 2) Au existat monstrii marini în Mediterana? 3) A putut fi dat afara de peste? 4) S-a putut sa scape viu din sucul gastric?
VII. MARTURIA MATEMATICII
?
VIII. MARTURIA MANUSCRISELOR
1) Evangheliile sînt scrise de evanghelisti. 2) Vechimea manuscriselor. 3) Veridicitatea constatata din fragmente. 4) Veridicitatea constatata din citate.
?
IX. MARTURIA UNOR OAMENI MARI X. MARTURIA PERSONALA - PROBA INTERIOARA
?
XI. MARTURIA PERSONALA - PROBE EXTERIOARE
1) Viata înoita. 2) Statornicia. 3) Puterea de biruinta.
?
XII. PROBA VESNICIEI

PREFATA

Cartea de fata este un studiu ce l-am tinut în Timisoara în anul 1966. Ele nu sînt studii lucrate în linistea unui birou, unde se poate urmari frumusetea si eleganta stilului, ci sînt predici rostite la amvon. Prin bunavointa unora au fost înregistrate pe banda, apoi au fost transcrise. Ramîne ca Domnul sa dea rasplata fiecaruia pentru munca sa.

Capitolul "Marturia arheologiei" l-am revizuit si îmbunatatit în lumina descoperirilor mai recente si a materialului documentar de care am putut avea parte în vremea din urma. Capitolul "Marturia proorociilor" l-am scos afara, caci va fi o lucrare separata, iar la marturia astronomiei am adaugat constatarea calcu-latoarelor electronice cu privire la oprirea soarelui, descrisa în cartea lui Iosua.

Marturisesc ca studiul mi-a fost folositor mie si sper ca va fi folositor multora.

Dezvoltarea credintei e în functie de cresterea cunostintelor noastre, iar trai-nicia credintei e în functie de verificarea teoretica si experimentala a adevarului, de siguranta ca ceea ce cunosti si crezi e adevarat.

Fie ca o lumina deosebita a Domnului sa se reverse prin aceasta umila lucrare asupra fiecarui cititor, spre a cunoaste ca Biblia, cartea aceasta veche, dispretuita de multi, este adevarata.

Petru Popovici

I. NECESITATEA UNUI ASA STUDIU

Biblia e "Cartea cartilor". Ea este scrisa de multi autori si acestia de diferite categorii: oameni învatati si oameni neînvatati, împarati si pescari, strîngatori de smochine si ciobani, prooroci si apostoli, legislatori si medici. Cartea aceasta, care are 66 carti împartite în 1.189 capitole si 31.173 versete, cu un total de vreo 773.746 cuvinte, am vrea sa stim daca este adevarata sau nu. Aceasta e o mare problema a zilelor noastre. Azi omul nu e gata sa creada tot ce i se spune. El vrea sa cerceteze si sa se convinga.

Cartea aceasta, care este denumita "Cuvîntul lui Dumnezeu", care poarta pe paginile sale de peste 2.000 de ori expresia: "Domnul a zis" sau "Asa vor-beste Domnul", am vrea sa stim daca este adevarata.

Unii spun ca Biblia e o carte mitologica, ca relata-rile ei sînt legende, ca în cuprinsul ei sînt o multime de contraziceri; deci, dupa parerea lor, Biblia nu este adevarata.

Pentru noi, Biblia este de o valoare deosebita, ca si pentru toti crestinii. Ea este Cartea de temelie. Pe ea se fundamenteaza crezul nostru în Dumnezeu, în Cristos Domnul si în Duhul Sfînt. Ea este singurul nostru îndreptar de credinta si de practica. Din învata-turile ei izvorasc virtutile crestine si frumoasa viata curata, plina de pace si bucurie. Noi nu acceptam traditia, nu acceptam scrierile apocrife, ci doar Biblia, nimic în plus, nimic în minus.

Altii, care au mai multe carti de temelie, se pot bizui pe ele. Dar noi avem numai Biblia si daca ea se dovedeste neadevarata, aceasta înseamna ca toata credinta noastra este zadarnica, toata vietuirea noas-tra în curatie si dragoste, toata purtarea batjocurei din pricina lui Isus si toate sperantele cu privire la raspla-tirea si fericirea vesnica nu au nici un sens. Daca Biblia nu este adevarata, înseamna ca tot crezul nostru se prabuseste, ca tot edificiul grandios al Crestinismu-lui nu are temelie.

Astazi, cînd telescoape uriase observa galaxii înde-partate si fotografiaza nebuloase în formarea lor, cînd cu ajutorul spectrului se analizeaza elementele din care este compusa o stea de la mii de ani lumina, cînd microscoape ionice cu mariri de milioane de ori cerceteaza atomul si particulele elementare, cînd pe

baza radioactivitatii se determina vîrsta formatiilor geologice si a pieselor arheologice, astazi în fata atîtor metode de cercetare mai poate ramîne Biblia în pi-cioare?

Daca ea este numai o ticluire omeneasca, învelita în falsa afirmatie ca este o descoperire dumnezeiasca, autorii vrînd prin aceasta sa ne duca în ratacire, sa fie stiut ca nu vrem sa ne lasam pacaliti. Scepticismul veacului nostru ne-a învatat sa nu dam crezare ori-carei teorii, oricarei vorbe, ci sa le cercetam întîi. De aceea nu îi credem nici pe cei ce sustin ca Biblia nu este adevarata. Noi vrem sa ne convingem printr-o minutioasa cercetare. Astfel o vom privi prin luneta si o vom analiza prin microscop, o vom proba cu rigla de calcul si pe baza radiatiei. Voi chema mai multe ramuri ale stiintei sa depuna marturie daca Biblia este adevarata sau nu.

Cineva îmi spunea odata cum fiind într-un grup, unul afirma sus si tare ca Biblia nu este adevarata. Un altul îl întrerupse cu întrebarea: "Asculta, ai citit dta vreodata Biblia? Ai citit-o?" La aceasta, respectivul a raspuns sincer: "Nu, n-am citit-o."

Gînditi-va ca as avea în fata mea o farfurie cu mîn-care si fara sa gust macar o lingurita, eu vin si afirm ca nu este buna. Oare e valabila afirmatia mea? Pe ce se întemeiaza ea? Un om cinstit nu poate critica un lucru pîna ce nu îl cunoaste îndeaproape.

Studiul acesta e necesar pentru credinciosii vremii noastre. Azi nu mai poti zice ca tu crezi Biblia fiindca preotul sau predicatorul ti-a spus ca e adevarata. Tu însuti trebuie sa fii convins ca e adevarata. Cînd altii aud ca tu citesti Biblia, rîd ironic si-ti zic: "Cum, mai citesti Biblia? Se poate ca tu, om cu pregatire, sa crezi asa ceva?" Ironia este o arma foarte ascutita. Pentru acei ce nu au cercetat, nu s-au convins ei personal de adevarul Bibliei, o asa lovitura a vrajmasu-lui e gata sa-i doboare. La început, iau Biblia de pe masa ca sa n-o vada altii, iar cu vremea nu mai citesc deloc în ea. E cu totul altfel pentru unul care a probat--o si stie ca e aur curat. Bijutierul nu se sperie de parerea taranului cu privire la aur. Cu cît vei fi mai convins de adevarul Bibliei, cu atît vei fi mai de neclin-tit în credinta ta.

Studiul acesta e necesar chiar si pentru cei ce sînt pe deplin convinsi ca Biblia e adevarata, ca este Cu-vîntul lui Dumnezeu, ca sa o citeasca mai mult, sa o iubeasca mai mult. Multi au neglijat-o în vremea din urma. Au trecut zile si n-au citit-o. Nu au timp pentru ea si nu le este foame de învataturile ei. Cercetarea noastra va fi ca mirosul de friptura, care trezeste foamea si în cel ce se parea ca nu este flamînd; ca si curatirea unui diamant ce zacea plin de praf, dar acum nu te mai saturi a-l privi, cum reflecteaza cu multele sale fete, razele scînteietoare ale soarelui. O, cum as vrea ca Duhul Domnului sa înlature toata negli-jenta noastra fata de Biblie!

Într-o zi, un copilas lua de pe o polita din casa o carte veche cu scoarte tari si se juca cu ea. Mama-sa vazîndu-l, îl certa si îi spuse ca nu are voie sa se joace cu ea, fiindca e Cartea lui Dumnezeu. Copilul o privi îndelung si apoi zise mamei:

"Daca e Cartea lui Dumnezeu, ar trebui s-o trimiteti înapoi lui Dumnezeu, ca voi si asa nu mai cititi din ea." Vai, în cîte familii de credinciosi nu s-ar putea spune acelas lucru! Noi cîn-tam adeseori:

"Cartea asta Dumnezeu ne-a dat.
Ea-i izvorul fericirii,
Cînd noaptea mortii va sosi,
Razele ei vor straluci."

Da, Dumnezeu ne-a dat-o, dar o folosim noi? Gasim în ea izvorul fericirii? În clipa mortii oare ne vor stra-luci razele ei?

Apoi studiul acesta e necesar pentru cei necre-dinciosi. Multi au ajuns sa nu creada Biblia fiindca asa li s-a spus de altii. Ei n-au cercetat, ci au luat de bun ce li s-a spus. Dar nimeni n-ar vrea sa fie înselat, nici în lucrurile mici, dar mai ales în cele mari, privi-toare la viata, la fericire, la vesnicie. Acest studiu i-ar putea ajuta sa vada adevarul. Ah, cum doresc aceasta! Port în sufletul meu ruga ca Duhul Sfînt sa dea fie-caruia multa lumina prin acest studiu. Atunci timpul cheltuit de mine în pregatirea lui si timpul cheltuit de tine în citirea lui s-ar transforma într-un cîstig pe care nici o minte omeneasca nu l-ar putea calcula, ci doar vesnicia îl va putea arata. Cunoasterea adevarului, ali-pirea de adevar si trairea în adevar, duce la cel mai mare cîstig pentru timp si eternitate.

II. MARTURIA ARHEOLOGIEI

A. PERIOADA PATRIARHALA

Arheologia este stiinta care se ocupa cu studierea trecutului istoric al omenirii, pe baza ramasitelor ma-teriale ale vechilor culturi scoase la suprafata prin sapaturi. Nu numai inscriptiile, ci chiar si cioburile au grai pentru arheologi. Ele spun carei civilizatii apar-tineau.

Biblia e o carte foarte veche. Întrucît stiinta aceasta studiaza trecutul, voi chema arheologia sa depuna marturie daca Biblia este adevarata sau nu.

Arheologia da grai pietrelor. Domnul Isus spunea odata dusmanilor Sai, care îi cereau sa opreasca pe copiii ce cîntau laude: "Daca acestia vor tacea, pie-trele vor striga" (Luca 19:40). Azi, fiindca multi au înce-tat de a-L slavi pe Cristos, iar unii chiar daca îi cînta laude cu buzele, Îl tagaduesc prin traiul lor pacatos, exista pietre care Îl marturisesc, care Îl proslavesc pe Dumnezeu. Da, exista pietre care vorbesc despre El si Cuvîntul Lui, mai puternic decît cei mai talentati predicatori.

Dovezile pe care le da arheologia cu privire la Biblie sînt foarte multe.

Credeti-ma, eu personal am ramas uimit de multimea lor, cînd am cercetat în-deaproape acest domeniu. Va marturisesc ca pentru mine este folositor studiul acesta si sper ca va fi la fel pentru toti cititorii.

1. Potopul

O relatare a Bibliei pe care foarte multi o puneau la îndoiala, iar altii o tagaduiau si o ironizau, a fost POTOPUL. Capitolele 6 - 9 din Geneza se ocupa cu descrierea lui. "Cum s-ar putea sa fie adevarat asa ceva?" ziceau scepticii. Cu toate ca ne despart cîteva mii de ani de acel eveniment, noi vrem sa stim daca a fost sau nu potopul. Vrem sa ne convingem daca e adevarat ce spune Biblia sau e minciuna. Cum putem sti asa ceva? Întrebam arheologia, ea ne poate lamuri.

Arheologia a scos la lumina o seama de istorisiri ale potopului. Potopul e pomenit în vechile scrieri cal-deene, chineze, mexicane, grecesti, egiptene si feni-ciene. Iar la multe popoare, care nu cunosteau tehnica scrisului, cunostinta despre potop a ramas pe cale de traditie, adica s-a transmis oral din tata în fiu. În Ger-mania, Dr. Johannes Riem a facut un studiu aprofundat asupra traditiei potopului la multe popoare si rezulta-tul l-a consemnat în cartea sa: "Die Sintflut in Sage und Wissenschaft." În introducere, el zice: "Dintre toate traditiile, nici una nu e atît de generala, atît de raspîndita pe pamînt... ca traditia potopului." Iar Dr. Richard Andree, alt învatat german, a colectat 88 de traditii diferite ale potopului: 20 din Asia, 5 din Europa, 7 din Africa, 10 din Australia si 46 de la po-poarele din America. Faptul ca sînt diferite, ar putea obiecta cineva, arata ca nu sînt adevarate. Da, ele sînt diferite, spune si autorul, însa toate au trei lucruri comune: 1) Toate marturisesc ca a fost un potop de ape pe pamînt, care a nimicit omenirea. 2) Toate afir-ma ca mijlocul de salvare a fost o corabie. 3) Toate spun ca o samînta de oameni a fost salvata de la nimi-cire; unele chiar precizeaza cifra de opt.

Arheologia a scos la suprafata mai multe tablite de teracota, un fel de placi de lut, care erau scrise cînd erau moi, apoi se puneau la uscat, iar dupa aceea se asezau în biblioteca. Dupa mii de ani, cu ajutorul hîrletului si a tîrnacopului, arheologia a reusit sa scoa-ta de sub darîmaturi, tablite pe care sînt relatari în legatura cu potopul.

O expeditie arheologica sub conducere lui A.H.Layard a facut sapaturi la Ninive între anii 1845-1847 si a dezgropat unul din palatele lui Sanherib. Layard a adus mult material arheologic pentru Muzeul Britanic. Camera Comunelor a votat suma de 3.000 lire pentru muzeu si Layard a fost trimis din nou pentru excavatii. Între anii 1849-1851, el dezgroapa alt palat al lui Sanherib si palatul lui Asurbanipal. Un îmbelsugat material arheologic a fost adus la Muzeul Britanic. Dupa mai multi ani, un tînar geniu, George Smith, func-tionar la muzeu si cunoscator al scrierii cuneiforme, a fost însarcinat cu sortarea materialului si cu copie-rea inscriptiilor de pe tablitele cele mai importante pentru cercetatorii straini. Lucrînd astfel, într-o zi, dadu peste un fragment de tablita pe care erau ur-matoarele cuvinte:

"Corabia s-a oprit pe muntele Nisir. Eu am trimis un porumbel, si el s-a dus. Porumbelul a mers si s-a întors si un loc de odihna nu a gasit si s-a reîntors."

Smith si-a dat seama de asemanarea acestor rîn-duri cu relatarea potopului din Geneza. Numaidecît a început sa caute dupa cealalta bucata rupta a tablitei. Cautînd, a gasit alte doua tablite, cu alte relatari tot despre potop. El a anuntat marea lui descoperire la 30 dec.1872, înaintea Societatii Biblice de Arheologie din Londra. Aceasta a fost ceva senzational nu numai pentru barbatii de stiinta, ci chiar si pentru public în general.

Pîna atunci se cunostea o versiune babiloneana a potopului, descrisa de istoricul Berosus, un contem-poran cu Alexandru Macedon. Toti presupuneau însa ca Berosus a împrumutat istoria potopului de la evreii care au fost în captivitatea babiloneana. Iata ca acum se gasi o descriere a potopului, care era mult mai veche ca perioada captivitatii si care se asemana pîna în cele mai mici detailii cu istorisirea biblica.

Imediat dupa anuntarea acestei descoperiri, proprie-tarii ziarului "Daily Telegraph" din Londra au pus la dispozitia lui George Smith suma de 1.000 lire însar-cinîndu-l sa mearga la Ninive sa caute celelalte frag-mente de tablite, spre a întregi aceasta versiune asi-riana a potopului.

Conform cu Enciclopedia Americana, 1946, vol. 2 pag. 433, George Smith a mers la Ninive si a facut sapaturi arheologice în anul 1873. Munca lui a fost încununata de succes prin descoperirea fenomenala a unei imense biblioteci cu 30.000 de tablite si cilindri, care au apartinut colectiei împaratului Asurbanipal, 668-626 în.Cr., ultimul mare înparat al Asiriei. Tot materialul descoperit l-a adus Muzeului Britanic. Aceasta descoperire a dat un imbold deosebit arheolo-giei. El a fost trimis înca în trei expeditii. Cea din urma n-a reusit s-o duca la sfîrsit, caci moare de febra la Alepo în 19 aug.1875.

Între tablitele descoperite, mai multe cuprind anu-mite versiuni ale potopului. O tablita spune ca toata omenirea a fost nimicita de potop; se precizeaza ca a fost nimicita din cauza pacatelor, cu exceptia celor care s-au refugiat în corabia unuia numit Phitutroth. Doar acesta împreuna cu cîteva persoane si cu cîteva animale au scapat. Deci, este un fel de Noe caldeian. Mai spune ca potopul a pustiit sapte zile, iar dupa ce s-a terminat pustiirea, cei din corabie au dat dru-mul la trei pasari ca sa cerceteze pamîntul: un corb, o rîndunica si un porumbel. Observati cum se asea-mana relatarea caldeiana cu cea biblica?

Sa luam o alta tablita din biblioteca lui Asurbanipal. Tablita este înscrisa la Muzeul Britanic sub nr.3375. Ea spune ca dumnezeii, la un sfat, au hotarît potopul si au cerut lui Karitadra sa-si faca o corabie destul de mare pentru el, familie si animale. Cînd corabia a fost gata, au intrat în ea, au închis usa si îndata a început potopul, care a distrus omenirea.

Pe alte tablite s-a gasit un poem epic, care vor-beste despre un personaj numit Ghilgames. Poemul a fost scris pe 12 tablite cu un total de vreo 3.000 rînduri din care noi avem abia vreo jumatate. Acest poem a fost tradus si în românește si editat la Bucu-resti. Poemul a fost scris în cuneiforma cu mult înainte de scrierea

Genezei de catre Moise. În rîndurile 132 si 133 din acest poem se spune:

"Am privit deasupra apelor, era liniste,
Si toata omenirea era întoarsa în tarîna."

Si în acest poem sînt multe asemanari cu istorisirea biblica: îndrumarea data, pregatirea corabiei, potopul cu furtuna, nimicirea oamenilor, pastrarea vietii, opri-rea corabiei pe un munte, trimiterea de pasari pentru cercetarea pamîntului, aducerea unei jertfe de multu-mire si ca aceasta jertfa a fost acceptata, dîndu-se asigurarea ca nu va mai fi un alt potop.

În descrierea potopului de catre Berosus apar cam aceleasi lucruri. Iata o parte din relatarea lui:

"În timpul domniei lui Xisutros, al zecelea împarat al Babilonului, a fost un mare potop. Înainte de a veni potopul, zeul Cronos a aparut regelui în vis si l-a înstiintat ca pe ziua a 15-a a lunii Daisios, toti oamenii vor pieri prin potop. El i-a spus... sa-si faca o corabie si sa intre în ea cu familia sa, cu prietenii sai cei mai dragi, sa depoziteze în corabie provizii de mîncare si bautura, sa determine ani-male salbatice, pasari si patrupede, sa intre... Xisutros a ascultat si a cladit o corabie... A adu-nat tot ce i s-a poruncit si s-a îmbarcat cu sotia, cu copiii si cu prietenii sai cei mai intimi. Potopul a venit..."

Si în aceasta descriere, corabia s-a oprit pe un munte în Armenia, el a dat drumul la pasari si a adus jertfa de multumire.

Ziarul "Buffalo Courier Express" a descris cum o expeditie recenta a lui Dana si Ginger, într-o regiune neexplorata din Mexic, au gasit o veche descriere Mayaa potopului. Unele detalii ale acestei istorisiri, ce era cunoscuta de vechile triburi de bastinasi ai Americii Centrale, sînt putin fantastice, totusi elemen-tele de baza sînt comune cu cele biblice: ca a fost un potop care a acoperit tot pamîntul; ca potopul a nimi-cit oamenii si vietuitoarele; ca un om cu familia sa a fost salvat într-o corabie, împreuna cu animale si pasari; ca la sfîrsitul potopului s-a dat drumul la pasari si chiar nici frunza de maslin nu a fost omisa. Povestiri despre potop s-au gasit la vechii locuitori ai Sudanului, Africa, la indigenii din Alaska, din Hawaii din Groenlanda, din Sumatra, Borneo, Polinezia, Micro-nezia, Melanezia, Noua Guinee, la tribul Batac, la chinezi, la indieni, la egipteni si la greci.

Apoi potopul se constata din termenii folositi în precizarea timpului. Istoricul antic Berosus si scrierile cuneiforme pomenesc de 10 monarhi, care au trait "înainte de potop", deci se afirma ca a existat potopul.

Cercetatorii Bibliei fac legatura între acesti 10 monarhi si cap.5 din Geneza, unde sînt însirati cei 10 patriarhi de la Adam la Noe.

Ceva mai mult, Berosus sustine ca scrisul a fost inventat nu dupa potop ci înainte de potop. Pe o tabli-ta cu scriere cuneiforma se pastreaza relatarea cu pri-vire la un împarat, care avea mare placere sa citeasca scrierile ramase "dinaintea potopului". Îm-paratul Asurbanipal, care a înfiintat vestita biblioteca

de la Ninive, aminteste de "inscriptiile din timpul dinaintea potopului."

Deci, termenii "înainte de potop", "scrieri dinaintea potopului", "inscriptii din timpul dinaintea potopului" gasiti pe tablitele dezgropate de arheologie, dovedesc ca a fost potopul.

Ceea ce spune Biblia e confirmat si de sapaturile facute de arheologi în solul pamîntului. Descoperiri deosebit de in-teresante si izbitoare, cu mare cîstig pentru adevarul Bibliei, au fost facute în anul 1929, cînd trei echipe de savanti în arheologie au facut sapaturi în Mesopota-mia. Materialul documentar scos la suprafata stabileste ca în trecutul îndepartat, un mare potop de ape a îngropat toata civilizatia. S-au descoperit sute de scule si obiecte cu o vechime de circa trei mii de ani în-ainte de împaratul Dariu.

O expeditie arheologica condusa de Sir C.Leonard Woolley a facut sapaturi la vechea cetate Ur în Cal-deea, la vreo 18 km departare de locul unde se crede ca a fost gradina Eden. Dupa ce au coborît cu sapa-turile la peste 20 m adîncime, au dat peste un strat de noroi aluvial. Acest strat e de aproape trei metri gro-sime. În stratul acesta nu s-a gasit nici o urma de civilizatie. Pîna la el s-au gasit cioburi, unelte, obiecte, la fel si sub el, dar nimic în el. Dr. Woolley, examinînd vestigiile civilizatiei gasite sub depozitul de noroi alu-vial, care erau cu totul deosebite de cele de deasupra acestui strat, a exclamat: "Trebuie sa fi fost o dezlan-tuire napraznica, grozava si definitiva, care a rupt con-tinuarea istoriei anterioare..."

Alta expeditie a facut sapaturi la cetatea Fara. Aceasta era sub conducerea lui Dr. E.Schmidt de la Universitatea din Pennsylvania. Cetatea Fara este la vreo 75 km mai la nord pe valea Eufratului. Se presu-pune ca aici a trait Noe si si-a facut corabia. Expeditia lui Dr. Schmidt la fel a gasit stratul de noroi aluvial, care era compus dintr-o amestecatura de pamînt gal-ben si nisip. Sub strat s-au gasit carbuni de lemn si cenusa, vase decorate artistic, schelete, sigilii cilin-drice, unelte de casa, toate avînd aparenta ca popula-tia lovita pe neasteptate de o mare catastrofa, "a fugit grabita în dezordine, parasind case si toate cele apar-tinatoare".

Cealalta echipa de arheologi sub conducerea prof.Dr. S.Langdon de la Universitatea din Oxford a facut sapaturi la cetatea Chis, vreo 150 km în sus pe Eufrat. Si aici s-a gasit stratul de noroi aluvial în grosime de 1,65 m fara nici un fel de obiecte. Astfel, hîrletul si lopata au dat grai pamîntului, care marturiseste ca a existat potopul.

În legatura cu potopul, ing.Theodor Thaut, cerceta-tor stiintific la Institutul de Fizica Atomica al Academiei R.S.România, într-un documentar intitulat "Potopul: mit si ipoteza stiintifica" spune: "...si totusi potopul biblic a existat. Este vorba nu atît de un "potop" (ter-menul e incorect, ci de o catastrofa ce a cuprins, la vremea aceea, aproape întreaga suprafata terestra; un cataclism cu cutremure si eruptii vulcanice, cu inun-datii, cu deplasarea uscatului, cu miscari ale continen-telor si scufundarea unor întregi regiuni ale globului."

"Numarul argumentelor stiintifice, care confirma potopul biblic, începînd cu

mitologia comparata si ter-minînd cu metodele moderne, nucleare, de masurare a vîrstelor diferitelor vestigii ce sustin teza, este din ce în ce mai mare."

"În ce priveste faptul în sine, (eliberat fireste de aura mitului) s-ar parea ca nu mai exista suspiciuni."

Dupa ce face o analiza a mitologiei comparate, continua: "Argumentele stiintifice care sustin ideea "potopului" pot fi dispuse în mai multe grupe. Una din acestea îl constitue domeniul stiintelor exacte: clima-tologia, hidrografia si arheologia."

Deci, ceea ce veacuri de-a rîndul a fost tagaduit de unii, în numele stiintei, cu scopul de a compromite Biblia, de a arata ca e o carte cu minciuni ce nu pot fi crezute, azi este confirmat ca adevar, de stiintele exacte ale secolului al douazecilea.

Biblia este stînca neclintita de la malul marii. Cu cît este mai lovita de valuri, cu atît devine mai sclipi-toare în bataia soarelui. Cu cît unii lupta împotriva ei, cu atît adevarul ei straluceste mai mult.

Arheologia depune marturie ca potopul a existat, deci Biblia este adevarata.

2. Nimicirea Sodomei

Un alt text din Biblie de care scepticii au rîs si si-au batut joc, este cel din Geneza 19:12-29, care descrie nimicirea Sodomei si a Gomorei, împreuna cu alte doua cetati, din pricina pacatoseniei. Nimicirea a fost prin pucioasa si foc, iar sotia lui Lot, care n-a ascultat de porunca Domnului, ci s-a uitat înapoi, a fost prefacuta într-un stîlp de sare.

Unora li se parea prea de tot aceasta relatare. Cu toate ca acest text si-a primit adeverirea din gura Domnului Isus (Luca 17:28,29,32), pentru ei n-a avut mare importanta. Dar iata ca descoperirile arheologice au înabusit sarcasmul lor.

În anul 1928, Dr. Kyle a condus o expeditie arheo-logica la locul vechilor cetati Sodoma si Gomora. Re-giunea este situata lînga Marea Moarta. Facînd sapa-turi au descoperit un zacamînt de sare. Stratul de sare se întinde pe o lungime de 10 km si are o grosime în unele locuri de 50 cm. Deasupra stratului de sare este un strat de pucioasa. De notat e ca toata partea locu-lui are zacaminte de asfalt, de smoala la suprafata. În Geneza 14:10 citim: "Valea Sidim era acoperita cu fîn-tîni de smoala." Valea Sidim era în partea de sud a Marii Moarte, mai jos de peninsula Lisan, parte aco-perita azi de apele marii.

Arheologul Howard F.Vos spune: "E clar ca un belsug de material combustibil era în jurul cetatilor din cîmpie. Si nu exista motive de îndoiala cu privire la relatarea din Geneza despre foc, fum gros si ploaia de pucioasa, probabil ca un rezultat al unei explozii, care a aruncat în aer materialul inflamabil si l-a aprins. Fie ca un fulger a atins aceasta regiune si a aprins-o provocînd explozii, fie ca un cutremur a creat o reactie în lant..." Avînd în vedere ca zona era bogata în pacura, smoala si sulf, nu a fost nici o greutate ca Dumnezeu s-o nimiceasca prin foc.

O alta marturie despre nimicirea Sodomei e o tabli-ta scrisa în acadiana,

descoperita de arheologi. Ea suna astfel: "Din mijlocul adîncimii cerului s-a pogorît furtuna; din mijlocul tariei se ivi pedeapsa meritata. Sa-bia fulgerului a tocat pamîntul ca pe niste iarba. În cele patru vînturi, vîlvaia fulgerul, asemenea focului, distrugînd totul. El a lovit pe oameni în orasele lor, a nimicit trupurile lor. În oras si în tara s-a instaurat jalea. Pe cel liber si pe rob l-a lovit el deopotriva. El a umplut pamîntul de durere; în cer si pe pamînt a bîntuit el asemenea unei grozave furtuni si totul a fost facut scrum."

Istoricul evreu Iosif Flaviu, în cartea sa "Razboaiele iudaice" spune: "Provincia din preajma lacului Sodo-mei era cîndva o tara binecuvîntata prin rodnicia sa si se împodobea cu multe orase, dar acum este cu totul arsa. Se spune ca pentru nelegiuirile locuitorilor ei, a fost distrusa de fulger. Chiar si pîna azi se pot vedea unele ramasite ale focului ceresc si urmele a cinci orase. Pîna si în fructe se arata cenusa: dupa exterior si culoare, ele par adevarate fructe, dar îndata ce le sfarîmi cu mîna, ele se prefac în cenusa." Flaviu face aluzie la asa numitul "mar al Sodomei", care pe din afara e ca merele, dar miezul e ca un fel de cenusa.

Istoricul Tacitus la fel confirma nimicirea descrisa în Biblie. El zice: "Sesul vecin cu Marea Moarta, cînd-va roditor si populat cu orase mari, a fost nimicit prin fulger, urmele caruia se vede pe pamîntul ars, azi cu totul neroditor."

La fel si geograful Strabo pomeneste nimicirea Sodomei în lucrarea sa "Geografia" XVII, 2, 44.

Pe vremea lui Iosif Flaviu ruinele nu erau acoperite de apa. Pe vremea stapînirii romane, un drum trecea din apus înspre rasarit, pe la sudul Marii Moarte pe unde e peninsula Lisan, deci aproape pe la jumatatea ei. Cu vremea apele au crescut si au acoperit partea de teren dinspre sud. În 1960, Dr. Ralph E.Baney în urma unor cercetari care au durat trei luni, a anuntat ca a identificat Sodoma si Gomora cu ramasitele lor sub apele din partea de sud a Marii Moarte."

Aceste confirmari arata ca Biblia este adevarata.

3. Împaratia hetitilor

Multa vreme împaratia hetitilor a constituit pricina de aprinse discutii si controverse. Biblia vorbeste des-pre "fiii lui Het", ei fiind proprietarii pesterii Macpela pe care o cumpara Avram spre a îngropa pe Sara (Geneza 23:3). În Geneza 26:34 ni se spune ca Esau s-a casatorit cu una din "fetele lui Het." Chiar si mai tîrziu avem mentiuni despre acest popor. În armata lui David gasim pe Ahimelec Hetitul si pe Urie Hetitul. În 1 Împarati 10:29 ni se spune ca Solomon facea comert aducînd cai din Egipt "pentru toti împaratii hetitilor". Deci, po-porul era mare si avea mai multi împarati. Pe vremea lui Elisei, cînd sirienii au despresurat Samaria si au fugit, au zis: "Împaratul lui Israel a tocmit împotriva noastra pe împaratii hetitilor".

Cum în manualele de istorie antica, înainte nu se pomenea nimic despre hetiti, foarte multi necredin-ciosi rîdeau de Biblie ca vorbeste despre un popor care n-a

existat si înca afirma ca avea mai multi îm-parati. Împotriva acestora nu aveai cu ce te apara. Ei afirmau sus si tare ca Biblia nu e adevarata.

În secolul trecut, arheologia a descoperit cîteva scrieri asiriene si cîteva scrieri hieroglifice apartina-toare dinastiei a optsprezecea a Egiptului, precum si tablitele de la Tel-el-Amarna, care pomenesc despre hetiti.

Tel-el-Amarna e o localitate la aproape 160 mile sud de Cairo. Înainte se numea Aketaton si a fost capi-tala Egiptului pe vremea lui Amenhotep IV, care a domnit între anii 1387-1366 în.Cr. Aici în 1887, în mod întîmplator, o taranca a descoperit 300 tablite cu scriere cuneiforma în limba acadiana, reprezentînd corespondenta diplomatica dintre regii hetiti si canaa-niti, care erau tributari Egiptului si faraonilor. Documentele reflecteaza conditiile existente în Palestina, pe vremea cuceririi Canaanului de catre evrei sub Iosua.

Cercetari arheologice cu privire la hetiti au fost facute între anii 1820-1830, dar fara rezultate. Misio-narul William Wright din Damasc si orientalistul A.H.Sayce au fost primii care, cu ajutorul monumentelor risipite, au reusit sa dea o imagine slaba a acestui po-por. Lucrarea lui Wright intitulata "Imperiul hetitilor" a aparut în 1884.

Sapaturile arheologice facute sub îndrumarea ger-manului Hugo Winckler în anii 1906-1907, lînga locali-tatea numita azi Bogaz-Koi, la rasarit de Ankara, în Turcia asiatica, au scos la suprafata ruinele marelui oras Hattusas, fosta capitala a hetitilor. Aici au dat si peste arhiva imperiala cu vreo 20.000 documente cunei-forme. Dar miile de texte erau într-o limba necunos-cuta si nu puteau fi întelese. Dupa multa munca, doi savanti au reusit sa descifreze acest scris. Unul era elvetian E. Forrer, celalalt ceh, B. Hrozny.

Datorita acestor documente, astazi se stie ca îm-paratia hetitilor se întindea în regiunea de nord a Siriei. Prin sec. al XVII-lea în.Cr. pornesc o serie de razboaie si ajung pîna înspre Mesopotamia. Ocupa chiar Babilonul prin 1650 si îl jefuesc. Culmea puterii o ating sub împaratul lor Suppiluliuma, 1388-1347 în.Cr., cînd forteaza chiar pe Egipteni sa se retraga din Siria.

Din documente stim ca împaratia hetitilor avea în fruntea sa pe marele împarat, iar sub el erau regi mai mici peste provincii. Deci, Biblia avea dreptate cînd vorbea la plural de "regii hetitilor". Darîmaturile hetiti-lor marturisesc ca Biblia e adevarata.

4. Avram nomadul

Multa vreme criticii Bibliei s-au poticnit în Avram, omul care se muta cu cortul din loc în loc. Ei spuneau ca Avram nu este un personaj istoric, ci doar mito-logic. Deci, toate relatarile despre el nu sînt adevarate, ci legende ticluite de mintea omeneasca. Ei sustineau ca nivelul de viata si civilizatie redat în Biblie în lega-tura cu viata lui Avram, era mult mai ridicat decît cel real în acea vreme. Avram calatoreste din Ur la Haran, de la Haran la Hebron în Canaan. Aici face afaceri cu hetitii, face tratate cu filistenii, formeaza aliante mili-tare cu amoritii, se lupta cu împaratii din îndepartatul Sinear si Elam, este întîmpinat de

împaratul Salemului, calatoreste în Egipt, toate acestea arata un nivel mai înalt de civilizatie decît cel din epoca patriarhala. Afirmînd ca Avram este o persoana legendara, conclu-zia logica urmeaza, ca Biblia nu este adevarata. Se poate? Cine are dreptate: Biblia sau criticii? Vrem sa cunoastem adevarul. Dar cum îl putem afla? Recurgem la arheologie si-i cerem sa ne spuna ea cum stau lucrurile. Si ea ne spune. Sapa si lopata au scos ade-varul la suprafata si în legatura cu viata lui Avram.

În conformitate cu Geneza 11, Avram s-a nascut în cetatea Ur din Caldeea. Aici si-a petrecut copilaria si tineretea pîna dupa casatorie. Desi Urul a fost oras de seama, el a disparut din istorie, dupa Cir, adica prin secolul al VI-lea în.Cr., ca rezultat al schimbarii al-biei fluviului Eufrat. Nu s-a mai stiut nici locul unde a fost.

În 1854 J.E.Taylor a facut sapaturi arheologice la Tell Muquyyar, 150 mile nord-vest de Golful Persic si a descoperit vechea cetate Ur. În 1918, H.R.Hall, sub auspiciile Muzeului Britanic, a facut sapaturi la Ur. Între anii 1922-1934, eforturi comune au fost depuse de Muzeul Britanic si Muzeul Universitatii din Filadelfia, cu echipe de cercetatori sub conducerea vestitului arheolog Sir Leonard Woolley. Cele mai spectaculare descoperiri au fost facute în mormintele împaratesti. Sir Woolley a trasat istoria cetatii Ur de la cel de-al patrulea mileniu înainte de Cr. pîna catre anul 300 în.Cr.

Aceste sapaturi au scos la lumina ca cetatea Ur avea o civilizatie foarte avansata. Templele, palatele, casele si mormintele dezgropate arata ca, cu 2500 de ani în.Cr., ei aveau instrumente muzicale, aveau biju-terii, felurite unelte, carute si animale de povara, arme de arama. Cunosteau prelucrarea metalelor, a pietre-lor pretioase; faceau comert cu arama, pe care o adu-ceau din muntii Anatoliei, cu aur, cu fildes, cu anumite pietre si cu lemn. Aveau unele fabrici sau ateliere unde produceau textile, metale si bunuri de consum. Din fericire pentru arheologie, cei din Ur întocmeau documente pentru toate tranzactiile lor. Astfel s-au gasit facturi sau scrisori de trasura, acte de împrumu-turi, contracte, sentinte judecatoresti, dari de seama, jurnale de casa, precum si lectii de scoala. Educatia a atins un înalt nivel de dezvoltare. Se cunostea tabla înmultirii si a împartirii, extragerea radacinii patrate si a cubului si se faceau exercitii de geometrie. Casele erau cu doua etaje si aveau cîte 10 pîna la 20 de camere.

Sir Woolley spune: "Continutul mormintelor ilus-treaza o stare foarte înalta de dezvoltare a societatii de tip urban, a societatii în care arhitectul era familiar, cu toate principiile de baza ale constructiei cunoscute noua azi... mestesugarii în metal posedau o cunostin-ta a metalurgiei si o dibacie tehnica careia putini îi puteau rivaliza; negustorii îsi purtau marfurile pîna departe si tineau evidente scrise de tranzactiile lor; armata era bine organizata si biruitoare; agricultura era prospera si marea bogatie a dat loc luxului... si cum s-a demonstrat deja... aceasta civilizatie avea vechime de mai multe secole."

Astfel aceste descoperiri arheologice, au spulberat obiectiile criticilor. Avram nu e o persoana legendara, ci istorica. El a crescut în mijlocul unei civilizatii

avan-sate. În trairea ca nomad, el aplica totusi cunostintele care si le însusise la Ur. A preferat sa traiasca în cor-turi, "marturisind prin aceasta ca e strain si calator pe pamînt." Discordanta dintre cort si civilizatie a disparut cu ajutorul tîrnacopului si a hîrletului. Stiinta si-a spus cuvîntul. Biblia a spus adevarul despre Avram.

5. Iosif în Egipt

Nici relatarea biblica cu privire la Iosif în Egipt nu a fost crezuta de mintea ascutita a criticilor. Si aceasta, cu atît mai mult ca numele lui Iosif nu e pomenit în scrierile egiptene.

Biblia ne spune ca Iosif, fiind vîndut de fratii sai, negustorii ismaeliti l-au dus în Egipt. Ajuns ca sclav în casa lui Potifar, datorita comportarii sale si binecu-vîntarii lui Dumnezeu, stapînul îl face sef peste toti ceialalti sclavi din casa sa. Fiindca nu consimte sa traiasca în adulter cu stapîna, e aruncat în închisoare.

Arheologia recunoaste ca asemenea cazuri s-au petrecut în Egipt. Sotia lui Potifar nu a fost singura în felul acesta. Povestirile egiptene arata multe cazuri asemanatoare. Unul similar e redat într-un document arheologic ce poarta denumirea "Istoria celor doi frati". Asemanarea e atît de remarcabila, încît crezi ca e exact acelas caz.

Biblia spune ca Iosif în închisoare s-a întîlnit cu "mai marele paharnicilor" si cu "mai marele pitarilor" lui Faraon; ca mai marele paharnicilor visase ca înain-tea lui era o vita cu trei mladite, pe care erau struguri, ca paharul lui Faraon era în mîna lui si ca a luat stru-guri pe care i-a stors si a dat paharul lui Faraon.

Criticii au rîs zicînd: "Nu vedeti ca nu se potri-veste? Cine storcea strugurii chiar în fata faraonului? Datoria lui era sa aduca paharul cu bautura, nu sa stoarca acolo strugurii."

Daca întrebam arheologia, ea ne da lumina si asu-pra acestui caz. Egiptologii au constatat exactitatea obiceiurilor din Egipt cu cele relatate în Geneza cap. 45-50. Profesorul Yahuda, care a facut un studiu spe-cial al acestor asemanari din literatura egipteana si Biblie, le consemneaza în doua lucrari: "The language of the Pentateuh în its Relation to Egyptian" aparuta la Londra în 1933 si "The Accuracy of the Bible" (Exactitatea Bibliei), aparuta tot la Londra în 1934. În Egipt era titlul de "capetenie a strajerilor", rang pe care îl avea Potifar. La fel era "mai marele paharnici-lor" si "mai marele pitarilor".

Apoi inscriptiile egiptene spun ca mustul era bau-tura preferata a faraonilor din acea epoca, iar paharni-cul trebuia sa stoarca strugurii nu într-un vas, ci direct în pahar înaintea lui Faraon. S-au gasit chiar si anumite scene desenate pe mai multe pietre de mormînt, care îl arata pe paharnic storcînd mustul înaintea lui Fa-raon, deci exact cum spune Biblia.

În Geneza 41:14 citim ca "Iosif s-a ras". Inscriptiile egiptene spun ca nu era îngaduit sa te prezinti în fata Faraonului nebarbierit. Amanuntul e mic, dar de

mare importanta.

Biblia spune ca în urma explicarii visurilor lui Faraon, Iosif a fost ridicat la cea mai înalta treapta. Arheologia confirma ca în Egipt, visurilor li se dadea mare importanta. Între scrierile egiptene s-a gasit un papirus care spune: "Un strain a fost ridicat la rangul cel mai înalt în Egipt". Cei mai multi cercetatori sustin ca relatarea e facuta cu privire la Iosif. În colectia M.Allemant este un inel de iaspis negru, gravat cu un sarpe înaripat si doua semne semitice; pe partea opu-sa este o inscriptie evreiasca. Dateaza din vremea hicsosilor. Se sustine ca ar fi inelul lui Iosif.

Biblia vorbeste despre cei sapte ani de foamete din Egipt. O inscriptie descoperita de arheologi mentio-neaza foametea de sapte ani. La fel în mormîntul El Kab este o inscriptie a guvernatorului Baba, care se crede ca însusi faraonul Apepi III, domnitorul din tim-pul lui Iosif, a poruncit sa fie scrisa: "Am adunat grîu, ca prieten al Dumnezeului secerisului, dupa ce fuse-sem foarte bagator de seama la timpul semanatului. Si acum în timpul foametei, care dureaza de mai multi ani, eu împartesc grîu prin oras, fiecarui lovit de foa-mete." Bingsch sustine ca este vorba de foametea pomenita în Geneza. La fel crede si profesorul Kittel. Iar în 1947, mai multe reviste anuntau o noua desco-perire arheologica în Egipt. S-a gasit un templu pe a carui lespezi erau mentionati cei sapte ani de foamete din Egipt si se spune ca s-a datorat lipsei de inundatii a Nilului.

Biblia spune ca Iosif si-a adus fratii cu familiile si pe batrînul Iacov în Egipt, asezîndu-i în tinutul Gosen. Denumirea semitica a unor orase din Egipt ca: Sucot, Baal-Tefon, Migdol, Zilu, confirma aceasta asezare. Un papirus, cam fragmentat, are înscris un raport al grani-cerilor de prin anul 1210, care au permis unor semiti sa treaca frontiera în Egipt. El spune: "Am permis tran-zitul unor beduini din Edom prin fortareata Mernep-tah... în Teku spre lacurile de la Pitom din Mernep-tah... ca sa-si sustina viata lor si a turmelor în do-meniul lui Faraon, bunul soare al oricarei tari..." Ceva care ilustreaza acelas adevar este o sculptura pe mormîntul lui Khnumhotep la Beni Hasan. Acesta a fost un dregator sub Senworset al II-lea. Scena repre-zinta un grup de imigranti semiti coborînd în Egipt, sub conducerea "Seicului tinuturilor de sus, Ibse." Atît numele cît si fetele îi arata ca semiti.

În Geneza 50:2 citim ca la moartea lui Iacov, Iosif a poruncit doctorilor lui sa îmbalsameze pe tatal sau. Arheologia adevereste ca lucrul acesta se practica în Egipt.

Toate aceste date arheologice marturisesc ca isto-ria lui Iosif este reala, deci Biblia e adevarata.

Totusi unora le vine greu sa o creada. Mai ales ridicarea în rang a lui Iosif si asezarea evreilor în tinu-tul Gosen, cea mai manoasa regiune din Egipt, le pare absurda. Dar trebuie tinut cont de realitatea istorica. Egiptul în aceasta perioada era condus de dinastia hicsosilor, a regilor pastori. Ei nu erau de rasa hamita ca egiptenii, ci erau semiti, care au pus mîna pe tronul Egiptului. Cei sase monarhi

care au condus pe rînd Egiptul au purtat nume egiptene. Conform analelor egiptene, ei au venit din rasarit sub Salatis, primul lor rege, si au cucerit Memfisul, supunînd Egiptul. Singura dare de seama detailata despre ei, este un pasaj dat de Iosif Flaviu dintr-o lucrare a lui Maneto, scriitor antic, lucrare pierduta azi. Ei vorbeau limba semita, ca si evreii, aveau fizionomia fetei ca ei si se ocupau cu cresterea oilor. Din aceasta cauza, egiptenii urau pastorii (Geneza 46:34). Numai cine nu cunoaste istoria se poticneste. Biblia este adevarata.

6. Hurianii sau horitii

Biblia vorbeste despre horiti. Prima pomenire a acestui popor o gasim în Geneza 14:6, unde ni se spune ca au fost batuti de Chedorlaomer si împaratii aliati cu el. Dupa Geneza 36:20 si mai ales dupa 1 Cronici 1:38, la simpla privire, ar parea ca horitii se trag din Esau, dar ei au fost vechii locuitori ai Seirului unde s-a asezat Esau, iar mai tîrziu, urmasii lui au izgonit pe horiti (Deuteronom 2:12,22).

Cîteva mii de ani nu s-a stiut nimic despre acest popor. Istoria nu vorbea nimic despre ei. Multi au rîs de Biblie si spuneau ca vorbeste de popoare care n-au existat, de hetiti, de horiti.

În secolul nostru, arheologia a confirmat si acest adevar al Bibliei. Între anii 1925-1931, Scoala Ameri-cana de Cercetari Orientale din Bagdad, împreuna cu Universitatea Harvard au facut sapaturi într-un deal la Yoghlan Tepe, vreo 150 mile nord de Bagdad. Aici au dat peste cetatea Nuzi, care a fost locuita de vechii horiti sau huriani. Înainte de horiti, cetatea se numea Gasur si a fost locuita de subariani. Aici au fost des-coperite mii de texte scrise pe tablite cu scriere cunei-forma. Tablitele de la Nuzi ne arata ca horitii nu erau semiti. Ei apar la orizontul istoriei cam pe la anul 2400 în.Cr. Din regiunea de sud a Caucazului, ei au migrat în partile de nord-est a Mesopotamiei. Alte tablite cu texte horite au fost dezgropate la Arrapka, modernul Kirkuk, la vreo noua mile la est. Toate aceste tablite nu numai ca arata existenta poporului hurian, dar arunca o lumina deosebita asupra vietii patriarhale descrisa în Geneza. Ele vorbesc despre posibilitatea de a face pe un sclav mostenitorul averii, cum zicea Avram despre Eliezer; arata ca în contractul de casa-torie pe lînga mireasa se dadea si o sclava, cum a dat Laban (Geneza 29:24,29); precizeaza posibilitatea vinderii dreptului de întîi nascut, cum facuse Esau; explica ca necunoscutii "terafimi" erau un fel de zeitati mici ale familiei, de marimea bibelourilor de azi; stabilesc ca sotia avea dreptul de sora si ca în anumite împrejurari era numita asa, cum spusese Avram despre Sara. Do-cumentele de la Nuzi sînt de o deosebita valoare pentru confirmarea adevarului biblic.

7. Scrisorile de la Mari si amoritii

Un alt popor necunoscut de care vorbea Biblia au fost amoritii. Sapaturile facute de Andre Parrot sub auspiciile Muzeului Luvru începute în 1933, întrerupte din cauza razboiului si continuate între 1951-1956, la cetatea Mari, modernul Tell-el-Hariri, pe Eufrat, au scos la lumina temple, statui, palatul regal

cu 300 de camere precum si biblioteca regala compusa din vreo douazeci mii de tablite. Ele sînt scrisori ale împa-ratilor, corespondenta diplomatica si cronici. Docu-mentele sînt scrise în vechiul dialect babilonean.

Palatul regal de la Mari, contemporan cu prima dinastie a Babilonului, a fost de o marime împunatoare. Sala tronului cu specimene de pictura rara, aparta-mentele împaratului, birourile administrative, scoala scribilor, toate sînt o minunatie. E considerat cel mai bine pastrat dintre toate palatele din Orientul mijlociu. Palatul a fost cladit de amoriti.

Descoperirea arheologica de la Mari, are o deose-bita valoare pentru cercetatorul Bibliei. Denumirea "Habiru" (evreul) pe care o avem în Biblie în legatura cu Avram (Geneza 14:13), se întîlneste frecvent în scriso-rile de la Mari. Numele lui Nahor (Geneza 24:10) e mentio-nat mai de multe ori în aceste scrisori. El era bine cunoscut împaratului. Documentele precizeaza ca îm-paratul Samsi-Adad I al Asiriei, 1748-1716 în.Cr. era contemporan cu împaratul Hamurabi al Marelui Babi-lon, al carui cod de legi s-a descoperit la Susa în 1901. Datorita acestor scrisori s-a stabilit ca Hamurabi e Amrafel din Geneza 14:1, rezolvîndu-se astfel o veche enigma. Descoperirea de la Mari da multa lumina asu-pra vietii din perioada patriarhala si asupra istoriei amoritilor. Astfel acest popor mare de care vorbeste Biblia, este confirmat de arheologie.

8. Textele feniciene de la Ugarit

O alta descoperire importanta s-a facut la Ugarit, modernul Ras Samra, din Fenicia de alta data. Ceta-tea a fost necunoscuta pîna în 1928, cînd un taran arîndu-si holda, a scos cu plugul la suprafata anumite antichitati, la Minet el-Beida. Anul urmator, la 2 apr.1929, aici au început excavatiile sub conducerea lui Claude F.Schäffer. Dupa o luna s-au mutat la Ras, Samra si la 20 Mai au fost dezgropate primele tablite. Sapaturile au continuat între 1929 si 1937. Între doua mari temple, unul dedicat lui Baal si altul lui Dagon, s-a descoperit o biblioteca cu sute de tablite cu texte religioase feniciene. Ele arata o mare asemanare între stilul si vocabularul fenician si cel evreesc.

Textele de la Ugarit arata imoralitatea în cultul si viata canaanitilor. Criticii Bibliei spuneau ca nu e adevarata afirmatia, ca din cauza pacatoseniei mari, popoarele canaanite au fost date spre nimicire. Nele-giuirea amoritilor care nu si-a atins vîrful pe vremea lui Avraam, arheologia arata ca a ajuns la culme spre, sfîrsitul perioadei patriarhale. Documentele acestea marturisesc ca Biblia este adevarata, deci Dumnezeu este drept în judecatile Sale.

B. PERIOADA EXODULUI

Multa vreme criticii Bibliei au spus ca aceasta parte a Bibliei e prea subiectiva. Fiind scrisa de Moise, cartea Exodul cauta sa defaimeze pe egipteni, dar ca robia nu a fost asa aspra. Spre a face mai izbitoare dezrobirea lor, Moise a

cautat sa dea fondului o cu-loare mai întunecata decît era în realitate.

Fata de asa afirmatii nu aveai cu ce te apara. Nici o alta scriere nu vorbea nimic despre Israel în Egipt, iar toate semnele vazute pe unele monumente de acolo, erau nepricepute de egipteni si cu atît mai pu-tin le pricepeau europenii.

Trebuie sa stiti ca Egiptul a fost un mare tezaur de documente arheologice. Aici sînt ruinele marelui temp-lu de la Karnak, templele si palatele de la Medina, Luxor, Teba, Memfis, On, cetatea soarelui, Nof, Den-drah, Abu-Simbel. În Egipt au fost marile grînare de la Pitom si Ramses, marile piramide cu camerile lor tai-nice, obeliscurile si sfincsii, mormintele cu inscriptii si labirintul; aici se gaseau tablite scrise si papirusuri. Dar toate erau mute. Nimeni nu putea descifra cele scrise. Vechii preoti si scribii egipteni au murit si au dus cu ei în groapa taina acestui scris. Scrierea hieroglifa era scrierea ideografica sacra si oare-cum oficiala a vechilor egipteni. Ea este compusa din figuri desenate. Propriu zis nu se scria, ci se desena. Prin mileniul al treilea a aparut scrierea hiera-ica. Ea folosea semne care semanau pentru cîtva cu figura. Era un fel de simplificare a hieroglifelor. Ea a fost folosita mai ales în documentele comerciale. Scrierea demotica a aparut prin secolul al VIII-lea în.Cr. Ea este mult mai simplificata si se scria cursiv, dar aproape ca nu mai seamana cu hieroglifa. Toate aceste trei feluri au încetat prin secolul al V-lea d.Cr.

În 1798, Napoleon Bonaparte, în dorinta de noi cuceriri, a pornit spre Egipt. Desi acea campanie s-a încheiat cu un esec militar, pentru arheologie ea a adus o biruinta deosebita.

În 1799, inginerul Bonssard în timp ce facea niste sapaturi la gurile Nilului, aproape de Rosetta, a dat peste o piatra curioasa. Ziarul "Courier de l'Egypte" din 15 sept.1799, anunta aceasta descoperire: "În cursul lucrarilor de fortificare pe care cetateanul d'Hautpoul, comandant de batalion de pionier, le-a intreprins pe actualul Fort Julien... s-a gasit sub darîmaturi o piatra de granit negru, foarte dur, cu o granulatie extrem de fina... Una din fete este lustrui-ta si poarta trei inscriptii, separate net unele de altele prin cîte un rînd gol."

"Prima, cea de sus, este scrisa în hieroglifa. Ea cuprinde 14 rînduri, dar o parte din inscriptie lipseste, un colt al pietrei fiind rupt. A doua, cea de la mijloc, se crede ca este scrisa în siriana, aceasta numara 32 de rînduri. A treia, ultima, este greceasca. Ea consta din 54 de rînduri, sapate foarte clar, care s-au pastrat, ca si celelalte de deasupra, extrem de bine.

"Generalul Menon a pus sa se traduca în parte inscriptia greceasca... ea ofera cheia descifrarii hie-roglifelor..."

Descifrarea lor însa nu s-a facut pîna în 1822, cînd Francois Champolion a reusit sa gaseasca taina aces-tui scris. Piatra din Rozeta cu inscriptiile respective a fost ridicata de preotii egipteni adunati la Memfis în anul 195 în.Cr., în care îl laudau pe Ptolemeu Filo-pater, care pusese în functie canalele Egiptului. Fa-ceau aceasta caci le iertase anumite dari cultice.

De la data descifrarii hieroglifelor, Egiptul a început sa-si aduca tributul sau Bibliei. Documentele sale au capatat grai si au început sa marturiseasca ca

Biblia este adevarata.

Secolul al XIX-lea a fost un secol de mari desco-periri în ale arheologiei. Cetati, care pîna atunci au zacut veacuri de-a rîndul sub nisipul vremii, au fost scoase la lumina. Si cioburile pamîntului s-au ridicat sa astupe gura criticilor rauvoitori.

Au fost gasite scrieri pe granit, scrieri pe alabastru, pe lemn, pe argila, pe papirus. S-au descoperit inscrip-tii pe peretii templelor, pe ale palatelor dezgropate, pe monumente, pe statui, pe lespezi, pe suluri, pe cilindrii si chiar pe caramizile din ziduri. În mod direct sau indirect, ele atesta adevarul Bibliei.

1. Asuprirea în Egipt

În Exodul 1:8 citim: "Peste Egipt s-a ridicat un nou înparat, care nu cunoscuse pe Iosif," iar în v.11 "Si au pus peste ei ispravnicei ca sa-i asupreasca prin munci grele."

Împaratii hicsosi au stapînit Egiptul între secolele XVIII si XVI. Ei au dat doua dinastii: pe a XV-a si a XVI-a. Ei au avut capitala la Avaris. Egiptul de sus, înspre izvoarele Nilului, era condus de printi egipteni, care au fost tributari hicsosilor. Ei aveau capitala la Teba. Unul dintre acestia, Kamose s-a rasculat împo-triva lui Apopi al III-lea si a cucerit Egiptul, lasîndu-i doar capitala Avaris. Urmasul lui Kamose, Ahmose I, întemeietorul dinastiei a XVIII i-a izgonit pe hicsosi din Egipt. Aceasta dinastie era hamita si ura pe semiti. Ea avea ca moto: "Egiptul pentru egipteni." Dusmania împotriva hicsosilor s-a rasfrînt asupra evreilor care au primit favoruri de la hicsosi si asupra tuturor strai-nilor.

Ca în Egipt s-a ajuns la grea suferinta sub noua dinastie, se constata dintr-o descriere a lui Eber. El spune:
"Sub un sicomor stufos, un vînzator de ale mîn-carii, de bauturi spirtoase si de afide pentru racori-rea apei, si-a asezat masa sa si alaturea cu ea o ceata de barcagii si vizitii, racneau si se ciorovaiau pentru ceva. Marinarii stateau lungiti pe bordul vapoarelor si pe maluri la umbra palmierilor. Altii, sub razele dogoritoare ale soarelui, de care se aparau acoperindu-si fata cu o parte de pînzatura, care le slujea drept haina. Pe alaturea treceau arestatii si sclavii, arsi de soare, negrii, încovoiati sub sarcinile grele pe care trebuiau sa le duca la destinatie: în temple pentru jertfe sau la negustorii de diferite marfuri. Pietrarii carau bucati de piatra aduse din pietrariile Kenu sau Suan, dirijîndu-le pe taluzi de lemn spre locul unde urma sa se con-struiasca un nou templu sau un nou palat. Lucra-torii udau cu apa talpigile, ca sa nu se aprinda prin frecare sub greul pietroaielor. Toti acesti lucratori erau mînati cu cravasa de catre ispravnicei si cîn-tau cîntecele lor de munca grea. Dar glasul lor suna a apasare si ragusit. Abia în timpul repausu-lui, cînd se strînsesera cu totii, se mai însufletira putin.

Roiuri dese de muste cîinesti, urmareau aceste grupe suferinde de muncitori, car,e cu o rabdare apatica si apasatoare, suportau atît întepaturile mustelor cît si loviturile supraveghetorilor".

În Biblie se spune ca evreii au fost supusi la munci grele de facerea

caramizilor si ca aveau o anumita norma pe care trebuiau sa o îndeplineasca. Arheologia confirma aceasta. Pe un alt document denumit "Papi-rus Anastasius" se spune asa:

"Doisprezece pietrari, afara de oamenii care se ocupau cu facerea caramizilor în orasele lor, au fost adusi aici sa lucreze la zidirea caselor. Sa faca fiecare din ei, numarul hotarît de caramizi, în fieca-re zi. Ei nu trebuiau sa slabeasca munca la casa noua. Pentru aceasta, eu ma supun poruncii date mie de stapînul meu."

Se pare ca documentul apartine unui ispravnic pus sa supravegheze. Peste Israel supraveghiau nu numai ispravnicii egipteni, ci si logofeti evrei. Ca sa-i stapî-neasca mai bine, Faraon corupe pe unii dintre evrei si îi numeste logofeti peste fratii lor. Ce dureros e sa vezi cum pentru bani, oamenii devin unelte împotriva fratilor lor! Dupa ce nu li s-a mai dat paie pentru cara-mizi si astfel nu s-a putut face norma stabilita, logo-fetii acestia au ajuns sa fie batuti si ei. Asa citim în Exod 5:14-18: "Au batut chiar pe logofetii copiilor lui Israel, pusi peste ei de ispravniceii lui Faraon. "Pentru ce", li se zicea, "n-ati ispravit ieri si azi, ca mai înainte, numarul de caramizi care va fusese hotarît?"

Munca de facerea caramizilor era grea si neînde-plinirea normei atragea bataia celui în cauza si uneori si a logofatului evreu, ca acesta sa fie mai fara mila si sa-i forteze pe cei dati în grija sa la munca. Pe un monument de la Adel Curah se vede o scena cu cara-midari la locul de munca. Unii rup pamîntul, altii aduc apa, altii framînta, altii pun în forme, iar altii rastoarna formele. Tabloul arata si doi ispravnicei. Unul cu o cravasa în mîna, aplica lovituri pe spinarea goala a unui caramidar. În Egipt fiind cald, muncitorii nu pur-tau camasi. Celalalt ispravnicel sau logofatul sade pe un pietroi, cu toiagul lui amenintator, împotriva oricui nu-si face norma.

În Exod 1:13.14 ni se spune: "Atunci egiptenii au adus pe copiii lui Israel la o aspra robie. Le-au facut viata amara prin lucrari grele de lut si caramizi si prin tot felul de lucrari de pe cîmp; si în toate muncile acestea pe care-i sileau sa le faca, erau fara nici un pic de mila." Biblia vorbeste despre aceste munci for-tate, iar documentele arheologiei confirma ca ele existau si arata ca se purtau fara mila.

Un tablou din Benhatan arata o alta scena de pe-depsire. Un muncitor, care nu lucrase cum trebuia si cît trebuia, e întins cu fata la pamînt, alti doi îl tin de mîni si unul de picioare, iar ispravnicelul îi brazdeaza spatele cu lovituri.

Se pare ca cel care a asuprit mai crunt pe Israel a fost faraonul Ramses al II-lea. E bine de stiut ca la egipteni, ca si mai tîrziu la babiloneni, caramizile pur-tau pecetea împaratului. În Muzeul Britanic se gasesc patru caramizi cu pecetea lui Tutmes al III-lea si cîteva cu a lui Ramses al II-lea.

De fapt, cele mai multe cladiri au fost facute sub Ramses al II-lea. De la el se gasesc cele mai multe caramizi. El cladise cetatile Pitom si Ramses. Aceste cetati au fost cautate de arheologi si au fost dezgro-pate. Ceva curios, s-a constatat ca un mare numar de caramizi nu mai aveau paie, mai ales la cetatea Pitom. Deci, caramizi fara paie, asa cum spune Biblia. Cîteva din acestea se

gasesc la Muzeul Britanic înregistrate sub nr.60-20. Ele poarta sigiliul lui Ramses. El a fost un împarat care si-a depus straduintele pentru con-structii. El a zidit palate, temple, magazii; a construit canale si a ridicat obeliscuri. Din 32 obeliscuri cîte au fost gasite în Egipt, 21 au fost facute de Ramses II. Din 8 temple cladite în Teba, 7 au fost construite în întregime sau partial de Ramses. El a domnit între anii 1290-1224 în.Cr. Cetatile Pitom si Ramses au fost cetati magazii sau hambare.

Sapaturile efectuate la Tel-el-Mascuta în anul 1883 sub supravegherea arheologului Eduard Nevin au des-coperit cetatea Pitom din Gosen. Dezgroparea ei con-firma ca a fost cladita de Ramses al II-lea, ca avea magazii mari cu ziduri groase de doi metri si jumatate pîna la trei metri, ca o parte din caramizi erau cu paie, iar alta parte fara paie. Deci relatarea biblica este ade-varata.

2. Moise

Sub domnia hicsosilor, evrei au dus-o bine, s-au îmbogatit si s-au înmultit nespus de mult. Dupa alun-garea lor, noul Faraon da ordine moaselor sa omoare copii de parte barbateasca ai evreilor. Cum aceasta nu a dat rezultatele dorite, Faraon porunceste evreilor sa-si arunce în rîu toti copiii ce se vor naste, lasînd în viata doar fetele. Parca nu ajungea jalea adusa asupra lui Israel prin muncile grele, ci a trebuit ca si femeile sa-si aiba partea lor de jale.

Pe un document se afla înscris un imn de biruinta închinat faraonului Menefta, în care se spune ca "nu a lasat nici o samînta în Israel". Mentiunea e în rîndul al doilea de jos. Aceasta e cea mai veche mentiune în documentele straine despre Israel.

În familia lui Amram si Iochebed s-a nascut un fiu. Era dragut la înfatisare si n-au vrut sa-l omoare. Mama se dovedeste eroina. E mai de graba gata sa calce porunca împaratului decît sa-si arunce odrasla în rîu. Ea l-a pastrat ascuns trei luni. Scriitorul catre Evrei ne destainuieste ca a facut aceasta prin credinta. Dupa trei luni, fiindca nu-l mai putea tine ascuns, a facut un sicrias de papura, l-a uns cu lut si smoala, a pus copilasul în el si l-a asezat între trestiile rîului, în locul unde avea obiceiul sa se scalde fiica lui Fa-raon. Cînd aceasta vine la rîu, aude plînsul copilasu-lui, porunceste uneia din servitoare sa-l aduca si îl ia sa-l creasca ca fiu al ei. Nu se vede aici mîna calauzitoare a lui Dumnezeu? Oamenii nu pricep multe, dar El îsi îndeplineste planurile Lui.

Dupa Maneto, Moise s-a nascut la Heliopolis, aproximativ prin 1520 în.Cr. Întrebarea care se ridica în mintea noastra este: Cine a fost aceasta fiica a lui Faraon? Moise, caci el scrie Exodul, nu ne da ama-nunte. Întrebam arheologia daca are vreun document care sa ne lamureasca, si ea ne spune ca are.

În dinastia a XIX a fost un faraon Tutmes I. Omul acesta a avut ca întîi nascut, de la prima sotie, o fiica. De la a doua sotie a avut doi baieti. Legile Egiptului cereau ca daca primul nascut e fiica, sa se casa-toreasca cu fratele vitreg, astfel ei sa fie împarat si ea împarateasa. Asa s-a facut si în cazul acesta. Hatshep-sut s-a casatorit cu Tutmes II, care dupa moartea tata-lui a luat domnia,

dar n-a trait multa vreme si a mu-rit. Fiica lui Faraon a fost o femeie energica. Din trasa-turile ei, care se pastreaza redate pe bustul ei ce se gaseste într-un muzeu, se constata ca avea trasaturi asemanatoare cu ale grecilor. Ea a fost o femeie foar-te înteleapta si a condus treburile Egiptului timp de 20 de ani.

Ea a ridicat doua obeliscuri. Prin inscriptiile de pe ele, ea proslaveste lucrarile tatalui ei, Tutmes I. Ele au fost ridicate la Teba. Unul din obeliscuri a fost facut bucati, celalalt exista. E înalt de vreo 30 metri si este taiat din stînca, o singura bucata. Se sustine ca este cel mai frumos obelisc de pe fata pamîntului. E înscris cu hieroglife si cu scene. Mesterii au început sa-l lucreze în al 15-lea an al domniei ei si a fost ispra-vit în anui al 17-lea. Pe acest obelisc sînt înscrise si o parte din faptele ei. Ea se intituleaza "Femeia îm-parat", "Împarateasa Egiptului de sus si de jos," pre-cum si "Fiica lui Faraon". Deci, denumirea pe care o gasim în Biblie "Fiica lui Faraon", o gasim si pe obelis-cul din Teba.

Pentru ca sa aiba mai multa autoritate, ea purta haine barbatesti si chiar o barba din peruca. O mare parte din cercetatori sustin ca ea l-a crescut pe Moise, ca fiind prea bine cunoscuta, nu a fost necesar sa-i dea numele.

Biblia spune ca "Moise a învatat toata întelepciu-nea Egiptului" (Faptele apostolilor 7:22). Arheologia vine si confirma ca Egiptul avea universitati de seama. Una din ele a fost Universitatea din On. On sau Heliopolis cum se mai numea, era cetatea soarelui sau a zeului Ra, situa-ta la nord-est, cam vreo 16 km de la Cairo. Aici a fost si Iosif ca sclav la Potifar. Unii sînt de parere ca în anumite ramuri ale stiintei, nici studentii de azi nu învata ce au învatat studentii de atunci ai Egiptului. Lopuhin, un scriitor religios rus, spune ca universita-tea aceasta a fost "Oxfordul Egiptului."

Dupa o descriere a geografului Strabo (63 în.Cr. -- 21 d.Cr.), stim ca la On era un mare centru al zeului Ra, zeul soare, ca spre poarta mare era o alee de sfincsi, deasupra portii fluturau steaguri rosii si albas-tre; ca atît înaintea portii, cît si îndaratul ei, pe doua rînduri erau chipuri de piatra a razelor soarelui. Se mai aflau obeliscuri si un izvor sfînt. El a fost la Helio-polis în anul 24 în.Cr. Stiintele care se studiau erau multe si felurite. De exemplu: istoria, geografia, medicina, chimia, geome-tria, matematicile, astronomia, dreptul, etc. În medi-cina.erau destul de avansati, stiau chiar sa înlocuiasca anumite madulare cu proteze. Apoi preparatele lor de îmbalsamare au ramas neîntrecute. Nici stiinta noastra de astazi nu poate face ce au facut ei. La fel se studia literatura si compozitia. La Teba era o biblioteca cu 20.000 volume. Pe o inscriptie se aflau cuvintele: "Pen-tru vindecarea sufletului." Astfel ca nu e de mirare ca Moise s-a priceput sa compuna cele cinci carti cu pro-za si poezie. Iar tablitele de la Tel-ef-Amarna arata ca printii din vremea lui Moise cunosteau scrierea hiero-glifa, cuneiforma acadiana si cuneiforma ugaritica, care e aproape identica cu ebraica.

3. Iesirea dîn Egipt

Descrierea iesirii din Egipt facuta de Moise în "Exo-dul", a fost atacata vehement de multi critici. Aceasta fiindca cronicile egiptene nu vorbesc nimic

despre exodul lui Israel. Dupa cum am mai pomenit însa, Egip-tul nu are o istorie a lui. Singura lucrare istorica de care avem cunostinta a fost "Egiptica" scrisa pe la anul 240 în.Cr. de preotul Maneto, dar care este pier-duta. Anumite citate din ea au fost pastrate în lucrarile altor scriitori, precum si o lista a treizeci dinastii de împarati. Desi anumite nume si cifre au fost copiate gresit, ea a fost documentul de baza care a slujit la refacerea istoriei Egiptului. Celelalte amanunte pentru recostituirea istoriei au fost culese din "Geografia Uni-versala" a lui Strabo, din „Istoria Naturala” a lui Pliniu cel Batrîn, din tratatul de geografie a lui Ptolomeu si din inscriptiile dezgropate de arheologie. Toate aceste inscriptii lauda ispravile faraonilor si nu redau înfrînge-rile lor. Exodul a fost o înfrîngere pentru egipteni, un popor s-a eliberat din robia lor, asa ca era natural sa nu fie înscris pe monumentele lor.

E Biblia adevarata? Din moment ce nu avem o istorie a Egiptului care sa confirme exodul, cum putem verifica cele spuse de Moise? Si în privinta aceasta ne adresam arheologiei sa ne lamureasca. Din tezaurul vechii civilizatii a Egiptului, ea detine anumite docu-mente ce ne pot da o lumina oarecare.

Fapt cunoscut si precis este ca Israel a fost în Egipt. Tot atît de cunoscut si precis e si faptul ca Israel a iesit din Egipt. Doar felul cum a iesit este pus în discutie. Enciclopedia Britanica spune în privinta aceasta: "Rezultatul general al cercetarilor stiintifice privitoare la faptele materiale ale exodului este dublu. În primul rînd se stabileste evenimentul; totul confirma raportul biblic, ca într-adevar a fost o scapare a lui Israel din Egipt. În al doilea rînd, rezultatul ne duce la concluzia ca acest eveniment a fost mai putin impor-tant în vechiul Orient apropiat, locul unde s-a petrecut, decît pare ca implica relatarea biblica."

Eu nu caut sa apreciez importanta iesirii, ci sa ana-lizez daca relatarea iesirii, data de Moise, este ade-varata sau nu. În Exod 7-12, ni se spune ca Faraon nu a vrut sa dea voie lui Israel sa plece si prin 10 plagi, Dumnezeu a fortat pe Faraon sa îngaduie plecarea lor. Criticii de obicei fiind necredinciosi, resping minunea, iar cele zece plagi fiind minuni, nu sînt gata sa le accepte. Totusi sa stam putin si sa analizam spre a vedea daca s-au putut petrece asa minuni.

Prima plaga a fost prefacerea apei în sînge (Exod 7:19-25). Pentru oamenii de stiinta de azi, aceasta nu este ceva inexplicabil. Ei au analizat chiar si zapada rosie si i-au gasit explicatia. Nilul a mai fost rosu si alta data. Partea de sus a rîului e numita Nilul Alb, apoi la Kartum, primeste apele Nilului Albastru, iar de la sud-est primeste apele rîului Atbara. De la Nilul Al-bastru, curge printre niste pamînturi fine rosii la Sennaar si cu cît apele sînt mai umflate, cu atît rup mai mult pamînt si sînt mai rosii. Relatarea lui Moise nu e absurda. Ehrenberg, dupa minutioase cercetari microscopice, sustine ca a fost nu numai o schimbare a culorii, ci si a compozitiei chimice, determinata de plante criptogamice si infuzorii, ceea ce a cauzat moartea pestilor. Fenomenul a fost natural. Minunea consta în aceea ca a fost savîrsit la cuvîntul lui Dum-nezeu prin Moise. Prin aceasta plaga, Dumnezeu lo-veste în zeitatea lor principala, în Osiris, caci egiptenii considerau Nilul ca o personificare a lui Osiris.

A doua plaga au fost broastele (Exod 8:1-15). Ca asupra Egiptului au mai fost navaliri de broaste, se constata din faptul ca aveau pe zeita Hekt careia se rugau sa fie feriti de ele. Zeita era reprezentata cu cap de broasca. Dar în cazul acesta, ea s-a dovedit neputincioasa. Pieirea deodata a broastelor, ca si apa-ritia lor, se face la termenul hotarît de Moise. Aici e minunea. Moartea si putrefactia lor rapida, oamenii de stiinta sustin ca s-ar fi datorat unei infectii cauzate de bacilus antracis.

A treia plaga au fost paduchii. Ei erau considerati necurati. Ei au întinat si pe preoti si chiar boul Apis, socotit sfînt de egipteni.
A patra plaga a fost musca cîineasca. Egiptul a mai fost atacat de roiuri mari de muste. De aceea si-au facut zeii-muste care sa-i apere. Dar zeii-muste nu pot opri aceasta plaga, nici nu pot sa o înlature.

Plaga a cincea, ciuma vitelor, a sasea varsatul neg-ru, a saptea piatra si focul si a opta lacustele au neno-rocit economia Egiptului. Zeii care trebuiau sa asigure belsugul, s-au aratat nevrednici, n-au putut împiedeca urgiile lui Iehova. Persoane de specialitate afirma ca ciuma vitelor ar fi fost provocata de bacilus antracis cu care au fost infectate pasunile prin moartea broas-telor, caci textul din Exod 9:3, face precizarea ca plaga va atinge vitele de pe cîmp. Belsugul mare de ploi care a determinat revarsarea Nilului, a creat în Etiopia si Sudan conditii pentru dezvoltarea roiurilor dense de lacuste, care au aparut prin luna martie. În Egipt, lacustele nu constitue un miracol. Faptul ca au fost anuntate si ca în noaptea aceea a suflat vîntul de rasarit, care a adus lacustele, asa cum spusese Moise, aceasta constitue minunea. Zeul Hapi n-a adus belsugul, ci ruina.

Plaga a sasea a fost varsatul negru. El a atins pe oameni. Se sustine ca ar fi fost provocat de microbi purtati de musca cîineasca de la plaga a patra. Pielea corpului se umplea de basici usturatoare. Pliniu cel Batrîn vorbeste despre boli de piele specifice Egiptu-lui.

Plaga a noua a fost întunericul de trei zile. Ea a fost împotriva lui Ra, zeul soarelui. Trei zile a fost în-tuneric gros. Nu e vorba de o eclipsa de soare asa de lunga, ceea ce pare imposibil de crezut pentru multi. Fenomenul a fost determinat de kamsin, o fur-tuna de praf. În urma marilor inundatii, care au adus un praf fin de pamînt rosu, prin luna martie se ivesc furtuni ce ridica în vazduh acest praf. Atunci aerul devine gros si întuneca soarele, totul se face bezna. Durata fenomenului relatata în Exodul e cea mai lunga cunoscuta. Descrierea acestei plagi nu este absurda. Astfel de întunecimi s-au mai întîmplat în Egipt. Docu-mentele arata groaza ce cuprinde îndeosebi pe cala-torii prin desert cînd kamsinul sau simunul începe sa ridice praful si nisipul pustiei. Atunci toti stau în locu-rile lor, exact cum spune Biblia. Numai cine nu cu-noaste aceste anomalii ale climei Egiptului, rîde de descrierea lui Moise, dar prin aceasta îsi dovedeste ignoranta sa. Adevarul ramîne în picioare.

Plaga a zecea a fost moartea întîilor nascuti. Ea a adus jalea asupra egiptenilor si bucuria eliberarii pen-tru copiii lui Israel. Chiar primul nascut a lui Faraon a fost lovit de îngerul mortii. Un document arheologic spune ca Menefta,

si-a pierdut fiul în vîrsta de 18 ani. Lucrul acesta este notat pe un mormînt la Tanis, pe care cercetatorul Brugsch îl pune în legatura cu lovi-rea întîilor nascuti ai Egiptului, iar adevaratul mormînt al sau se afla neterminat la Teba.

Cîteva tablite gasite la Ghebal, reprezinta grupul regal, iar inscriptia dedesubt spune: "Mostenitorul tronului întregii tari, scribul împaratesc, seful soldati-lor, marele fiu... preaiubitul fiu al lui Menefta a mu-rit." Multi cercetatori biblici sustin ca Menefta a fost faraonul de pe vremea iesirii lui Israel din Egipt.

Toate cele zece plagi au fost folosite de Dumnezeu spre umilirea Egiptului si eliberarea lui Israel din robie. Prin faptul ca fiecare plaga a fost anuntata mai dinain-te, a convins pe Faraon ca Dumnezeu este Stapînul fenomenelor naturii si l-a obligat sa dea voie lui Israel sa plece. Vestea despre aceste plagi s-a raspîndit si la alte popoare. Filistenii zic mai tîrziu: "Vai de noi! Cine ne va izbavi din mîna acestor Dumnezei puter-nici? Dumnezeii acestia au lovit pe egipteni cu tot felul de urgii în pustie" (1 Samuel 4:8).

E Biblia adevarata? Documentele arheologice arata ca e adevarata.

C. PERIOADA CUCERIRII CANAANULUI

Dupa iesirea din Egipt si trecerea Marii Rosii, copiii lui Israel s-au îndreptat spre Canaan, "tara în care curge lapte si miere". Denumirea aceasta pomenita des în Biblie, se gaseste si la vechi scriitori egipteni. Ea este folosita în povestea lui Sinuhe, calatorul, da-tata pe la 1900 în.Cr. si în descrierea campaniilor lui Faraon Pepi I, pe la 2350 în.Cr. Documentele arheo-logice care vorbesc despre aceasta perioada sînt multie. Din ele vom alege cîteva care înlatura unele critici mai importante aduse Bibliei.

1. Spre tara promisa

Înca înainte de a intra în Canaan, Biblia spune ca Israel a ajuns sa aiba un cod de legi scrise. Multi cri-tici care au studiat aceste legi, au sustinut ca nu se poate ca aceste legi sa fi fost pe vremea lui Moise, ci doar mult mai tîrziu, însa scriitorul le-a pus pe sea-ma lui Moise, ca poporul sa le pretuiasca mai mult. Ei îsi fundamentau aceasta sustinere pe faptul ca Israel a fost un popor înapoiat, o adunatura de sclavi, incapa-bili de formularea unor asa legi; iar pe de alta parte, atît fondul cît si forma unor asa legi apartin chiar la alte popoare perioadei împaratilor lui Israel.

Da, e adevarat ca Israel a fost un popor de sclavi, aceasta însa din cauza ca dusmanii i-au înjosit la aceasta treapta. În scurgerea istoriei s-au vazut printi care au fost pusi sa traga la galere si generali care au fost ciobani la oi. Nu întotdeauna slujba pe care o face cineva poate servi drept criteriu de stabilire a culturii lui. Apoi, ei n-au tinut seama ca Moise a învatat "toata întelepciunea Egiptului". Ba mai mult, el afirma ca le-a primit de la Dumnezeu. Oare a fost

imposibil ca El sa dea asa legi pe vremea aceea?

Sapaturile arheologice facute între anii 1929-1937 la Ras Shamra pe coasta Siriei în dreptul Ciprului au scos la lumina un cod de legi civile si religioase ale fenicienilor, scrise în ugarita cu vreo suta de ani în-ainte de cucerirea Canaanului." Un alt cod de legi cu vreo patru sute de ani mai vechi, a fost gasit în sapa-turile de la Suza în 1901 de catre Jacques de Morgan. Era faimosul cod de legi al lui Hamurabi. Astfel, obiectia criticilor a fost spulberata.

Biblia spune ca Israel a avut un chivot pe care l-au facut în pustie si cînd porneau la lupta duceau si chi-votul cu ei. Diodorus ne spune ca asa faceau si feni-cienii.

În Numeri 20:17; 21:22 si Deuteronom 2:27 se vorbeste despre "drumul împaratesc", pe care voiau sa-l folo-seasca în trecere prin tara amoritilor. Astazi se stie ca a existat un asa drum. Era o sosea ce facea legatura între Egipt, Etiopia si alte tari din Africa, cu împaratia hititilor, a asirienilor si a babilonieilor. Soseaua trecea pe la rasaritul Marii Moarte, prin Iordania spre Damasc. Anumite sapaturi facute au scos la suprafata mai multe fortarete din Epoca Bronzului, care erau însiruite pe aceasta sosea. Aceasta arata ca drumul exista prin anul 2000 în.Cr. deci, cu mult înainte de Moise.

2. Primele cuceriri

În Numeri 13:28-29 ni se spune de catre cele 12 is-coade, ca tara Canaan era locuita de mai multe po-poare. Documentele din Palestina de pe acea vreme, poarta în înscriptiile lor nume de persoane, care ne dau o idee generala, de originea etnica felurita a aces-tor persoane. Si azi, în multe cazuri, numele îti suge-reaza nationalitatea persoanei respective. Astfel Po-pescu stii ca e roman, Castalini e italian, Schmidt e german, Iuhasz e maghiar, Rubinstein e evreu. Tot asa numele din inscriptii confirma, ca Palestina era locuita de mai multe popoare.

În Iosua 6 ne este descrisa cucerirea Ierihonului. Sapaturile arheologice facute aici au constatat ca era una din cele mai vechi cetati. Un turn de piatra, cu scari interioare si cu case de jur-împrejur, verificate cu ajutorul carbonului 14, arata o vechime de 7000 de ani în.Cr. Sapaturile prof. John Garstang între 1930-1936 au aratat ca Ierihonul a fost darîmat si re-construit în mai multe rînduri. El le-a dat denumiri alfa-betice. Astfel pîna la anul 3000, el a numit-o cetatea A., care a fost darîmata. Cetatea B. a fost cladita la 2500 si a fost distrusa în anul 1700. Cetatea C. a fost mai mare decît cele anterioare, a avut palate frumoase si a fost împrejmuita cu un zid de piatra. Ea a fost distrusa prin anul 1500. Cetatea D. a fost reconstruita prin anul 1500. Palatele au fost recladite. Cetatea era aparata de ziduri duble facute din caramida. Zidul interior era la o distanta de 5 m de celalalt, avea o gro-sime de 4 m si o înatime de 10 m. Suprafata era mai mica, doar vreo sase acri, aproximativ 25.000 mp. Din aceasta cauza, au ajuns sa foloseasca si spatiul dintre ziduri, cladind si acolo case. Asa se explica coborîrea celor doua iscoade peste zid din casa lui Rahav (Iosua 2:15). Zidurile cetatii D. poarta armele unei distrugeri violente. Zidul exterior s-a prabusit spre interior

aco-perind casele dintre ziduri. Cenusa, caramizi arse înro-site, precum si lemne arse, arata ca cetatea a fost darîmata si arsa cu foc, asa cum spune în Iosua 6:24. Cetatea a fost recladita pe la 860 în.Cr.

Wolf Schneider în cartea sa "Omniprezentul Babi-lon", ce se afla tradusa si în limba romana, spune ca "de la sapaturile efectuate acolo în 1956, Ierihonul este considerat cea mai veche asezare de tip orase-nesc din lume". În ce priveste posibilitatea ca acele ziduri sa fie darîmate fara mîna omeneasca, autorul sustine ca Iosua a avut cutremurul ca aliat. El zice: "Cum de s-au surpat zidurile Ierihonului ne-o spune Werner Keller în cartea sa "Und die Bibel hat doch recht" ("Biblia are totusi dreptate"): "Din cauza unui cutremur de pamînt, fenomen frecvent în împrejurimile Marii Moarte... Ceea ce au gasit arheologii referitor la catastrofa naturala care i-a venit în ajutor lui Iosua, ca si la faptele acestuia din urma, sînt pietre crapate, darîmaturi de ziduri înnegrite, lemn carbonizat si mo-loz."

Sapaturi facute la Betel, Debir, Lachis si Hator, arata ca si aceste cetati au fost arse pe aceeasi vreme. Un alt amanunt interesant este secarea Iordanului, care a avut loc cînd poporul a trecut pentru cucerirea Ierihonului. Iosua primise porunca de trecere a Iordanului, din partea Domnului, cu prevestirea ca apele de sus se vor opri si ca poporul va putea trece. Si asa s-a întîmplat. Textul spune: "Poporul a iesit din corturi ca sa treaca Iordanul... Cînd preotii, care duceau chivotul, au ajuns la Iordan, si cînd li s-au muiat picioa-rele în marginea apei - caci Iordanul se varsa peste malurile sale în tot timpul secerisului - apele care se pogoara de sus s-au oprit, iar cele ce se pogorau spre marea cîmpiei, care este Marea Sarata, s-au scurs de tot. Poporul a trecut în fata Ierihonului." (Iosua 3:14-16). Toti necredinciosii au rîs de aceasta relatare si spuneau ca este imposibil sa creada asa ceva. Aceasta însa din pricina lipsei de cunostinta. În istorie se cunosc înca alte trei cazuri cînd Iordanul s-a oprit. În unele locuri patul albiei Iordanului se îngusteaza între 30 si 45 metri. Unele cutremure de pamînt cau-zeaza alunecari de teren, care blocheaza cursul rîului. Aceasta dupa confluenta cu rîul Iabboc. În noaptea precedenta lui 8 dec.1267, apele Iordanului au fost blocate timp de 16 ore. Alt caz similar s-a petrecut în 1906 si în 1927, cînd apele au fost oprite 21 ore si jumatate. Deci cele relatate de Iosua nu sînt o poveste, ci o realitate.

3. Asezarea în Canaan

Sapaturile arheologice facute în Palestina, arata ca cele mai multe cetati au fost arse în aceeasi perioada, ceea ce coincide cu ocuparea tarii de catre evrei. Cîteva, între care Meghido si Betsan, arata ca au fost stapînite de canaaniti pîna ceva mai tîrziu. Dar si aceasta nu tagadueste, ci confirma adevarul Bibliei aratat în cartea Judecatori cap.1:21-36, caci Israel n-a izgonit pe toti canaanitii la ocuparea Canaanului.

Canaanitii aveau o civilizatie mult mai înaintata decît a evreilor. Lucrul acesta se vede deslusit cu ocazia sapaturilor arheologice. Arhitectura canaanita a

fost mult avansata. Dezgroparile facute la Meghido, Betsan si Salmona, în partea de nord, arata o stare înfloritoare, aveau chiar palate bogat ornamentate. Casele cladite de evrei au fost rudimentare, sarace. Cele doua nivele de culturi sînt foarte distincte. Lucrul este explicabil, caci Israel era un popor abia scapat din sclavie. Totusi lipsa de cultura nu a împiedecat pe Dumnezeu sa le dea Tara promisa. Documentele dez-gropate la Ras Samra, arata viata religioasa, zeii si zeitele, templele, ritualurile, imnurile religioase, pre-cum si prostitutia, stricaciunea mare de la temple. Chiar imediat dupa moartea lui Iosua, pe vremea jude-catorilor, Israel fusese atras de cultul Baalilor (Judecatori 2:11-13).

Templul lui Baal Berit, scos la suprafata cu ocazia sapaturilor la Sihem, confirma istoria lui Abimelec, fiul lui Ghedeon (Judecatori 9:4). Evidentele arata ca el exista pe vremea judecatorilor. Era o constructie masiva de vreo 25 m pe 21 m, împrejmuit de un zid de vreo 5 m grosime.

Alte informatii folositoare, ne sînt date de sapa-turile de la Ghibea. Ruinele dezgropate, pot fi vazute la vreo 10 km nord de Ierusalim. Ele demonstreaza ca vechiul oras fusese zidit pe sol virgin, prin secolul al XIII-lea în.Cr. si a durat pîna în secolul urmator, cînd a fost distrus prin foc. Aceasta confirma cele relatate în Judecatori 20:37-40. Cetatea a fost recladita prin secolul al XI-lea, în zilele lui Saul.

Partea de sud-vest nu a fost cucerita de Israel, ea a ramas în stapînirea filistenilor. Ei se trag din Cas-luhimi, fiul lui Mitraim (Egipt), fiul lui Ham (Geneza 10:14). Avraam si Isaac au avut de-a face cu filistenii. La iesi-rea din Egipt, Israel mai bine face un ocol mare decît sa dea prin tara filistenilor (Exod 13:17). Iar cînd s-au asezat în Canaan, Iosua evita confruntarea între tru-pele sale si cele ale celor cinci domnitori ai filistenilor. Cetatile lor mai de seama erau: Gaza, Asdod, Ascalon, Gat si Ecron (Iosua 13:2,3). Sapaturile arheologice efec-tuate în aceasta parte au scos la lumina anumite lucruri, care confirma cele scrise în Biblie. În Judecatori 16:21 ni se spune ca Samson a fost "legat cu niste lanturi de arama". Sapaturile de la Gherar, lînga Gaza si de la Tell Qasile, lînga Tell Aviv, au dat lumii prilejul sa cunoasca topitoriile de fier si arama ce le aveau filistenii, precum si atelierele de prelucrare a metalelor. Pe vremea lui Saul, filistenii detineau monopolul fieru-lui si a prelucrarii lui. "În toata tara lui Israel nu se gasea nici un fierar... si fiecare om din Israel se pogora la filisteni ca sa-si ascuta fierul plugului, coasa, securea si sapa" (1 Samuel 13:19,20). Sapaturile au aratat de asemenea, ca unele case mari erau cladite în jurul unui mare hol central, care avea stîlpi de sprijinire a etajului si a acoperisului. Pe acesti stîlpi îi pome-neste Biblia în legatura cu moartea lui Samson. "Si Samson a îmbratisat amîndoi stîlpii de la mijloc pe care se sprijinea casa, si s-a rezemat de ei; unul era la dreapta lui si altul la stînga lui... S-a plecat cu toata puterea si casa a cazut peste domnitori si peste tot poporul care era acolo" (Judecatori 16:29,30). Deci si ruinele filistenilor le confirma Biblia.

D. PERIOADA ÎMPARATILOR

A fost o vreme cînd asa numita "înalta critica ger-mana" a cautat sa obiecteze la o seama de împarati pomeniti în Biblie si sa spuna ca sînt persoane mito-logice, deoarece ei n-au gasit pomenit nicaieri numele acestor împarati.

Iov spunea: "Vorbeste pamîntului si te va învata..." De aceea chemam pamîntul cu minele lui, cu secretele îngropate în pulberea lui, sa ne învete adevarul, sa ne dea dovezi spre convingerea noastra, ca sa nu fim necredinciosi, ci credinciosi.

1. Vremea lui Saul

Primul împarat al lui Israel a fost Saul. El si-a avut resedinta la Ghibea lui Beniamin, cîtiva kilometri mai la nord de Ierusalim. Caci pe vremea lui Ierusalimul era stapînit de iebusiti. În 1922, 1923 si 1933 o echipa sub conducerea Profesorului W.F.Albright a facut sapaturi la Tell el Ful, vreo 5 km nord de Ierusalim. Aici au descoperit citadela lui Saul de la Ghibea. De aici el a condus pe Israel pîna la moartea sa în lupta cu filistenii.

La Betsan arheologii au dezgropat un mare templu al lui Dagon si unul al Astarteii. Biblia spune ca fili-stenii au pus armele lui Saul în templul Astarteii la Betsan (1 Samuel 31:10). Ruinele confirma ca era un asa templu, ca Biblia a spus adevarul.

2. Vremea lui David

David a fost al doilea împarat al lui Israel. Înca din tinerete, el a fost mare cîntaret la harfa si compozitor. De la el avem cei mai multi psalmi. La fel ni se spune ca el a organizat cîntul la Casa Domnului, punînd la o parte pentru slujba aceasta un numar de 288 coristi si orchestranti (1 Cronici 25:1-7).

Criticismul modern a tagaduit multa vreme lucrul acesta. Ei spuneau ca nu se poate ca muzica sa fi fost asa de dezvoltata. Dar cercetarile arheologice con-firma relatarea biblica. Muzicienii palestinieni au fost bine cunoscuti în antichitate, chiar cu mult înainte de David. Ei sînt aratati, înca de prin secolul al XIX-lea, pe monumentele din Egipt si Mesopotamia. Semitii, cînd coborau în Egipt, îsi duceau si instru-mentele cu ei. Basorelieful de la Beni Hasan, arata clar lucrul acesta. Iar epica religioasa descoperita la Ras Samra, arata ca înca pe la 1400 în.Cr., deci cu aproa-pe 400 de ani înainte de David, la Ugarit, cînta-retii religiosi formau o clasa speciala. Astfel, parerea ca era imposibil ca la acea data sa fi fost cîntareti or-ganizati în coruri, a fost spulberata.

O alta confirmare arheologica este a iazului de la Gabaon. În 2 Samuel 2:12-16 citim ca armata lui David, sub comanda lui Ioab si cea a lui Isboset sub comanda lui Abner, s-au întîlnit la iazul din Gabaon, azi El-Jib. În timpul sapaturilor arheologice din 1956, 1957 si 1959, sub conducerea lui James B.Pritchard din par-tea Muzeului Universitatii Pennsylvania, s-a descoperit iazul de la Gabaon, la vreo 10 km nord de Ierusalim. Iazul era sapat în stînca si avea

un diametru de 11,3 m si o adîncime de 10,8 m. Acest bazin era facut pentru adunarea apei. Pe fundul bazinului au fost gasite mînere de mari ulcioare, pe care este scrisa inscriptia locului "Gbn" adica Gabaon, caci este stiut ca scrierea evreiasca este lipsita de vocale. Iazul era în folosinta de pe la anul1200 în.Cr. Deci, exista pe vremea lui David, asa cum spune Biblia.

3. Vremea lui Solomon

Descoperirile arheologice în legatura cu perioada domniei lui Solomon sînt remarcabile. Profesorul Albright spune în volumul sau ca "vremea lui Solomon a fost cu siguranta cea mai înfloritoare perioada în istoria Palestinei."

Fiind o vreme de pace, eforturile au fost depuse în domeniul constructiilor. Mai de seama a fost castelul sau din padurea Libanului si templul de la Ierusalim. Biblia spune ca mesterii au fost fenicieni din partile Tirului. Arhitectura, stîlpii, capitelurile proto-ionice, detaliile, motivele sculptate, toate arata o puternica in-fluenta feniciana. Arheologii R.S.Lamon si G.M.Shipton, care au condus excavatii în Palestina între anii 1925-1939 afirma: "Aceasta evidenta se acorda bine cu tipul de constructie a templului lui Solomon din Ierusalim, cum este descris în 1 Împarati 7:12".

O afirmare a Bibliei ce n-a fost crezuta de unii, a fost cea cu privire la grajdurile lui Solomon. În 1 Împarati 4:26 citim: "Solomon avea patruzeci de mii de iesle pentru caii de la carale lui..." El si-a format o con-siderabila forta de care de razboi. Iar din 1 Împarati 10:28,29 stim ca importa cai din Egipt, pentru el si pentru împaratii hititilor. Sapaturile arheologice efec-tuate la Meghido, vreo 32 km sud-est de Carmel, azi Tel el-Mutesellim, au dat la iveala grajdurile mari ale lui Solomon. Aici a fost un complex de cladiri cu doua rînduri de stîlpi de piatra avînd între ei un pasaj de trei metri. Alte grajduri asemanatoare au fost gasite si la Taanac, Hator, Tel el-Hesi si Ghezer.
La fel, sapaturile facute de Nelson Glueck la Tel el- Keleifeh, Elatul de azi, au confirmat, ca aici Solomon
avea turnatoriile de arama. Înainte se numea Etion- Gheber.

Tot aici era si portul pentru flota sa, caci Solomon "avea pe mare corabii din Tars" (1 Împarati 10:22). O seama de bucati de parîme dezgropate, precum si alte indicii, arata ca a fost un port mare pe vremea lui Solomon.

4. Fuga lui Ieroboam în Egipt

Cu prilejul unor constructii la Milo, Solomon a dat supravegherea lucrarilor lui Ieroboam. Într-o zi, iesind din Ierusalim, a întîlnit pe proorocul Ahia din Silo, îm-bracat cu o haina noua. Proorocul si-a apucat haina si a rupt-o în douasprezece bucati si a zis lui Ieroboam: "Ia-ti zece bucati! Caci asa vorbeste Domnul, Dumne-zeul lui Israel: "Iata, voi rupe împaratia din mîna lui Solomon si-ti voi da zece semintii... aceasta pentru ca M-au parasit" (1 Împarati 11:30-33). Din cauza trairii nepotrivite a lui Solomon, Dumnezeu hotaraste ruperea împaratiei. Solomon cauta sa puna mîna pe Ieroboam sa-l omoare, dar el fuge la

împaratul Egiptului si cere azil politic. El ramîne la Sisac pîna la moartea lui Solomon. Aceasta spune Biblia.

Pentru unii necredinciosi asta parea de necrezut. Solomon avea de sotie pe fiica lui Faraon, iar Ieroboam fuge de Solomon tocmai la faraon. E posibil asa ceva?

Documentele arheologice spun ca este posibil. Faraonul, care avea fiica casatorita cu Solomon, a fost detronat de Sisac. Cu el începe o noua dinastie în tara Egiptului, dinastia a XXII-a. La acest faraon gaseste adapost Ieroboam de mînia lui Solomon. Deci, pricina de poticnire este spulberata. Biblia e adevarata.

5. Navalirea lui Sisac în Palestina

Biblia vorbeste despre navalirea lui Sisac în Pa-lestina. La 1 Împarati 14:25-26 citim: "În al cincilea an al împaratirii lui Roboam, Sisac, împaratul Egiptului, s-a suit împotriva Ierusalimului. A luat vistieriile Casei Domnului si visteriile casei împaratului, a luat tot. A luat toate scuturile de aur pe care le facuse Solomon."

Navalirea lui Sisac în Palestina nu e o poveste, ea este confirmata de documente arheologice. Pe zidul de sud al curtii marelui templu de la Karnak, exista un tablou care îl arata pe Sisac. Împaratul e facut ca un gigant. În mîna stînga tine capetele unor frînghii, de care sînt legati siruri întregi de prizonieri. Captivii sînt legati la gît unul de altul. În mîna dreapta tine un toiag. Cel care lucrase tabloul, acoperise partea de jos a corpului fiecarui prizonier cu un scut, pe care a scris tara de unde este prizonierul.

Datorita acestei sculpturi, astazi noi stim ca Sisac a cucerit 133 cetati, dintre care cele mai însemnate sînt: Gaza, Adulam, Bethoron, Aialon, Ghibeon, Sunem, Iuda-Melec sau Ierusalimul. Templul de la Karnak, în sus pe Nil, adevereste ca Biblia este adevarata.

Alta evidenta arheologica este o stela frînta a lui Sisac, ce a fost dezgropata la Meghido. Ea indica cucerirea acestei fortarete de catre Sisac.

6. Evidente despre Ahab

Printre alte amanunte despre Ahab, istorisirea bibli-ca spune ca si-a zidit un palat de fildes (1 Împarati 22:39). Iar dupa vreo suta de ani, proorocul Amos prevesteste surparea. În cap.3:15 zice din partea Domnului: "Voi surpa casele de iarna si casele de vara; palatele de fildes se vor duce..." Aceasta sugereaza un lux exor-bitant. Un obiect de fildes este scump, dar un palat de fildes? Pilda împaratului a fost urmata si de alti boga-tasi ai Samariei. Ba, Amos ne spune ca si mobilierul îl aveau de fildes. În cap.6:4 citim: "Ei se culca pe paturi de fildes...

Multi au tagaduit aceste afirmatii ale Bibliei. Li se pareau prea exagerate. Dar excavatiile arheologice efectuate la Samaria în anii 1908-1910, de Universita-tea Harvard, sub directia lui G.A.Reisner, D.G.Lyon si C.S.Fisher, continuate între anii 1931-1933, tot de Universitatea Harvard, în colaborare cu Universitatea din

Ierusalim si cu Scoala Britanica de Arheologie din Ierusalim sub directia lui J.W.Crowfoot, au scos la suprafata palate, cisterne si fortificatii de pe vremea lui Ahab. De sub darîmaturi, au adus la lumina placi de fildes, cu care erau captusite aceste palate si parti de mobila. Pe fildes sînt gravate trestii de papirus, flori de lotus, lei, tauri, sfincsi, zei egipteni, ca Isis si Horus. Aceasta indica nu numai luxul mare pe vremea lui Ahab, ci si departarea mare de Dumnezeu. Ramasisele de fildes scoase de sub darîmaturi, confirma spusele Bibliei.

Apoi numele lui Ahab îl gasim pomenit în analele lui Salmanaser al III-lea, cu privire la batalia de la Karkar în 853 în.Cr. El spune ca aici a întîlnit o coalitie de 12 împarati pe care i-a biruit. El da o lista a fortelor coalizate. Iata un extras din Anale:

"Am plecat din Argana; m-am apropiat de Karkara. Am distrus, am darîmat si am ars cu foc Karkara, resedinta sa împarateasca. Spre a-l ajuta, el a adus 1.200 care de razboi, 1.200 cavaleristi, 20.000 soldati Adad'idri pedestrii din Damasc; 700 care de razboi; 700 cavaleristi, 10.000 pedestrii irhuleni din Hamat; 2000 care de razboi, 10.000 pedestrii ai lui Ahab israelitul; 500 soldati din Que..."

Aceste anale se afla pe asa-numita "Inscriptia Mo-nolita", ce se gaseste în Muzeul Britanic.

Biblia vorbeste despre supremația lui Israel pe vremea lui Ahab asupra Moabului. În 2 Împarati 3:4 citim: "Mesa, împaratul Moabului, avea turme mari si platea împaratului lui Israel un bir de o suta mii de miei si de o suta mii de berbeci cu lîna lor." Iar în 2 Împarati 1:1 si 3:5 ni se spune ca la moartea lui Ahab, Moab s-a rasculat împotriva lui Israel.

Scepticii ziceau ca aceste lucruri le scriu evreii, ca sa se laude, dar n-au fost reale. Ei n-au avut o asa supremație. Nu credeau ca moabitii au platit bir lui Israel. Nimeni nu a putut convinge pe acesti sceptici ca Biblia este adevarata. Nu exista nici o alta dovada. Iata însa ca într-o zi s-a descoperit tocmai marturia lui Mesa, împaratul Moabului cu privire la adevarul ce-lor relatate în Biblie. Marturia este înscrisa pe piatra moabita.

În august 1868, F.A.Klein, un misionar german la Ierusalim, a vizitat localitatea Dibon din Moab, cam la vreo 12 mile în rasaritul Marii Moarte. Cetatea Dibon este pomenita în Isaia 15:2. Cu ocazia acestei vizite, misionarul a descoperit o piatra neagra de bazalt avînd o înaltime de 1,20 m, latime vreo 70 cm, iar grosimea de 34 cm. Pe ea se afla o inscriptie scrisa pe 34 rîn-duri. Fara sa-si dea seama de valoarea inscriptiei, Klein a copiat cîteva sire si a vrut sa cumpere piatra pentru muzeul din Berlin. Dupa un an de negocieri, piatra era sa fie a autoritatilor germane pentru suma de 400 dolari. Rezidentul francez a trimis sa ia pe hîrtie o imprimare a inscriptiei de pe piatra si a oferit local-nicilor suma de 1.800 dolari sa-i dea lui piatra. În mod natural, vazînd ca li se ofera o suma asa de mare, localnicii au banuit ca piatra are puteri miraculoase. Atunci guvernatorul din Nabulus a pretins-o pentru el. Teama ca le-o ia guvernatorul si ei nu vor primi suma, i-a determinat pe arabi sa faca un foc mare sub ea, si cînd a fost încinsa, au turnat apa rece peste ea. Aceas-ta a facut ca piatra sa se sparga

în bucati, pe care le-au împartit între ei ca amulete. Spargerea pietrei parea o pierdere ireparabila pentru stiinta arheologiei. Dupa cîtva timp, Clermond Ganeau, dragomanul con-sulatului francez, a reusit sa adune cele mai multe bu-cati din lespedea cu inscriptie. Cu ajutorul hîrtiei pe care imprimase inscriptia înainte de sfarîmare, el a reusit sa refaca piatra moabita. Azi ea poate fi vazuta în Muzeul Luvru din Paris. Scrierea este ebreo-feni-ciana. Traducerea inscriptiei a fost facuta de Dr. Gins-burg, M.Ganneau si profesorul Schlottman. În înscrip-tie se afla numele lui Omri, care a subjugat pe moabiti. La fel este pomenit si Ahab, dar nu pe nume, ci îi spune "fiul lui Omri". Dupa moartea lui Ahab, Mesa n-a mai vrut sa plateasca tributul. Împaratii aliati ai lui Israel, Iuda si Edom au pornit sa bata Moabul. Moabitii s-au adunat în cetatea lor Kir-Haraset. Aici Mesa ofera pe zid ca ardere de tot lui Chemos, zeul Moabului, pe însusi fiul sau. La vederea acestui fapt, Israel para-seste Moabul. În comemorarea acestei izbaviri, Mesa a ridicat monumentul cunoscut sub numele de "Piatra moabita". Iata în traducere cîteva rînduri care ne in-tereseaza:

"1. Eu, Mesa fiul lui Chemos-Melec, regele Moabului, dibonitul

2. Tatal meu a domnit treizeci de ani peste Moab si eu am domnit dupa tatal meu.

3. Eu am pregatit acest monument pentru Chemos la Korka...

4. Fiindca el m-a mîntuit de toti împaratii si mi-a dat biruinta asupra adversarilor mei.

5. Omri regele lui Israel a umilit pe Moab multi ani, caci Chemos a fost suparat pe tara sa.

6. Fiul sau l-a urmat si el de asemenea a zis: "Eu voi umili pe Moab.

7. Pe vremea mea a vorbit el (astfel), dar eu am biruit asupra lui si asupra casei lui, în timp ce Israel a pierit pe veci..."

În sirurile urmatoare, Mesa se lauda cu luptele sale si cu cetatile pe care le-a recladit. Piatra Moabita ne spune ca Biblia este adevarata, ca ei, moabitii, au fost tributari lui Israel, ba precizeaza mai jos ca au fost umiliti timp de patruzeci de ani, ca Mesa a fost acela care s-a rasculat împotriva lui Israel.

7. Iehu si Obeliscul Negru

Dinastia lui Omri se termina cu Ioram fiul lui Ahab, care este omorît de Iehu, unul din capeteniile sale. El primise ungerea de împarat din partea unui trimis al lui Elisei (2 Împarati 9 si 10). Astfel el începe o noua dinastie care va da cinci împarati peste Israel între anii 842 si 745 în.Cr.

Iehu este singurul împarat din Israel si Iuda a carui pictura o avem astazi. Salmanaser al III-lea domnea peste Asiria la urcarea pe tron a lui Iehu. Se pare ca fara lupte, Iehu a consimtit sa plateasca tribut Asiriei.

Spre a reda biruintele celei de a 31 expeditie mili-tara a sa, Salmanaser a ridicat Obeliscul negru la Kala (Nimrud). Obeliscul este taiat din marmora neagra. Are o înaltime de 1,89 m, latimea celor patru fete la vîrf este de 0,457 m, iar la baza de 0,609 m. Jumatatea de sus are cinci rînduri de scene si inscriptii.

Jumata-tea de jos este numai cu inscriptii. În total pe obelisc se afla 210 rînduri scrise. Azi el se gaseste în Muzeul Britanic sub nr. 98.

Pe obelisc se pomeneste despre "Casa lui Omri". Omri a fost împaratul lui Israel care a zidit Samaria si chiar ceialalti succesori pe tronul Samariei, straini de familia lui Omri, sînt numiti ca fii ai lui Omri. Asa avem cazul lui Iehu. În scenele de pe obelisc, se zu-graveste primirea tributului. În rîndul al doilea de sce-ne, sînt persoane care poarta tributul si Iehu plecat în fata lui Salmanaser, iar inscriptia spune: "Tributul lui Iehu fiul lui Omri, argint, aur, cupe de aur, pahare de aur, ligheane de aur, ulcioare de aur, plumb, un scep-tru împaratesc, o sulita." Obeliscul negru a fost gasit de arheologul Sir Henry Layard în anul 1840 la Nimrud.

Tot pe obeliscul negru se mai afla pomenit si nu-mele lui Hazael din Damasc. De fapt împotriva lui venise Salmanaser sa lupte în aceasta a 31-a expeditie militara a sa. Aceasta biruinta a determinat ridicarea obeliscului. Pomenirea lui Hazael ca împarat al Siriei confirma spusele Bibliei în 2 Împarati 8:15.

8. Analele lui Tiglat Pileser al III-Iea

Tiglat Pileser al III-lea a domnit în Asiria între anii 745-727 în.Cr. El a inaugurat o noua politica agresiva în Asiria. Domnia lui a fost pe vremea lui Azaria (Ozia) si Ahazia, împarati în Iuda, iar Menahem si Peca în Israel. Cu ei are de-a face, de aceea numele lor abun-da în documentele asiriene. El nu a fost de vita îm-parateasca, ci probabil un general. În analele sale nu--si pomeneste nici tata, nici mama. El a restaurat pala-tul lui Salmanaser al III-lea la Kalchi. Pe zidurile came-relor a pus placi de marmora frumos gravate cu in-scriptii, unde sînt descrise luptele sale.

Afara de acestea mai avem analele sale scrise pe tablite de lut, unde sînt relatate campaniile sale mili-tare în ordine geografica. Apoi alte tablite suplimen-tare contin liste de tarile cucerite, fara detaliile lupte-lor.

Tiglat Pileser spune ca în al cincilea an al domnieî, deci pe la 741 în.Cr., fiind angajat în razboi în partea de sud a Siriei, a avut de înfruntat o armata puternica sub comanda lui Azaria, împaratul lui Iuda, mare mo-narh, a carui oaste se spune în 2 Cronici 26:6-15 ca era de 307.500 de oameni.

În anul 738, ca un rezultat al campaniilar sale, analele spun: "Nouasprezece districte apartinînd Hamatului, împreuna cu orasele din hotarele lor, situate la marea soarelui apune (Marea Mediterana) care în necredinciosia lor s-au revoltat contra lui Azaria, eu le-am realipit la teritoriul tarii lui Asur; ofiterii mei, guvernatorii mei i-am pus peste ei..." Un aIt fragment dintr-o inscriptie spune: "În cursul campaniei mele am primit tributul regi-lor: (Azaria iudeul...")

Tiglat Pileser III înainte s-a numit Pul. Cu acest nume îl gasim înscris si pe paginile Bibliei. În acelasi an (738), Tiglat Pileser a atacat si Palestina. În 2 Împarati 15:19-20 gasim scris: "Pul, împaratul Asiriei a venit în tara. Si Menahem a dat lui Pul o mie de talanti de argint, ca sa-l ajute sa-si întareasca domnia. Menahem a ridicat argintul acesta de la toti cei cu avere din Israel, ca

sa-l dea împaratului Asiriei; i-a pus sa dea fiecare cîte cincizeci sicli de argint. Împaratul s-a în-tors înapoi si nu s-a oprit atunci în tara."

Iar analele lui Tiglat Pileser spun:

"A primit tributul lui Kustaspi din Kamuk, a lui Re-zon din Damasc, a lui Menahem din Samaria, a lui Hiram din Tir..."

Între anii 734-732, împaratul Retin al Siriei si Pe-cah împararatul lui Israel, s-au suit împotriva Ierusalimului. Atunci Ahaz a cerut ajutorul lui Tiglat Pileser. Acesta a trimis armatele si a batut Damascul, apoi au coborît spre sud au cucerit o seama de cetati din Galileea si Galaad, iar pe locuitori i-a dus în captivi-tate. O revolta pro-asiriana în Samaria condusa de Osea îl rapune pe Pecah (2 Împarati 15:27-30). Tiglat Pile-ser însa spune în aqnalele sale:

"Ei l-au rasturnat pe împaratul lor Pecah si eu am pus în locul lui pe Ozia ca împarat peste ei." Relatarile din anale despre Azaria, despre Mena-hem, despre Retin, despre Pecah, despre Ozia, despre Ahazia marturisesc ca Biblia este adevarata.

În 2 Împarati 15:29 citim: "Pe vremea lui Pecah, împa-ratul lui Israel, a venit Tiglat Pileser, împaratul Asiriei si a luat Iionul, Abel-Bet-Maaca, Ianoah, Chedes, Hator, Galaad si Galileea, toata Tara lui Neftali si pe locuitori i-a dus în prinsoare în Asiria."

Evidentele arheologice despre extinderea stapînirii lui Tiglat Pileser asupra Palestinei confirma spusele Bibliei. În anale este mentionat:

„... hotarele Bit-Humriei (adica ale casei lui Omri, Israel)... întinsa tara a lui Neftali, în totalitatea ei, le-am adus în hotarele Asiriei."

9. Documente despre Salmanasar al V-lea

Salmanasar al V-lea este pomenit în 2 Împarati 17:3; 18:9. El a fost fiul lui Tiglat Pileser al III-lea. Osea împaratul lui Israel, avea de platit un tribut mare Asi-riei, aur în valoare de aproximativ 200.000 dolari si argint în valoare de 2.000.000 dolari, sume enorme. Din aceasta cauza, a trimis soli la faraonul Egiptului si i-a cerut sprijinul. Asigurat fiind de sprijin, n-a mai platit tributul datorat Asiriei. Salmanasar prinzînd de veste, în anul 725 a venit cu armatele împotriva Sama-riei pe care a asediat-o. Împaratul Osea a fost prins se pare în afara cetatii si a fost deportat înainte de ca-derea Samariei. Asediul Samariei a durat trei ani.

De la Salmanasar al V-lea nu avem anale. La fel si inscriptiile sînt putine. S-a gasit doar o greutate de cîntar cu numele sau, o piatra de hotar datata în tim-pul domniei sale si listele asiriene eponim, care sînt liste de împaratii Asiriei cu scurte notite în care sînt mentionate campaniile militare conduse de monarhi. Aici a aratata urcarea pe tron a lui Salmanasar al V-lea în anul 727 în.Cr. si se pomeneste o campanie îm-potriva unei cetati a carei nume este lipsa, portiunea fiind sparta. Cronicele babiloniene cu privire la acel an spun ca Salmanasar "a frînt cetatea Samarain. Este important de notat ca denumirea Samaria din Ezra 4:10, în ebraica se pronunta "Samrain" ca si în croni-cile babiloniene.

10. Evidente despre existenta lui Sargon

În cartea proorocului Isaia 20:1 ni se pomeneste cumva în treacat despre Sargon. "În anul cînd a venit Tartan la Asdod, trimis de Sargon, împaratul Asiriei sa bata Asdodul si l-a luat..."

Despre Sargon nu se mai pomenea nicaieri nimic. Acest fapt a determinat pe necredinciosi sa spuna ca Sargon n-a existat, ci este un nume mitologic si ca Biblia contine legende.

Arheologia a venit si a curmat si aceasta acuza fata de Bilie cu privire la Sargon. În anul 1842, sapa-turile arheologice au scos la lumina palatul lui Sargon si apoi în 1872, descoperindu-se biblioteca lui Asur-banipal; au fost gasite si analele lui Sargon.

Azi stim ca el a existat, ca dupa moartea lui Sal-manaser al V-lea în dec.722, el a ocupat tronul Asiriei si a domnit pîna în vara anului 705, cînd a fost asasi-nat de unul din proprii sai soldati. El a stabilit capitala împaratiei la Khorsabad, cîtiva kilometri mai sus de Ninive.

Între anii 1808-1820, un englez numit C.J.Rich, care a trait o viata cam romantica în partile rasaritului, ca ofiter, scriitor si secretar de ambasada, un aven-turier, a poposit la Bagdad. Aici a început sa cerceteze cu mare interes mormanele de darîmaturi din împre-jurimi. A adunat o seama de cioburi si bucati de tabli-te cu inscriptii pe care le-a predat Muzeului Britanic.

În mod practic, cercetarile lui Rich n-au avut nici o valoare. Sir Henry Layard, un arheolog de seama, viziteaza ruinele de acolo prin anul 1840. În anul 1842, Franta a trimis un consul la Mosul, numit P.E.Botta. Prin instruire si înclinatie fiind arheolog, el a observat la rasarit de Mosul un sir de dealuri artificiale, un fel de îngramadiri de moloz. El a crezut ca sînt ruinele ce-tatii Ninive.

Acestea i-au stîrnit atît de mult curozitatea, încît a angajat dintre localnici o companie de sapatori. În timp ce sapau, oamenii au observat grija cu care Botta examina si aduna fiecare ciob sau bucatica de cara-mida, care purta ceva semne pe ea.

De fapt, taranii din împrejurimi i-au adus o multime de fragmente de alabastru si de tablite. Unul din ei l-a întrebat ca de ce examineaza si pastreaza cu atîta grija toate cioburile. Botta i-a raspuns ca el cauta sculpturi vechi. Atunci unul din taranii sapatori l-a sfatuit sa faca cercetari în molozul pe care este zidit satul lor, caci în timp ce el a sapat pentru temelia casei sale, a gasit asa ceva. I s-a spus ca satul lor se numeste Korsabad si se afla la vreo 20 km nord-est de Mosul. Botta si-a transferat sapatorii la noul loc.

Dupa o scurta examinare a dîmbului curios, au început sapaturile. Nu mult de la suprafata, au dat de vîrful unui perete. S-a facut curatirea lui si în curînd Botta s-a aflat într-o camera de proportii uriase. Toti peretii erau captusiti cu lespezi de alabastru, pe care se distingea o excelenta panorama: o batalie, figuri de luptatori, asediu, alai triumfal, scene de vînatoare.

Alaturi de scene erau siruri de caractere scrise, ca cel de pe tablitele de

caramida. În cea mai strasnica excitare de bucurie, Botta a trecut cu sapatorii în a doua camera de dimensiuni asemanatoare, cu orna-mentatii si figuri. Botta facuse o mare descoperire. Era un palat imperial.

Mai tîrziu s-a constatat ca era cel mai maret palat pe care l-a vazut lumea, palatul lui Sargon al II-lea, împaratul Asiriei pomenit în Isaia 20:1. Peste 100 colosi din acest palat si un mare numar de placi de alabastru se afla azi în Muzeul Britanic, dar una din cele mai mari colectii de antichitati asiriene, o comoara nepre-tuita, a fost data de Botta Muzeului Luvru din Paris. Cînd am vizitat acest muzeu în 1967, în salile 120-122 am vazut portiuni si obiecte din palatul lui Sargon de la Korsabad. Acestea marturisesc ca el a existat, deci Biblia este adevarata.

La fel, Analele lui Sargon confirma cucerirea Sa-mariei în anul 721 în.Cr. si ducerea Israelitilor în robie, precum si colonizarea Samariei. Dar sa-l lasam pe Sar-gon sa ne istoriseasca:

"Eu am asediat cetatea Samaria; 27.290 locuitori ai ei i-am adus captivi, cincizeci de care am luat pentru mine, dar ramasitei (poporului) i-am permis sa-si retina posesiunile lor. Eu am numit un guver-nator al meu peste ei si le-am impus tributul pe care mi-l platea fostul rege."

Iata si relatarea biblica: "Si împaratul Asiriei a strabatut toata tara si s-a suit împotriva Samariei, pe care a împresurat-o timp de trei ani. În al noualea an al lui Osea, împaratul Asiriei a luat Samaria si a dus pe Israel în robie în Asiria, l-a pus sa locuiasca la Halah si Habor lînga rîul Gozan si în cetatile mezilor" (2 Împarati 17:5,6). Desi în v.3 este pomenit Salmanasar, scriitorii recenti îl identifica pe Sargon cu "împaratul Asiriei" din v.6." Caci de fapt Salmanaser începuse asediul, dar Sargon a capturat Samaria si a dus po-porul în robie. Astfel, relatarea biblica cu cea din anale se completeaza una pe alta în ce priveste numarul prizonierilor si locul unde au fost dusi si sînt identice în ce priveste asediul, cucerirea si ducerea în robie.

În legatura cu colonistii adusi în Samaria, pomeniti în 2 Împarati 17:24, analele 94-99 spun:

"Triburile din Tamud si Hadid, Marsiman si Chaia-pa, arabii, îndepartatii locuitori ai pustiei, de care nici un înțelept si nici un scolar n-a stiut, care niciodata n-au platit nici un tribut nici unui rege, eu în slujba lui Asur, domnul meu, i-am batut; restul din ei, i-am dus si i-am asezat în Samaria."

Un taur înaripat din piatra ce statea la intrare în palatul lui Sargon a fost gasit de Chiera cu ocazia excavatiilor facute în 1929. El a fost taiat dintr-un singur bloc de piatra. Are o lungime de 4,58 m si tot atît în înaltime, iar în greutate este de 40 de tone. Din fericire, a fost spart si astfel a putut fi transportat în bucati la Universitatea Chicago, cea mai mare cînta-rind 19 tone. Azi poate fi vazut la Muzeul Institutului Oriental Chicago.

Descoperirile recente a unor liste asiriene de îm-parati arata ca Sargon, acesta este de fapt Sargon al III-lea, deoarece au mai fost alti doi Sargon înaintea lui.

Toate aceste evidente arheologice despre Sargon, confirma existenta lui, asa

cum afirma Biblia. Chiar si textul din Isaia 20:1, singurul text ce vorbea despre Sargon, înainte de descoperirea documentelor arheo-logice, azi este confirmat de analele lui Sargon. Cu privire la revolta din Asdod în 712 în.Cr., Sargon spune:

"Azuri, regele Asdodului, a planuit sa nu mai pla-teasca tributul si a trimis mesageri de ostilitate fata de Asiria la toti regii din vecinatatea sa... am mers... împotriva Asdodului, resedinta sa regala, l-am asediat si am cucerit cetatile Asdod, Gat si Asdudimmu..."

Oare nu este minunat cum în vremurile din urma, vremuri ale necredintei, Dumnezeu a dat grai pietrelor si cioburilor, ca sa confirme adevarul Bibliei? Oricine vrea sa-l tagaduiasca pe Sargon, are de luptat cu taurul înaripat de patruzeci de tone al lui Sargon, care sustine ca Biblia este adevarata.

11. Confirmari pentru vremea lui Ezechia

Documentele arheologice care confirma relatarile Bibliei pentru acest timp sînt numeroase si impor-tante. Eu voi reda doar cîteva.

Tributul platit de împaratul Ezechia lui Sanherib este aratat în 2 Împarati 18:14 "Si împaratul Asiriei a cerut lui Ezechia, împaratul lui Iuda, 300 talanti de argint si 30 talanti de aur."

Asasinarea lui Sargon a facut ca fiul sau Sanherib, sa ocupe tronul Asiriei. Ca fiul a avut vreun amestec în uciderea tatalui nu se stie, dar este semnificativ faptul ca numele tatalui nu e pomenit nicidecum în cronicile fiului. Sanherib este cel mai pomenit împarat al Asiriei în Biblie. Inscriptiile lui Sanherib spun urma-toarele în legatura cu tributul lui Ezechia:

"În adaus la cei 30 talanti de aur si 800 talanti de argint, pietre pretioase, antimoniu, bijuterii, tablite mari de gresie,... fildes, artar, cutii de lemn, tot felul de comori scumpe... pe care le-au adus dupa mine la Ninive, cetatea mea împarateasca."

Cele doua relatari sînt identice cu privire la numa-rul talantilor de aur, dar difera la numarul talantilor de argint. Biblia spune 300, analele spun 800. Sa fie o minciuna sau o gresala de scris? Nici una, nici alta. Ezechia a dat 300 talanti de argint si scriitorul atît a scris. Sanherib a cîntarit argintul si a gasit 800 talanti de argint, iar scribul atît a scris. Va întrebati cum se poate asa ceva? Oare s-or fi înmultit pe drum? Nu nu a fost nici o minune. Lipsa de cunostinta ne-ar face sa acuzam Biblia ca nu este adevarata. Dar stiinta arheo-logiei ne descurca. Se stie ca talantul era o masura de greutate. Arheologul Schrader ne spune ca în timp ce talantii de aur, ca greutate, erau la fel cei din Iuda cu cei din Asiria, talantii de argint din Asiria erau mai mici, mai usori. Astfel, cei 300 talanti de argint din Ierusalim, faceau 800 talanti în Asiria.

Un basorelief pe un perete dezgropat din palatul sau din Ninive îl reprezinta pe Sanherib stînd pe tron si primind oameni care îi aduc daruri. În partea din fata a capului este incriptia:

"Sanherib împaratul lumii, împaratul Asiriei stînd pe tronul sau si prada cetatii Lachis este adusa înaintea lui." Scena si inscriptia se pastreaza în Muzeul

Britanic.

Palatul lui Sanherib, o capodopera a Asiriei, a fost dezgropat de arheologul Sir A.Layard. Dupa dezgro-parea palatului lui Sargon de catre Botta, Camera Co-munelor din Londra a votat suma de 3.000 lire în favoa-rea Muzeului Britanic pentru cercetari arheologice si sapaturi în partile rasaritului. Layard a fost însarcinat cu aceste cercetari. El a început sapaturile în dealul de lînga Mosul, unde sapase Botta, înainte de a se muta la Korsabad. Munca sistematica si energica a lui Layard a fost rasplatita prin descoperirea cetatii Ni-nive, care zacea ascunsa sub darîmaturi de mai bine de 2.000 de ani si nimeni nu mai stia unde a existat ea altadata. Aici el a dezgropat un alt palat maret, care s-a constatat ca a fost al lui Sanherib. Palatul avea 71 camere de diferite dimensiuni si era ornamen-tat cu picturi si sculpturi, scene si inscriptii. Ele arata maretia Ninivei si sînt o confirmare a celor spuse de Biblie în Iona si Naum despre aceasta cetate.

Împresurarea Ierusalimului descrisa în 2 Împarati 18:17-37 la fel este confirmata în analele lui Sanherib ce se gasesc înscrise pe o prisma hexagonala de lut, gasita de colonelul Taylor în anul 1830 la Ninive. Cilindrul are o înaltime de 37 cm., iar pe cele sase fete ale sale se afla înscrise ispravile lui Sanherib din prima parte a domniei lui. Este cel mai bine pastrat document. El poarta denumirea de "Cilindrul lui Taylor" si se afla în Muzeul Britanic sub nr.55-10-3-1. Iata un extract:

"Cum Ezechia iudeul nu a vrut sa se supuna jugului meu, 46 din cetatile sale mai puternice, înconjurate cu ziduri si nenumarate sate mai mici din aro-pierea lor, eu le-am cucerit... Pe el însusi l-am facut prizonier în Ierusalim, resedinta împarateasca, ca pe o pasare în colivie..."

Analele nu pretind ca Sanherib ar fi cucerit Ierusalimul, ci ca doar l-a asediat. La fel ele nu pomenesc nimic despre a doua expeditie militara împotriva Ierusalimului, care s-a sfîrsit cu dezastru. Aceasta nu ne surprinde, caci asa era practica în rasarit sa se în-scrie numai biruintele, nu si înfrîngerile. Textul biblic spune ca într-o noapte "îngerul Domnului a iesit si a ucis în tabara asirienilor o suta optzeci si cinci mii de oameni. Si cînd s-au sculat dimineata, iata ca toti acestia erau niste trupuri moarte" (Isaia 37:36). Herodot se pare ca ne da o confirmare (II, 141) cînd spune: "Sanherib, împaratul asirienilor si arabilor" a condus o mare armata împotriva Egiptului. Lucru pomenit si în 2 Împarati 19:9. Tirhaca desi era dintr-o dinastie etiopeana, el a domnit si peste Egipt. Documentele egiptene arata clar lucrul acesta. Se pare ca aceasta a avut loc în timp ce Ierusalimul era asediat, o parte din trupe au plecat împotriva Egiptului. Herodot spune ca "o mul-time de sobolani noaptea au ros toate curelele de la arcuri si de la tolbele cu sageti ale dusmanilor, pre-cum si toate curelele cu care tin scuturile lor... dimi-neata urmatoare s-a început lupta si un mare numar din ei a cazut caci nu aveau arme cu ce sa se ape-re." Asirienii pusi pe fuga de egipteni se pare ca au revenit la cartierul lor de la Ierusalim. Pe de alta parte se stie ca sobolanii sînt purtatorii microbului ciumei, care într-o singura noapte a putut

decima 185.000 ostasi, despre care Biblia spune ca au fost ucisi de îngerul Domnului, caci Domnul "din vînturi îsi face îngerii lui si din flacari de foc, slujitori ai Lui" (Evrei 1:7).

Despre moartea lui Sanherib, Biblia spune: "Pe cînd se închina în casa dumnezeului sau Nisroc, Adra-malec si Sareter, fiii sai, l-au ucis cu sabia si au fugit în tara Ararat. Si în locul sau a domnit fiul sau Esar -Hadon" (2 Împarati 19:37; Isaia 37:38).

În cronicile babiloniene este notat acest eveniment, fara sa se dea numele fiului care l-a ucis. Iar o in-scriptie de la Esar-Hadon spune: "În luna Nisanu, pe o zi favorabila, supunîndu-ma înaltei porunci, mi-am facut intrarea plina de veselie în palatul împaratesc, teribilul loc unde îi asteapta soarta pe regi. O hotarîre ferma a venit peste fratii mei. Ei au uitat de dumnezei si s-au întors la faptele lor de violenta, complotînd raul... Spre a cîstiga domnia, l-au ucis pe Sanherib, tatal lor." Unii sînt de parere ca Sanherib îl denu-mise pe Esar-Hadon ca mostenitor al tronului, din cauza aceasta ceialalti doi l-au asasinat pe tatal lor.

În legatura cu numele Tartan si Rabsache pomenite în 2 Împarati 18:17, constatam din documentele asiriene ca nu erau nume proprii, ci ranguri militare. În asiriana "tartanu" însemna al doilea în comanda armatelor, primul fiind împaratul, deci era echivalent cu rangul de general, iar "rab-saqu" însemna ofiterul sef.

În ce priveste luxul si moda vremii lui Ezechia atacata vehement de proorocul Isaia (3:16-24), este con-firmata de descoperirile arheologice. S-a constatat ca aveau parfumuri, anumite solutii pentru par, pentru ondulatii, foloseau ruj de buze, purtau podoabe scum-pe, aveau oglinzi si anumite spatule si instrumente de înfrumusetare. M.G.Kyle descriind excavatiile de la Kiriat Sefer a remarcat ca femeile de atunci doar ca aveau denumirile diferite pentru cosmeticile lor, pe care le folosesc extremistele modei moderne. Rareori a fost o zi, cînd sa nu fi gasit instrumente de ale rasfa-tatelor doame în timpul sapaturilor. Unul din excava-tori a zis: "Se pare ca fiecare evreica din oras avea asa scule."

Biblia ne spune ca Ezechia a facut iazul si canalul de apa si a adus apele Ghihon în cetate (2 Împarati 20:20; 2 Cronici 32:30). Aceasta ca sa aiba apa în caz de ase-diu. Din 2 Cronici 32:1-4 se pare ca lucrarile au fost fa-cute în timp ce Sanherib se lupta cu celelalte cetati din Iuda. Apele au fost adunate în cetate printr-un tunel sapat în stînca, ce da în lacul Siloam. În secolul trecut acest canal-tunel a fost descoperit si apoi a fost explorat de Dr. Robinson, Sir Charles Wilson si Sir Charles Warren. Si acesta confirma adevarul Bibliei.

12. Probleme în legatura cu Manase

Succesorul lui Ezechia a fost Manase. El si-a înce-put domnia în anul 687 în.Cr. Istorisirea biblica ridica doua probleme, care nu ar putea fi explicate fara arheologie. Ele au pricinuit încurcaturi multora. Ei spu-neau ca nu se poate sa fie adevarat ce spune Biblia.

Despre Manase vorbesc mai multe documente arheologice. O lista asiriana a

lui Esarhadon de împa-ratii tributari carora le-a cerut ajutor pentru construirea unui palat, îl pomeneste si pe Manase:

"Am chemat pe regii tarii Hatti si a regiunilor de peste rîu: pe Balu, împaratul Tirului, pe Manase, împaratul lui Iuda..."

Documentul arata ca Manase a existat si ca a fost împarat al lui Iuda. O tablita a lui Asurbanipal contine lista a 22 împarati, între care e si Manase.

Manase a fost un împarat ce s-a dedat la pacat si a facut mult rau. Uneori din parinti credinciosi, ca Ezechia, ies copii foarte rai, ca Manase. În 2 Cronici 33:11 citim: "Atunci Domnul a trimis împotriva lor pe capeteniile ostirii împaratului Asiriei, care l-au legat cu lanturi de arama, si l-au dus la Babilon." Aici se ridica prima problema: De ce Manase e dus la Babilon si nu la Ninive, capitala Asiriei? Sa fie o gresala a scri-bului? Multa vreme necredinciosii au rîs de acest ver-set. Cum se poate ca prizonierul împaratului Asiriei sa fie dus în Babilon? Si credinciosii nu puteau da nici o explicatie. Dar iata ca a venit arheologia si a lamurit enigma. Nu este nici o gresala în textul biblic. Lucru-rile s-au petrecut întocmai. Numai lipsa de cunostinta îi face pe unii sa tagaduiasca adevarul Bibliei.

Exista un document asirian denumit "Cilindrul Ras-sam", care în col. aIII-a, rîndurile 96-108, spune cum sub domnia lui Asurbanipal au fost cîteva rascoale: cea a fratelui sau Samas-sum-ukin, care domnea peste Babilon si cea a tarilor din apus. Cronicile lui Asur-banipal mentioneaza ca dintre toate popoarele Palesti-nei, nimeni nu a avut mai mare importanta ca regatul lui Iuda, cu Ierusalimul, capitala sa puternic fortificata, iar ca rege avînd pe Manase, vasalul de odinioara al lui Esarhadon. Scrierile cuneiforme spun ca si Manase a fost cuprins în aceasta rascoala. De aceea a fost prins si dus în lanturi.

De ce a fost dus însa la Babilon si nu la Ninive, cronicile ne spun ca dupa rascoala fratelui sau, Asur-banipal a refacut palatul din Babilon si îsi mutase tem-porar resedinta acolo. Iata ce spun tablitele:

„... prin rituri ale vazatorilor si prezicatorilor mi s-a descoperit sa recladesc Babilonul si sa restau-rez Esagila (templul zeilor) si m-au determinat sa dau porunca scrisa în privinta aceasta... Am so-mat pe toti mestesugarii mei si pe tot poporul Babi-lonului. I-am pus sa care cu cosul si am pus briga-dieri peste ei. Eu am cladit Babilonul din nou, l-am marit, l-am înaltat, i-am dat splendoare."

Deci, Biblia nu a gresit spunînd ca Manase a fost dus la Babilon. Împaratul Asiriei fiind la Babilon, era natural ca prizonierul sa fie dus acolo.
A doua problema o avem în 2 Cronici 33:14-20, unde ni se spune ca Manase, ca împarat la Ierusalim a facut întarituri, ca a înlaturat dumnezeii straini din Casa Domnului, ca a asezat din nou altarul Domnului, ca a poruncit lui Iuda sa slujeasca Domnului, ca a murit si a fost îngropat la Ierusalim. Cum se poate asa ceva? Oare nu este aici o contrazicere? Nu a fost dus Ma-nase în lanturi în Babilon? Cine poate crede ce spune Biblia?

Da, e adevarat ca Manase a fost dus în Babilon, dar tot atît de adevarat este ca s-a reîntors la Ierusalim si a împaratit mai departe. Aceasta afirmatie a Bibliei

este confirmata de practica împaratilor Asiriei, precum si de lista de împarati tributari ai lui Asurbani-pal. Din documentele arheologice stim ca asirienii obisnuiau sa repuna în domnie pe anumiti împarati, dupa un timp de prizonierat. Un caz similar a fost al faraonului Neco, care l-a fel fost prins si dus în robie si apoi a fost repus pe tron. Iar documentul arheolo-gic denumit "Prisma lui Asurbanipal" ce da o lista de 22 regi vasali din tarile de apus, îl mentioneaza din nou si pe Manase ca rege tributar. Lista e diferita de cea a lui Esarhadon, fiind mai tîrzie, contine alte nume."

Biblia ne da explicatia în v. 12:13: "Cînd a fost la strîmtoare s-a rugat Domnului Dumnezeului sau si s-a smerit adînc înaintea Dumnezeului parintilor sai. I-a facut rugaciuni si Domnul, lasîndu-se înduplecat, i-a as-cultat cererile si l-a adus înapoi la Ierusalim în împara-tia sa. Si Manase A CUNOSCUT CA ESTE DUMNE-ZEU."

Cînd i-a mers bine, Manase a trait în toate paca-tele. A trebuit sa fie smucit, pus în lanturi, sa ajunga în strîmtorare spre a-si da seama de vina sa si sa se pocaiasca. Iar dupa aceea a primit din nou tronul si a fost o binecuvîntare pentru popor. Cu cîti nu trebuie Dumnezeu sa lucreze la fel si astazi? O, binecuvîntata e nuiaua care întoarce îndaratnicii la Dumnezeu!

Biblia este adevarata. Inscriptiile scoase de sub darîmaturi au rezolvat problemele neîntelese în lega-tura cu Manase. Adevarul ramîne adevar chiar si cînd nu-l pricepem. Adevarul trebuie crezut.

E. PERIOADA CAPTIVITATII

Tara lui Israel a fost înfrînta cu totul sub Sargon, împaratul Asiriei, iar locuitorii au fost dusi în robie. În locul lor au fost adusi colonisti, care prin încuscrirea cu ramasita lui Israel au dat nastere poporului samaritean. Captivitatea lui Israel a început în anul 722 în.Cr. Captivitatea lui Iuda s-a facut pe etape între anii 606-586 sub Nebucadnetar, împaratul Babilonului si a durat 70 de ani, pîna în 536 în.Cr. Arheologia are o mare multime de documente din aceasta perioada, do-cumente care confirma cele relatate în Biblie.

1. Nebucadnetar sl Biblia

Dintre toti împaratii straini, Nebucadnetar este cel mai des pomenit în Biblie, de peste 150 de ori. El a domnit vreo 43 de ani, între 604-561 în.Cr. El a fost fiul lui Nabopolasar, rege al Babilonului cu recunoas-terea împaratului Asiriei.

Imperiul asirian cu toate rînduelile lui din cale afara de precise, cu toate sumele mari ce le primeau ca tribut si cu toate ostirile numeroase se prabuseste. Hoarde de sciti - dupa spusele lui Herodot - navali-sera în valuri asupra provinciilor asiriene. Sub spectrul unui imperiu în declin, Asurbanipal moare în anul 626 în.Cr. Asur-etil-ilani îi devine succesor, dar stim foarte putin despre el.

În anul urmator, 625, Nabopolasar devine împarat al Babilonului, cu încuviintarea Ninivei. El nazuia spre independenta. Spre a ajunge la aceasta el

nu se ras-coala, ci duce tratative cu Ciaxare, împaratul mezilor, care nutrea aceleasi gînduri. Alianta se ratifica prin casatoria lui Nebucadnetar cu fiica lui Ciaxare, prin-tesa Mediei. În urma acestei aliante, cu multa pre-cautie, ei au facut pregatirile si într-o zi au scuturat jugul asirian.

Nebucadnetar a fost facut partas la domnie, core-gent cu tatal sau. El conduce lupta de la Carchemis în 606 în.Cr. împotriva lui Faraon Neco al Egiptului. Ieremia vorbeste de aceasta lupta în cap. 46:1,2. Ioiachim, împaratul lui Iuda, îl ajutase pe faraon împotriva lui Nebucadnetar. Nebucadnetar a fost biruitor, a luat prada de la egipteni, dar nu l-a crutat nici pe Ioiachim. Trupele lui au trecut pe la Ierusalim si un prim lot de prizonieri sînt dusi în captivitatea Babilonului, împreu-na cu vasele sfinte de la templu. Printre cei dusi a fost si Daniel cu ceialalti trei tineri credinciosi (Daniel 1:1,2).

Întronarea lui Nebucadnetar s-a facut pe data de 6 sept.605. Ultimele tablite de la Nabopolasar sînt cu data de mai si august 605. Iar primele doua de la Nebu-cadnetar le avem cu data de august si septembrie 605. în.Cr.

În ce priveste lupta de la Carchemis pomenita în Biblie, este confirmata de Iosif Flaviu, redînd marturia istoricului antic Berosus.

Stim ca deportarea lui Iuda s-a facut în trei rînduri: în 606, 597 si 586. Ioiachim a fost lasat ca împarat, dar supus Babilonului. El a murit în anul 597 în.Cr. În locul lui a domnit fiul sau Ioiachin, timp de trei luni si zece zile, caci sosise Nebucadnetar a doua oara la Ierusalim. Probabil fiindca Ioiachim nu mai voise sa plateasca tributul datorat. Împaratul a fost dus în Babi-lon ca prizonier (2 Împarati 24:8-17).

Doua tablite cu inscriptii babilonene sustin cele spuse de Biblie. Prima vorbeste despre acest atac al lui Nebucadnetar. Ea spune:

"În al saptelea an, luna Kislev, împaratul Akadului si-a trecut în revista trupele si a pornit spre tara Hatti, a tabarît împotriva cetatii lui Iuda, iar în luna Adar ziua a doua a pus mîna pe cetate si a cap-turat pe împarat. El a desemnat ca împarat pe unul pe care el l-a ales, a primit un bogat tribut, si le-a trimis toate la Babilon."

A doua provine din arhivele dezgropate în Babilon de excavatorul german Koldewey. Aici erau sute de bonuri de ulei pentru diferiti captivi din cetate. Numele Yaukin (Ioiachin), împaratul lui Iuda, apare pe trei din acestea. Una din ele se refera si la cei cinci fii ai sai. Iata fragmentul:

„...10 (ratii ulei) lui Ia-ku-u-ki-nu (Iaukin) fiul îm-paratului lui Ia-ku-du (Iuda), 2 si jum. pentru cei cinci fii ai împaratului lui Ia-ku-du (Iuda).”

Cu cel de-al doilea lot de captivi, a fost dus în robie si proorocul Ezechiel. În cap.1:1 el ne spune locul unde au fost asezati evreii: "...eram între prin-sii de razboi de la rîul Chebar." Fiindca nu s-a mai stiut nimic de Chebar, criticii au atacat spusele lui Ezechiel. Multumita sapaturilor arheologice efectuate la Nippur, vreo 60 mile mai la sud de Babilon, azi stim aria unde au fost asezati captivii. În anul 1899, Uni-versitatea Pennsylvania a facut excavatii la Nippur. În ruinele din partea de nord-vest, s-a descoperit o came-ra cu 730 de tablite cu

inscriptii. Ele dateaza de pe vremea lui Artaxerxe, 465-424, iar altele de pe vre-mea lui Darius al II-lea, 423-404. Ele apartineau unei familii Marasu. Doua dintre tablite vorbesc depre navigatia pe "naru Kabari" sau "nehar kebar" ceea ce înseamna "rîul Kebar". Era un canal navigabil ce pornea din partea de nord a Babilonului si ducea o parte din apele Eufratului pe la Nippur si se unea iaras cu Eufratul la sud de cetaten Ur. Deci au fost înlaturate si îndoielile cu privire la rîul Chebar. Azi stim locul unde au fost deportati Evreii din tara lui Iuda. F.F.Bruce e de parere ca ei au fost supusi la munca fortata în sistemele de irigare ale Babilonului.

În locul lui Ioiachin, Nebucadnetar a pus ca împarat peste Iuda pe Zedechia, unchiul lui Ioiachin. El dom-neste între 597-586 în.Cr. Cu el are mult de-a face proorocul Ieremia. În cap.34:6.7 citim ca cetatile Lachis si Azeca "erau cetatile care mai ramasesera" necucerite de Nebucadnetar, pe vremea lui Zedechia. Pentru multi afirmatia aceasta a lui Ieremia parea de necrezut. „Cum se putea ca ele sa fi rezistat armatelor Babilonului?" se întrebau scepticii si criticii Bibliei.

Azi însa stim ca Ieremia a scris adevarul. Cetatea Azeca a fost dezgopata de o echipa a Fondului de Explorare a Palestinei condusa de Frederick K.Bliss în anul 1898. S-a constatat ca a fost o fortareata puter-nica cu 8 turnuri. Iar cetatea Lachis a fost dezgro-pata de Expeditia Arheologica Wellcome-Marston. Lu-crarile au început în 1933 sub conducere lui J.L. Star-key. În 1938, Starkey a fost ucis de banditi arabi. El a fost înlocuit de Lankester Harding si Charles H.Inge. Cetatea era situata la 48 km sud-vest de Ierusalim, dominînd vechiul drum ce lega Babilonul si Siria cu Egiptul. Fortareata avea ziduri duble si porti triple. Ca suprafata, în vremea ei de înflorire avea o arie mai mare decît Ierusalimul si decît Meghido. La sapaturi au fost gasite într-un strat de taciuni si cenusa un numar de 18 scrisori pe tablite de lut. Ele dau lumina asupra perioadei lui Ieremia. Ele erau scrise de un ofiter Ho-sayahu, aflat la un post de observare situat la vreo 6 km catre Yaos, guvernatorul militar al cetatii. În scrisoarea nr.4 se spune:

"Faca Iehova ca domnul meu, în aceasta vreme, sa auda vesti de bine... Cît despre Semachiah si Semaia au fost luati si dusi în capitala (Ierusalim)... Si sa stie domnul meu ca noi sîntem în stare de veghe si ne uitam dupa semnalele de focuri de la Lachis, în conformitate cu indicatiile date mie de domnul meu, caci noi nu putem vedea Azeca."

Scrisoarea nr.6 contine expresia biblica din Ieremia 38:4 "...moaie inima oamenilor de razboi." Scrisorile dau o seama de nume pe care le gasim si în cartea lui Ieremia: Ghemaria, Iaazania, Neria, Ma-tania si chiar Ieremia. Haupert sustine ca nici o alta descoperire arheologica recenta nu are o legatura mai directa cu Biblia ca scrisorile de la Lachis.

Cel de-al treilea lot de prizonieri dusi în Babilon a fost dupa darîmarea Ierusalimului în anul 586 în.Cr. În ce priveste aceste evenimente sînt recunoscute de toti ca adevarate.

Ceea ce stîrneste împotrivire este o alta latura a vietii lui Nebucadnetar. În

cartea lui Daniel la cap. 4:29-33 ni se spune: "Dupa 12 luni, pe cînd se plimba pe acoperisul palatului împaratesc din Babilon, îm-paratul a luat cuvîntul si a zis: "Oare nu este acesta Babilonul cel mare, pe care mi l-am cladit eu, ca loc de sedere împarateasca prin puterea bogatiei mele si spre slava maretiei mele?" Nu se sfîrsise înca vorba aceasta a împaratului si un glas s-a pogorît din cer si a zis: "Afla, împarate Nebucadnetar, ca ti s-a luat împaratia!" Chiar în clipa aceea, s-a împlinit cuvîntul acela asupra lui Nebucadnetar. A fost izgonit din mijlo-cul oamenilor..."

Cercetarile arheologice atesta ca ceea ce a fost Ramses al II-lea pentru Egipt - împaratul construc-tor - a fost si Nebucadnetar pentru Babilon. El a dat o maretie deosebita Babilonului. A ridicat falnice pa-late, marete temple, puternice întarituri cu turnuri, precum si renumitele gradini suspendate, care consti-tuiau una din cele 7 minuni ale lumii. W.Schneider spune ca "nici vechea Roma cu peste un milion de locuitori nu egala nici pe departe Babilonul în privinta întinderii." Istoricul grec Herodot a spus: "Babilonul nu este numai mare, ci si un oras de o splendoare neîntîlnita de mine la alte cetati." Atacul criticilor nu a fost împotriva cuvintelor "Oare nu este acesta Babilonul cel mare...", ci împotriva afirmatiei lui Da-niel ca a fost izgonit.

E adevarat ca istoria nu pomeneste nimic despre aceasta. Si cum e natural, nici cronicile lui. Rawlinson ne spune însa de o inscriptie, putin cam mutilata, care da de înteles cele afirmate de Daniel. Inscriptia spune:

"Pentru patru ani resedinta împaratiei mele nu a desfatat inima mea; în nici una din posesiunile mele nu am ridicat nici o cladire importanta prin puterea mea. Nu am înaltat cladiri în Babilon pen-tru mine si pentru fala numelui meu. În închinaciune înaintea lui Marduc, dumnezeul meu, nu am cîntat laudele sale, nu am procurat jertfe pentru altarul sau si nu am curatit canalele..."

Aceasta însirare de omisiuni indica suspendarea pentru un timp a lucrarilor marelui împarat. Cum pot fi împacate cele doua relatari cu privire la timp? Biblia vorbeste de sapte vremi, iar inscriptia de patru ani. Deci, este o nepotrivire. Si totusi, Biblia este adevara-ta. Ea nu vorbeste de ani, ci de vremi. În Babilon anul are doua anotimpuri sau doua vremi; sapte vremi fac trei ani si jumatate. Aceasta se pare ca este perioada cît împaratul a fost ca nebun, pîna i-a venit mintea la loc, cum scrie Daniel. Inscriptiile pomenesc patru ani, timp în care nu a lucrat.

O remarcabila precizare gasim la marele istoric al Babilonului Berosus, care spune ca împaratul Nebu-cadnetar "a cazut într-o stare de sanatate infirma", înainte cu ceva de moarte.

Un alt scriitor antic, Abydenus spune: "...Dupa aceasta, caldeenii zic ca Nebucadnetar, urcîndu-se pe acoperisul palatului sau, a fost cuprins de o inspiratie divina si a izbucnit în vorbire, dupa cum urmeaza:

"Eu, Nebucadnetar, va prezic voua, o, Babilonieni, nenorocirea care sta sa cada peste voi, pe care Bel, stramosul meu si regina Beltis, amîndoi nu sînt în stare sa convinga soarta sa se abata. Un catîr persan va veni, ajutat de dumnezeii

sai si va aduce robia peste voi, cu complicele sau un Med, mîndria asirienilor. O, de ar veni un vîrtej sau un potop sa-l înghita, sa-l nimiceasca cu desavîrsire, mai înainte de a pune acest jug pe oamenii tarii mele... Si eu as fi fost mult mai fericit de mi-as fi încheiat viata mai înainte ca aceste gînduri sa-mi fi intrat în cap..." Dupa ce a proorocit astfel, deodata a dis-parut din vedere."

Pasajul e foarte graitor si are puncte comune cu Daniel. Locul pe acoperis, puterea de a profeti, dis-paritia sa dinaintea oamenilor coincid în totul. În plus, unii istorici ai Babilonului vorbesc ca pe timpul boalei lui, împarateasa a condus treburile împaratiei în nu-mele lui.

Palate dezgropate, inscriptii, tablite scoase din cenusa, bonuri de ratii de ulei pentru prizonieri, cores-pondenta militara, caramizi si cioburi scoase de tîrna-cop la lumina, au capatat grai pentru oamenii de stiinta si graiul lor confirma adevarul Bibliei.

Întrebarea este cum privesc eu aceasta Carte? Care este atitudinea mea fata de ea? Care este mar-turia mea prin grai si prin trai despre Biblie? Cînd altii lovesc cu tîrnacopul în solul inimii mele gasesc ei marturii ca Biblia este adevarata? O confruntare între spusele Bibliei si documentul vietii mele face sa stralu-ceasca mai mult adevarul ei sau îl întuneca?

2. Existenta lui Belsatar confirmata de tablite

În cartea lui Daniel cap. 5:1 citim: "Împaratul Belsatar a facut un mare ospat celor o mie de mai mari ai lui..."

Rationalistii si criticii multa vreme au spus ca aceste cuvinte nu corespund adevarului. Ei spuneau ca Belsatar n-a existat, deci e doar un personaj mito-logic. Afirmatia lor si-o bazau pe faptul ca dupa moar-tea lui Nebucadnetar a urmat la tron Nabonidus, ca în timpul domniei lui Babilonul a fost ocupat de medo--persi, ca Nabonidus nu a fost omorît cum se relateaza despre Belsatar (Daniel 5:30), ci a fost luat captiv. Prin aceasta cautau sa arate ca Biblia nu este adevarata.

Cei credinciosi nu aveau cu ce sa se apere de aceste atacuri. Chiar daca nu puteau explica aceasta nepotrivire dintre istorie si Biblie, totusi ei credeau ca Biblia este adevarata.

Dar a venit o zi cînd savantii în ale arheologiei au facut lumina si în privinta aceasta. O foarte simpla descoperire facuta în Babilonul de jos a unei inscrip-tii, cu o ruga a lui Nabonidus, explica în mod satis-facator aceste contradictii dintre istorie si Biblie. Inscriptia spune:

"Si în inima lui Balsatar, fiul meu cel mai mare, urmasul meu, sadeste teama de marea ta dumne-zeire! Fa-l sa nu pacatuiasca! Fa-l sa fie satisfacut cu plinatatea vietii!"

Alte tablite gasite în vechea Babilonie si depozitate în Muzeul Britanic au fost examinate de Dr. Theophilus G.Pinches, proeminent asiriolog din Londra. Pe una este pomenit numele lui Belsatar, pe alta este pomenit si Nabonid si Belsatar, alta se refera la Belsatar ca fiul împaratului, iar alta ce cuprinde un contract, are juramîntul luat în numele lui Nabonid si Belsatar. În Babilon,

juramîntul se lua în numele împaratului. Cum se poate ca Babilonul sa fi avut doi împarati deo-data? Da, caci si Nebucadnetar a fost împarat cu tatal sau.

Cronicile lui Nabonid ne spun ca în anul 556 în.Cr. el a încredintat domnia fiului sau, Belsatar. Urmatorul text arata explicit ca înainte de a face o expeditie mili-tara în partile apusene spre a potoli o rascoala si spre a cuceri cetatea Tema, împaratul a facut lucrul acesta:

"O tabara a încredintat-o fiului sau mai mare, întîiu-lui nascut trupele tarii le-a alaturat lui. El i-a dat mîna libera, i-a încredintat lui domnia. Apoi el a întreprins o campanie la mare distanta, puterea tarii Akkad a înaintat cu el spre Tema... a ucis pe printul din Tema ... apoi si-a stabilit domiciliul lui în Tema..." Raymond P.Dougherty, fost profesor de asiriologie la Universitatea Yale, spune ca în partea din urma a domniei sale, Nabonid a petrecut timpul în Arabia cu scopul de a consolida acea parte a imperiului. De aceea a încredintat domnia lui Belsatar. Cronicile lui Nabonid scrise în anul al saptelea, (col. II ob. 1, 5, 10, 19, 23) deci pe la 549 în.Cr., precizeaza:

„...Împaratul a fost în cetatea Tema, fiul împaratu-lui, nobilii si trupele sale erau în tara Akkad."

Acelas lucru se spune si în anul al noualea, al ze-celea si al unsprezecelea. Millar Burrows de pe lînga Scoala de Cercetari Orientale spune: "Solutia acestei discrepante aparente a fost gasita cînd s-au desco-perit evidentele ca în partea din urma a domniei sale, Nabonid a trait în Arabia si a lasat administratia gu-vernarii fiului sau Belsatar." Astfel întelegem de ce spune Biblia ca lui Daniel i s-a dat "locul al treilea în cîrmuirea împaratiei", caci primul era Nabonid, Bel-satar al doilea si Daniel al treilea.

Dar zilele lui Belsatar au fost numarate, cum îi citise Daniel scrierea de pe perete. În noaptea de ospat si orgii, trupele medo-persane ale lui Cir intra în Babilon si ocupa cetatea fara varsare de sînge, caci "poporul Babilonului, ca un singur om, întreaga tara Sumerului si Akkadului, nobilii si cei mari s-au prosternut înaintea lui, i-au sarutat picioarele, s-au bucurat de suveranita-tea lui..." spune cilindrul cu analele lui Cir. Iar Istoria Universala, aparuta la Bucuresti, confirma adevarul spus de Biblie cu privire la sfîrsitul lui Belsatar: "Nabonid a fost facut prizonier si apoi trimis în exil în Carmania, Balthazar a fost ucis."

Iata cum evidentele arheologice fac lumina si spul-bera toata tagaduirea scepticilor. Înca odata Biblia s-a dovedit ca este adevarata.

F. PERIOADA ÎNTOARCERII DIN ROBIE

Timp de 70 de ani poporul evreu si-a ispasit vina pacatelor în robia Babilonului, asa cum le proorocise Ieremia. Dupa împlinirea celor 70 de ani, Dumnezeu a schimbat cursul istoriei, asa cum nu se asteptau ei, Babilonul e cucerit de Cir, care proclama eliberarea prinsilor de razboi si întoarcerea lor

acasa.

1. Documente despre Cir

În cartea proorocului Isaia cap.45 v.1 citim: "Asa vorbeste Domnul catre unsul Sau, catre Cir, pe care-l tine de mîna, ca sa doboare neamurile înaintea lui, si sa dezlege brîul împaratilor, sa-i deschida portile, ca sa nu se mai închida..."

În secolul al XIX-lea, arheologul amator Hormuzd Rassam a gasit o parte din analele lui Cir. Ele sînt scrise pe un cilindru cu sase fete. Cilindrul e din lut si scrierea dateaza din anul 536 în.Cr. Aici avem descrisa cucerirea Babilonului, eliberarea capti-vilor spre a se întoarce fiecare în tara sa, precum si repatrierea anumitor comori jefuite de babiloneni de la templele altor popoare. Documentul este numit „Cilin-drul lui Cir" si se afla în Muzeul Britanic. Continutul acestui document are o deosebita importanta pentru confirmarea adevarului biblic.

Cir s-a nascut în anul 590 în.Cr. El a fost un des-cendent din dinastia Ahemenzilor, iar la domnie a ajuns în anul 558 în.Cr. În timp de 10 ani, el a cucerit Media, a prins pe Astiage si l-a dus în captivitate, dar nu l-a omorît, ci i-a dat o resedinta frumoasa, prin-ciara pentru tot restul zilelor. În 546 a luat cetatea Arbela pe Tigru si tara Is. Apoi a batut pe Cresus, îm-paratul Lidiei si a ajuns pîna la Marea Egee.

Omul acesta despre care Dumnezeu, cu doua sute de ani înainte de a apare pe scena istoriei, spunea ca este unsul Sau, avea menirea sa cucereasca Babi-lonul.

În analele sale, Cir confirma vocatia sa. El zice:

"... El (Dumnezeu-Merodac) l-a cautat, El l-a gasit, da, el a cautat un print cinstit, dupa inima Sa, El l-a luat de mîna pe Cir, împaratul cetatii Ansan; El l-a chemat pe nume la stapînirea întregului pa-mînt... Merodac (Dumnezeu) marele domn, pazi-torul poporului Sau, a privit cu bucurie faptele lui binecuvîntate si curatia lui de inima. Spre Babilon, propria sa cetate, i-a dat porunci sa mearga. El l-a invitat sa apuce drumul spre Babilon; ca un prieten si ajutor, El a mers alaturea. Trupele lui mult raspindite ca apele unui rîu, a caror numar nu poate fi cunoscut, în deplina armura au marsaluit alaturea de el. Fara împotrivire sau batalie, El (Me-rodac) l-a facut sa intre în Babilon..." (Cilindrul lui Cir rîndurile 11-29 si 22-24).

Herodot (I, 189-191) spune ca persii sub comanda lui Gobrias, dupa ce au abatut apele rîului într-un lac de acumulare, au patruns în cetate pe albia rîului la 16 oct.539. Saptesprezece zile mai tîrziu Cir însusi îsi face aparitia la portile Babilonului pe care preotii le deschid, iar poporul îl primeste cu ovatii de bucurie. El spune:

"Cînd am intrat pasnic în Babilon si cu mare bu-curie si aclamatii, mi-am instalat resedinta domniei în palatul regilor."

Nici numarul mare al armatelor, nici zidurile puter-nice, nici portile de arama ale Babilonului, nici iscusin-ta locuitorilor, nici bogatiile cetatii nu L-au Împiedecat pe Domnul sa-si împlineasca cuvîntul si sa dea lui Cir falnica cetate, ca un dar. Deci, spusele Bibliei sînt ade-varate cu privire la Cir.

Alta relatare e cu privire la eliberarea din captivi-tate. Evreii erau în robia Babilonului. Din Daniel 9:2 constatam ca s-au împlinit cei 70 de ani de robie, proorociti de Ieremia. "Daniel a dus-o bine sub dom-nia lui Cir persanul" (Daniel 6:28). El era în vîrsta de vreo 85-90 de ani. Ca tinerel fusese luat prizonier si a stat în robie 70 de ani. La împlinirea celor 70 de ani, batrînul acesta venerabil posteste si se roaga pentru eliberarea prinsilor de razboi. Binele Babilonului n-a putut înabusi iubirea de patrie. La fel nici pozitia înalta, nici lunga perioada de înstrainare nu l-au înstrainat de tara sa iubita. Ce pilda frumoasa! Înaltul demnitar, al treilea în cîrmuirea împaratiei îngenunchiat se roaga pentru eliberarea fratilor sai umiliti si asupriti!

În 2 Cronici 36:22-23 citim: "În cel dintîi an al lui Cir, împaratul persilor," referirea e cu privire la domnia asupra Babilonului, „ca sa se împlineasca cuvîntul Domnului vestit prin gura lui Ieremia, Domnul a trezit duhul lui Cir, împaratul persilor, care a pus sa se faca prin viu grai si prin scris, aceasta vestire în toata îm-paratia lui: "Asa vorbeste Cir, împaratul persilor: "Domnul Dumnezeul cerurilor mi-a dat toate împara-tiile pamîntului si mi-a poruncit sa-I zidesc o casa la Ierusalim. Cine dintre voi este din poporul Lui? Dom-nul Dumnezeul lui sa fie cu el si sa plece!" Deci, s-a proclamat eliberarea captivilor. Acelas decret îl gasiti si la Ezra 1:2.

Multa vreme istoricii n-au vrut sa creada afirmatia Bibliei cu privire la acest decret. Unii scriitori au cau-tat sa combata aceasta afirmatie spunînd ca Cir a fost un împarat ce s-a închinat zeilor si n-a avut nimic de-a face cu Iehova, Dumnezeul lui Israel. Dar toate aceste opintiri ale necredintei de a rasfurna Biblia s-au dove-dit zadarnice. Stînca adevarului nu putea fi clintita. Is-toria trebuia sa recunoasca ca Israel a fost în robia Babilonului si ca Israel s-a reîntors din captivitate. Aceste fapte nu se puteau tagadui, dar se tagaduia decretul. Aceasta pîna într-o zi, caci cu ajutorul tîrna-copului, arheologia a scos de sub darîmaturi Cilindrul lui Cir, care vorbeste despre aceasta eliberare:

"Cît priveste pe locuitorii Babilonului, care împotri-va vointei zeilor... Eu am abolit jugul care era împotriva starii lor sociale... De asemenea, am adu-nat pe toti locuitorii si i-am reîntors la vechile lor locuinte... Am înapoiat cetatilor sacre de partea cealalta a Tigrului, sanctuarelor care au fost rui-nate de mult timp, zeitatile care au fost acolo, si le--am construit sanctuare permanente. De asemenea am adunat locuitorii si i-am trimis la locuintele lor de odinioara... Fie ca zeii pe care i-am restabilit în cetatile lor sfinte sa se roage zilnic lui Bel si Nebo, cerîndu-le viata lunga pentru mine."

În Ezra 6:2-5 este scris: "S-a gasit la Ahmeta, capi-tala tinutului Mediei, un sul pe care era scrisa aceasta aducere aminte: "În anul întîi al domniei împaratului Cir, împaratul Cir a dat aceasta porunca privitoare la Casa lui Dumnezeu din Ierusalim: "Casa sa fie zidita iaras, ca sa fie un loc unde sa se aduca jertfe, si sa aiba temelii tari. Sa aiba o înaltime de sasezeci de coti, o latime de sasezeci de coti, trei rînduri de pietre cioplite si un rînd de lemn nou. Cheltuelile vor fi pla-tite din casa împaratului. Mai mult, uneltele de aur si de

argint ale Casei lui Dumnezeu, pe care le luase împaratul Nebucadnetar din templul de la Ierusalim si le adusese la Babilon, sa fie date înapoi, duse în templul din Ierusalim, la locul unde erau, si puse în Casa lui Dumnezeu."

Relatarea aceasta este în totul de acord cu afirma-tia de mai sus a lui Cir ca a construit sanctuarele care au fost darîmate. În relatarea din Cronici se spune ca "Domnul a trezit duhul lui Cir." Se spune ca atunci cînd Cir a venit în Babilon, un evreu numit Zerubabel i-a aratat proorocia lui Isaia, spusa cu aproape doua sute de ani înainte ca sa ajunga Cir la portile Babilo-nului. Cînd Cir a citit textul a fost foarte uimit si a dat decretul de reîntoarcere la Ierusalim si de recladire a templului.

Documentele cu privire la Cir confirma adevarul Bibliei. Cir, desi pagîn, a fost omul care a ascultat de Dumnezeu, astfel a putut fi folosit de Dumnezeu si a fost onorat de Dumnezeu. El însusi marturiseste pe cilindru ca Dumnezeu a mers alaturi de el. Cea mai mare onoare a lui nu e ca a fost mare împarat, ci ca a fost robul Domnului.

2. Întoarcerea prinsilor de razboi

Decretul lui Cir, ce proclama eliberarea prizonieri-lor, a determinat pe multi sa se pregateasca pentru reîntoarcerea în Palestina. Un prim lot ce numara vreo 49.897 suflete a plecat la drum sub conducerea lui Sesbatar (Zorobabel), voevodul lui Iuda (Ezra 1:8; 2:2). Acest lot a fost însarcinat sa aduca la Ierusalim toate
vasele sfinte în numar de cinci mii patru sute bucati, vase care au fost luate de Nebucadnetar. Întoarcerea s-a facut în anul 537 în.Cr.
Sapaturile arheologice au scos la lumina inscriptii cu numele lui Sesbatar si Zorobabel.

Prin anul 457 în.Cr. deci vreo 80 de ani mai tîrziu de primul lot s-a întors Ezra, carturarul, iar dupa el cu vreo 13 ani mai tîrziu s-a întors Neemia, ca guverna-tor, spre a drege zidurile Ierusalimului.

Cei vreo 50.000 de evrei întorsi din robie (Neemia 6:66,67), au avut de înfruntat dusmania vecinilor si sterpiciunea pamîntului care n-a fost lucrat cît timp ei au fost în exil. Arheologul W.F.Albright spune în legatura cu aceasta: "Un mare numar de orase si cetati din Iuda au fost excavate în întregime sau în parte; multe alte parti au fost examinate cu grija spre a se determina data aproximativa a ultimei lor distrugeri. Rezultatele sînt uniforme si conclusive: cele mai multe au fost distruse la începutul secolului al saselea în.Cr. si n-au mai fost ocupate niciodata. Unele au fost distruse pe vremea aceea si au fost reocupate partial ceva mai tîrziu, iar altele au fost distruse si reocupate dupa o lunga perioada de abandonare, lucru marcat printr-o izbitoare schimbare în sol... Dar nu este cu-noscut nici un caz unde un oras din Iuda sa fi fost ocupat în continuu în perioada exilului."

În legatura cu rezidirea templului nu avem evidente arheologice, deoarece nu se pot face sapaturi, acolo fiind azi o mare moschee. Stim ca dupa sosirea la

Ierusalim au pus temeliile templului, dar au fost împie-decati de vrajmasi si au încetat lucrul pîna dupa moar-tea lui Cir. Dupa vreo 16 ani (520 în.Cr.), la îndem-nurile proorocilor Hagai si Zaharia lucrarile încep din nou.

Desi decretul lui Cir a îngaduit evreilor sa se în-toarca în tara lor, ei au ramas mai departe sub stapî-nirea persana. O.T. Olmstead îl descrie pe Zorobabel ca fiind guvernator de rangul al treilea, superiorul sau imediat fiind Tatnai, dregatorul de dincoace de rîu, iar superiorul acestuia a fost Hystanes, satrapul Babilonului.

Datorita situatiei bune ce si-au creat în Babilon, nu toti evreii au fost gata sa se întoarca în Palestina. Ezra si alti preoti se întorc abia în al saptelea an al domniei lui Artaxerxe (Ezra 7:1-8). Pe vremea Esterei, deci în timpul domniei lui Xerxe, în Persia se mai aflau mii de evrei care înca nu s-au fost întors în tara lor.

O alta comunitate mare de evrei se afla la Elefan-tine, o asezare la prima cataracta a Nilului, în Egipt; alta la Tahpanes, localitate unde a fost dus si prooro-cul Ieremia. Tahpanes supravietuieste si azi sub numele de Tell Defenneh. Sir Flinders Petrie a facut aici exca-vatii între anii 1883-1884 si a dezgropat temeliile unui mare castel probabil unde Ieremia si-a ascuns pietrele sale, cînd a proorocit despre venirea lui Nebucadnetar în Egipt.

Despre comunitatea de la Elefantine s-au gasit mai multe documente. În anul 1895, niste sapatori indigeni au dat peste niste papirusuri pe aceasta insula. În anul 1904, Serviciul de Antichitati a Egiptului a facut excavatii si a scos la lumina mai multe papirusuri. Ele sînt scrise în limba aramaica de colonia evreiasca în perioada dintre 500 si 400 în.Cr. Unul din documente este o scrisoare scrisa guvernatorului persian de la Ierusalim în anul 407, cerînd permisiunea sa recla-deasca templul lor pe insula.

Numele lui Sanbalat (Neemia 4:1), dregatorul Sa-mariei, este confirmat în scrisoarea evreilor din Ele-fantine catre guvernatorul Iudeii. Dupa ce îsi exprima dorinta lor de a-si recladi templul lor, în încheiere spun:

"De asemenea, întreaga chestiune am supus-o într-o scrisoare în numele nostru catre Delaia si Selemia, fiii lui Sanbalat, guvernatorul Samariei."

La fel si numele lui Tobia este confirmat de arheo-logie. În Iordania, la Araq el-Emir, în partea de est a Amanului, se afla ruinele castelului lui Tobia. Lînga castel se afla mormîntul familiei Tobia unde este sapat adînc în piatra, într-o veche scriere aramaica, numele Tobia. Albright, dupa felul scrisului, sustine ca e mai vechi de anul 400 în.Cr. Astfel, vechiul înscris ade-vereste spusele lui Neemia. Acesti doi guvernatori au cautat sa împiedece recladirea zidurilor Ierusalimului, lucrare începuta si terminata de Neemia.

În Neemia 7:70 citim despre "darici de aur". Aceas-ta a facut pe multi necredinciosi sa spuna ca pe vre-mea lui Neemia nu au existat asa monede, prin urmare cartea ar fi fost scrisa abia pe la anul 250 în.Cr., adi-ca cu vreo 200 de ani mai tîrziu de vremea lui Neemia. Credinciosii nu aveau cu ce rasturna asa afirmatii. Dar a venit arheologia si le-a spulberat. Excavatiile facute în anul 1931

la Bet-tur, cîtiva kilometri la sud de Ierusalim, au scos din subsolul persian (530-330) sase darici, deci monedele acestea circulau în Palestina pe vremea persilor. Sistemul monedelor se sustine ca ar fi fost introdus în Persia de Cresus, împaratul Libiei (560-546). Astfel, tagaduirile lui Pfeiffer si C.C.Torrey ca n-ar fi existat asa monede pe vremea lui Neemia au fost înlaturate, spusele Bibliei s-au dovedit adevarate.

În Neemia 5:4 citim: "Altii ziceau: "Am împrumutat argint punînd zalog ogoarele si viile noastre pentru birul împaratului." Sapaturile arheologice facute în 1889 de o echipa a Universitatii Pennsylvania la Nippur în partea de sud a vechiului Babilon, au scos la supra-fata vreo 730 de tablite, datate de pe vremea lui Ar-taxerxe I si a lui Dariu al II-lea (423-404). Între aceste tablite, unele sînt a familiei Murasu, care avea un fel de banca si acorda împrumuturi cu o dobînda pîna la 40% pe an. Deci, împrumuturile erau la ordinea zilei. Tablitele familiei Murasu dau la iveala o seama de nume evreiesti ceea ce ne face sa întelegem ca multi au ramas în Babilon, dupa decretul lui Cir.

În cartea lui Ezra capitolele 5 si 6 se vorbeste despre împaratul Dariu. El a domnit peste Persia de la anul 522 a 486 în.Cr. El a dat porunca sa se ispra-veasca recladirea templului. În timpul lui au trait proorocii Hagai si Zaharia. Despre Dariu sînt o seama de documente arheologice, dar cea mai importanta este inscriptia Behistun, sapata în anul 516 pe o fata slefuita a unei stînci în muntii Zagros, la o înaltime de vreo 383 m. Inscriptia a fost descoperita în 1835, de Henry C.Rawlinson, un ofiter englez de geniu din armata persana. Aceasta inscriptie a devenit cheia descifrarii scrierii cuneiforme.

Cartea Esterei, desi este asezata dupa Neemia, evenimentele din ea s-au petrecut cu vreo 30 de ani înainte de recladirea zidurilor Ierusalimului. Estera face parte din evreii care nu s-au întors din captivi-tate. Ea a devenit sotia împaratului Ahasveros, cunos-cut în istorie sub numele de Xerxe, care a domnit în Persia între anii 485-465. Despre ospatul pomenit în capitolul 1, inscriptiile persane spun ca a fost dat în scopul pregatirii faimoasei expeditii împotriva grecilor cu care a luptat la Termopile si Salamina în anul 480 în.Cr.

Cartea Esterei îl arata ca un împarat despot si senzual. Înfierbîntat de vin, a poruncit famenilor s-o aduca pe împarateasa Vasti spre a-i arata frumusetea, asta însemna s-o aduca dezbracata, doar cu coroana pe cap. Cînd împarateasa n-a consimtit la aceasta, ea a fost demisa, iar în locul ei a fost aleasa Estera.

Unii critici au cautat sa tagaduiasca senzualismul lui Xerxe, ca este doar o înfloritura a Bibliei. Caracterizarea lui din cartea Esterei corespunde cu relatarile lui Herodot, marele istoric grec. Si recentele excavatii facute la Persepolis arata ca el si-a marit mult haremul si ca a trait în desfrîu chiar cu sotia fratelui sau.

Nume de seama din cartea Esterei sînt: Vasti, Ha-man si Mardoheu. Întrucît în istoria seculara nu sînt cunoscute aceste nume, multi au spus ca întreaga carte este o legenda. Sapaturile arheologice efectuate între anii 1884-1886 la Susa, sub conducerea ingineru-lui francez Dieulafoy, însarcinatul Muzeului Luvru din Paris, au adus la lumina marele palat al lui Xerxe. Locul a fost identificat înca

din 1852, de Loftus, care a gasit o inscriptie a lui Artaxerxe al II-lea cu urma-torul continut:

"Înaintasul meu, Darius, a cladit acest palat în vre-mile de demult. În timpul domniei bunicului meu (Artaxerxe I) a fost ars. Eu l-am restaurat."

Dezgroparea acestui palat confirma o multime de amanunte din cartea Esterei. Astfel s-a scos la lumina "curtea dinlauntru", unde, dupa post, Estera a asteptat acordarea audientei; "poarta împaratului" unde statea Mardoheu si nu-si pleca genunchiul înaintea lui Ha-man; "curtea de afara" unde Haman astepta sa poata intra la împarat în acea dimineata care i-a adus umi-lire; "gradina casei împaratesti" unde împaratul mînios a iesit sa se plimbe. Evidentele arata ca palatul avea o bogata ornamentatie, lucru descris în cap.1. Docu-mentele gasite arata ca ei credeau în zile norocoase si zile fara noroc (3:7) ca la palat nu era îngaduita haina de jale (4:2), ca pedeapsa capitala era spînzura-toarea (5:14), ca binefacatorilor împaratului li se acor-da haina împaratului (6:8), ca trimiterea scrisorilor se facea prin curieri (3:13; 8:10}, ca se folosea zarul spre a-si afla norocul (3:7; 9:24). Printre alte obiecte gasite a fost si un zar, în forma lui cubica, cu fetele numero-tate de la 1 la 6. Antichitatile de valoare, în greutate de 46 tone, au fost duse la Muzeul Luvru din Paris. Ele confirma cele spuse în cartea Esterei. Înca o data tîrnacopul si lopata au confirmat adevarul Bibliei. Pietre-le au capatat grai dupa mii de ani si si-au spus marturia lor.

G. PERIOADA INTERBIBLICA

Între Vechiul Testament si Noul Testament se afla o perioada de peste patru sute de ani în care nu avem nici un prooroc si nici o scriere biblica. Perioada Vechiului Testament se încheie pe la anul 430. Pe acea vreme, Palestina se afla sub stapînirea persana. În anul 332 în.Cr., Palestina e ocupata de Alexandru cel Mare. Stapînirea greaca dureaza pîna în anul 167 în.Cr. Din 167-63 în.Cr., este o perioada de independenta sub Macabei sau Asmonieni. Cartile Macabeilor nu au fost cuprinse în canonul Vechiului Testament. Ele se gasesc între cartile apocrife. În anul 63 în.Cr., Palesti-na este cucerita de armatele romane sub comanda lui Pompei. Antipater, un idumean, (edomit - descendent din Esau), a fost însarcinat cu guvernarea Iudeii. El a fost succedat de fiul sau Irod cel Mare (37-3 în.Cr.), care, spre a cîstiga simpatia evreilor, el nefiind evreu, a recladit templul din Ierusalim cu o mare splendoare.

Din vremea stapînirii grecesti, în Palestina a ramas limba greaca, asa se explica faptul ca scrierile Noului Testament sînt în greaca; iar de la romani le-a ramas drumuri si sosele, parca înadins pregatite pentru misio-narii ce aveau sa poarte Evanghelia la alte popoare.

Înca în timpul stapînirii grecesti o comunitate de evreii s-au retras în pesterile din dealurile sterpe ce se afla în partea de nord si de vest a Marii Moarte. Erau membrii unei secte ce a înflorit în ultima parte a secolului al doilea pîna în jurul anului 70 d.Cr. De atunci timp de aproape doua mii de ani, nimeni n-a stiut

nimic de ei.

O parte din criticii necredinciosi si unii rabini evrei multa vreme au tagaduit autenticitatea capitolului 53 din cartea proorocului Isaia. Capitolul zugraveste pe Cristos Domnul ca om al durerii si cu lux de amanunte arata suferintele Lui. Parca ar fi fost scris de unul care a stat lînga cruce. Rabinii evrei, fiindca nu voiau sa creada ca Isus este Mesia, au spus ca acest capitol nu ar fi fost scris de Isaia, ci un copist crestin l-ar fi intro-dus în cartea lui Isaia; ca ar fi fost strecurat acolo ca sa semene a profetie si sa-i faca pe evrei sa creada în Isus. Criticii necredinciosi s-au alaturat si ei acestei sustineri.

Cu ce puteai sa te aperi? Cum puteai sa dovedesti contrariul? Capitolul într-adevar descrie prea limpede suferintele Domnului Isus. Dar oare sa fi facut un crestin asa ceva? Ca sa doreasca mîntuirea evreilor, el trebuia sa fie un bun crestin. Fiind un bun crestin, nu-si putea permite o asa falsificare, adica prin min-ciuna lui, scrisul lui interpolîndu-l în cartea lui Isaia, sa dea la lumina cel mai glorios adevar; prin inducerea în eroare a unui popor sa-l scoata din starea de pacat.

Rationamentul logic este just, dar lipsea dovada. Oamenii voiau dovada. Si Dumnezeu a dat-o. În anul 1947, doi baieti pazeau caprele la Kirbet-Qumran, lînga Marea Moarta. Spre seara cînd sa plece acasa, unul din ei, Muhammed ed Dhib, avea o capra lipsa. Nu-maidecît porni în cautarea ei. Pe malul abrupt al Marii Moarte, el observa niste scobituri în stînca si a aruncat cu pietre într-acolo. O piatra a intrat în scobi-tura si în cadere s-a auzit ca a spart ceva. Curios sa vada ce s-a spart, copilul s-a catarat si a vazut ca acolo era o pestera. S-a strecurat înauntru si a obser-vat ca piatra lui nimerise un vas mare de lut pe care l-a spart. În vas se afla, înfasurat în pînza de in, un sul de piele pe care îl lua cu gîndul ca îi va fi de folos spre a-si face curele la sandalele lui. Dupa ce a iesit afara a împartit pielea cu celalalt beduin. Nu-si dadeau seama ca pe sulul acela puteau sa-si cumpere mii de perechi de sandale.

Sulul purta o scriere veche necunoscuta de ei. O parte a ajuns în atelierul unui cizmar din Betleem. Abia în 1948, s-a stabilit ca pergamentul constitue o descoperire de mare valoare, caci avea pe el anumite carti din Biblie. Imediat oamenii de stiinta au trecut la cercetari în regiunea Qumran si rezultatele au întrecut cu mult toate asteptarile. Au fost descoperite mai multe pesteri cu mii de suluri scrise. I.D.Amusin vor-beste de circa 40.000 de fragmente de manuscrise. Din martie 1947, cînd a fost gasit primul sul, lucrarile de cercetari arheologice au durat peste zece ani. Pe lînga suluri au fost gasite monede, vase de lut, in-strumente de scris.

Între sulurile de piele ce contineau Vechiul Testament s-a gasit si cartea proorocului Isaia. De notat este faptul ca avea si capitolul 53. Oamenii voiau sa stie cînd au fost puse acolo, ce vechime au sulurile. Stabilirea vechimii unui manuscris se face de experti pe baza materialului pe care s-a scris, a felului cum s-a scris, adica paleografia scrisului, ortografia scrisu-lui, cuvintele folosite, ideile incluse, cerneala utilizata. O metoda mai recenta este cea pe baza

radioactivitatii cabonului 14. Expertii de la Institutul de Studii Nucleare din Chicago au cautat sa stabilieasca vechi-mea sulului. Examinînd radioactivitatea cenusei cu un contor Geigher, li s-a indicat ca ar fi din anii 166-233 în.Cr. Deci cu mult înainte ca un crestin sa poata scrie capitolul 53 din Isaia, el se afla în grota de la Qumran. Stiinta a limpezit si lucrul acesta.

Ce ne spune aceasta? Nimic altceva decît ca Biblia este adevarata. Oamenii nu vreau sa accepte aceasta, dar în fata stiintei, în fata dovezilor de netagaduit, trebuie sa plece capul si sa taca. E minunat cum în secolele al nouasprezecelea si al douazecilea, secole ale necredintei, Dumnezeu a facut, ca nicicînd altadata, ca tocmai stiinta sa vina si sa confirme ade-varul Bibliei. Cu alte cuvinte, a luat armele necredintei si le-a facut sa-I arate slava.

Manuscrisele din perioada interbiblica de la Qum-ran au capatat grai si au marturisit ca Biblia este ade-varata.

H. PERIOADA NASTERII DOMNULUI ISUS

Credinta noastra este în Cristos Isus, Domnul nostru. Cele mai înversunate atacuri au fost îndreptate asupra acelor parti din Scriptura care vorbesc despre El, îndeosebi în legatura cu nasterea Sa. S-a încercat totul spre a dovedi ca El nici n-a existat ca persoana istorica, ca totul este mit si legenda. Si totusi oamenii cred în El. Pe ce se bazeaza crezul lor? Ce dovezi au ca El s-a nascut? Simplu, experienta cu El. Cei ce traiesc cu mine în casa nu au nevoie de certificatul meu de nastere, ca sa stie ca exist. Partasia cu mine este cea mai puternica dovada ca nu sînt un mit, ci o realitate. Dar în anumite ocazii sînt necesare si dove-zile scrise, documentele.

În legatura cu nasterea Domnului Cristos, singurele documente ce le avem sînt Evanghelia lui Matei si Luca. Dar cum pentru un om este suficient sa aibe un singur certificat de nastere, tot asa si pentru noi ar fi suficien-ta chiar o singura Evanghelie, dar avem doua care vorbesc despre nasterea Sa. Despre nasterea lui Avraam nu avem amanunte, cu toate acestea nimeni nu s-a gîndit sa-i tagaduiasca existenta. Multimea ur-masilor lui sînt dovada categorica ca a existat. Tot asa multimea urmasilor lui Isus este o dovada ca El nu este doar un mit, ci o puternica realitate.

Totusi, pentru limpezirea noastra în legatura cu cele descrise de Matei si Luca, este bine sa analizam cîteva chestiuni.

1. Sînt vrednici de crezare evanghelistii?

Acceptarea spuselor unui om este în functie de creditul ce îl prezinta persoana respectiva. Omul da valoare cuvintelor sale. Descrierea simpla si sincera ne face sa spunem ca sînt demni de crezare, chiar daca nu ar mai fi nici o alta dovada care sa confirme cele scrise de ei. Ei descriu viata Domnului nostru Isus Cristos cu faptele Lui marete, dar descriu si nereusitele Lui încercari de a convinge pe cei din Na-zaret, pe cei din Capernaum, pe preoti, ba nici fratii Lui

nu credeau ca El este Mesia. Ei redau parerile altora despre El, ca este nebun, ca are drac, ca duce poporul în ratacire. Ei descriu sfîrsitul Sau tragic. Ei însi mar-turisesc chiar si deficientele lor: de multe ori nu înte-leg învatatura Lui, dorm în Ghetsemani, fug toti la prinderea Lui, se îndoiesc la învierea Lui. Ei nu-L prezinta pe eroul lor ca pe unul aplaudat de toti, ca pe unul care îi cucereste pe toti, ceea ce ar mirosi a ticluire. Din contra, Îl arata parasit de toti. Sinceritatea lor e izbitoare. Aceasta îi face demni de crezare.

Pe de alta parte, potrivirea în totul a celor descrise de ei cu evenimentele istorice cunoscute, cu obiceiu-rile vremii, cu denumirile geografice, cu pozitia locu-rilor, cu atmosfera politica a vremii, sînt graitoare pen-tru orice cercetator.

Sir William M.Ramsay a fost un necredincios. Ideile necredinciosului Bauer si a Scolii de Tubingen au pus stapînire pe gîndirea sa. Dar dupa minutioase in-vestigatii facute în partile Asiei Mici si analiza la fata locului a celor spuse de Luca, necredinta i-a fost spul-berata si a devenit un bun credincios. El îl descrie pe Luca ca pe "unul dintre istoricii de prim rang". El a scris mai multe carti în care arata ca scriitorii Noului Testament sînt vrednici de toata încrederea. Într-una spune: "Pot sa afirm deschis ca am pornit la aceasta in-vestigatie fara vreun prejudiciu în favoarea con-cluziei pe care acum încerc s-o justific cititorului. Din contra, am pornit cu o minte împotrivitoare, caci spiritul ingenios si aparenta de ceva deplin a teoriei Tubingen, m-au convins cu totul pe acea vreme... mai recent am fost adus în contact cu cartea Faptele Apostolilor, ca o autoritate din pri-cina topografiei, a antichitatilor si a societatii din Asia Mica. Ea s-a nascut în mine în mod gradual vazînd ca în diferite detalii naratiunea arata adevar minunat."

Ceea ce a produs schimbarea radicala a opiniei în Ramsay a fost investigatia arheologica care i-a de-monstrat prin vestigiile trecutului, precum si prin geo-grafia si topografia locurilor, ca Luca este vrednic de crezare în tot ce a scris.

2. Oare a existat recensamîntul?

În Luca 2:1-3 citim: "În vremea aceea a iesit o porunca de la Cezar August sa se înscrie toata lumea. Înscrierea aceasta s-a facut întîia data pe cînd era dregator în Siria Quirinius. Toti se duceau sa se în-scrie, fiecare în cetatea lui."

Ca sa-l discrediteze pe evanghelistul Luca si spre a-si sustine teza ca Isus este doar un mit, scepticii au afirmat ca n-a existat niciodata un asa recensamînt al oamenilor în imperiul roman, ci se facea doar un recensamînt al animalelor, dar pentru acesta nu tre-buia sa se deplaseze în alte localitati.

Acum, pe cine sa credem? Cine are dreptate? Cine stie mai bine cum s-au petrecut lucrurile: cei de astazi sau Luca care a trait atunci? Mintea sanatoasa îmi spune ca Luca. Totusi ca sa fiu mai sigur ma adresez arheologiei. Are ea ceva ce poate sa ma ajute sa vad adevarul? Da, slava Domnului, are. Din nisipurile Egip-tului au fost scoase la lumina mai multe papirusuri, care sînt graitoare. Iata aici un document, care este formularul unui recensamînt, completat în anul 48 d. Cr.:

"Catre Dorion, magistratul sef si catre Didymus, secretarul orasului, de la Thermoutharion, fiica lui Thoonis, cu protectorul ei Apollonius, fiul lui Sota-des. Locatarii casei ce-mi apartine în ulicioara de miazazi, sînt: Thermoutharion, o sclava liberata a susnumitului Sotades, în vîrsta de 65, de înaltime mijlocie, cu tenul de culoarea mierei de stup, avînd o fata lunga si o cicatrice pe genunchiul drept. (Un sir care descrie pe o alta femeie este lipsa)... Eu, susnumita Thermoutharion (documentul con-tinua cu o declaratie facuta sub prestare de jura-mînt) cu protectorul meu numitul Apollonius, juram pe Tiberius Claudius, Cezarul Împarat, ca i-am declarat în mod sigur, onest si vrednic de încre-dere pe cei ce locuiesc cu mine, nici pe un strain, nici pe un Alexandrian nici pe un liberat, nici ro-man, nici egiptean decît pe cei spusi mai sus. Daca jur adevarat, binele sa ma însoteasca, daca fals, contrariul."

Iata înca un document. El este cu privire la recen-samîntul din anul 104 d.Cr. Prefectul Egiptului cere înscrierea fiecaruia în cetatea sa:

"Gaius Vibius, prefectul sef al Egiptului. Din pri-cina apropierii recensamîntului, este necesar ca toti cei care pentru anumite motive locuiesc în parte decît districtul lor, sa se pregateasca de în-data sa se reîntoarca la guvernamîntul lor, spre a putea completa formularele de înregistrare a fami-liei si ca sa-si poata retine pamînturile cultivate ce le apartin..." Documentul arata clar ca fiecare trebuie sa se în-scrie în cetatea lui cum scrie Luca, caci si Palestina apartinea stapînirii romane ca si Egiptul. Mai mult, din document reiese ca se facea periodic, el spune ca recensamîntul se apropie. Azi se stie ca romanii fa-ceau recensamîntul la patrusprezece ani. Mai sînt documente cu privire la recensamintele din anii 34, 48, 62, 90, 104, 118, 132 si 230 d.Cr. Referinte indirecte sînt si cu privire la cel din anul 20.

A tagadui astazi recensamîntul pomenit de Luca înseamna sa fi ramas în urma cu cunostintele, caci arheologia a limpezit de mult lucrul acesta.

3. A trait Irod pe vremea nasterii?

Iata o alta problema ridicata de unii. În Evanghelia dupa Matei cap.2 v.1 citim: "Dupa ce s-a nascut Isus în Betleemul din Iudea, în zilele împaratului Irod..."

Despre Irod se stie ca a domnit între anii 37 - 4 în.Cr. În anul 4 a murit. Cum se poate ca el sa fi trait pe vremea nasterii din moment ce a murit în anul 4 în.Cr.? întreaba unii vrînd sa arate ca ce a scris Matei nu este adevarat.
Cei ce ridica aceasta problema ori nu stiu, ori se fac ca nu stiu un amanunt care astazi este atît de cunoscut: gresala lui Dionysius Exiguus, cînd a cal-culat datele calendaristice.

Conform relatarilor lui Iosif Flaviu, Irod a murit la Ierihon în valea Iordanului pe data de 13 martie, deci cu ceva înainte de Pastele evreiesti ale anului 750 de la fondarea Romei. Acest istoric mai face specificarea ca în acea noapte a fost o eclipsa de luna. Pe baza calculelor matematice a eclipselor lunii, s-a confirmat data mortii lui Irod, relatata de istoricul evreu.

Dr.Edward Robinson precizeaza: "Prezenta era crestina, care a fost fixata de calugarul Dionysius Exi-guus în secolul al saselea, asuma ca anul erei crestine ar coincide cu anul 754 de la fondarea Romei. În orice caz, era noastra începe cu mai bine de patru ani mai tîrziu decît ar trebui."

Pîna în secolul al saselea, anii s-au socotit de la fondarea Romei. În anul 526 d.Cr. împaratul Iustinian a însarcinat pe calugarul Dionysius Exiguus, sa în-tocmeasca un calendar crestin, care sa mearga în urma pîna la nasterea lui Isus. În socotelile sale, calu-garul a gresit si în loc sa puna nasterea în anul 749, anul Romei, a pus-o în anul 754. Acest calendar a fost folosit în lucrari istorice de Bede, la începutul secolu-lui al VIII-lea si nu mult dupa aceea a fost introdus în transcrierile publice de împaratii francezi Pepin si Carol cel Mare. Dionysius nu a dat nastere erei cres-tine, ci doar a calculat-o si cum nu a posedat toate datele pe care le avem noi azi, a gresit cu cinci ani.

Conform datelor stabilite de cercetatori, Isus s-a nascut în anul 749 de la fondarea Romei, adica anul 5 înaintea erei noastre, iar Irod a murit în primavara urmatoare, anul 4, deci a trait pe vremea nasterii.

4. Încurcatura cu Quirinius

Evanghelistul Luca a avut un stil literar ales. Nu este de mirare ca necredinciosul Renan a clasat Evan-ghelia dupa Luca ca "cea mai frumoasa carte ce s-a scris vreodata”. Pe lînga frumusetea descrierii fap-telor, el cauta mereu sa dea cadrul istoric, spre a sti cînd s-au petrecut. El are multa preciziune. El stabi-leste cînd s-a întîmplat nasterea; cine a fost împarat la Roma cînd Ioan Botezatorul si-a început activitatea, cine era dregator în Iudea, în Galilea; cîti ani a avut Domnul Isus cînd si-a început misiunea.

Totusi, precizia lui facuta în cap.2 v.2 cu pri-vire la Quirinius a avut darul sa încurce pe multi. Do-cumentele istorice romane, aratau un recensamînt fa-cut de Quirinius în anul 7 d.Cr., data ce nu se potri-vea cu nasterea lui Isus. Aceasta discrepanta a facut pe multi sa-si bata joc de relatarea lui Luca si sa spuna ca nu e adevarata. Iar credinciosii se vedeau si ei în încurcatura, caci din moment ce Irod a murit în anul 4 în.Cr., iar Quirinius a fost guvernator al Siriei în anul 7 d. Cr., cum s-a putut naste Isus pe vremea lor? Între Irod si Quirinius era un gol de vreo 11 ani. Dar si aceasta enigma a dezlegat-o arheologia.

În anul 1828 s-a gasit la Roma o inscriptie care in-dica ca Quirinius a fost guvernator de doua ori. Iar dupa primul razboi mondial, Sir William Ramsay a descoperit un monument la Antiohia Pisidiei în Asia mica, care la fel arata ca Quirinius a fost de doua ori guvernator. Aceasta inscriptie pare a-l prezenta ca guvernator militar cu scopul de a conduce razboiul Homanadensian, în timp ce guvernator civil era Sen-tius Saturninus (8-6 în.Cr.). În felul acesta se îm-paca si afirmatia lui Tertulian, care spune ca recensa-mîntul a fost facut pe vremea guvernatorului Satur-ninus. De fapt, doctorul Luca precizeaza "întîia da-ta" spre a-l deosebi de al doilea recensamînt facut tot de Quirinius la anul 7 d.Cr., cu ocazia celei de a doua guvernare a sa în Siria. Lucrurile s-au limpezit. Adevarul

a iesit la suprafata. Nu Luca a gresit, ci oamenii, fiindca n-au cunoscut amanuntul acesta.

I. PERIOADA BISERICII PRIMARE

Cartea "Faptele Apostolilor" din Noul Testament cuprinde o perioada de vreo 33 ani. Formarea biseri-cii la Rusalii e în anul 30, iar întemnitarea lui Pavel la Roma e între anii 61-63. Dintre numeroasele docu-mente arheologice privitoare la aceasta perioada, voi da doar cîteva mai importante.

1. Guvernatorul insulei Cipru

În Faptele Apostolilor 13:7-12 ni se descrie întîlnirea primilor misionari, Barnaba si Saul, cu dregatorul insulei Ser-gius Paulus si convertirea acestuia. O inscriptie gasita la Soloi, în partea de nord a insulei, e datata "pe vre-mea guvernarii lui Paulus." Unul din ofiterii lui Clau-dius purta numele de Lucius Sergius Paulus. Bruce sustine ca acesta a fost numit mai tîrziu guvernator al Ciprului. De la aceasta întîlnire, Saul îsi ia numele de Pavel, dupa numele guvernatorului. Inscriptia dove-deste ca a existat un asa guvernator, deci Luca a scris adevarul.

2. Au existat politarhi la Tesalonic?

În Faptele Apostolilor 17:6, Luca ne spune cum Iason si alti cîtiva frati au fost tîrîti înaintea dregatorilor cetatii (poli-tarchos în original). Cum termenul acesta nu a fost folosit în literatura greaca, multi nu au fost gata sa creada ca la Tesalonic judecatorii au fost numiti poli-tarhi. Putinele excavatii facute la Salonic au scos la iveala un numar de monumente cu inscriptii unde este folosit termenul "politarhi". Astazi arheologia cunoaste 19 inscriptii de acestea. Acesta era un titlu ce se pur-ta de magistratii cetatilor de seama din Macedonia. Din aceste inscriptii stim ca la Tesalonic, în primul se-col.au fost cinci politarhi, iar în secolul al doilea au fost sase politarhi. Titlul aceasta a dovedit înca o data preciziunea textului scris de doctorul Luca.

3. S-au închinat atenienii "unui Dumnezeu necunoscut"?

Se stie ca atenienii au fost politeisti. Multi însa nu au vrut sa creada ca ei ar fi avut si un altar dedicat "Unui Dumnezeu necunoscut", asa cum scrie în Faptele Apostolilor 17:23.

Arheologia a descoperit asa inscriptii la Atena, ba chiar si la Pergam în Asia Mica. Pausanias, care a trait în secolul al doilea si a cutreierat Grecia, ne spune ca la Atena erau altare închinate unor dumnezei numiti "necunoscuti". La fel si Filostratus, vorbind de Atena, spune: "…unde chiar si divinitati necunoscute îsi au ridicate altare." Acestea îndreptatesc afirmatia lui Luca.

4. A fost Galion cîrmuitor al Ahaiei?

Descriind prigoana provocata de iudei la Corint, Luca ne spune în cap.18:12-17 ca Pavel a fost dus înaintea scaunului de judecata a lui Galion, cîrmuitorul Ahaiei, în greceste "anthupatos".

O inscriptie gasita la Delfi, în Grecia centrala, ne reda o proclamatie a împaratului Claudius din anul 52 d.Cr. în care se mentioneaza ca Galion era pro-consul al Ahaiei. Ea arata ca el a fost însarcinat mai înainte în aceasta slujba, probabil în anul 51. Galion a fost fratele filozofului Seneca. Amîndoi, împreuna cu familiile lor au pierit din ordinul lui Nerone.

5. Cum aratau cartile de vrajitorie de la Efes?

În urma activitatii misionare a lui Pavel la Efes, o mare multime s-a convertit si a crezut în Cristos. Între acestia au fost unii, care mai înainte au facut vrajitorii, iar acum, spune Luca, "si-au adus cartile si le-au ars" (Faptele Apostolilor 19:19). Acestea erau un fel de carti cu formule magice, foarte pretioase pentru efeseni. Oricine doreste sa vada cum aratau aceste carti de vrajitorie, le poate vedea în Muzeul Britanic din Londra sau în Mu-zeul Luvru din Paris, unde sînt o seama de exem-plare. Azi, aceste carti de vrajitorie marturisesc ca Biblia este adevarata. La fel, ruinele teatrului si ale templului Dianei din Efes ne spun ca Luca a scris ade-varul.

6. "Intrarea strainilor oprita"

Cînd s-a petrecut arestarea apostolului Pavel la Ierusalim, printre alte acuze a fost si aceea ca "a vîrît si pe niste greci în templu si a spurcat acest locas sfînt". Iar Luca explica: "În adevar, vazusera mai înainte pe Tro-fim efeseanul, împreuna cu el în cetate, si credeau ca Pavel îl bagase în templu" (Faptele Apostolilor 21:28.29).

La templu erau tablite care aratau ca intrarea strainilor este interzisa în templu. În 1871, Clermont Ganneau a gasit o inscriptie din acestea în greceste. Ea contine sapte rînduri scrise cu litere mari si desigur a fost asezata la loc vizibil lînga intrarea în Templu, spre a înstiinta pe neamuri sa nu intre în locul rezervat numai iudeilor. Inscriptia se afla în muzeul din Istam-bul. Ea spune: "Nimeni dintre neamuri nu poate intra în împrejmui-rea templului. Oricine este prins este singur ras-punzator de moartea care va urma."

Alta tablita fragmentata a fost gasita în 1935, în cursul excavatiilor conduse de Departamentul de Anti-chitati al Palestinei, în niste moloz lînga poarta Sf. Stefan.

7. Erast, vistiernicul de la Corint

În Romani 16:23 apostolul Pavel scrie salutari fratilor din Roma din partea lui Erast, vistiernicul cetatii. Iar în Faptele Apostolilor 19:22, Luca ne spune ca Erast a fost unul din ajutoarele lui Pavel în lucrarea misionara.

Unii necredinciosi au spus ca nu se poate sa fie adevarata afirmatia lui Pavel cu privire la Erast. Cum un crestin sa fi fost vistiernicul cetatii Corint?

Dar pricina necredintei a fost înlaturata. În cursul sapaturilor facute la Corint

în anul 1929, de catre prof. T.L.Shear s-a descoperit o piatra de marmora din pavajul în apropiere de teatru cu inscriptia: "ERASTVS PRO: AED: S: P: STRAVIT", ceea ce înseamna "Erast, procurator si sef edilitar a asezat acest pavaj pe spe-sele sale". F. F. Bruce spune: "Evidenta indica ca acest pavaj a existat în sec. I A.D. si este mai mult decît probabil ca donatorul este Erast, prietenul lui Pavel, mentionat în epistola catre Romani."

Chestiunea daca cuvîntul grecesc "oikonomos" folosit de Luca tradus "vistiernicul", corespunde cu latinescul "aedile" din inscriptie, a fost limpezita de functia ce o aveau aceste persoane. Cei ce purtau titlul acesta, fie greci, fie romani, aveau sarcina aface-rilor financiare ale cetatii. Chiar si din epistola lui Pavel catre Corinteni se poate întelege ca Erast era din sînul bisericii. În cap.2:26, el spune: "Printre voi nu sînt multi întelepti în felul lumii, nici multi puternici, nici multi de neam ales," nu multi, dar totusi aveau cîtiva si unul era Erast.

E Biblia adevarata? Arheologia, aceasta ramura a stiintei, ne spune ca da, e adevarata. Sînt mii de docu-mente care marturisesc lucrul acesta. Eu am dat doar cîteva din ele în acest studiu. Închei marturia arheo-logiei cu cuvintele poetului:

"Pentru cine vrea sa creada,
Am o mie de dovezi;
Dar nu mai am nici una,
Cînd tu nu mai vrei sa crezi."

III. MARTURIA FIZICII

Acum vom parasi darîmaturile, templele, vom lasa la o parte tablitele, inscriptiile de pe monumente, sulurile, cilindrii, papirusurile si vom trece în alt do-meniu.

Voi cere unei alte ramuri a stiintei sa vina sa ne raspunda la întrebarea noastra: E Biblia adevarata? Am luat o ramura a stintei care e foarte dezvoltata astazi: FIZICA.

În fizica nu e vorba de bîjbaiala, caci azi se lucrea-za cu aparate de mare precizie, care verifica sustine-rile ei. BIBLIA de altfel nu are pretentie ca ar fi un tratat de stiinta. Ea nu a fost scrisa de savanti, ci de oameni simpli: unul cioban, altii pescari, unul culegator de smochine, altul paharnic, altul facator de corturi. Si tin sa mentionez ca nici eu nu sînt om de stiinta, ci doar un umil vestitor al Evangheliei.

Eu însa voi lua spusele unor savanti sau a unor barbati competenti în ale fizicii si vi le voi prezenta. Tin sa precizez ca, cu cît autorii Sfintelor Scripturi nu au fost savanti si nici stiinta din vremea lor nu era de acord cu spusele lor, cu atît mai mult straluceste ade-varul dat pe paginile Bibliei despre care savantii de azi vin si spun: DA, e adevarata.

Iau doar vreo trei sîmburi de adevar de pe paginile Bibliei. Sînt mai multe

destainuiri de adevaruri stiinti-fice, dar eu ma marginesc la atît acum.

Unii necredinciosi afirma ca Biblia se bate cap în cap cu stiinta. Dar nu e adevarat. Ei spun asa din cauza ca n-au cercetat-o. Si lor li se potrivesc cuvin-tele Domnului Isus: "Va rataciti! Pentru ca nu cunosteti nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu...” (Matei 22:29).

1. Legea atractiei universale

Un sîmbure de stiinta e afirmat în epistola apostolului Pavel catre coloseni cap.1:17. Aici spune asa: "EL (CRISTOS) este mai înainte de toate lucrurile si toate se tin prin EL....” Deci, toate lucrurile, UNIVERSUL întreg, se tine prin CRISTOS. Ce zice stiinta în pri-vinta aceasta? Recunoaste ea vreo lege care sa confirme asa ceva? Ea vine si spune printr-un mare savant, Newton, care a trait între anii 1642-1727, ca exista în Universul acesta o lege, pe care el a numit-o "legea atractiei universale".

Datorita acestei legi, lucrurile sînt asa cum sînt, în lumea atomilor si în lumea astrelor. Pamîntul întreg, ba chiar lumile între ele, stele, sori, planete, nebuloase, toti astrii, sînt legati laolalta cu aceasta lege. O dovada clara e pamîntul nostru, care se învîrteste în jurul soa-relui si nici nu se apropie, nici nu se departeaza de minunatul izvor al luminii si al caldurii.

Daca ne-am apropia, am da buzna peste soare, ne--am pîrjoli, iar daca ne-am departa, am îngheta cu totii. Deci, toate sînt tinute pe traiectoriile lor.

Biblia spune ca "toate se tin prin El", prin CRISTOS, sau cum spune în alta parte ca "tine toate lucru-rile cu Cuvîntul puterii Lui" (Evrei 1:3).

Nu e nici o contrazicere între ce zice Biblia si ce spune fizica. Exista o forta, care le tine pe toate; ca tu o numesti lege, iar Biblia spune ca e Cuvîntul pu-terii Lui, deosebirea este doar de termeni, nu de faptul în sine, recunoscut si de o parte si de alta parte.

Da, exista o asa forta. Newton a aratat aceasta lege, descoperita de el, într-o carte numita: "Principiile matematice ale filozofiei naturale" editata prin 1687.

Cît de mare e aceasta forta de atractie! S-a calcu-lat ca pentru a tine pamîntul legat de soare, fara forta de atractie, ar fi necesare funii atît de groase, încît fiecare sa poata suporta greutatea de o mie kg si ar trebui ca aceste funii sa fie atît de dese de jur împre-jurul pamîntului încît nici macar un soarece sa nu-si poata face loc printre ele. Si totusi, fara nici o funie din acestea, pamîntul e legat de soare.

Cel ce le-a facut, le tine cu forta Sa si ele îsi ur-meaza cursul lor. "Ridicati-va ochii în sus si priviti! Cine a facut aceste lucruri? Cine a facut sa mearga dupa numar, în sir, ostirea lor? El le cheama pe toate pe nume; asa de mare e puterea si taria Lui, ca una nu lipseste..." (Isaia 40:26).

Daca n-ar fi aceasta forta, toate corpurile ceresti n-ar mai avea orbite, ar fi în stare de haos. Chiar pamîntul n-ar mai avea ziua si noaptea, n-ar mai avea anotimpuri, n-ar fi miscarea în jurul soarelui si prin urmare n-ar mai fi viata. Ce putin cugetam noi însa la toate acestea!

2. Greutatea aerului

Un alt sîmbure de adevar stiintific, pe care-l avem pe paginile Bibliei, îl gasiti în cartea lui Iov 28:25, unde spune: "A rînduit greutatea vîntului". Aici se afirma ca vîntul, aerul, are greutate. Multa vreme unii oameni au rîs de versetul acesta. Cum, ziceau ei, aerul, vîntul are greutate? Auzi ce spune Biblia? Si erau oamenii învatati ai vremii lor, caci cei simpli nu se împiedecau de asa ceva. Chiar daca nu întelegeau, ei credeau ca Dumnezeu stie mai mult decît ei, pe cînd cei cu pregatire, gaseau pricina de poticnire. Ei nu simteau greutatea aerului si nu puteau pricepe cum afirmatia aceasta a Bibliei sa fie adevarata.

Au trebuit sa treaca multe secole, pîna ce Toricelli în anul 1643 a constatat ca da, aerul are greutate si a dovedit pe cale experimentala, ca atmosfera are pre-siune (1,033 kgf/cm2).

E adevarat ca noi nu ne dam seama de greutatea aerului. Asupra noastra apasa cîteva mii de kg. Sim-tim careva aceasta greutate? Nu, desigur niciunul si totusi ea exista. Fizica dovedeste ca exista. Aparate de precizie pot oricînd demonstra greutatea aerului.

Iov a trait în perioada patriarhala, pe la anul 2000 în.Cr., iar Toricelli constata presiunea aerului în anul 1643, deci au trebuit sa treaca mai bine de trei mii sase sute de ani, de la afirmarea adevarului în Biblie, ca stiinta sa vina sa confirme ca vîntul, aerul are greu-tate, ca Biblia este adevarata.

De unde stia Iov sa scrie acest adevar? El n-a avut coloana de mercur folosita de Toricelli si nici oamenii învatati din vremea lui nu aveau idee de greutatea aerului. De unde a stiut el acest adevar? Din inspiratie divina. Nimeni n-a crezut asa ceva si nici nu putea sa conceapa asa ceva, au rîs de el, l-au tagaduit, dar adevarul a ajuns sa fie confirmat.

Daca Biblia nu e carte inspirata de Dumnezeu, de unde a prins Iov aceasta descoperire? Cu ce puteti explica aceasta afirmatie a lui? Nu exista alta decît ca Iov, fiind inspirat, scrie acest adevar. "Caci toata Scriptura este insuflata de Dumnezeu", asa spune apostolul Pavel lui Timotei (2 Timotei 3:16) si bine era daca oame-nii credeau marturia ei de la început, puteau cauta sa verifice si desigur nu trebuiau sa treaca atîtea mii de ani pîna la confirmare.

3. Totul din atomi

Un alt text care e de foarte mare importanta în ceea ce priveste fizica si care se confirma azi în totul adevarat, îl gasiti în epistola catre evrei 11:3 "Prin credin-ta pricepem ca lumea a fost facuta prin Cuvîntul lui Dumnezeu, asa ca tot ce se vede, n-a fost facut din lucruri care se vad..."

Deci tot ce se vede pe pamînt, în apa, în aer, în marele cosmos, totul a fost facut din lucruri care nu se vad. Ce are de zis fizica în privinta aceasta?

Eu va dau un mic extras dintr-o conferinta a pro-fesorului universitar I.Gh.Popescu, tinuta în sala Dales din Bucuresti la 5 febr.1951. El spunea asa: „...Stiinta ne învata ca toate obiectele si substantele de pe pamînt, chiar pamîntul

însusi, soarele, luna si tot ce exista în lume, sînt forme si înfatisari diferite ale aceleeasi materii. Ele sînt alcatuite toate din corpu-soare foarte mici, care nu se pot observa înca si care poarta numele de atomi."

"Ca sa întelegem mai bine cum arata atomul de hidrogen, sa presupunem ca el s-ar mari de un milion de milioane de ori. Daca si noi am creste de un milion de milioane de ori, am fi atît de mari, încît pamîntul întreg, ar fi cît un bob de mazare în palma noastra. Diametrul atomului astfel marit, ar fi abia de o suta de metri, electronul ar arata ca o sfera cu raza de 36 cm, care ar alerga repede rostogolindu-se pe un drum în forma de cerc putin alungit, cu o raza de 50 m. În centrul acestui cerc alungit, se afla nucleul, protonul pe care trebuie sa-l cautam cu foarte mare atentie, caci el este mic, cam cît un bob de mei...".

Asa spune fizica: Universul e construit din atomi. Scriitorul epistolei catre evrei, spune ca tot ce se vede, n-a fost facut din lucruri, care se vad. Deci, fizica nu contrazice adevarul acesta, din contra, spune ca totul e facut din corpusoare mici nevazute, numite atomi.

O alta marturie, pe care o dau, e a ing.fizician Th.Tauth. în articolul "În pragul necunoscutului" aparut în revista "Stiinta si Tehnica" nr.1/1966 spune: "Mi-croscoape ionice cu mariri de cîteva milioane de ori l-au ajutat sa vada atomul". Va rog observati deosebirea: în 1951, atomul era înca nevazut, iar în 1966 datorita progresului mare al stiintei, a ajuns sa fie va-zut. Si el continua:... "Acceleratoare de particule, adevarate uzini gigantice, i-au permis sa patrunda si mai adînc în tainele materiei, el a reusit sa cunoasca structura atomului si cea a nucleelor atomice, sa des-copere "caramizile" din care este ridicat edificiul grandios al lumii materiale, particulele elementare...".

„...Cele doua lumi, Macrocosmosul si Microcos-mosul se întrepatrund. Ele nu sînt altceva decît doua extreme de scara ale Universului material guvernat de aceleasi legi".

Deci lumea întreaga este construita din aceleasi "caramizi" nevazute, atomii. Iar Biblia sustine ca tot ce se vede, n-a fost facut din lucruri care se vad. Mi-croscoapele acestea uriase, ionice, au ajuns sa con-firme adevarul Biblic. Versetul ramîne în picioare. To-tul este facut din atomi.

IV. MARTURIA ASTRONOMIEI

Acum vom cauta sa confruntam spusele Bibliei, a Cartii scrise, cu spusele Bibliei nescrise. Exista si o Biblie nescrisa, pe care, daca vrem, o putem citi, mai bine zis o putem buchisi. Altii o pot citi mai bine, de aceea îi vom chema pe ei în ajutor. Vrem sa stim daca Biblia nescrisa contrazice sau confirma Biblia scrisa.

Biblia scrisa este Sfînta Scriptura, cea nescrisa este Universul mare al lui Dumnezeu. Psalmul 19 în-cepe cu cuvintele: "Cerurile spun slava lui Dumnezeu", deci au un grai pentru noi. "Întinderea lor vesteste lucrarea mîinilor Lui. O zi istoriseste alteia acest lucru, o noapte da de stire alteia despre El. Si aceasta fara vorbe, fara cuvinte al caror sunet sa fie auzit: dar rasunetul lor

strabate tot pamîntul si glasul lor merge pîna la marginile lumii."

Cu ajutorul astronomiei, vom cauta sa vedem daca Biblia este adevarata, daca ramîne în picioare în fata astronomiei sau se prabuseste. De altfel, noi nu vrem sa ascultam de o carte ce nu contine adevar. Si nu cred ca e cineva pe pamînt, care în mod constient sa-si dea seama ca o carte este mincinoasa si totusi sa o asculte, sa o urmeze. Ar însemna sa se însele pe el însusi.

1. A fost soarele creat în ziua a patra?

În primul capitol al Bibliei, Geneza 1:1 ni se spune: "La început Dumnezeu a creat cerurile si pamîntul" sau cum spune în textul original ebraic: "Beresit bara Elohim et ha-samaim iert ha-aret." Evrei spun ca fraza aceasta este formata din 7 cuvinte si de 7 x 4 = 28 sînt literele ei. Pentru ei, cifra 7 însemna ceva desavîrsit, deci însemneaza ca adevarul desavîrsit este asezat în primul verset al Bibliei.

Dar unii vin si spu: "Cum poate fi Biblia adevarata cînd ea spune ca Dumnezeu a creat lumina în prima zi, iar soarele abia în ziua a patra? Nu vedeti ca nu se potrivesc lucrurile? Cum a putut sa fie lumina fara soare?

De altfel, obiectia aceasta o ridica de obicei cei mai inculti, cei mai fara pregatire, caci cei cu pregatire scolara stiu ca soarele nu este singurul izvor de lumina. Sînt înca atîtea surse de lumina în universul acesta, încît sînt nenumarate. Dar totusi ramînem putin la obiectia aceasta. Domnul Isus a spus celor din vre-mea Lui niste cuvinte, care sînt valabile si pentru cei de azi: "Oare nu va rataciti din pricina ca nu pricepeti nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu?" (Marcu 12:24).

Cei ce ridica obiectia aceasta au trecut peste pri-mul verset fara sa-l citeasca. În primul verset al Bibliei se spune clar: "La început Dumnezeu a creat cerurile si pamîntul." În capitolul 1 în textul original, sînt folo-site doua verbe, care în românește sînt traduse "a facut". În original, verbul "bara", a crea, este folosit numai de trei ori: versetele 1:21, 27, si are sensul creatio ex nihilo, creat din nimic. Al doilea verb e "asah" are sensul a face, a face sa apara. Deci, soarele a fost creat în versetul 1, iar în ziua a patra a fost facut sa apara, sa fie vazut de pe pamînt.

Creatiunea propriu-zisa este istorisita în versetul întîi. De la versetul 2 în jos, nu mai e descrisa creatiu-nea universului, ci doar pregatirea pamîntului nostru pentru viata care avea sa urmeze.

În versetul 2 ni se spune ca "pamîntul era pustiu si gol", în original "tohu va bohu", adica fara forma, în stare de haos. Din starea aceasta de haos a globului nostru, Dumnezeu în cele sase zile a facut lumea noastra. Deci, globul pamîntesc nu a fost creat în cele sase zile, ci creatia lui a fost înainte, "la început"; în cele sase zile a fost adaptat pentru viata si a primit viata. Aceasta ne spune Biblia.

În prima zi, Dumnezeu a zis: "Sa fie lumina." Si a fost lumina. Biblia nu precizeaza de unde a venit aceasta lumina. Iar la sfîrsitul ei, Biblia face înca o afirmatie spunînd ca în Noul Ierusalim nu mai este trebuinta de soare sau de vreo alta lumina, caci luminatorul ei este Mielul. În alte cuvinte, Biblia începe

cu o lumina fara soare si sfîrseste cu o lumina fara soare.

Totusi pentru cei ce gasesc pricini de poticnire în Biblie, precizez ca creatiunea e descrisa în versetul 1: "La început Dumnezeu a creat cerurile si pamîntul." Cum în starea de haos din pricina multelor convulsii, unii sustin ca din pricina aruncarii Satanei pe pamînt, pamîntul era înconjurat de gaze, de aburi, de ceata, Dumnezeu a poruncit sa fie lumina si s-a facut lumina. Izvoarele luminii sînt multe si sa nu uitam ca Dumne-zeu însusi este lumina, de care nu te poti apropia.

Unii vin si obiecteaza altceva. "Bine, zic ei, dar dupa Biblie, pamîntul are circa 6.000 de ani, pe cînd dupa stiinta e vechi de tot. Dupa academicianul sovie-tic Schmidt, pamîntul este de 2 miliarde de ani, iar dupa altii de 4 miliarde de ani."

Eu nu vin sa spun ca cei ce sustin ca pamîntul este de 6.000 de ani au dreptate si cu atît mai putin îi voi putea împaca pe ceialalti, caci diferenta de 2 miliarde de ani între ei este prea mare. De fapt, oamenii se pot juca cu miliardele de ani, caci nu le dau din buzunar. Eu nu stabilesc vîrsta pamîntului, caci nici Biblia nu face lucrul acesta.

Dar se împaca Biblia cu ce spun ei? Da, se îm,paca. Vreau ei sa fie de 5 miliarde de ani, fie asa. Biblia spune: "La început..." Cînd a fost acest înce-put? Ea îi lasa pe astronomi, pe geologi sa se certe între ei si sa gaseasca cînd a fost acest "început".

Un alt astronom sovietic, Fesencov, admite ca "soarele s-a format în acelasi timp sau aproape în ace-lasi timp cu planetele, vîrsta soarelui fiind deci apro-piata de vîrsta pamîntului." De altfel, el spune ce spune Biblia: "La început, Dumnezeu a creat cerurile si pamîntul", asa ca nu este nici o contrazicere în ce priveste vîrsta pamîntului între Biblia si stiinta.

2. Exista întinderea cerului?

O alta chestiune în care se împiedeca unii, este întinderea cerului. Desi e sus, ei se împiedeca în ea. În Geneza 1:6 citim: „Dumnezeu a zis: "Sa fie o întindere în-tre ape si ea sa desparta apele de ape... Dumnezeu a numit întinderea "cer". Deci, întinderea aceasta sau "firmamentul", cum este în alte traduceri, nu ar fi fost gasit nicaieri, zic ei. S-a zburat cu avioanele si cu rachetele si nu s-a gasit nici un firmament. Dar Biblia spune ca exista.

Sa vedem ce spune stiinta. Si ea spune ca exista. Pamîntul nostru este înconjurat de o patura atmosferi-ca a carei proprietati se mentin pîna la altitudini de circa 3.000 km (conform datelor obtinute în cadrul Anului Geofizic International). Atmosfera are cinci stra-turi principale: troposfera, stratosfera, mezosfera, io-nosfera si exosfera.

În Biblie, cuvîntul "cer" este folosit în trei sensuri. Întîi, patura atmosferica e numita cer. Astfel, în Matei 6:26, Cristos Domnul spune: "Uitati-va la pasarile cerului... În Luca 8:5, vorbind despre samînta cazuta lînga drum, spune ca "au mîncat-o pasarile cerului". În Matei 24:30 Isus a zis: "...vor vedea pe Fiul

omului... venind pe norii cerului." La fel în Matei 26:64: "Veti vedea pe Fiul omului venind pe norii ceru-lui." Acelasi fel de exprimare îl gasim si în Vechiul Testament. Ori e lucru stiut ca si pasarile si norii zboa-ra prin atmosfera. Deci, atmosfera e numita cer.

Al doilea sens e cu privire la spatiul interplanetar. Astfel, în Geneza 22:17 citim despre "stelele cerului". La fel în Naum 3:16. Iar în Deuteronom 4:19; 2 Împarati 17:16, 21:3, Ieremia 33:22, soarele, luna si stelele sînt denumite "osti-rea cerurilor". Deci, imensitatea spatiului interplanetar este numita cer.

Al treilea sens priveste locasul Dumnezeului Preaî-nalt. Asa avem: "Tatal nostru care esti în ceruri" si o seama de texte, care folosesc cuvîntul cer doar pen-tru acest locas. Doar putina atentie trebuie si din text ne vom da seama ca e vorba de atmosfera, de spatiul interplanetar sau de locasul lui Dumnezeu.

În Geneza 1:6 atmosfera e numita întindere sau firmament. Atmosfera desparte apele de jos, de apele legate în nori. Ca cineva nu vede aceasta întindere a cerului, înseamna ca este de compatimit. Nici sarmanii orbi nu vad soarele, dar aceasta nu înseamna ca nu exista.

Datorita acestei paturi atmosferice, noi putem res-pira. Datorita atmosferei se petrece fenomenul fizic de difuzare a luminii. Oamenii de stiinta si cosmonautii spun ca pe luna, fiindca lipseste atmosfera, nu este lumina ca aici pe pamînt, razele cad drept, nu se re-fracteaza, iar cerul acolo apare negru, nu albastru ca al nostru. Tot datorita atmosferei avem vînturile si ploaia. Ce binecuvîntata e întinderea aceasta pentru pamîntul nostru. Fara ea nu ar fi viata.

3. Pamîntul sprijinit pe nimic

Un alt amanunt care a produs aprinse discutii si tagaduire din partea pretinsilor oameni de stiinta de altadata, se gaseste în cartea lui Iov 26:7 si 38:6 unde se spune ca pamîntul nu e sprijinit pe nimic. Ei spu-neau ca versetele acestea nu sînt adevarate. "Cum s-ar putea ca pamîntul sa nu aiba nici un sprijin?" ziceau er. "Un mar, care nu se poate compara cu pa-mîntul si totusi nu poate sta asa în aer, fara sa fie sprijinit pe ceva, cade. Ce s-ar întîmpla cu pamîntul nostru, daca ar fi asa cum spune Biblia?"

Vechile conceptii difereau unele de altele doar cu privire la ceea ce formeaza sprijinul pamîntului, dar toti erau de acord ca e sprijinit pe ceva. Unii sustineau ca Atlas îl sprijina cu umarul lui; altii sustineau ca e sprijinit pe patru stîlpi; altii spuneau ca se sprijina pe patru broaste mari; altii spuneau ca o mare broasca testoasa îl poarta pe spinarea ei. Pareri care mai de care mai nastrusnice, dar ele erau teoriile oamenilor de stiinta pîna în secolul al XVI-lea.

Biblia spunea însa acum 3.500 de ani: "El întinde miazanoaptea asupra golului si spînzura pamîntul pe nimic." Astronomia de astazi da dreptate Bibliei. Pamîntul, spun astronomii, nu e sprijinit pe nimic. Toate teoriile astronomilor de altadata s-au prabusit fiindca n-au fost adevarate. Afirmatia Bibliei a ramas în pi-cioare fiindca era adevarata. Oamenii, care altadata au rîs de Biblie, astazi au ajuns de rîs cu teoriile lor. Cei ce rîd astazi de Biblie, oare nu se gîndesc ca

mîine altii vor rîde si de teoriile lor? Adevarul Bibliei ca pamîntul e sprijinit pe nimic, a fost verificat de stiinta si confirmat în totul ca adevarat.

Flamarion, mare astronom francez, spune asa în privinta aceasta: "Pamîntul pluteste în spatiu. Globul acesta sta singur în mijlocul unui spatiu mare, neatin-gîndu-se de nimic. El e ca un balon de sapun, ce pluteste în aer."

E adevarat ca era greu pentru mintea omeneasca de altadata sa priceapa adevarul Bibliei. Oamenii erau gata sa creada mai degraba minciunile astronomilor decît ade-varul sfînt. Ei se credeau îndreptatiti în parerile lor si de logica, caci din moment ce toate au nevoie de sprijin, cum s-ar putea ca pamîntul sa faca exceptie de la aceasta? Si li se parea cu totul absurda si imposibil de crezut afirmatia Bibliei. Dar pîna la urma, totusi ea a triumfat. Daca oamenii ar fi crezut de la început afirmatia ei, nu era atîta bîjbîiala, mai ales la savanti. Azi, în secolul satelitilor artificiali, te întrebi cum oameni de seama au putut crede asa aberatii si n-au putut crede adevarul?

Într-o lume cu o alta mentalitate, Iov afirma un adevar stiintific de mare valoare. De unde l-a stiut el, ca n-a fost astronom? Daca Biblia nu este de origine divina, daca nu e scrisa prin inspiratia lui Dumnezeu, cum explicati ca Iov a putut sa scrie asa ceva? În toata literatura acelei epoci nu gasiti ceva asemanator. Nu exista alt raspuns decît ca Dumnezeu i-a desco-perit. Numai Cel ce a spînzurat pamîntul pe nimic stia pe vremea aceea adevarul acesta. Deci numai Dumnezeu a putut sa-i descopere.

Dumnezeu a sprijinit pamîntul pe nimic. Aici, fratii mei, e o lectie pentru noi. El ar vrea ca si noi sa fim asa. Sa nu ne sprijinim pe nimic, nici pe bani, pe slujba, nici pe prieteni, ci sa depindem doar de El. Fie asa viata noastra.

4. Pamîntul este rotund

Un alt verset, care multe veacuri a fost în contra-zicere cu parerea oamenilor de stiinta, se gaseste în Proverbe 8:31, unde se afirma ca pamîntul este rotund.

Chiar Ptolomeu, Plato, Aristotel si altii au afirmat ca pamîntul are forma plata. Toti astronomii sustineau ca pamîntul e drept ca o fata de masa. Pîna si biserica catolica a îmbratisat aceasta conceptie si ea a patro-nat ratacirea aceasta, prigonind cu ajutorul inchizitiei pe cei ce au gasit adevarul, ca Jordano Bruno, Galileo Galilei si altii.

Daca ar fi cercetat Biblia si ar fi crezut-o, ei nu ar fi facut asa ceva, caci Solomon în textul citat vor-beste clar de rotocolul pamîntului, si proorocul Isaia în cap. 40:22 spune: "El sade deasupra cercului pamîn-tului." Traducerea Vulgata spune: "Deasupra globului pamîntului", iar în alta traducere, Gesenius spune: "Deasupra sferei pamîntului."

Învatatii vremii adunati la Salamanca au cautat sa-i dovedeasca lui Cristofor Columb, pe baza stiintei de la Aristotel pîna în timpul lor, ca pamîntul n-ar fi în forma de sfera si ca daca ar fi într-adevar, s-ar putea rosto-goli, dar nu s-ar mai putea urca, nu si-ar putea reveni la loc.

Noi azi rîdem si zicem: ce argumentare stupida si înca în numele stiintei. Dar

asa a fost.

Cautau pe temeiuri zise stiintifice sa rastoarne spu-sele Bibliei care arata ca pamîntul e rotund.

Mai exista un text în Luca 17:34-36 care suge-reaza acelasi adevar. Vorbind despre venirea Sa a doua oara, Domnul Isus spune ca momentul acela pe unii îi va surprinde în pat, va fi noapte, în alta parte va fi dimineata, caci doua femei vor macina împreuna la moara, în partile rasaritului macinarea se facea dimineata pe racoare si ca în alta parte va fi miezul zilei caci doi barbati vor fi la cîmp. Datorita faptului ca pamîntul e rotund, în acelasi timp pe pamînt într-o parte e noapte, în alta parte dimineata, în alta parte miezul zilei si în alta parte e seara.

Astazi nimeni nu se mai îndoieste ca pamîntul e rotund, asa cum arfima BIBLIA cu aproape 3.000 de ani înainte. Oamenii au facut înconjurul pamîntului cu va-poarele si avioanele. Mai recent cosmonautii l-au vazut rotund si l-au fotografiat. De asemenea, realizarile stiin-tifice si tehnice uimitoare din ultimii ani, au facut posibila obtinerea de imagini fotografice sau televizate, care arata forma sferica a pamîntului, asa cum se vede pe luna.

O, voi învatati ai trecutului, care în numele stiintei v-ati ridicat si ati contrazis Biblia, unde sînteti azi? Ati crezut ca îngropati adevarul Bibliei si iata ca zaceti voi sub glie si daca ar fi sa înviati, de rusine ati intra din nou în mormînt, ca stiinta de azi a rasturnat afirmatiile voastre si a dat dreptate Bibliei, dovedind ca pamîntul e rotund.

5. Globul e masurat si cîntarit

Alt adevar important aratat în Biblie e ca pamîn-tul e masurat si cîntarit. În cartea lui Iov 38:4-5 citim: „Unde erai tu cînd am întemeiat pa-mîntul? Spune, daca ai pricepere. Cine i-a hotarît ma-surile, stii? Sau cine a întins frînghia de masurat peste el?" Deschideti si la cartea proorocului Isaia 40:12 "Cine a masurat apele cu mîna lui? Cine a masurat cerurile cu palma si a strîns tarîna pamîntului într-o treime de masura? Cine a cîntarit muntii cu cîntarul si dealurile cu cumpana?"

Aici se vorbeste de o masurare în întindere si o cîntarire în greutate. Si de versetele acestea unii oameni au rîs. Dar astazi se stie ca pentru ca pamîntul nostru sa aibe viata pe el, trebuie sa aibe orbita aceasta care o are. Daca ar fi mai aproape de soare, ne-ar arde pe toti; daca am fi mai departe de soare, am îngheta cu totii. Deci, orbita aceasta pe care o are pamîntul, e cea potrivita.

Savantii, cînd au conceput si lansat satelitii, au trebuit sa faca calcule peste calcule. Si n-au fost de ajuns creiere omenesti, ci au intrat în actiune si creiere electronice sa-i ajute. Erau necesare o sume-denie de calcule. Volumul si greutatea au un mare rol si o simpla greseala ar fi dat peste cap totul.

Iar daca niste sateliti au necesitat calcule, credeti ca pamîntul nu a trebuit sa fie masurat si cîntarit? Du-pa unele socoteli ale celor competenti, globul nostru terestru ar cîntari vreo 6.000 miliarde de miliarde de tone. Daca pentru un satelit

de cîteva tone trebuiesc rachete uriase, ca forta, ca sa-l lanseze în spatiu si sa-l plaseze pe orbita, gînditi-va ce forta uriasa a fost necesara pentru plasarea pe orbita a globului nostru. Iar pentru mentinerea lui pe orbita, are importanta volumul si greutatea lui, caci forta de atractie universala a corpurilor este direct proportionala cu masa corpurilor care se atrag si invers proportionala cu patratul distantei dintre ele la centru. Deci, datorita faptului ca pamîntul a fost masurat si cîntarit, el e potrivit pentru viata. Biblia a spus adevarul.

6. Miscarea în spatiu

Un alt adevar important aratat în Biblie este mis-carea pamîntului si a corpurilor ce-resti. În cartea proorocului Isaia 40:26 ni se spune: "Ridicati-va ochii în sus si priviti! Cine a facut aceste lucruri? Cine a facut sa mearga dupa numar, în sir, ostirea lor? El le cheama pe toate pe nume: asa de mare este puterea si taria Lui ca una nu lipseste."

Vechile conceptii sustineau ca pamîntul sta pe loc, iar firmamentul îl considerau ca o sfera solida în care sînt fixate stelele ca niste ornamente. Iar cînd li s-a spus oamenilor ca pamîntul se misca, ei au zis ca e imposibil, fiindca daca s-ar misca pamîntul, noi am cadea, copacii s-ar rasturna, totul s-ar prabusi.

Aristarh din Samos, pe la 280 în.Cr. a sustinut ca pamîntul se învîrteste în jurul axei sale si în jurul soarelui, dar nimeni n-a vrut sa-l creada. Oamenii au fost deprinsi sa cugete ca pamîntul sta fix pe suportii lui, ca deodata sa vina cineva si sa afirme ca se misca. Nu puteau crede si nu se puteau împaca cu o asa idee.

Mai tîrziu, Copernic (1473-1543) a rasturnat teoria geocentrica a lui Ptolomeu si a fundamentat sistemul heliocentric, adica planetele si pamîntul se învîrtesc în jurul soarelui.

Dupa el, Galileo Galilei (1564-1642) a cautat sa dovedeasca acest lucru, dar inchizitia catolica l-a dus înaintea tribunalului. Dupa multe umilinte si suferinte, Galilei îsi retracteaza învatatura sa. Se spune însa ca dupa ce a iesit din sala de judecata, a zis: "Si totusi se misca!" fraza care a ramas proverbiala.

Cu mai bine de sapte sute de ani înainte de Cristos, Biblia spunea: "Cine a facut sa mearga dupa numar, în sir, ostirea lor?" Astazi se stie ca versetul acesta e în totul adevarat. Pamîntul zboara în spatiu cu o vi-teza de 1.700 km pe minut, iar în jurul axei sale se învîrteste cu 1.600 km pe ora. Si nu numai pamîntul, ci chiar si soarele se misca cu 245 km pe secunda. La fel si stelele se misca. Sînt unii astrii care au viteze fantastice. Astfel, steaua Arctur, denumita si "steaua alergatoare", zboara în spatiu cu viteza de 24.000 km pe minut, iar despre unele nebuloase se spune ca zboara cu 40.000 km. pe secunda. Sînt unele stele din galaxiile asa numite Seyfert, care au viteza colosala de 3,6 milioane mile pe ora. Desi au asa viteze, toate îsi pastreaza orbita lor, "merg în sir". În militarie, cînd un soldat pierde cadenta, în încurca si pe ceialalti si risca sa fie calcat pe calcîi. Ce stare de haos s-ar petrece în marele univers, daca n-ar merge "în sir"? Daca pamîntul sau soarele nu si-ar pastra orbitele lor, ci ar lua-o razna, tot ce are viata

ar pieri. Aceasta însa nu se întîmpla, caci toate îsi pastreaza, orbitele si viteza.

De mii de ani pamîntul zboara în spatiu, fara sa-si încetineze viteza. Cîta precizie! Ce ordine! Cînd te gîndesti la imensitatea unor astrii, fata de care pamîn-tul nostru e ca un bob de mazare, la vitezele fantastice cu care zboara, ramîi uimit de legile si buna rînduiala ce domneste în univers.

Caile ferate au regimente de impiegati de miscare, de mecanici, de acari, care poarta grija sa nu se abata trenul de la mersul normal si totusi se produc atîtea accidente, atîtea întîrzieri. Legile mecanicii ceresti sînt respectate cu cea mai mare precizie.

Despre aceste legi si Autorul lor, marele astronom francez Flamarion spune: "Si soarele nostru se misca în spatiu. Totul se misca în univers, totul se schimba si se preschimba. Numai legile naturii sînt neschimbate si numai Cauza eterna ale carei lucruri sînt efectele schimbatoare si trecatoare."

Wernher von Braun, celebrul savant contemporan, a zis: "Oricum asa de bine rînduit si perfect creat cum e pamîntul nostru si universul, trebuie sa aiba un Fa-cator, un Arhitect... Trebuie sa fie un Facator, nu exista alta cale."

Isaia a zis: "El le cheama pe toate pe nume, asa de mare e puterea si taria Lui, ca una nu lipseste."

7. Pot fi legate apele?

Un alt adevar stiintific relatat în Biblie este ca Dumnezeu a legat apele. Desigur, unii se întreaba cum pot fi legate apele? Iov ne da raspunsul: "Leaga apele în norii Sai" (26:8).

Pe pamînt cad anual 800 milioane de milioane tone de apa. Daca ar cadea deodata toata apa care e în atmosfera, pamîntul întreg ar fi acoperit cu un strat de 7 metri de apa, deci totul ar fi înecat. Apele legate în nori, care se afila permanent în atmosfera, au fost calculate de unii oameni de stiinta si se afirma ca ar fi cam 50 milioane de milioane de tone. Ce greutate fan-tastica! "Si norii nu se sparg sub greutatea lor" (Iov 26:8).

Apele acestea nu cad deodata pe pamînt, caci sînt legate. Noi nu prea pricepem cum pot sta milioane de tone de apa sus, dar aceasta nu are importanta. Noi vedem norii cum plutesc si cum, din cînd în cînd, îsi scutura greutatea, lasînd ploaia binecuvîntata sa ude pamîntul, spre a-l face sa rodeasca.

Mai exista înca un fel de legare a apelor: la pol,i în calotele de gheata. Antarctica este acoperita cu o calota de gheata ce are o grosime medie de 2.200 m, iar ghetarul Filhner de acolo, are o lungime de 925 km si o grosime de 4.000 metri.

În Groenlanda, stratul de gheata e de 2.300 metri si s-a calculat ca daca numai aceasta s-ar topi, nivelul marilor si al oceanelor ar creste cu 7 metri. Ce s-ar întîmpla daca s-ar topi toata gheata de la poli? Ce torente s-ar dezlantui asupra pamîntului, daca apele ar fi dezlegate toate deodata? Dar ele sînt legate prin anumite legi de Cel ce a creat toate. Nimic nu e la întîmplare.

8. S-a oprit soarele?

Alta problema de care multi s-au poticnit si n-au vrut sa o creada este oprirea soarelui, pome-nita în Iosua 10:12,13. Aceste versete sînt cele mai combatute din Cartea Sfînta.

În text ni se relateaza cum Iosua, fiind în lupta cu cinci împarati ai amoritilor, la un moment dat a strigat: "Opreste-te soare asupra Gabaonului si tu luna asupra vaii Aialonului!" Si soarele s-a oprit si luna si-a între-rupt mersul, pîna ce poporul si-a razbunat pe vrajmasii lui. Lucrul acesta nu este scris oare în Cartea Dreptului? Soarele s-a oprit în mijlocul cerului si nu s-a gra-bit sa apuna, aproape o zi întreaga."

Unii, ca sa scape mai usor, spun ca aici e un limbaj poetic si ca batalia fiind grea, lui Iosua i s-a parut ca au fost doua zile legate laolalta.

Cei ce spun aceasta nu tin cont de citatul din Car-tea Dreptului si de afirmatia lui Iosua din v.14: "N-a mai fost nici o zi ca aceea, nici înainte, nici dupa aceea, cînd Domnul sa fi ascultat glasul unui om..."

Altii spun ironic: "Nu vedeti ca de la început Biblia nu spune adevarul? Fiindca oricine stie azi ca nu soarele se învîrteste în jurul pamîntului, ci pamîntul se în-vîrteste în jurul soarelui; iar ziua si noaptea se dato-resc miscarii pamîntului în jurul axei sale. Astfel, chiar daca soarele s-ar fi oprit, tot nu ar fi fost o zi mai lun-ga.” Privind asa lucrurile, ti se pare ca aici Biblia a dat gres. Dar se poate oare asa ceva?

Biblia nu este manual de stiinta, dar ea spune ade-varul. Si noi cei de astazi, care sîntem asa de familiari cu miscarea de rotatie si de revolutie a pamîntului, noi care stim precis ca nu soarele se învîrteste în jurul pamîntului, totusi folosim expresii contrare stiintei, ca: "soarele rasare la...", "soarele apune la...", "rasa-rit de soare la mare", "apus de soare", etc. Chiar si astronomii uziteaza asemenea expresii. Orice copil îi poate înfrunta spunîndu-le: "Nu-i adevarat, ci pamîntul s-a învîrtit". Si totusi acesta este limbajul pe care îl folosim, desi nu e în acord cu stiinta. Atunci de ce sa mustram pe Iosua, cînd el foloseste un limbaj ca al nostru? Textul biblic ne spune ca soarele s-a oprit. În ori-ginal "opreste-te" are si sensul "stai linistit". Noi am zice ca e acelasi lucru sa te opresti sau sa stai linistit. Si totusi exista o deosebire. Textul acesta a provocat o cercetare minutioasa din partea multora. E adevarat sau nu ce a spus Iosua? Cum putea soarele sa se opreasca? Avea rost? Sau care ar fi fost urmarea daca ar fi stat linistit? Newton a demonstrat ca pamîntul ar.utea fi încetinit, fara ca locuitorii lui sa simta un apreciabil soc în privinta aceasta. Din cercetarile efec-tuate de oamenii de stiinta, au iesit cîteva confirmari ca relatarea lui Iosua este adevarata, ziua aceea a fost aproape dubla.

Una este confirmarea istorica. Herodot, istoricul grec care a trait cu 480 ani înainte de Cristos, ne spune ca preotii egipteni i-au aratat o descriere a unei zile lungi. Scrierile vechi chineze la fel vorbesc de o zi lunga în timpul domniei împaratului Yeo, care a fost contemporan cu Iosua. Pe la începutul secolului al XX-lea, amiralul Palmer a descoperit în Mexico un document, care spune ca

soarele s-a oprit pentru aproape o zi întreaga în anul "celor sapte iepuri", care corespunde cu anul în care Iosua a cucerit Canaa-nul. La acestea, adaugati Cartea Dreptului, scrisa în Palestina. Deci, vechile scrieri ale egiptenilor, ale gre-cilor, ale chinezilor, ale mexicanilor si ale evreilor vor-besc despre o zi lunga. Daca nu a fost o zi lunga, de ce scriu egiptenii, grecii, chinezii si mexicanii despre o asa zi? Oare sa-i fi mituit Iosua ca ei sa scrie asa, spre a confirma Biblia? Sau cei ce tagaduiesc astazi sînt atît de destepti, încît stiu si ce s-a petrecut atunci, mai bine ca cei de atunci?
Un adevar se stabileste pe baza a doi sau trei martori. Aici avem un numar dublu de martori. Afir-marea lor se întemeiaza pe fapte, pe cunoastere. Taga-duirea se întemeiaza pe nepricepere. Oamenii nu pot pricepe cum s-a putut opri soarele. Dar altii, care traiesc la ecuator, nu pot pricepe cum îngheata apa, altii nu pricep cum se formeaza imaginea în tubul catodic sau cum calculeaza creierul electronic. Oare e cinstit sa tagaduim ceea ce nu pricepem?

Alta este confirmarea matematica. Anu-miti astronomi au cercetat pe baza de calcule sa vada daca a fost sau nu o zi mai lunga, asa cum spune Biblia. Astfel, profesorul Totten din America a facut calcule astronomice pe care le-a publicat. Luînd echi-noctiile, eclipsele, tranzitele si mergînd cu calculele de la prezent înapoi la solistitiul de iarna a zilei lui Iosua, a gasit ca actiunea s-a petrecut într-o zi de miercuri, iar calculînd invers, de la creatie spre Iosua, actiunea a cazut într-o zi de marti. El a demonstrat ca în istoria lumii a fost introdusa a zi, care nu este alta decît ziua dubla a lui Iosua. Cercetatorul W.Maun-ders de la Observatorul Regal Greenwich, de asemenea a publicat un studiu asupra aceluiasi subiect; si prin calcule a stabilit nu numai data, ci si timpul zilei cînd senzationalul fenomen a avut loc.

O a treia confirmarea electronica. În 1970, ziarul "Evening World" din Spencer, Indiana, U.S.A. a fost primul care a publicat stirea. Revista "The Sword of the Lord" reda stirea dupa cum ur-meaza:

"Dl.Harold Hill, presedintele Companiei Curtis En-gine din Baltimore, Md. si consultant în programul spatial, a relatat urmatoarele: "Cred ca unul din cele mai uimitoare lucruri pe care le are Dumnezeu pentru noi azi, s-a petrecut recent cu astronautii si barbatii de stiinta spatiala la Green Belt, Maryland. Ei controleaza cum va fi pozitia soarelui, a lunii, a planetelor în spatiu peste o suta de ani, peste o mie de ani. Noi trebuie sa cunoastem aceste date, ca sa nu lansam un satelit si sa se izbeasca de ceva si astfel sa fie scos din orbi-ta. Noi trebuie sa fixam orbita în functie de viata sateli-tului si de pozitia planetelor, ca sa nu fie data peste cap lucrarea. Cu ajutorul calculatorului electronic ma-surau veacurile înainte si înapoi. Deodata s-au oprit. Calculatorul a stopat si a dat un semnal rosu, ceea ce însemna ca e o gresala, ori la informatiile introduse în el, ori la rezultatele comparate cu standardele. Au fost chemati specialistii sa vada daca e bun calcula-torul. Acestia l-au controlat si au spus: "E perfect". Seful operatiunilor I.B.M. a întrebat: "Care-i neca-zul?" - "Am gasit ca e o zi lipsa în scurgerea vremii." Toti au dat din cap. Tacere.

"Din grup, unul mai religios a zis: "Stiti, pe cînd eram în Scoala Duminicala, ni s-a spus despre o oprire a soarelui." Ceialalti nu l-au crezut, dar nu aveau alt raspuns. Astfel au zis: "Arata-ne!" I-au adus o Biblie si el a cautat la Iosua 10:12-14 si a citit textul ... Aici e ziua lipsa. Au mers cu calculatorul la vremea aratata si au gasit-o, dar nu era destul. Timpul scurs care lipsea, gasit pe vremea lui Iosua era numai 23 ore si 20 minute, nu o zi întreaga. Au citit iarasi Biblia si ea le-a spus: "…aproape o zi întreaga".

Aceste simple cuvinte în Biblie sînt importante. Dar ei erau în încurcatura, caci daca nu poti da soco-teala de 40 minute, te va încurca si peste o mie de ani. Patruzeci de minute trebuiau gasite,
caci puteau fi înmultite de multe ori pe orbite. Atunci cel credincios si-a adus aminte ca undeva în Biblie scrie ca soarele a mers înapoi. Cosmonautii i-au spus ca si-a iesit din tninti. Dar au luat Cartea si au gasit la 2 Împarati 20:8-11 "Si Domnul a dat cu zece trepte înapoi umbra din locul în care se pogorîse pe cadranul soarelui lui Ahaz." Zece trepte sînt exact 40 minute. Douazeci si trei ore si douazeci minute din Iosua cu 40 minute din 2 Împarati fac ziua lipsa întreaga. Cosmonautii au trebuit sa înscrie în jurnal ziua ce lipseste." Calculatoarele electronice adeveresc Biblia. Cine s-ar fi gîndit vreo-data ca acea zi va putea fi detectata nu numai de creierul omului ci si de creierul electronic? Într-un veac al necredintei, Dumnezeu pe cale de stiinta îsi demonstreaza adevarul Cuvîntului Sau. Ce minunate sînt caile Sale!

Totusi cum a putut sa fie o zi mai lunga? Pentru noi e greu de priceput. Daca cele trei miliarde si ceva de locuitori ne-am opinti sa oprim pamîntul din mersul lui, nu am reusi. Dar luînd, prin analogie, mersul unei locomotive în plina viteza nu poate fi oprita de o mie de persoane ce s-ar aseza pe linii, ci doar i-ar mace-lari pe toti. Totusi locomotiva e oprita de un singur om, de mecanic, printr-o simpla miscare de manivela. El are stapînire asupra ei si o poate opri. Cu mult mai mult, Dumnezeu, care a creat toate si conduce toate, poate face asa ceva.

Cu Dumnezeu se poate întelege ziua lunga a lui Iosua. Fara El este imposibil sa o explici. Azi, de la distanta, prin simpla apasare de buton, omul poate porni si opri rachete mari, gigantice, purtatoare de sateliti. Sa-i dam voie si lui Dumnezeu sa poata face asa ceva cu satelitul soarelui, cu pamîntul.

9. A existat steaua Betleemului?

O alta chestiune pomenita în Biblie, care e mult discutata si necrezuta de unii, este steaua Betleemu-lui.

În Matei 2:2,7,8,10, se spune ca magii au vazut o stea deosebita. Ce fel de stea a fost aceea? Cum a putut sa se arate o asa stea? Ce legatura au stelele cu nasterea unui copilas pe pamînt? Iata cîteva întrebari pe care le ridica necredinciosii.

Daca cei ce afirma ca au vazut-o ar fi fost oameni profani, nu astronomi, ar da loc la banuieli. Ei însa au fost cititori în stele, astronomii vremii, deci erau

com-petenti sa deosebeasca stelele. Cu adevarat fenome-nul e extraordinar, dar nu e imposibil.

Exista doua explicatii cu privire la steaua aceasta. Una e explicatia celor credinciosi ca a fost o stea miraculoasa. Dumnezeu, Creatorul tuturor astrelor, a putut porunci unei stele, ca prin graiul ei sa vorbeasca magilor despre nasterea unui nou Împarat. Deci, steaua Betleemului a fost un mesager divin catre astro-nomii rasaritului. "La Dumnezeu toate lucrurile sînt cu putinta."

Cealalta este explicatia oamenilor de stiinta. Ei spun ca steaua deosebita, de o stralucire extraordi-nara, nu a fost altceva decît o conjunctie a lui Jupiter si Saturn, în zodia Pestilor, cu adaugirea planetei Marte.

De altfel, astrologii evrei atribuie acestei con-junctii o importanta deosebita. Ei o puneau în lega-tura cu nasterea lui Moise si afirmau ca se va repeta si la nasterea lui Mesia.

Explicatia stiintifica a fost fundamentata pe dovezi astronomice. Eminentul astronom Kepler s-a ocupat îndeaproape de aceasta rezolvare. Pe data de 10 oct.1604, el a observat o stea stralucitoare, de o lumino-zitate exceptionala. Era o asemenea conjunctie între planetele Saturn, Jupiter si Marte. Imediat i-a venit ideea ca asa trebuie sa fi fost steaua magilor. Atunci s-a apucat de socoteli. Prin calcule amanuntite, el a descoperit ca o conjunctie similara a avut loc de trei ori între anii 7 si 6 înainte de Cristos. Avînd în vedere calcularea gresita a calendarului, prima ei aparitie ar fi fost cu vreo doi ani înainte de nastere, permitînd magilor timpul necesar de pregatire pentru venirea la Ierusalim. Calculele lui Kepler au fost verificate de astronomi mai moderni, ca: Schubert de la Petrograd, Ideler si Encke din Berlin, precum si de Pritchard de la Observatorul din Greenvditch, care s-au pronuntat ca datele "sînt tot asa de sigure ca si celelalte fenomene ceresti."

Universul mare - Biblia nescrisa - confirma Biblia scrisa, aratînd ca e cu putinta aparitia unei stele cu luminozitate exceptionala. Herschel, unul din marii astronomi si descoperitorul razelor infrarosii, a zis: "Toate descoperirile omenesti par a fi facute numai cu scopul de a confirma, cu o si mai mare putere, ade-varurile care vin de sus si care sînt cuprinse în Scrip-turile Sacre."

Medler, un alt astronom, a zis: "Adevaratul natura-list nu poate fi ateu. Cine patrunde, ca noi, într-o ma-sura atît de mare în atelierul lui Dumnezeu, acela tre-buie sa îngenunche cu supunere înaintea Providentei Divine, care lucreaza în natura."

Flamarion ne spune cum odata fiind la marginea marii, sufletul lui a fost coplesit de maretia Creatorului, vazuta de el. Atunci a îngenunchiat si a facut urma-toarea rugaciune: "O, Necunoscut misterios! O, Mare Fiinta! Fiinta nemarginita, ce sîntem noi? Suprem Fa-cator al armoniei, ce esti Tu, daca opera îti este atît de mareata? Sarmane mituri omenesti, care cred ca Te cunosc! O, Dumnezeule, Dumnezeule! Atomi, nimi-curi, cît sîntem de mici! Si cît de mare esti Tu! O, Dumnezeule, Dumnezeul meu, Atotputernicule, Atotiu-bitorule! Nemarginire sublima si necunoscuta... O, Tata al naturii! O, Te iubesc!... Te

iubesc! Început atotputernic si necunoscut! Fiinta pe care nici un cu-vînt omenesc nu te poate numi. O, Divin Principiu, Te iubesc. Sînt însa asa de mic, ca nu stiu daca ma auzi... Da, ma auzi, Creatorule! Tu care dai micii flori cîmpenesti, frumusetea si parfumul sau. Glasul oceanului nu-l covîrseste pe al meu si gîndirea mi se înalta catre Tine, împreuna cu rugaciunea tuturora!"

La fel si Kepler avea o adînca reverenta fata de Dumnezeu. El a zis: "În creatiune, eu parca pipaiesc cu mîinile mele pe Dumnezeu." Iar opera sa cea mai de seama o încheie cu urmatoarea ruga: "Îti multu-mesc, Creatorule si Doamne, ca ne-ai daruit aceste bucurii de creatiunea Ta, admiratia de operele mîinilor Tale. Eu am facut cunoscut stralucirea operelor Tale, pe cît spiritul meu marginit a putut sa cuprinda nemar-ginirea Ta. Unde am zis ceva, ce este nedemn de Tine sau am fost silit sa nazuiesc la propria mea glorie, aceasta iarta-mi-o cu milostivire."

Noi credem ca exista un Dumnezeu mare, care a creat cerurile si pamîntul, care a creat cele vreo 150-200 miliarde de stele din galaxia noastra, precum si vreun miliard de alte galaxii. El, fiind Creatorul, a putut sprijini pamîntul pe nimic, a putut produce ziua lunga din cartea lui Iosua si a putut vorbi magilor prin lucirea unei stele despre nasterea noului Împarat.

Cu privire la cele sase zile din Geneza capitolul întîi în care Dumnezeu a creat conditiile prielnice pen-tru viata si a creat viata, precizam ca cuvîntul "yom" din original are sensul de zi obisnuita de 24 ore, pre-cum si de o perioada de timp. Nimic nu putut împie-deca pe Dumnezeu sa creeze lumea noastra în perioa-de sau în zile obisnuite. El poate totul. Toiagul lui Aaron pus în fata Domnului, n-a avut nevoie de perioada de timp, ci peste noapte a înmugurit, a înfrunzit, a înflorit si a copt migdale (Numeri 17:1-8). Omului cu mîna us-cata nu i-a trebuit luni de zile pentru refacerea tesutu-rilor, ci într-o clipa si-a întins mîna la porunca Domnu-lui. Cu cît vom cunoaste mai mult Atotputernicia Crea-torului, cu atît vor dispare toate problemele noastre marunte în legatura cu creatia Sa. Copiii se chinuie multa vreme cu cîte un lucru si nu-l pot face, dar cînd a venit tata, l-a facut într-o clipa. Ce minunat e ca avem un Dumnezeu-Tata, care stie si poate mult mai mult decît noi! Imensitatea universului ne spune ca avem un Dumnezeu mare si un Tata bogat cu miliarde de lumi, care îl asculta si toate merg în sir.

Doamne ajuta-ne sa Te cunoastem mai bine si sa Te ascultam în totul!

V. MARTURIA STIINTELOR NATURALE

E Biblia adevarata? Aceasta e întrebarea de care ne vom ocupa si în acest capitol. Acum vom cauta sa auzim ce zic Stiintele Naturale. Biblia vorbeste mult despre domeniul Stiintelor Naturale. Ea nu este o carte de stiinta, ea afirma unele lucruri, pe care noi le vom verifica daca sînt în acord sau în contrazicere cu stiinta. Voi cauta sa pun în lumina cîteva versete pe care unii le ironizeaza, le tagaduiesc ca ar fi ade-varate.

1. Plante fara soare

Aceasta afirmare a provocat multe discutii. În Ge-neza 1:11 citim: "Apoi Dumnezeu a zis: "Sa dea pa-mîntul verdeata, iarba cu seminte, pomi roditori, care sa faca rod dupa soiul lor si care sa aiba în ei samînta lor pe pamînt." Si asa a fost. Aceasta a fost în ziua a treia, iar soarele apare abia în ziua a patra.

Se stie bine ca fotosinteza plantelor se face numai la lumina. "Cum a fost posibila viata plantelor fara soare? Vedeti ca Biblia se contrazice cu stiinta?" - zic necredinciosii.

Sa fie aceasta o contrazicere? Pe unii necunosca-tori îi pune pe gînduri. Dar tot necunoscator e si cel ce ridica aceasta problema. Ea a mers în secolul tre-cut, dar nu mai merge azi. A pune astazi aceasta chestiune, înseamna a-ti dovedi singur ignoranta, a arata ca nu esti în pas cu vremea.

Ce minunat îsi descopera Dumnezeu lucrarile Sale! Azi, datorita cercetarilor stiintifice, se stie ca fotosin-teza plantelor se face nu numai la lumina soarelui, ci la orice alta lumina. Experientele facute cu sere sub-terane, unde nu patrunde lumina soarelui, ci doar lu-mina artificiala, au dovedit din plin aceasta.

În anul 1961, la Expozitia Horticola Internationala de la Erfurt, Germania, au fost prezentate legume: cas-traveti, rosii, ridichi, salata si ceapa, cultivate în timpul iernii în regiunile arctice ale U.R.S.S. în exploatari subterane, deci fara lumina soarelui, ci doar cu lumina electrica. Stirea a fost publicata în ziare si în revista "Orizonturi" nr. 125/1961.

Astfel, problema ridicata de unii necredinciosi cu privire la cresterea plantelor, afirmata în Geneza ca ar fi în contrazicere cu stiinta, deoarece soarele a aparut abia în ziua a patra, cade. Biblia afirma ca lumina a fost facuta în ziua întîi, deci fotosinteza s-a facut în ziua a treia la lumina care exista din ziua întîia.

2. Ordinea creatiei

O alta problema ridicata de multi e ordinea crea-tiei. Biblia vorbeste ca tot ce vedem pe pamîntul nos-tru a fost facut în sase zile, iar în ziua a saptea Dum-nezeu S-a odihnit.

Multi nu pot crede ca într-o zi sa se fi putut usca pamîntul, apoi în aceeasi zi au crescut plantele si pomii. La oameni aceasta e cu neputinta. Dar la Dum-nezeu toate sînt cu putinta.

Totusi pentru cei ce se împiedica, voi da o expli-catie. Cuvîntul "yom", din original, tradus în limba româna "zi", arata o perioada de timp. Uneori în textul biblic cuvîntul "yom" are sensul mult mai larg decît o perioada de 24 ore. Astfel avem în Isaia 2:11,12 po-menita o zi de razbunare a Domnului, razbunare care nu s-a facut într-o zi de 24 ceasuri, ci într-o perioada de timp. La fel acelasi sens e si în Zaharia 12:11 unde e vorba de pocainta lui Israel si în 14:1 unde cuvîntul "ziua Domnului" are sensul de o perioada de timp. În 2 Corinteni 6:2, prin cuvîntul "ziua mîntuirii" se întelege întreaga perioada de timp a harului. De altfel si azi se obisnuieste sa se foloseasca cuvîntul "zi" cu sens de vreme sau

perioada nedefinita de timp. Nu ati auzit pe unii zicînd: "Las ca vine si ziua mea" si el întelege o perioada de timp cînd va fi cineva sau ca îi va merge bine.

Perioadelor acestora de timp, carora Biblia le spune "zile", geologii le spun "ere". Cu privire la lungimea erelor, geologii se deosebesc în pareri. Unii sustin ca era paleozoica în care au aparut neverte-bratele, ar cuprinde 400 milioane de ani. Dupa altii, era paleozoica ar fi început acum 550 milioane de ani si s-ar fi ispravit acum 300 milioane de ani, deci ar fi durat o perioada de 250 milioane de ani. Eu nu încerc sa-i împac, ci spun ca Biblia nu stabileste lun-gimea acestor perioade. Unii cauta sa ia sensul res-trîns al cuvîntului "zi", ca perioada de 24 ore, sustin ca pamîntul a fost creat acum 6.000 de ani, ca soarele a fost creat în ziua a patra, caci asa spune Biblia. Nu e nici o cadere din har în aceasta. Dar ei se izbesc de alte greutati netînînd în seama limbajul Bibliei. De, exemplu: cum a putut fi zi de 24 ceasuri ziua întîia, a doua si a treia daca soarele a fost creat în ziua a patra?

Moise nu ne spune data cînd a fost creat pamîntul, ci el ne spune cine a creat pamîntul. Precizarea de date, de lungime a zilelor sau erelor, el a lasat-o la o parte. Asta e treaba altora.

Textul din Geneza, cînd ne descrie creatia, cu-prinde urmatoarea ordine: lumina, aer, uscat, plante, caldura, pesti, pasari, animale, om. Nu ne oprim la perioadele de timp. Pe noi ne intereseaza daca Stiin-tele Naturale contrazic sau confirma aceasta ordine a aparitiei vietii pe pamînt.

Fizicianul Amper scria despre Geneza: "Ordinea în care apar fiintele organice este exact a celor sase zile ale creatiunii, cum ne-o prezinta cartea Genezei. Sau Moise a avut aceleasi cunostinte stiintifice superioare pe care le are secolul nostru, sau a fost iluminat de Dumnezeu."

Cercetarile în domeniul stiintelor naturale arata ca întîi au aparut plantele, dupa aceea animalele, iar la urma omul. Daca în Biblie ar fi fost scris ca întîi a fost facut omul, apoi animalele si numai la urma plantele, ai fi putut spune ca în Biblie e o babilonie, ca toate sînt încurcate, ba chiar pe dos. Dar Biblia arata ordi-nea precisa a creatiei cu mult înainte de a fi stabilita pe cale stiintifica. Daca ea nu este scrisa sub inspira-tia divina, de unde au stiut scriitorii ei lucrul acesta?

Cuvier, întemeietorul paleontologiei, spune: "Moise ne-a lasat o cosmogonie, al carei adevar se confirma de la o zi la alta în chip uimitor."

Sînt unii carora le place sa rîda în chip batjocoritor de Biblie. Ei spun ca în lumea aceasta nu e nici o or-dine, ca toate au aparut la întîmplare. Cînd Mendeleev a întocmit tabela elementelor, avea vreo 17 casute necompletate si unii l-au luat în derîdere, spunîndu-i: "Unde e legea, ordinea? Daca ar fi, nu ar fi goluri!" Iar el le-a raspuns: "Nu va grabiti, ci mai bine ziceti, cîte mai avem de învatat. E drept ca tabela mea are goluri, aceasta fiindca stiinta n-a descoperit înca toate ele-mentele. În opera lui Dumnezeu însa nu sînt goluri, legile sînt perfecte. Ca atare, în acele asa zise goluri, va veni vremea sa se aseze elementele ce se vor des-coperi..." Azi, noi stim ca ce el a spus, s-a împlinit întocmai. Toate casutele cu goluri au fost completate. În natura exista ordine. La fel si în creatie

a fost o ordine. Stiintele Naturale confirma aceasta.

3. Originea vietii

Alta problema mult discutata e originea vietii pe pamînt. Cei ce nu vor sa creada Biblia au formulat anumite teorii, care însa nu pot sta în picioare. Iata cîteva:

O teorie spune ca viata a provenit din alte planete cu ajutorul meteoritilor. Aceasta teorie sustine ca pe alte corpuri ceresti a existat viata, ca la un moment dat de acolo s-a rupt o parte cu viata ce era pe portiunea respectiva si ca aceste bucati de corpuri ceresti ajungînd pe pamînt, au adus viata.

Teoria pare frumoasa, dar examinarea stiintifica a bolizilor, a meteoritilor a demonstrat ca e imposibil asa ceva. La patrunderea acestora în paturile dense ale atmosferei pamîntului nostru, prin frecare, se înfier-bînta la temperaturi de mii de grade, astfel caldura ar distruge orice germene de viata. Toti meteoritii anali-zati îndeaproape au dovedit aceasta.

Pe de alta parte, teoria aceasta nu rezolva cu ni-mic problema originii vietii, ci doar o muta pe alt plan. Sa zicem, prin absurd, ca la noi viata a venit de pe alte planete, dar acolo de unde a venit? Nu vedeti ca problema ramîne tot nerezolvata? Ce rau se încurca oamenii cînd nu vreau sa creada adevarul si cum în-sasi stiinta le rastoarna teoriile.

Alta teorie este aceea a generatiei spon-tane. Aceasta sustine ca viata, în chip spontan, a aparut la întîmplare. Daca Biblia ar fi spus asa ceva, oamenii necredinciosi ar fi rîs de ea. Aristotel si altii credeau ca soarecii de pe ogor, care ies în urma plu-gului, se fac asa din pamînt, ca a plouat si astfel pamîntul a produs soareci.

Cei ce sustin teoria generatiei spontane spun ca natura oarba, printr-un joc al întîmplarii, prin anumite combinatii a unor elemente, a produs viata. Unii spun ca aceasta viata s-a produs în apa în urma unui traz-net si astfel ar fi luat fiinta prima celula vie, din care apoi s-a dezvoltat viata în multiplele ei forme. Altii spun ca prima celula vie s-ar fi format nu în apa, ci în craterul unui vulcan. Sarmana celula cum ar fi fost pîrjolita acolo! Cîta bijbîire! Dar în necredinta lor, oamenilor le place sa creada mai bine o minciuna absurda, decît adevarul Bibliei.

Teoria generatiei spontane a fost rasturnata de unii din cei mai de seama barbati de stiinta. Savanti ca Liebig, Pasteur, Tyndall, etc. prin probe stiintifice au demonstrat ca e imposibil asa ceva. În apa fiarta, pusa în vase sterile si închise ermetic, ca sa nu patrunda nici un fel de bacterii, nu a aparut nici o celula vie. Ei au dovedit ca viata nu provine din neviata.

Acum cîtiva ani în urma, a facut mare vîlva învatatul italian Petrucci, care a încercat sa dezvolte un em-brion omenesc în eprubeta. Experienta acestui doctor însa nu a demonstrat nimic spectacular în ce priveste originea propriu zisa a vietii. E ca si cum un taran, în loc sa-si puna samînta de morcovi în stratul din gradi-na, o pune în ghiveciul de flori. Este vreo deosebire? Da, de mediu, nu de samînta. Cei cu teoria generatiei spontane spun ca întîi a aparut în chip spontan

o celula vie, ca din ea au aparut feluritele plante unicelulare; din plantele unicelulare au evoluat toate plantele, apoi viata a trecut din regnul vegetal la cel animal si ca mereu prin evolutie s-a ajuns la maimuta si apoi la omul de astazi, care con-struieste zgîrîie nori, care schimba cursul apelor, care zboara în cosmos. Ei spun ca toata viata a provenit din celula aparuta la întîmplare.

Dar cum se explica faptul ca toate celelalte întîm-plari se repeta si numai aceasta nu? Cum natura oarba a reusit odata în chip spontan sa nasca viata, iar azi cu ajutorul a batalioane de biologi care încearca sa forteze natura, cu mii de laboratoare dotate cu o apa-ratura ultramoderna ce creeaza fel de fel de conditii, fel de fel de combinatii, natura se încapatîneaza, ca un catîr si nu mai vrea sa nasca viata? Se cheltuiesc sume enorme, se irosesc energii, se pierde timp cu nemiluita, numai ca sa poata rasturna afirmatia Bibliei, dar toate încercarile sînt ca tatuajele preotilor lui Baal pe Carmel, fara nici un rezultat. Ba au, rezultatul zero, confirma în mod puternic adevarul Bibliei ca viata n-a aparut la întîmplare.

Va marturisesc sincer ca nu pot sa cred teoria generatiei spontane. Mi se cere o credinta împotriva tuturor demonstrarilor stiintifice si împotriva ratiunii mele, o credinta de un milion de ori mai mare decît credinta care o acord cuvîntului Bibliei. Daca as arata cuiva o coliba într-un ogor de castraveti si i-as spune ca a iesit din pamînt, ca s-a facut singura, nu m-ar putea crede, m-ar considera nebun. Cum o coliba sa se faca singura? Cu toate ca ea nu are aer conditio-nat, nu are sisteme de observare optica, nu are apa-rate de emisie si receptie, nu are nici un sistem de canalizare, nici o pompa automata, nici un creier elec-tronic, nu are nimic din ce are corpul omenesc, totusi oamenii nu pot crede ca a aparut la întîmplare. Dar viata cu toate minunatiile ei, corpul omenesc cu toata aparatura sa complicata, ei cred ca a aparut la întîm-plare. Daca eu as spune ca coliba a aparut la întîm-plare, toti m-ar considera nebun. Daca altii spun ca viata a aparut la întîmplare si eu nu îi cred, iarasi sînt considerat nebun. Nu vi se pare curios lucrul acesta?

Omul în rautatea lui, în împietrirea inimii lui, în aversiunea lui fata de Dumnezeu, vrea sa creada orice, numai pe Dumnezeu nu. Vrea mai degraba sa aiba ca parinte un cimpanzeu, o maimuta sau gorila, numai nu pe Dumnezeu. O sarmane om, în ce stare ai ajuns!

Biblia spune ca viata provine de la Dumnezeu. El este izvorul vietii. "În El era viata... toate lucrurile au fost facute prin El si nimic din ce a fost facut, n-a fost facut fara El" (Ioan 1:3,4).

Ce zic Stiintele Naturale în legatura cu aparitia vietii pe pamînt? Darwin, unul din cei mai laudati natu-ralisti, în cartea sa "Originea speciilor", aparuta în 1957 în Editura Academiei R.P.R. la pag. 385-386, zice: "În mintea mea, faptul ca producerea si extinctia locuitorilor trecuti si actuali ai lumii se datoresc unor cauze secundare, asemeni acelora care determina nasterea si moartea individului, se acorda mai bine cu ceea ce stim despre legile imprimate materiei de Crea-tor..." Deci Darwin sustinea ca exista un Creator si ca El a imprimat legile universului. El continua: "Exista o maretie în conceptia aceasta a vietii, cu

numeroa-sele ei forte însufletite initial de Creator în cîteva for-me sau numai într-una singura."

Darwin sustinea ca viata provine de la Creatorul. Nici el, care a formulat evolutionismul ca doctrina, nu face afirmatia ca viata ar veni din neviata, din materie. În alte cuvinte, el confirma adevarul Bibliei ca Dumne-zeu a dat viata pe pamînt, dar difera în ce priveste felul de dezvoltare, de evolutie a vietii date de Dumne-zeu. E mirare ca cei ce-I sustin pe Darwin, au luat doar partea a doua, evolutia, nu si partea întîi originea vietii de la Creatorul.

Lavoisier, savant francez, descoperitorul oxigenu-lui si a oxidatiei, omul care a pus bazele chimiei, în Tratatul de chimie, vol.1, pag.20, zice: "Odata cu, lumina, Dumnezeu revarsa asupra pamîntului si princi-piul vietii, simtirii si al cugetarii."

4. Împartirea plantelor

Altceva important si vrednic de luat în seama este împartirea plantelor. În Geneza 1:11 citim: "Apoi Dumne-zeu a zis: "Sa dea pamîntul verdeata, iarba cu samînta, pomi roditori, care sa faca rod si care îsi au samînta în ei." Întreg regnul vegetal îl împarte în trei categorii. Savantul suedez Linne, mare naturalist, s-a straduit sa faca un sistem de împartire a plantelor. Zavadovski, un membru al Academiei Agricole Lenin din U.R.S.S. zice despre el: "Abia la jumatatea secolului al XVIII-lea celebrul savant suedez Karl Linne a reusit sa ela-boreze, sa fundamenteze principiile si metodele unui sistem bine închegat de clasificare a animalelor si a plantelor... Linne a fost însa un om foarte religios... El afirma cu îndaratnicie ca speciile de animale si plante sînt absolut fixe si ca exista doar atîtea specii cîte a creat Dumnezeu."

Sistemul lui Linne e asemanator cu cel biblic, doar mult mai detailat. Împartirea regnului vegetal facuta de Biblie s-a dovedit a fi cea mai buna. Deci Biblia e ade-varata si în privinta aceasta.

5. "Dupa soiul lor"

Multe si aprinse discutii a provocat problema: exista fixism sau evolutie? Daca ati observat mai sus, între Zavadovski si Linne exista o deosebire de pareri. Linne a sustinut fixismul, iar Zavadovski a sustinut evolutionismul; în alte cuvinte, de la rîma, prin evo-lutie, s-a ajuns la peste, la tîrîtoare la pasari, la ani-male, la maimuta, la om.

Biblia nu da loc la o asa evolutie. Ea spune atît despre plante, cît si despre pasari, pesti si animale ca toate au fost facute "dupa soiul lor".

Cel ce a formulat teoria evolutiei a fost Darwin. El si-a bazat teoria pe asemanari embriologice, pe anato-mia comparata si pe îmbunatatiri de rase. Darwin susti-nea originea speciilor prin selectie naturala si îl con-trazicea pe Lamark, un înaintas al sau, care sustinea ca evolutia s-a facut datorita mediului si conditiilor de viata. Lamark spunea ca girafa a devenit cu gîtul lung din cauza ca lipsind iarba si întinzîndu-se mereu dupa frunzele pomilor, i s-a întins gîtul

pîna la 6 metri, precum si picioarele din fata. Deci asa s-a ajuns la un animal cu gîtul lung.

Darwin a spus invers. El a afirmat ca nu e adevarat ce a zis Lamark, caci si alte animale s-au întins dupa frunze, dar nu li s-a întins gîtul. Girafa a avut gîtul lung si tocmai datorita acestui fapt, ea a înfruntat seceta si a ramas în viata, pe cînd celelelalte au pierit. Deci, s-a facut o selectie animala naturala, dupa parerea lui. Dar pe noi nu ne intereseaza cum s-a produs evolutia, datorita mediului sau prin selectie naturala, ci ne in-tereseaza daca este evolutie sau este fixism.

Cercetarile au dat la iveala ca se petrec anumite modificari dupa mediu. Anumiti pesti, care de veacuri traiesc în lacurile unor pesteri întunecoase, au ramas fara ochi. Se stie ca nefolosirea unui madular duce la atrofierea lui.

La fel se petrec modificari si dupa clima. Oi cu lîna neagra din Italia duse în Anglia, dupa cîteva generatii, au devenit toate oi cu lîna alba. Si invers, oi cu Iîna alba din Anglia duse în Italia, au devenit oi cu lîna neagra.

Apoi se stie ca prin încrucisare s-au obtinut diverse rase de oi, de cîini, de gaini, de porumbei. La fel prin altoire se obtin varietati superioare de fructe. Din ma-rul paduret ale carui roade nu le poti mînca de rele ce sînt, îl înobilam în marul Ionatan, ce produce mere excelente si la culoare si la gust. Din roza salbatica, obtinem minunatii trandafiri în toate culorile. Din mica garofita, astazi s-a ajuns sa avem garoafe de peste un metru înaltime. Acestea nu sînt teorii, ci fapte con-crete. Exista o evolutie.

Dar cum ne împacam cu Biblia care spune ca toate sînt "dupa soiul lor"? Cine are dreptate: Biblia sau Darwin?

Aici poate e bine sa ascultam îndemnul lui Iov: "În-treaba dobitoacele si te vor învata, pasarile cerului si îti vor spune, vorbeste pamîntului si te va învata, si pestii marii îti vor povesti" (Iov 12:7-8). În alte cuvinte sa întrebam însasi natura, daca Biblia este adevarata sau daca exista evolutie.

Mai sus am aratat parerea lui Linne, care a studiat natura toata viata lui. El spune ca exista fixism si nu evolutie. Evolutia se petrece doar în cadrul soiului, de la o stare inferioara, la una superioara.

Pentru noi cuvîntul "soi" are de multe ori cu totul alt sens, mult mai restrîns decît cel biblic. Auzi pe cîte cineva spunînd ca are un soi excelent de pere pergamute. Sensul biblic e mai larg. Toti perii fac parte din "soiul lor", ba si merii si chiar gutuiul. Moise nu ne precizeaza cîte soiuri au fost la început, ci ne spune ca toate au fost facute "dupa soiul lor."

Iata cîteva dovezi care arata ca este fixism si nu evolutie:

Sterilitatea catîrului. Se stie ca prin încrucisarea între cal si magar obtinem catîrul, dar acesta se încapatîneaza, ca un catîr, si nu vrea sa mearga mai departe. El e steril si nu are urmasi.

Reversibilitatea demonstreaza ca toate sînt "dupa soiul lor". Prin reversibilitate se întelege reve-nirea de la o treapta superioara la una inferioara. De exemplu: exista un fel de capsuni numite Goliat, ce produc roada mare. Daca pe acestea le lasi în parasire ani de zile, se salbaticesc, adica decad la limita

in-ferioara a soiului lor.

Acelasi lucru s-a experimentat cu porumbeii. Prin încrucisari s-au obtinut o seama de specii: porumbei roman, porumbei de carne, straser, lux, maltez, floren-tin, tipler, de Seghedin, de Danzig, de ornament, pes-carus, paun, gusat, golas, etc. Din toate soiurile aces-tea însa, dusi într-o insula, unde sa traiasca de-a valma, fara îngrijire, dupa cîteva generatii, toti devin porumbei salbatici, avînd acelasi penis cenusiu si aceeasi înfa-tisare a porumbelului salbatic.
Tot asa si caii dusi de spanioli în America de Sud si lasati în voia lor, au devenit cai salbatici. Acelasi lucru se petrece cu rasele de gaini, de cîini, cu tranda-firii, cu rosiile, toate decad si revin la starea lor pri-mara de unde au evoluat. Aceasta se numeste reversi-biiitate.

Acum stai si judeca putin. Daca ar exista evolutie sa se treaca dintr-o specie în alta, atunci n-ar trebui sa fie reversibilitate sau si daca ar fi, nu ar trebui sa se opreasca la limita inferioara a "soiului", cum zice Biblia, ci sa coboare mai jos. De exemplu: porumbeii de soi sa devina grauri, apoi vrabii, dar asa ceva nu se petrece. Reversibilitatea are o limita. Aceasta ne spune ca toate sînt "dupa soiul lor".

Arheologia, cu o seama de dovezi, demon-streaza ca nu exista evolutie, ci fixism. Una din cele mai cultivate plante pe fata pamîntului e grîul. Daca exista evolutie de trecere dintr-un soi în altul, cum se face ca grîul a ramas tot grîu? Boabele de grîu gasite de arheologi în mormintele faraonilor se aseamana în totul cu boabele de grîu de azi. Cum de n-au evoluat în 5.000 de ani? Unele boabe de grîu scoase din pira-mide, fiindca au fost pastrate în loc uscat, si-au pastrat puterea de germinatie. Puse în pamînt, ele au încoltit si au dat grîu. Singura deosebire stiti care a fost? Era ceva mai înalt decît grîul nostru, dar bobul era întoc-mai ca si al nostru. Deci, pamîntul, prin ceea ce a pastrat ascuns, ne învata ca toate sînt "dupa soiul lor". La fel samînta de lucerna si trifoi gasita la celti, pusa în pamînt a rasarit. Atît bobul cît si planta erau în totul ca ale noastre. Deci n-a evoluat.

Tot asa si alunele gasite în locuintele palustre, care dateaza cu mult înaintea piramidelor egiptene, sînt în-tocmai ca alunele noastre. De ce alunele în mii de ani nu au evoluat de loc?

În partile Libiei, arheologii au gasit mumii de feline, pisici salbatice, care sînt exact ca cele de astazi. La fel leii si ursii zugraviti pe peretii vechilor palate ale egiptenilor si asirienilor sînt întocmai ca cei de astazi. Cum de n-au evoluat?

Arheologia marturiseste ca în mii de ani nici plan-tele, nici animalele nu au evoluat, n-au trecut dintr-un soi în altul, ci toate au ramas în fiinta "dupa soiui lor", asa cum spune Biblia.

Ca sa justifice evolutia, sustinatorii ei spun ca pentru aceasta trebuiesc perioade lungi de timp si împing lucrurile în perioada preistorica, ca adica atunci s-ar fi petrecut evolutia. Dar de unde stiu ei aceasta? Sau o fac intentionat ca, fara probe, sa-si poata sustine teoria? Vreau ei perioada preistorica? Bine, acceptam sa cercetam chiar si vremurile preis-torice numai sa stim daca exista

evolutie sau e fixism. Vrem sa ne convingem: e Biblia adevarata sau nu? Cum putem sti din moment ce trecem în negura vremurilor despre care nu mai avem nici un document scris? Simplu, întrebam paleontologia si minera-logia. cartea aceasta a pamîntului cu mii de stratificatii si ne va învata adevarul. Dumnezeu a purtat de grija sa se înscrie totul. Spun necredinciosii ca pentru evolutie nu sînt de ajuns mii de ani, ci sînt necesari sute de mii de ani, vom cauta probe în sutele de mii de ani.

Straturile de carbuni se sustine ca s-au format în a patra perioada a erei paleozoice, de unde si poarta numele de carbonifer. Periodul carbonifer se spune ca ar fi început acum 340 milioane de ani. Nu Biblia, ci stiinta afirma aceasta. Cînd coborîm în adînc, în lumea carbunelui, ce ne spune? Nimic altceva decît ce ne spune Biblia ca toate sînt "dupa soiul lor". În straturile de carbuni s-au gasit ferigi. Cum arata? Ca cele de azi la înfatisare, dar mult mai mari. Deci feriga în 340 milioane de ani nu a evoluat, ci a devoluat, a devenit mai mica. S-au gasit frunze de stejar, de ulm, de tei si ele sînt tot ca cele de astazi.

În rocile de ardezie de la Solenhaffen au fost gasite libelule întocmai ca libelulele de azi. Dar cum, nici libelulele n-au vrut sa evolueze? Ardezia care le-a prins dovedeste ca nu exista evolutie.

În unele straturi de chilimbar, s-au gasit paianjeni si furnici. Chilimbarul e rasina fosila provenita de la anumite specii de pini. Acum 300 milioane de ani în urma, cînd a picurat rasina a prins aceste furnici sau paianjeni si le-a pastrat pentru noi cei de astazi, ca sa ne spuna ca si în perioada preistorica paianjenii si furnicile au fost ca si astazi. Deci, paianjenii si furni-cile n-au evoluat.

În unele straturi de carbuni au fost gasite reptile, raci, scoici, care sînt în totul ca astazi. În depozitele de fosile din muntii de pe coasta Pacificului se gasesc rechini, balene si soiuri de pesti care se aseama-na în totul cu pestii de azi. Aceste fosile dateaza din eocen, adica de vreo 55 milioane ani, dupa socotelile oamenilor de stiinta.

În sedimentele din perioada campriana de acum 550-570 milioane de ani, s-au gasit agate, un fel de pietre semipretioase, cu tîntari în ele. Si acesti tîntari sînt ca cei de astazi. Astfel de agate pot fi vazute în multe muzee din lume. Ce ne-am fi facut daca tîntarul ar fi devenit armasar? Ce bine e ca n-a evoluat!

În ghetarii de la Montana, ghetari ce au o vechime de vreo 25-50 milioane de ani, se afla milioane de lacuste prinse în gheata Norul de lacuste a fost sur-prins de curentii reci, ele au cazut în lac si au înghetat acolo. Deci, milioanele de lacuste, ce au trait acum milioane de ani, dovedesc ca nici dupa milioane de ani urmasii lor n-au evoluat. Lacustele de azi sînt ca cele de atunci. Ele confirma adevarul scris pe paginile Bibliei. Toate sînt "dupa soiul lor".

Dar nu toti au ocazia sa se convinga cu ajutorul paleontologiei si mineralogiei. Pentru acestia dau o alta dovada, care le poate fi la îndemîna. E dovada botanicii. Si aceasta ne spune ca toate sînt "dupa soiul lor".

Cînd eram copil, tata m-a luat în gradina si m-a învatat sa altoiesc pomii. Altoirea e o metoda practica prin care poti schimba natura pomului, din rau îl

poti face bun. Atunci însa tata mi-a spus un lucru: ca nu pe orice pom se poate face orice altoi, ci trebuie sa fie o asemanare între seminte sau sîmburi. De exemplu: prunii de toate felurile, ringlotul, caisul, zarzarul, piersi-cul merg împreuna si se pot altoi unul pe celalalt. La fel merge marul cu parul si gutuiul, întrucît au samînta asemanatoare. Tata nu a fost agronom, ci un simplu taran, dar a stiut legea aceasta. El a aplicat lucrul acesta si l-am aplicat si eu si pomisorii confirmau ade-varul acesta. Nu vrei sa tii cont de legea aceasta, nu te asculta. Daca exista evolutie, toti pomii si copacii au evoluat din plante, nu ar trebui sa fie nici o piedica, nici un hotar, altoirea nar trebui sa fie îngradita. Atunci ar trebui sa poti altoi capsunul pe nuc si sa-ti verse roada cu butoiul; la fel caisul pe gorun. Ex-perienta în ale altoirii spune ca toate sînt "dupa soiul lor". În cadrul soiului se pot face înnobilari, se pot ob-tine noi varietati, dar nu exista nici un caz cînd scaie-tele sa fi devenit piersic sau macesul, nuc.
Tot asa si zoologia ne spune ca toate sînt "dupa soiul lor." Evolutionistii sustin ca toate vietui-taarele au evoluat unele din altele, iar în cele din urma, maimuta a evoluat în om. Pîna astazi însa, ni-meni nu a probat teoria aceasta. Ea a ramas simpla teorie.

Conform acestei teorii toate vietuitoarele formeaza un lant, dar lantul e rupt si lipsesc verigele de lega-tura, lipsesc exemplarele care sa arate trecerea de la un soi la altul.

Teoria evolutiei ar cere ca în cele mai vechi de-puneri sa se gaseasca doar cîteva forme simple de viala, forme care apoi sa se dezvolte gradual, pas cu pas, pîna la formele de azi. Dar evidenta de fosile din stratul cambrian e cu totul alta. În acest strat au fost gasite 455 specii difierite. Din cele 13 diviziuni (phyla) în care sînt clasificate toate animalele, unii barbati de stiinta sustin ca 9, 12 sau chiar toate 13 sînt reprezen-tate în fosilele acestei perioade.

Pe de alta parte, în evolutie, formele de viata la început ar trebui sa fie slabe si apoi evoluînd sa se dezvolte tot mai mult. Dar lucrurile se prezinta altfel. Atît plantele cît si animalele la început au fost mult mai mari, chiar uriase. Ferigile erau cît copacii. Ele-fantii si hipopotamii erau giganti, chiar si tigrii, leii, lupii, ursii, pasarile si reptilele erau mult mai mari. Nu mai vorbesc de dinozaurii uriasi, de tiranozauri, de sti-racozauri. Chiar si broastele erau mult mai mari. Duce-ti-va la muzeu si priviti-le, apoi întrebati-va unde e evolutia? Nu arata toate mai de graba o trecere în decadere, în devolutie?

Dar stiti care este cea mai buna dovada contra evolutiei, contra sustinerii ca omul se trage din maimu-ta? Însasi maimuta. Caci daca ar fi fost posibil sa treaca pîrleazul, toate ar fi preferat sa devina oameni, nu numai sa maimutareasca pe oameni. Va întreb: cum s-a putut ca o specie de maimute sa evolueze, asa la voia întîmplarii, în perioada preistorica si sa devina om? Cum se explica, ca atunci o maimuta, nesilita de nimeni, a sarit pragul soiului ei, iar astazi se încapa-tîneaza si în ruptul capului nu vrea sa sara pragul? Caci trebuie sa stiti ca pe pamîntul nostru sînt anu-mite crescatorii de maimute, unde oameni învatati sînt platiti sa le dea educatie, sa le forteze sa treaca pragul "soiului lor",

iar ele se împotrivesc cu toata slaba lor putere, iar întelepciunii omului îi opune prosita lor si nu vor sa devina oameni, ci ramîn tot maimute. Exista evolutie? Maimuta din padure, precum si cea din cres-catoriile speciale îmi urla ca nu exista asa ceva.

Unii, ca sa-si sustina teoria, sînt g.ata sa recurga la minciuni, la falsuri în numele stiintei. Cîta perversi-tate! Asa s-a petrecut cu profesorul Ernst Haeckel, pîna ce a fost prins si nevoit sa-si recunoasca vina. Citez aici din lucrarea Dr.E.Dennert, aparuta în "Die Wahrheit über Ernst Haeckel und seine Welträtsel". La pag.16-34 sub titlul "Istoria celor trei clisee" spune:

"În anul 1868, E. Haeckel publica prima editie a lucrarii sale "Natürliche Schöpfungsgeschichte". În aceasta lucrare cauta sa dovedeasca ca embrionii di-feritelor mamifere si ai omului nu prezinta nici.cea mai mica deosebire. În scopul acesta prezinta la pag. 242 figurile celulelor ovulare (embrionii) de om, de mai-muta si cîine, iar la pag. 248, figurile embrionilor de cîine, gaina si broasca testoasa.

"Putin dupa aparitia acestei carti a profesorului Haeckel, un alt învatat, Rutimeyer, profesor de zoolo-gie si anatomie comparata din Basel, Elvetia, a dovedit în "Archiv für Anthropologie", vol.8,1866, pag.300, ca Haeckel "a inventat figurile si ca altele au fost mode-late si generalizate în mod arbitrar."

"O cercetare amanuntita a celor doua rînduri de figuri a dovedit ca toate cele trei figuri au fost tiparite pe rînd cu acelasi cliseu sau cel putin ca cele trei clisee au fost facute de fiecare data de pe aceeasi plansa. Cu alte cuvinte, Haeckel arata cu una si aceea-si figura, odata embrionul omului, apoi pe al maimutei si pe al cîinelui; si tot asa facu si cu ceialalti embrio-ni." Rutimeyer dojeni linistit si obiectiv acest procedeu, ca un pacat contra adevarului stiintific.

"Mai tîrziu, profiesorul de anatomie din Leipzig, V.His, relua chestiunea si dovedi profesorului Haeckel si alte noi falsificari în lucrarea sa "Unsere Körperform und das physiotogische Problem ihrer Entstehung", aparuta la Leipzig în 1875.

Constrîns de adversarii sai cu probe zdrobitoare, Haeckel raspunde în sfîrsit: "Recunosc bucuros ca în utilizarea figurilor schematice am mers uneori prea de-parte si regret ca multe din ele, (parte din ele din cauza propriei mele greseli, parte din greselile fabri-cantului de planse) au iesit foarte gresite."

La desenarea unei figuri, naturalistul trebuie sa redea ceea ce a vazut, dar Haeckel sau ca a desenat ceea ce nu a vazut niciodata, sau ca a prefacut cît se poate de arbitrar ceea ce a vazut schematizat de altii.

În alta lucrare, "Apologetisches Schlußwort der Antropogenie" acelasi Haeckel marturiseste: "Specia-listii experti stiu ca e vorba de o prostie foarte neso-cotita, care am comis-o bona fide, la restaurarea pri-pita a celor cîteva ilustratiuni pentru prima editie a "Istoriei Creatiunii Naturale" (1868). Am ilustrat cu trei figuri identice, trei obiecte foarte asemanatoare, atît de asemanatoare încît dupa cum se stie nici un embrio-log nu este în stare sa gaseasca vreo deosebire între ele.

"În editia a doua (deci dupa demascarea facuta de Rutimeyer, nota noastra), am îndreptat aceasta greseala formala, care mi-a atras aparenta de a fi facut în mod intentionat descrieri false."

Iar în "Christlicher Hausfreund" nr. 45/1919, la pag.362 avem marturisirea lui Haeckel la batrînete ca "cei mai multi cercetatori din timpul din urma au ajuns la rezultatul ca teoria evolutiei si mai ales "darwinismul", sînt o eroare care nu mai poate fi tinuta în picioare."

Profesorul german Fleischmann din Erlangen, Ger-mania, spune despre teoria evolutiei: "Ea nu este con-firmata în domeniul naturii de nici o dovada."

Iar Dr. Eteridge, marele explorator de fosile de la Muzeul Britanic, spune: "Noua zecimi din discutiile evolutionistilor sînt curate absurditati, neîntemeiate pe observatii si nesprijinite pe dovezi. Acest muzeu este plin de dovezi ca parerile lor sînt cu totul false."

În revista "În apararea pacii" nr.43 din dec.1954, M.Rouze avea un documentar intitulat: "Stramosii nostri n-au fost maimute", în care spunea: "Omul des-cinde din maimuta, aceasta formula rezuma în secolul trecut pozitia evolutionistilor. De atunci, ea a fost cu mult depasita. Savantii dispun de procedee diverse pentru a cerceta gradul de înrudire între doua specii, vechimea lor relativa pe scara evolutiei. Relieful dinti-lor, forma craniului si a anumitor oase, furnizeaza puncte de reper precise. Biochimia vine în ajutorul anatomiei... Aceasta dovedeste ca omul nu a descins din nici una din actualele specii de maimute supe-rioare... O întrebare ramîne totusi fara raspuns: care sînt adevaratii nostri stramosi? În mod cert, nici una din speciile actuale ale maimutelor antropoide." Docu-mentarul lui e lung, dar chiar si din acest scurt extras se poate observa cum pentru cercetatori, teoria ca omul descinde din maimuta e cu totul depasita, ea apartine doar trecutului. A fost o vreme cînd noua, care credem Biblia, ni se spunea ca sîntem ramasi în urma, dar azi, în lumina mijloacelor moderne de cerce-tare, se spune ca cei ce cred ca omul provine din maimuta sînt ramasi în urma, traiesc înca în mentali-tatea secolului al nouasprezecelea.

Pîna la urma, chiar si Darwin a recunoscut ca a mers prea departe cu afirmatiide lui. Doamna Hopp povesteste cum într-o zi l-a vizitat pe Darwin la el acasa si l-a gasit în pat cu Biblia în mîna.

„Ce cititi?” îl întreba d-na Hopp.

„Epistola catre evrei”, raspunse el, o numesc "cartea împarateasca". Si aratînd cu degetul unele versete, începu sa le talmaceasca.

"Eu i-am amintit, zice d-na Hopp, de asprele critici exprimate de multi fata de istoria creatiunii si atitudi-nea lor fata de primele capitole ale Genezei. El deveni serios, fata i s-a întunecat, iar degetele le misca agitat si zise: "Eram tînar cu idei neformate. În toate partile aruncam întrebari si sugestii, minunîndu-ma de toate. Spre uimirea mea, ideile au prins ca focul în miriste. Din ele, unii si-au format o religie."

Apoi facu o pauza. Dupa ce spuse cîteva fraze despre sfintenia lui Dumnezeu

si grandoarea Cartii sfinte, privind la Biblia pe care o tinea în mîna, zise: "Am o veranda de vara în gradina, unde încap vreo treizeci de persoane. Iat-o! (si arata cu mîna prin gea-mul deschis). As vrea foarte mult sa vorbiti aici. Stiu ca predicati Evanghelia prin sate. Doresc ca mîine dupa masa sa se adune servitorii mei, cîtiva chiriasi si vecinii. Vreti sa le vorbiti?"

"Despre ce sa le vorbesc?" l-am întrebat.

"Despre Isus Cristos, spuse el cu o voce clara si accentuata, si mîntuirea Lui. Oare nu e aceasta cea mai buna tema? Apoi as vrea sa cîntati cîteva imnuri crestine." Deodata fata i s-a luminat si adauga: "Daca adunarea va fi la ora 3, aceasta fereastra va fi deschisa si fiti sigura ca si eu ma voi uni la cîntarea comuna."

Noi credem într-un Dumnezeu Atotputernic, care ne-a iubit, ne-a pregatit o mîntuire asa de scumpa si ne-a lasat Biblia, Cuvîntul Sau, care sa ne spuna despre aceasta mîntuire si sa ne fie drept ghid de vie-tuire spre vesnicie. Zi de zi noi constatam ca acest Cuvînt este în totul adevarat.

Acest cuvînt te priveste si pe tine, caci si tu ai un suflet de care vei raspunde odata. Daca ar trebui sa pleci acum în vesnicie, oare ai fi pregatit?

O capila era pe patul de moarte. Ea avea mama credincioasa, iar tatal necredincios. El scrisese chiar si o carte împotriva lui Dumnezeu. Mama a îndemnat pe fetita sa creada în Dumnezeu, dar tata cauta sa combata credinta. Cînd fetita, slabita de tot, se afla în pragul mortii, tatal a venit ia patul ei, a luat mîna ei în mîna lui si o privea înduiosat.

La un moment dat, fetita îi zise: "Taticule, eu vad ca plec, dar am o întrebare: Tu m-ai învatat sa nu cred în Dumnezeu, în Isus, în vesnicie, iar mama m-a în-vatat sa cred si mi-a spus ca voi avea parte de feri-cirea vesnica, ce-mi spui acum sa fac? Sa te ascult pe tine sau sa ascult pe mamica?"

Tatal a plecat capul, a tacut un timp, apoi cu ochii scaldati în lacrimi si-a îmbratisat copila scumpa si i-a zis: "Fiica mea, asculta pe mama-ta. E mai bine sa asculti de ea."

În fata mortii, necredinta îsi vede netrebnicia ei, iar credinta devine biruitoare, dînd seninatate si chiar bucurie în clipa plecarii spre vesnicie.

Biblia ne spune ca sîntem din Dumnezeu si ca tre-buie sa ne întoarcem la El în vesnicie. De aceea "pre-gateste-te sa întîlnesti pe Dumnezeul tau."

VI. MARTURIA ZOOLOGIEI

Cartea proorocului Iona ne relateaza un caz cu totul deosebit. El s-a petrecut prin anul 862 în.Cr. Iona a fost prooroc. Spre deosebire de ceialalti prooroci, care în majoritate au fost din partile Iudeii, Iona a fost din Galilea, dui localitatea Gat-Hefer, la vreo 6 km nord de Nazaret. El a primit însarcinarea sa mearga departe la Ninive, capitala Asiriei si sa prezica nimici-rea ei.

Iona refuza sa mearga misionar în strainatate. În loc sa mearga la Ninive, el coboara la Iafo, gaseste o corabie care mergea spre Tars, în Spania, azi Cadix,

plateste costul calatoriei, se îmbarca si pleaca. Dar pe drum, se isca o furtuna, Iona se declara vinovat, aruncat fiind în Marea Mediterana e înghitit de un peste mare, care dupa trei zile îl varsa pe uscat. Iona e scapat teafar si a învatat minte ca trebuie sa asculte de Dumnezeu.

Relatarea aceasta a fost luata în derîdere de foarte muti necredinciosi si prin ea cautau sa arate ca Biblia nu e adevarata. Eu ridic întrebarea: s-a putut întîmpla asa ceva? Pot eu sa cred ceea ce spune Biblia aici? În ce masura poate rezista aceasta relatare, în fata criticii stiintifice?

Noi credem si spunem ca Biblia este adevarata. Întîmplarea aceasta e scrisa în Biblie, deci si ea tre-buie sa fie adevarata. Veridicitatea acestui fapt e confir-mata de însusi Domnul Isus Cristos. El a vorbit despre cazul lui Iona, ca despre ceva în totul adevarat, zicînd: "Caci dupa cum Iona a stat trei zile si trei nopti în pîntecele chitului, tot asa si Fiul omului va sta trei zile si trei nopti în sînul pamîntului" (Matei 12:40). Cazul lui Iona era o icoana preînchipuitoare a îngroparii si în-vierii Domnului Isus.

Totusi, pentru unii care au nedumeriri, as vrea sa fac limpede întîmplarea cu proorocul Iona. De aceea ma voi adresa zoologiei si îi voi cere marturia ei în privinta acestui caz.

9. A putut fi înghitit Iona de peste?

Cei ce spun ca aceasta e doar o legenda, sustin ca o balena, care e uriasa, nu poate sa înghita un om, caci gîtlejul ei e atît de strîmt, încît un ban, daca l-ar înghiti, i s-ar opri în gît si ar sufoca-o. Cum atunci Iona sa fi fost înghitit de o balena?

De la început, eu tin sa fac precizarea ca Biblia nu spune ca Iona a fost înghitit de balena. Ea spune: "Un peste mare".

Cînd e vorba de pestii mari, monstrii marini, sînt de multe soiuri. Chiar balenele sînt de multe feluri si se deosebesc mult între ele. Capitanul Scoresby, care s-a ocupat mult cu pescuirea balenelor, spunea înca în 1820: "Nici o ramura a zoologiei nu este atît de complicata ca cetologia." Eu va însir doar cîteva spe-cii de balene: casalotii, balena adevarata, balena de Groenlanda, balena cu înotatoare dorsala, balena cu balene, balena cu cocoasa, balena de Islanda, balena Pott, balena cu pîntece, balena alba, etc.

Oamenii care au umblat pe mari si au vînat balene, nici ei nu le cunosc pe toate, caci sînt foarte multe specii. Nu e mirare ca e atîta necunostinta la noi în domeniul acesta. Au fost oameni care au pretins ca le cunosc si totusi nu le-au cunoscut. Astfel avem cazul lui Frederic Cuvier, barbat de stiinta francez, care în 1836 a scris "Istoria naturala a balenelor", în care in-sereaza ceea ce numeste el figura unui casalot, iar Herman Mellville, autorul cartii "Moby Dick", balena alba, un bun cunoscator al balenelor, spune: "Casalo-tul lui Fr.Cuvier nu e un casalot, ci o pasta de fructe." Primul le-a descris din relatarile altora; al doilea le vazuse în realitate, transpirase în batalia cu ele.

Lasati sa facem o cercetare anatomica, spre a ne da seama cum arata balenele;

apoi sa facem o cerce-tare istorica, sa vedem daca au mai fost cazuri ase-manatoare cu cel al lui Iona si astfel sa ne convingem, daca e adevarat sau nu ceea ce spune Biblia despre Iona.

Sa facem întîi cercetarea anatomica. Cum poate o balena, care are gîtul strîmt, sa înghita un om? Aceasta e întrebarea care ne-o pun necre-dinciosii. Sa vedem ce spune zoologia.

În cartea "Animale uriase" de Dr. I. Weinberg, apa-ruta la Bucuresti în Editura Tineretului în 1966, la pag.73 ni se spune ca în Oceanul Înghetat de Nord "traieste balena albastra, care impresioneaza prin mari-mea ei, poate atinge 30 metri lungime; fiind culcata, spinarea ei ajunge la o înaltime a unui bloc cu trei etaje. O asemenea balena cîntareste circa 100.000 kg., ceea ce reprezinta încarcatura unui tren, compus din zece vagoane... Cînd deschide gura ei uriasa, poate intra si o salupa întreaga... Balena e animalul cel mai mare din cîte exista. Elefantii par simple jucarii pe lînga acest mamifer urias."

Va dati acum seama de marimea ei? E cît o casa cu trei etaje. O matahala, un adevarat monstru. Despre alte specii se spune ca sînt mai lungi, mai mari.

În zilele lui Banks si Salander, naturalistii lui Cook, un danez, membru al Academiei de Stiinte, scria ca unele balene de Islanda aveau 120 yarzi (aproape 110 m). Naturalistul francez Lacepede în cartea sa "Istoria balenelor" la pag. 3 spune ca balena adevarata are 100 metri lungime.

Leviatanul, uriasul acesta al apelor, care scoate fum din narile lui, ca dintr-un cazan care fierbe, stranu-turile lui fac sa straluceasca lumina; iar cînd coboara în adînc, face sa clocoteasca fundul marii ca un cazan; monstrul acesta te îngrozeste numai prin proportiile lui.

Falca de jos e lunga de 5 - 6 metri si o are de multe ori lasata în jos, deci umbla cu gura deschisa. Herman Mellvile, cînd face descrierea gurii, a cavitatii interioare, în cartea sa "Moby Dick", la pag. 413 spune: "Alunecam acum în gura pe aceasta buza, ca pe un topogan. Pe cinstea mea, daca as fi la mackinaw, as crede ca ma aflu în interiorul unui Wag-Wam indian. Dumnezeule! Asta sa fie drumul pe care apucase Iona?

"Acoperisul e la o înallime de 12 picioare (3 metri si jumatate) si se arcuieste într-un unghi destul de ascutit, de parca ar fi o bolta... într-adevar gura balenei adevarate poate sa adaposteasca 2 mese de whist în jurul carora jucatorii sa stea comozi..."

În ce priveste gîtul, balenele se deosebesc mult unele de altele. Unele au gîtul strîmt de tot, altele au gîtul larg încît pot înghiti un om, nu în lungime, ci stînd în picioare, ba chiar si un cal. Acum, din moment ce balenele au asa proportii uriase, cît o casa cu trei etaje, sa fie de mirare ca Iona a fost înghitit de un monstru marin? În Alabama a fost dezgropata o balena, cine stie din ce vremuri, care avea 22 metri lungime si un casalot de 33 metri lungime. Oare mai poate fi întrebarea cum a încaput Iona în stomacul pestelui? Daca cavitatea gurii e ca o camera înalta de 3 metri si jumatate, atunci cît e stomacul? Caci stiut este ca întotdeauna stomacul depaseste cu mult cavitatea gurii. Daca animalul e cît o

casa cu trei etaje, stomacul este mai mare ca o camera. Oare într-un asa stomac nu poate sa adaposteasca un om de furia nebunatica a valurilor? Desigur ca poate. Din punct de vedere anatomic, istorisirea lui Iona poate fi adevarata.

Sa trecem acum la cercetarea istorica. Au fost oare cazuri asemanatoare cu al lui Iona? Se poate ca în Marea Mediterana sa fi existat balene? Se poate ca ceea ce a înghitit o balena, sa fie dat afara? Iata cîteva întrebari la care voi cauta sa raspund cu date istorice.

În scurgerea vremii au fost mai multe cazuri ase-manatoare cu al lui Iona. Relatarile confirma ca anu-mite balene au înghitit nu numai oameni, ci si alte ani-male de proportii mult mai mari.

Un caz s-a petrecut în iunie 1912. Capitanul C. H. Thompson din Miami, Florida, a zarit un monstru marin, în care au înfipt cinci harpoane si au tras 151 gloante. Monstrul a fost doborît numai dupa o lupta de 39 ore. În lupta aceasta, el a sfarîmat o corabie de 31 tone. Era lung de 15 metri. Cînd a fost despicat, au gasit în stomacul lui un animal în greutate de 700 kg pe care îl înghitise. Animalul era aproximativ de zece ori mai greu ca Iona.

Frank Bullen, în cartea sa "Calatoriile casalotului", relateaza cum în stomacul unei balene a fost gasit un rechin de 15 picioare lungime (cam 4 metri jumatate). Omul are 1,65-1,75 m înaltime. Deci rechinul era aproape cît trei oameni si se afla în stomacul balenei.

Daca balena, dupa spusele unora, nu poate înghiti un ban, eu îi întreb: pe unde a intrat animalul de 700 kg si rechinul acesta în stomacul balenei? În stomacul altei balene a fost gasit un cal întreg. Cum oare l-a înghitit cu tot cu copite? Nu-i asa ca dupa parerea unora trebuia sa se înnece cu o singura copita? Con-cluzia logica este ca pe gîtlejul pe care a fost înghitit un cal, putea sa fie înghitit nu un om, ci doi-trei alaturea.

Si înca un caz foarte graitor. El a fost redat în re-vista franceza "Cosmos" din febr.1891, în felul urma-tor: "În luna debruarie 1891, balenierul "Star of the East" a dat drumul la doua barci de prins balene, cu scopul sa prinda o balena uriasa Pott. Balena fu urma-rîta, atacata si ranita de moarte cu harpoanele. În zvîrcolirile agoniei ei, gigantica balena lovi cu coada una din barci si o sfarîma în bucati. Marinarii fura aruncati în mare. Toti fura pescuiti, afara de doi. Dupa un timp, unul fu gasit mort, dar al doilea, pe nume James Bartley, nu putu fi gasit.

Dupa ce balena îsi pierdu sîngele, fu trasa cu lantul si legata de corabie. Apoi începura munca." Au muncit în ziua cînd au prins-o, o parte din noapte si a doua zi. Revista istoriseste cum au înlaturat întîi stratul de grasime, cum au despicat-o, iar cînd au ajuns la stomac si au vrut sa-l ridice pe puntea cora-biei, au observat anumite convulsii. Ei crezura ca aceste tresariri se datoresc muschilor înca calzi. Cînd desfacura marele stomac, au observat în el petece de haine si mai jos gasira un corp omenesc. Era James Bartley. Îmbracamintea lui de piele era zdrentuita, iar pielea corpului sau parea o piele în toiul tabacirii, din cauza sucului gastric din stomacul balenei. El nu era mort, mai respira si inima îi batea încet, dar

normal, plamînii îi erau neatinsi, dar era inconstient. Dupa jumatate ceas se trezi din lesin. Astfel, dupa 36 ore, cît a stat în stomacul balenei, el a revenit la viata.

Vestitul profesor de Stiinte Naturale Jubin, de la Muzeul din Paris, fiind un bun cunoscator al balenelor Pott, aflînd despre aceasta aventura a pescarului eng-lez James Bartley, a zis: "Cazul acesta nu trebuie privit ca o poveste. E vorba de o balena Pott, caci aceasta stapîna a marii, atinge lungimea de 23 metri si are, spre deosebire de balena de Groenlanda, o gura care cînd e deschisa, e de marimea unei porti înalte, asa cum se gasesc la casele mari. În stomacul balenei Pott, dupa noile cercetari, pot încapea 6 oame-ni. Circumferinta pîntecului ei masoara 9 - 12 metri, capul ei e în aceeasi proportie, lung circa de 5 metri si înalt de 3 metri. Deci ne putem face lesne o dreapta închipuire de marimea la care poate ajunge o asa gura uriasa cînd se deschide."

"Coada acestui urias e lata de 5 metri. E deosebit de însemnat faptul ca balena Pott, din specia careia cunoastem vreo 60 de feluri, în partea de sus a gurii nu are nici un dinte, iar în partea de jos are numai dinti scurti si asezati la distanta între ei. La balenele mai batrîne, chiar si acestia lipsesc, caci cad cu tim-pul."

Cazul acesta al lui James Bartley confirma ca rela-tarea lui Iona este adevarata.

2. Au existat monstri marini în Mediterana?

Unii ridica obiectia: "Dar Iona nu a fost înghitit în apele Nordului sau ale Pacificului, unde se gasesc balene, ci în Marea Mediterana, unde nu sînt balene." Da, e adevarat ca Iona a fost înghitit în Marea Mediterana si e adevarat ca aici nu prea traiesc ba-lene. Dar dupa cum orice regula îsi are exceptiile ei, tot asa s-au constatat exceptii si de balene în Medi-terana. Dau cîteva cazuri:

În secolul al saselea, pe vremea împaratului Iusti-nian si a generalului Belizarie, la Constantinopol, un judecator crestin a scris o carte, un fel de istorie a timpului sau, de o deosebita valoare. În aceasta istorie, el pomeneste ca în Propontida sau Marea Marmara din apropierea orasului, a fost prins un monstru, care în mai bine de 50 de ani sfarîmase multe corabii în acele ape.

Herman Mellvile în „Moby Dick” la pag. 263 spune ca si el a avut aceleasi îndoieli cu privire la prezenta balenelor în Mediterana si continua: "Dar cercetari mai tîrzii mi-au dovedit nu de mult ca în timpurile moderne au fost cazuri izolate cînd casalotul s-a aratat în Medi-terana."

Iar pe coastele de nord ale Africii, comandorul Da-vis a gasit scheletul unui casalot. Deci si pe vremea lui Iona, Mediterana putea sa gazduiasca un aseme-nea monstru marin.

3. A putut fi dat afara de peste?

"Dar cum s-a putut sa fie dat afara?" - obiecteaza altii.

În capitolul 2 din cartea lui Iona ni se spune cum el s-a pocait în pîntecele pestefui si cum pestele, la porunca lui Dumnezeu, "a varsat pe Iona pe pamînt."

E posibil asa ceva? De unde am putea sti noi, care n-am avut de-a face cu balenele? Desigur trebuie sa-i întrebam pe cei ce au facut studii si cercetari speciale asupra vietii acestor monstri marini.
Frank Bullen, în cartea sa "Calatoria casalotului", ne da lumina si în privinta aceasta. El spune: "Balena cînd moare, adesea vomeaza continutul stomacului sau. Odata una a varsat o masa de carne de vreo doi metri si jumatate. Nu se mai stia ce animal a fost, dar era o mare masa de carne."

Acum, daca aceasta a putut varsa ceva de doi metri si jumatate, oare nu s-a putut petrece la fel cu Iona, care era ceva mai mic? Deci, relatarea lui Iona nu e absurda. Daca s-au petrecut alte cazuri asemana-toare si acesta ramîne valabil.

4. S-a putut sa scape viu din sucul gastric?

Aceasta e o alta întrebare care pare destul de grea. Dar cum a scapat pescarul James Bartley din sucul gastric? Îi dau aici marturia lui: "Tin minte foarte bine momentul cînd balena m-a aruncat în aer. Apoi cazînd, am fost înghitit si m-am gasit închis într-un canal moale si alunecos, ale carui contractii m-au fortat în jos. În fine, am ajuns într-un sac mare... Înca tot mai puteam respira. Apucai cu mîinile în jurul meu, totul era moale si cleios. În toiul sfortarilor pe care le facui pentru a ma elibera din situatia ciudata, îmi pierdui cunostinta...".

Cum a scapat din sucul gastric nici el nu stie. Fapt este ca a scapat. Tot asa a scapat si Iona. Pe James Bartley, sucul gastric nu l-a stricat decît la pielea fetei. Pielea si-a pierdut culoarea, devenise pala, ca de om mort. Dar în alta privinta nu i-a daunat cu nimic sucul gastric. Digestia în stomacul mare al balenei se pare ca se face într-o perioada mult mai lunga. Proba-bil si faptul ca înghite prada fara s-o mestece în dinti, fara s-o omoare, contribuie la întîrzierea digerarii.

Pricina de tagaduire a adevarului Bibliei cu privire la cazul lui Iona este spulberata. Conformatia gigantica a acestor monstri marini, precum si cazuri asemana-toare petrecute, confirma cele scrise despre Iona.

Revista "The Prairie Overcomer" din Alberta, Ca-nada, în numarul din lunie 1972, la pag. 253, relata cum Marina Statelor Unite a eliberat din captivitate o balena sura numita "Gigi" în greutate de 7 tone si lungime de vreo 8 metri si jum. Balena a fost prinsa cînd era doar de cîteva saptamîni si a fost crescuta în California, pentru studii. Înainte de eliberare, pe spinarea ei a fost cusut un pachet cu aparate ce emit radio semnale. Acestea vor indica timp de 9 luni locul unde se afla, precum si anumite actiuni ale ei. Dupa aceasta cusaturile se vor deteriora si mica platforma cu ustensile va pluti la suprafata spre a fi recuperata.

Daca oamenii pot sti timp de 9 luni unde se afla Gigi si ce face, oare nu pot ei întelege ca Dumnezeu, Creatorul, a putut pregati un peste mare care sa-l înghita pe Iona, ca a poruncit acestuia sa-l duca si sa-l verse pe uscat? Oare e ceva imposibil pentru Dumnezeu? Fara Dumnezeu nu putem întelege Biblia, ea pare absurda. Cu Dumnezeu o putem întelege si e minunata.

Iona a vrut sa fuga departe de fata Domnului si printr-o experienta înspaimîntatoare, a trebuit sa învete ca e imposibil asa ceva. Chiar si în inima

marii, Dum-nezeu e în stare sa te urmareasca. Iona a fost neascul-tator si merita pedeapsa cu moartea, dar pentru omul care îsi recunoaste vina, Dumnezeu are pregatit un mijloc de scapare. În pîntecele pestelui, si groaza si dorul de a scapa, îl determina pe Iona sa apeleze la Dumnezeul pe care n-a fost gata sa-L asculte. Cînd n-a mai fost mîna omeneasca, care sa-l poata izbavi, a strigat dupa mîna dumnezeiasca. Si strigarea lui n-a fost în zadar. La porunca lui Dumnezeu, pestele s-a dovedit mai ascultator ca proorocul si a devenit un fel de submarin, care l-a salvat din valurile ce l-ar fi înecat si l-a dus teafar la uscat. Dumnezeul nostru este un Dumnezeu de care si monstrii asculta. Cu mult mai mult merita sa fie ascultat de noi care cunoastem dragostea Lui. Si Iona cel salvat a fost gata sa-L asculte.

Fie ascultarea noastra dovada ca am fost salvati, iar adevarul Bibliei sa-l facem de cunoscut multor suflete, care, ca si locuitorii Ninivei, sa se întoarca la Dumnezeu.

VII. MARTURIA MATEMATICII

Aici voi da o alta marturie ca Biblia este adevarata, aceea a MATEMATICII.

Matematica face parte dintre stiintele pure, exacte. Aici nu merge pe presupuneri, pe ghicite sau la nime-reala. Aici doi cu doi fac patru si aceasta e valabil si pentru omul cel mai simplu cît si pentru savantul cel mai învatat. Deci e ceva precis.

Eu as vrea sa probam adevarul Bibliei cu ajutorul matematicii. În alte cuvinte, sa punem Biblia sub rigla de calcul. Daca corespunde, înseamna ca e adevarata, daca nu corespunde, înseamna ca nu e adevarata. Am putea lua mai multe texte, dar spatiul nu ne permite, de aceea ma voi rezuma doar la unul, la cel din Geneza 6.

Astazi nu se mai discuta chestiunea potopului. Atît tablitele vechi descifrate, cît si sapaturile arheologice, precum si toate cercetarile stiintifice moderne, au con-firmat ca a existat potopul. Cine mai cauta sa-l tagaduiasca, nu arata prin aceasta decît propria sa igno-ranta.

Existenta potopului am tratat-o cînd am dat mar-turia arheologiei. De aceea aici nu voi mai insista asupra lui. Chiar si revistele de popularizare a stiintei, publica articole care confirma ca a existat potopul. Astfel revista "Stiinta si Tehnica" publica sub semna-tura lui Ion Pasa articolul: "Izvoarele unei legende," în care spune: "O veche zicatoare româneasca afirma ca de unde nu e foc, nu iese fum.... Experienta multi-milenara a poporului l-a învatat, ca chiar în cele mai fabuloase mituri, mostenite traditional din vechi gene-ratii, înca se ascunde un graunte de adevar. Nu pot fi deci surprinzatoare nici cercetarile oamenilor de stiinta, care cauta fundamentari istorice ale unor le-gende biblice."

"Iar dintre acestea, un interes cu totul deosebit a stîrnit povestirea despre potopul lui Noe." Articolul e mai lung si în el se recunoaste ca a existat potopul, dar se încearca a se tagadui inspiratia divina a Bibliei, într-un mod fin. E o chestiune care, daca nu esti atent, îti scapa.

Se afirma ca Moise ar fi scris relatarea potopului, inspirat de scrierile caldeene. Ori afirmatia aceasta e o piramida cu susul în jos, n-are temelie. Ea are tendin-ta vadita de a rasturna inspiratia divina a Scripturilor, de a le coborî la nivelul unor simple scrieri. Deci, daca nu se mai poate pune la îndoiala potopul, se încearca a se pune la îndoiala Biblia, care scrie despre potop.

Scriitorul cauta a arata ca izvoarele Bibliei nu sînt în revelatia divina, ci în vechile scrieri ale babilonieni-lor, ale sumerienilor. Pricepeti diferenta aceasta?

De altfel, Moise nu a fost prin Babilon ca sa poata copia vechile scrieri ale acestora. El s-a nascut si a crescut în Egipt. E adevarat ca cartile Bibliei au fost scrise în mai multe perioade istorice, sub civilizatii diferite. Totusi un lucru e clar în legatura cu Biblia. Scriitorii ei, în scrierea mesajului lor, n-au fost influen-tati de civilizatiile în care au trait. De exemplu: "Moise a învatat toata întelepciunea egiptenilor". Întelepciunea Egiptului din acea vreme sau mai bine zis oamenii de stiinta sustineau anumite lucruri. În legatura cu antro-pologia, ei sustineau evolutionismul. Spuneau ca oame-nii se trag din anumiti viermi, care s-au format în mîlul
Nilului.

Gasiti la Moise ceva de felul acesta? Nimic. El spune clar ca omul e creat de Dumnezeu, dupa chipul si asemanarea Sa.

De aici reiese ca Moise nu s-a lasat înfluentat de întelepciunea Egiptului. La fel în ce priveste astro-nomia. Savantii Egiptului presupuneau ca soarele e un mare glob de cristal, care primeste lumina de la pa-mîntul nostru si el, fiind de cristal, reflecteaza. Moise ne vorbeste despre soare, dar nimic din ceea ce susti-neau egiptenii, ci spune ca asa a fost creat de Dumne-zeu, ca sa fie luminator.

Daca Moise ar fi scris ceva din ceea ce spuneau savantii veacului sau, astazi ar rîde cei necredinciosi de Biblie, ca uite ce aberatii spune Biblia, fiindca noi astazi stim clar ca nu soarele primeste lumina din partea pamîntului, ci pamîntul primeste lumina din par-tea soarelui, exact asa cum spune Moise.

Dar nu numai Moise, ci si ceilalti scriitori nu s-au lasat înfluentati de conceptiile veacului lor. O teorie a caldeenilor sustinea ca pamîntul e o creatura vie, ca pomii si plantele nu sînt altceva decît ceea ce e parul pe capul omului, iar noi oamenii si vietuitoarele sîntem puricii si paduchii pamîntului, asa cum sînt parazitii pe cîine.

Va rog, gasiti undeva în Biblie împrumutata aceasta idee? Nu, nicaieri. A fost un Ezechiel, un Daniel si altii care au trait în partile Caldeii, dar nu au împrumutat teoria aceasta, ci au lasat-o caldeeenilor.

La babilonieni, în istoria creatiei înscrisa pe tablite, se spune ca zeul principal Marduc, într-o zi a prins pe monstrul haosului numit Tiamat si l-a omorît. Dupa ce l-a omorît, l-a calcat în picioare si l-a calcat atîta pîna ce monstrul s-a latit. Dupa ce l-a latit, zeul Mar-duc nu a vrut sa lase pustiu cadavrul acesta, ci l-a populat cu vietuitoare, cu oameni, plante si copaci. Deci pamîntul nostru n-ar fi altceva decît cadavrul latit al monstrului haos. Se vede ca ei nu stiau ca totusi e

rotund, nu e latit.

Acum luati Biblia si cercetati-o din scoarta-n scoarta. Gasiti asa ceva în ea? Nu, nicaieri. Nimeni nu a împru-mutat o asa stiinta a Babilonului, ci le-a lasat-o lor. De aceea va întreb: din moment ce n-au împrumutat alte conceptii de baza, cum de credeti ca istorisirea poto-pului a împrumutat-o Moise?

Noi vom cauta sa cercetam cu ajutorul matematicii, spre a vedea daca relatarea biblica e cea adevarata sau descrierile sumerienilor, ale caldeeenilor. Între aceste descrieri ale potopului exista multe asemanari, dar exista si deosebiri de ordin matematic. Toate vorbesc de un potop de apa, de o corabie, de salvarea a 8 per-soane si a vietuitoarelor. Deosebirea e în dimensiunile corabiei. Aici matematica îsi are cuvîntul, calculele se pot verifica.

Dimensiunile corabiei lui Noe se gasesc aratate în Geneza 6:15: "Iata cum s-o faci: corabia sa aiba 300 coti în lungime, 50 coti în latime si 30 în înaltime." Celelalte relatari în legatura cu potopul nu dau dimen-siunile corabiei, afara de una care da dimensiuni: lun-gimea si latimea de 400 picioane, deci o corabie de forma patrata. Care e adevarata: descrierea caldeeana sau cea a lui Moise?

De la început tin sa spun ca Moise nu a fost in-giner de constructii navale ca sa stie sa formuleze el dimensiunile. Se pare ca n-a fost marinar decît la vîrsta de 3 luni, cînd a fost pus în cosuletul uns cu lut si pus între trestiile Nilului. Atît a facut si el navi-gatie.

Nici Noe nu a fost priceput în dimensionarea cora-biilor. El nu a trait la mare. Cetatea Fara, unde se spune ca a trait si si-a facut corabia, e sus pe valea Mesopo-tamiei. Nici Noe, nici Moise nu pretind sa se fi priceput la dimensionarea unei corabii, ci afirma ca Domnul a poruncit cît sa-i fie dimensiunile.

Cei ce ati vazut pe un inginer arhitect întocmind un plan, ati observat ca trebuie sa faca calcule peste cal-cule. Si tineti seama ca o casa se cladeste pe pamînt solid. Pentru toate grinzile si coarnele el trebuie sa faca calcule de rezistenta materialului, altfel i se pra-buseste lucrarea. Si daca la casele pe pamînt se cer calcule, apoi mult mai multe calcule precise se cer la planurile de constructii navale. Acolo ai de-a face cu stihiile naturii, cu dezlantuirea furtunilor napraznice. Daca corabia lui Noe n-ar fi avut dimensiuni bine cal-culate, prapadul s-ar fi ales de ea.

Inginerul T. Tauth, cercetator stiintific la Academia R.S.R. Bucuresti spune ca potopul a fost un fel de cataclizm cu furtuni napraznice. Cum ar fi putut face fata la uraganele potopului, daca corabia lui Noe nu ar fi fost bine dimensionata? De aceea sa punem ceea ce spune Biblia sub rigla de calcul si sa vedem daca dimensiunile ei corespund cerintelor.

Ziarul "Dagbladet" din Danemarca a publicat un articol de o deosebita importanta în problema noas-tra." Un inginer numit Vogt facuse o corabie, nu prea mare ca dimensiuni si de o forma curioasa. Avea 30 picioare lungime, 5 picioare latime si 3 picioare înaltime. Dupa ce terminase corabia, ea a stîrnit multa vîlva si unul din redactorii ziarului Dagbladet s-a dus sa faca o ancheta cu

privire la corabia aceasta de tip nou. Iata relatarea lui:

"Curtea Regala de constructii navale a terminat de curînd construirea unei corabii remarcabile. Ea e de 30 picioare lungime, de 5 picioare latime si 3 picioare înaltime, cu margini piezise, mult asemanatoare aco-perisului unei case. Ea este o noua corabie a lui Noe, construita dupa planul Dlui Ing. Vogt, spesele fiind suportate de "Fundatia Charles Bery".

"Informatia urmatoare privind corabia si motivul pentru care a construit-o, ne-a fost pusa la dispozitie de constructorul ei Dl. Vogt, binecunoscutul inginer si inventator."

Iata acum cuvintele lui: "Stiti ca am fost angajat de cîtiva ani pentru experiente de navigatie. În cursul experientelor, cea mai mare importanta era obtinerea de cele mai bune proportii la dimensiunile vaselor. Atentia mea a fost atrasa de niste cifre gasite în Biblie la Geneza 6:15, dimensiunile date de Dumnezeu lui Noe pentru constructia corabiei. Remarcabilul lucru ce se poate spune despre aceste dimensiuni, este ca dupa mii de ani de experiente în ce priveste arta con-structiilor de corabii, ele sînt înca proportiile ideale pentru constructia unei mari corabii.

"Una din cele mai mari dificultati este aceea a determinarii dimensiunilor corecte si proportionale. Cu cît se mareste lungimea unei corabii, cu atît se linistesc miscarile ei în mare, dar în acelasi timp taria ei pro-portionata descreste în mod aproape de necrezut. Daca proportiile unei corabii vor fi marite de zece ori, greu-tatea partii din urma va apasa peste partea centrala, marind de 10.000 de ori tendinta de a o rupe în doua, în timp ce puterea de rezistenta la presiune a materia-lului este numai de 1.000 de ori mai mare. Fara în-doiala ca multe corabii au fost pierdute, numai pentru ca dimensiunile lor n-au fost precis proportionate.

"Profesorul Simosen, primul sef rabin din Copen-haga, m-a informat ca studiind în originalul ebraic textul amintit din Geneza, a ajuns la concluzia ca sec-tiunea transversala a corabiei era triunghiulara. Aceas-ta a clarificat dintr-odata toate dificultatile în ceea ce priveste taria corabiei de a rezista în mare, pentru ca nu este posibil sa construiesti o corabie cu o forma mai buna decît forma triunghiulara, pentru a rezista lovi-turilor pe care le prirneste de la valuri.

"Sînt convins ca daca am da celui mai mare inginer din lume sarcina de a construi o corabie tot atît de mare si tot atît de simplu construita, ca si corabia lui Noe, pentru a pluti cît mai linistit pe mare, el n-ar putea face o corabie mai buna. Opinia mea este ca arca lui Noe este o capodopera, cînd ne gîndim la ratiunea ei de a fi."

Redactorul de ziar, cînd a auzit ca primul sef rabin din Copenhaga i-a dat amanuntul acesta, s-a dus la el si i-a spus: "Am auzit ca Dvs. ati dat inginerului Vogt ideea ca corabia lui Noe ar fi fost triungiulara." Si Prof. Simosen a zis: "Exact". Este scris ca Domnul a zis catre Noe: "Vei sfîrsi deasupra într-un cot". Eu am înteles ca marginile mergeau piezis una spre alta pîna la un cot de punctul unde trebuiau sa se întîlneasca. Cu alte cuvinte, am înteles ca forma ei era

triunghiu-lara, avînd baza si doua laturi. Desigur, eu sînt ne-cunoscator în arta construirii corabiilor, dar Dl. Vogt spunea ca este imposibil sa-ti imaginezi o forma mai buna, mai potrivita pentru o corabie destinata scopului acela."

Deci un specialist în constructiile navale, un om care în viata lui a lucrat calcule peste calcule, cînd a ajuns la versetul acesta din Geneza s-a oprit, l-a calcu-lat si chiar mai mult, ajutat de o asociatie, a cautat sa-l probeze practic. A facut prototipul corabiei lui Noe, reducînd dimensiunile din Biblie de 10 ori. De altfel, el pentru aceasta fusese angajat, ca sa gaseasca dimen-siunile cele mai potrivite. Si dupa spusele lui, calculele nu puteau fi mai bune nici chiar azi, dupa o stiinta asa de avansata în domeniul acesta. El spune ca cel mai iscusit inginer de azi n-ar reusi sa dea alte dimensiuni unei asa corabii, decît cele date în Biblie.

În povestirile frigiene, în legatura cu potopul, printre altele, se povesteste ca Enoh neîncetat ar fi îndemnat oamenii de pe vremea lui sa se întoarca la Dumnezeu ca are sa vina potopul. Si din cauza ca oamenii nu voiau sa urmeze îndemnurile lui, Enoh mereu plîngea.

Tot în Frigia s-a gasit o veche moneda, care purta pe ea gravata o corabie în forma triunghiulara, asa cum spunea rabinul sef din Copenhaga, iar pe margine se pot citi doua litere în frigiana veche: N si O, deci e vorba de Noe. Fie ca numele Noe în frigiana era nu-mai din doua litere, fie ca a treia litera este stearsa, moneda fiind roasa de vremuri. Deci forma corabiei este confirmata si de arheologie.

În timp ce celelalte istorisiri ale potopului sînt lipsite de dimensiuni sau una indica forma patrata, care nu poate fi practica, specialistii, care au folosit rigla de calcul, au spus ca corabia indicata de Geneza are dimensiunile ideale. Cum atunci unii pot spune ca Moise si-a cules relatarea sa din scrierile sumeriene si caldeene? Da, cunoastem motivul. Omul în perversita-tea lui, a fost gata sa spuna orice în scopul de a taga-dui si discredita Cuvîntul lui Dumnezeu.

Întrucît tablitele sumeriene si caldsene nu dau aceste date privitoare la dimensiunea corabiei, iar Moise si Noe n-au fost ingineri de constructii navale si totusi dimensiunile date în Biblie sînt constatate ca ideale, reiese clar ca ele sînt din inspiratie divina. Nu-mai cel Preaînalt, care a calculat toate în mod precis, putea sa dea robului Sau, pe care voia sa-l crute de prapad, asa dimensiuni precise.

P.A.M. Dirac, mare fizician din Anglia, într-un stu-diu intitulat "Evolutia fizicienilor asupra tabloului na-turii", publicat în "Materialismul dialectic si stiintele naturii", spune: "Exista o alta linie pe care poate evolua gîndirea teoretica. Se pare ca una din proprie-tatile fundamentale ale naturii consta în faptul, ca legile fizice fundamentale sînt descrise cu ajutorul unei teorii matematice, care poseda atîta eficacitate si ele-ganta, încît pentru întelegerea ei este nevoie de un nivel extrem de înalt al gîndirii matematice. Ati putea sa ma întrebati: de ce este natura alcatuita tocmai în felul acesta? Trebuie pur si simplu sa fim de acord cu aceasta. Poate ca descriind aceasta situatie, am putea spune ca DUMNEZEU ESTE UN MATEMATICIAN DE FOARTE MARE CLASA si

ca atunci cînd a construit universul s-a folosit de o matematica extrem de com-plicata. Slabele noastre încercari în domeniul mate-maticii ne dau posibilitatea de a întelege numai o par-ticica a universului, întrucît continuam sa dezvoltam matematica tot mai departe, putem nadajdui sa întele-gem mai bine universul."

Împartasim parerea lui Dirac ca Dumnezeu este un matematician de foarte mare clasa si doar El a putut da dimensiuni, care au trecut cu bine proba teoretica a veacului nastru si au trecut cu bine proba practica, înfruntînd forta uriasa a valurilor napraznice, dezlan-tuite de urgia potopului. De aceea credem ca Biblia este de inspiratie divina. Si asa cum pentru Noe, ascul-tarea de Cuvîntul Domnului l-a scapat de pedeapsa divina, tot asa azi, ascultarea de Cuvîntul Domnului ne face sa ne bucuram de mîntuirea Lui mare si sa fim scutiti de mînia viitoare. Toti cei ce au fost împotrivi-tori sau nepasatori de Cuvîntul lui Dumnezeu; pe vre-mea lui Noe, s-au pierdut pe ei însisi. Dv. din care faceti parte: din cei ascultatori sau din cei neascul-tatori de Cuvîntul Sfînt? Chiar daca nu ascultati de Biblie, chiar daca o tagaduiti, sa stiti ca ea totusi este adevarata si cînd se vor dezlantui urgiile scrise în ea, veti constata aceasta, dar atunci va fi prea tîrziu. Ea spune: "Acum e vremea potrivita, acum e ziua mîntuirii." De aceea este mult mai bine s-o ascultati acum.

VIII. MARTURIA MANUSCRISELOR

"Urarea de sanatate este scrisa cu mîna mea: Pavel. Acesta este semnul în fiecare epistola; asa scriu eu" 2 Tesaloniceni 3:17.

"Cînd vei veni, adu-mi mantaua, pe care am lasat-o în Troa la Carp, si car-tile, mai ales pe cele de piele" 2 Timotei 4:13.

Cînd e vorba de BIBLIE si mai ales de EVANGHELII, oamenii mereu nascocesc cîte un motiv, numai sa nu creada.

Cu Vechiul Testament parca s-ar mai împaca, caci în mare parte e istorie, dar cu Noul Testament nu vor sa se împace. Ei nu vor mîntuirea si vor cu orice chip sa împiedice si pe altii de la ea: De aceea cauta sa tagaduiasca veridicitatea Noului Testament si ataca în mod deschis manuscrisele Noului Testament.

1. Evangheliile sînt scrise de evanghelisti

Evangheliile nu ar fi scrise de evanghelisti, ci de altii mult mai tîrziu, e o obiectie ridicata de unii necre-dinciosi. Scrierea lor, spun acestia s-a facut nu mai devreme de cel de al doilea patrar al secolului al II-ea, deci dupa anul 150.

Aceasta ar însemna ca trecusera mai bine de 100 de ani de la toate cele întîmplate si ce crezare poti sa mai acorzi atunci Evangheliilor?

Ceva mai mult. Asa stînd lucrurile, însemneaza ca nu Matei a scris Evanghelia care-i poarta numele, caci el era mort pe vremea aceea, iar persoana care a scris-o ne minte, ascunzîndu-se dupa numele lui Matei. Si la fel cu celelalte Evanghelii.

Aceste afirmatii sînt samînta de necredinta, care la cei necunoscatori prinde si provoaca îndoiala cu privire la adevarul Sfintelor Scripturi.

Noi, fiindca nu sîntem creduli, ne îndoim de spusa lor si cautam sa facem o cercetare, sa întrebam mai multi martori, nu de azi, ci din primele secole si sa vedem ce spun ei.

Unul pe care îl chemam sa depuna marturie, e PAPIAS, prezbiter din Hierapolis - Frigia. El a trait între anii 80-164 d.Cr. deci a fost contemporan cu apostolul Ioan si cu alti ucenici.

El spune: "Matei a scris Logia în ebraica si fiecare a tradus-o cum a putut mai bine."

Despre Ioan spune ca el a vorbit-o bisericii, iar ei au scris-o desprinsa de pe buzele lui. La fel pome-neste si Evanghelia lui Marcu, din care da citate. Deci ele erau scrise pe vremea lui si ajunsesera raspîndite pîna în Frigia.

Eusebiu, în "Istoria Bisericeasca" III, 39 pastreaza pentru noi cîteva fraze a lui Papias cu privire la origi-nea Evangheliei dupa Marcu. "Marcu a fost interpretul lui Petru, scriind tot ce el a mentionat, fie vorbele sau faptele lui Cristos, nu însa în ordine... caci el a fost atent la un singur lucru, sa nu omita nimic din ceea ce a auzit si sa nu includa nimic fals..."

CLEMENT din Roma. care a murit la anul 101, IGNATIU din Antiohia, martirizat în anul 115 si POLICARP din Smirna, care a trait între anii 80-166, tovarasi si prieteni ai apostolilor, în scrierile lor ne-au lasat peste 100 de citate sau aluzii la citate din Noul Testament. Citatele cuprind aproape toate car-tile Noului Testament, afara de 2 Petru, Iuda, 2 si 3 Ioan. Dovada ca pe vremea lor erau scrise si chiar raspîndite.

IRINEU, a trait în Galia la Lyon între anii 120-200 d. Cr. îl cunostea pe Policarp, care fusese ucenic al lui Ioan.

În scrierea sa, "Contra ereticilor" III, 1, 5 el spune: "Matei într-adevar a lucrat o Evanghelie între evrei în limba lor proprie." Despre Marcu spune ca a scris "ceea ce a predicat Petru. Si Luca, însotitorul lui Pavel, s-a apucat sa scrie Evanghelia predicata de el (de Pa-vel). Dupa aceea Ioan, ucenicul Domnului, care s-a aplecat pe pieptul Lui, el iarasi a scris a patra evanghe-lie, în timpul sederii sale la Efes în Asia..."

Deci din spusele lui reiese clar ca evangheliile sînt scrise de aceia a caror nume îl poarta.

JUSTIN MARTIRUL, care a murit în anul 165 d.Cr. în apologia sa catre Antoniu Pius, scrisa pe la anul 140, da o seama de citate din Evanghelii si spune ca citeaza din "Memoriile Domnului nostru, numite Evanghelii, compuse de apostoli si de cei ce L-au urmat." Apoi spune ca acestea sînt citite, alaturea de prooroci, la serviciile religioase în ziua duminicii.

TATIAN, asirian, elev al lui Justin, nascut pe la 120 d.Cr. în lucrarea sa apologetica numita: "Adresa greci-lor", da o seama de citate din Evanghelii. Tot el a întocmit prin 172 d.Cr. o armonie a Evangheliilor nu-mita "Diatessaron". Cartea contine relatarile din cele 4 Evanghelii, rînduite cronologic.

În 1888 a fost publicata la Roma o traducere araba a acestei lucrari. Din ea reiese ca Evangheliile au fost scrise si raspîndite pe vremea lui, ba chiar traduse în limba siriana.

Istoricul Eusebiu spune ca lucrarea lui Tatian a avut o larga raspîndire.

CLEMENT ALEXANDRINUL, nascut la Atena în anul 160 d.Cr. devine conducatorul scolii catihetice din Alexandria între anii 190-203. El spune: "Evanghelia dupa Marcu s-a format în urmatoarele împrejurari: Cînd Petru a predicat Cuvîntul în mod public la Roma si marturisea Evanghelia sub influenta Duhului Sfînt, cum era un mare numar prezent, i-au cerut lui Marcu, care îl însotea si îsi aducea bine aminte ceea ce a spus, sa asterne în scris aceste lucruri si dupa ce a compus Evanghelia, a dat-o celor ce au cerut-o."

Citatul se pastreaza în "Istoria Bisericeasca" a lui Eusebiu VI, 14.

"Luca, spune el, de asemenea în introducerea nara-tiunii sale, declara cauza care l-a facut sa scrie... Du-pa ce Marcu si Luca si-au publicat deja Evangheliile lor, au zis ca Ioan, care tot timpul acesta a predicat Evanghelia fara sa scrie, în sfîrsit a procedat la scrie-rea ei în urmatoarea ocazie: cele trei Evanghelli scrise mai dinainte, fiind împartite între toti, i-au fost înmînate si lui, ei spun ca le-a primit, marturisind ca sînt ade-varate si ca doar o lipsa este în continutul lor, relatarea lucrurilor facute de Cristos între primele lui fapte si începutul Evangheliei...

Apostolul reda deci în Evanghelia sa faptele lui Isus, înainte ca Botezatorul sa fie aruncat în închisoare, dar ceilalti evanghelisti mentioneaza împrejurarile dupa acel eveniment..."

Citatul se gaseste în "Istoria Bisericii" a lui Eusebiu III/24.

TERTULIAN, avocat din Cartagena, Africa de Nord care a trait între anii 160-230, confirma autenticitatea
celor patru Evanghelii, a Faptelor Apostolior., 1 Petru, 1 Ioan, 13 epistole ale lui Pavel si Apocalipsa, pe scurt 21 din cele 27 de carti ale Noului Testament.

El era avocat si nu putea fi înselat cu orice fictiuni. El cunostea cartile acestea, caci ajunsesera si în Africa de Nord.

Tertulian în lucrarea sa "Contra lui Marcion" III, c. 5 se refera la a doua si a treia evanghelie în urmatoarele cuvinte: "…ceea ce Marcu a scris se poate afirma ca e a lui Petru, al carui interpret era Marcu. Pe cînd forma Evangheliei lui Luca, oamenii de obicei o atribuie lui Pavel..."

ORIGEN, care a trait între anii 185-254, mentio-neaza ca fiind cunoscute de toti cele 4 Evanghelii, Fap-tele, 13 epistole ale lui Pavel, 1 Petru, 1 Ioan, si Apo-calipsul, iar Epistola catre Evrei, 2 Petru, 2 si 3 Ioan, Iacov si Iuda, spune ca erau disputate de unii. Ele erau scrise, dar înca nu erau folosite la serviciile de în-chinaciune.

Dr. A. H. Strong în cartea sa "Systematic Teology" la pagina 120 spune ca Evanghelia dupa Matei a fost scrisa între anii 65-70, Marcu la 68, iar Luca la 60, întrucît toti omit împlinirea proorociei lui Isus cu privire la Ierusalim, chestiune de mare importanta. Faptele apostolilor au fost scrise în anul 63, doi ani dupa

sosirea lui Pavel la Roma. Evanghelia dupa Ioan ar fi fost scrisa între anii 93 si 96 d.Cr.

Concluzia pe care o tragem din aceste marturii este ca Evangheliile au fost scrise în primul rînd de catre acei al caror nume îl poarta.

2. Vechimea manuscriselor

O alta obiectiune pe care o ridica unii e ca ma-nuscrisele ce le avem sînt de o data mai tîrzie.

La aceasta trebuie sa raspundem: da, e adevarat. Exista vreo 5.000 de manuscrise grecesti ale întregului Nou Testament sau a unor parti din el, dar niciunul din cele principale nu sînt din primul secol, deci lipsesc manuscrisele originale. Iata cîteva din ele:

Manuscrisul CODEX SINAITICUS a fost gasit de Tischendorf în 1844 la manastirea Sf. Caterina de la poa-lele Muntelui Sinai. A fost pastrat la Muzeul din Lenin-grad, pîna în ziua de Craciun a anului 1933, cînd a fost cumparat de guvernul englez pe suma de 100.000 lire si a fost depus în Muzeul Britanic. Se afla într-o excelenta stare de prezervare. El dateaza din sec.al IV-lea.

A fost publicat în facsimile la Leipzig în 300 copii, de catre Alexandru al II-lea al Rusiei în 1862. Contine Vechiul si Noul Testament, epistola lui Barnaba si Pastorul din Herma. Scrisul e în cerneala neagra, pe patru coloane, pe pielea a 100 antilope.

CODEX ALEXANDRINUS dateaza din sec.al V-lea si se afla în Muzeul Britanic. Ciril Lucar patriarhul Con-stantinopolului, l-a dat ca dar lui Carol I, în 1628.

Patriarhul sustine ca manuscrisul a fost lucrat de a femeie, Doamna Tecla, apartinatoare unei nobile familii din Egipt.

E scris excelent pe doua coloane. În acest Codex, Noul Testament începe cu Matei 25:6 si contine întreg Noul Testament, afara de Ioan 6:50; 8:52, 2 Corinteni 4:13 si 12:6. Are în plus epistola I-a a lui Clement si parte din a doua.

A fost tiparit în facsimil în 1786 si în 1860. Manuscri-sul are 773 de foi.

CODEX BEZE poarta evidenta scrisului din secolul al V-lea. Un timp a fost în manastirea Sf. Irineu din Lyon, iar acum se gaseste la Universitatea Cambridge, fiind daruit în 1581 de Teodor de Beza, de unde îsi are si numele.

El contine textul Evangheliilor în limba greaca si latina, precum si Faptele Apostolilor si 3 Ioan 11-15. Se crede ca a fost scris în Galia. E pe o singura co-loana, pagina din stînga e în limba greaca, cea din dreapta în limba latina.

CODEX ROSSANENSIS e o adevarata lucrare de arta, pe un pergament extra fin purpuriu, scris cu litere de argint, iar la începutul fiecarei evanghelii, trei sire pe ambele coloane de aur.

Are 18 remarcabile picturi în culori, cu scene din Evanghelii si cu figuri a 40 prooroci din Vechiul Testa-ment. Numara 188 de foi. La început continea cele 4 Evanghelii, dar unele foi au fost deteriorate de ume-zeala. Azi mai are Matei si Marcu 16:14.

Atît textul cît si scrisul se aseamana cu Codex Pur-pureus. El a fost descoperit în primavara anului 1879 în catedrala din Rossano, Calabria, Italia de Sud. Ma-nuscrisul apartine sec. al VI-lea.

CODEX PURPUREUS e foarte frumos. A fost scris în secolul al VI-lea. Avea 45 de foi din care 33 sînt în manastirea Sf. Ioan din Patmos, 6 la Vatican, 4 în Mu-zeul Britanic si 2 în Biblioteca din Viena. Alte 84 de foi au fost descoperite într-un sat lînga Cezarea în Capa-docia si au fost cumparate de ambasadorul rus la Constantinopol.

CODEX VATICANUS e scris în sec. al IV-lea pe 3 coloane cu 42 rînduri pe coloana. Contine Noul Testa-ment fara Ep. Evrei de la 9:14 la sfîrsit, 2 Timotei, Tit, Filimon, si Apocalipsa. Se afla în Biblioteca Vaticanului. Acesta si cel Sinaiticus se crede ca fac parte din cele 50 copii ale Bibliei scrise din porunca lui Constantin cel Mare, cam prin anul 331, sub supravegherea lui Eusebiu de Cezareea.

Am citat pe cele mai de seama ca sa avem o mica idee despre ele. Cei ce spun ca avem putine manus-crise vechi si ca niciunul nu poarta semnatura autorului, deci nu le pot crede ca adevarate, arata prin aceasta, ca ei cauta o motivare a necredintei lor. Caci, va în-treb: cîti pun la îndoiala "Razboiul Galic" a lui Cezar, scris între anii 58 si 50? Stiti cîte manuscrise avem din aceasta carte? Numai zece si din acestea cel mai vechi e cu 900 de ani dupa Cezar. Deci, nici unul nu poarta semnatura lui. Dar acelea sînt bune? Numai Evan-gheliile nu?

Din 142 de carti ale "Istoriei Romane" de Liviu (59 în Cr. si 17 d.Cr.) numai 35 supravietuiesc cunoscute din 20 manuscrise, din care numai unul ce contine cartea III-A si a IV-a, e din secolul al IV-lea. Dar cine ridica obiectie împotriva lor?

Din 15 carti ale lui Tacitus (100 d.Cr.) numai 4 si jumatate supravietuiesc: din 16 carti ale Analelor sale mai exista 10 întregi si 2 în parte. Si Istoriile si Analele stiti cîte manuscrise au? Doar doua. Unul e din secolul al IX-lea, celalalt din secolul al VIII-lea.

Istoria lui Tucidide, care a trait între anii 460-400 în.Cr. stiti din cîte manuscrise ne este cunoscuta? Din opt, cel mai vechi fiind din secolul al IX-lea, deci cu 1300 ani dupa autor. Dar ati auzit pe cineva sa faca caz din aceasta? Ati auzit pe cineva spunînd ca nu le poate crede, fiindca n-au manuscrisele originale, semnate de Tucidide?

Cîti v-ati îndoit de Istoria lui Herodot? Si ea e în aceeasi situatie. Adica la acestea sînt valabile manu-scrisele, extrem de putine si cu peste 1300 de ani mai tîrzii ca originalul. Pe acestea le poti crede, iar BIBLIA care are peste 5-â.000 de manuscrise si cu mai putin de 300 de ani între ele si original, pe ea n-o poti crede! Nu e ca nu o poti crede, ci nu vrei s-o crezi.

Vrei sa-i tagaduiesti adevarul ei si de aceea îi cauti nod în papura. Dar cele peste 5.000 de manuscrise îti stau împotriva, vei da odata socoteala de toate.

3. Veridicitatea constatata din fragmente

Te întrebi: oare sînt conforme manu-scrisele cu originalul? La aceasta îti spu-nem da. Exista o seama de probe, care pot verifica adevarul acesta. Pe lînga Codex Sinaiticus si Codex Vaticanus, care sînt scrise pe la anul trei sute si ceva, exista o seama de fragmente de manuscrise, mai vechi descoperite, care confirma manuscrisele pomenite.

Iata cîteva:

CHESTER BEATY BIBLICAL PAPIRI publicat în 1931, consista din 11 codici de papirusuri, din care trei contin aproape tot Noul Testament. Unul are Evan-gheliile si Faptele Apostolilor, scris dupa anul 200, altul cu epistolele pauline si Evrei, copiat dupa anul 200, altul cu Apocalipsa din anul 250 d.Cr.

"FRAGMENTE DINTR-O EVANGHELIE NECUNOS-CUTA" e titlul cîtorva papirusuri descoperite în 1935.

Ele au fost datate de expertii papirologi cu anul 150. Unii spun ca ar fi o a cincea Evanghelie: "The Times Literary Supliment" din 25 Aprilie 1935 scria:... "Aceste fragmente au fost scrise de cineva care a va-zut cele patru Evanghelii înaintea sa si le cunostea bine. Ele nu arata a fi o Evanghelie independenta, ci sînt o parafrazare a istorisirilor si a celorlalte lucruri din Evanghelii, destinate pentru explicatii si instruire, un manual dupa care poporul sa învete istorisirile Evangheliilor.

FRAGMENTUL MORATORIAN publicat întîia data în anul 1740, de Cardinalul Moratori, e de provenienta romana. Din nefericire e mutilat în prima parte. Contine o lista a cartilor Noului Testament, pomeneste ca Luca e a treia Evanghelie, apoi mentioneaza pe Ioan, Faptele Apostolilor, 9 epistole pauline, Iuda, 2 epistole ale lui Ioan, Apocalipsa si Petru. E scris de Caius prin anul 170, un ucenic a lui Irineu.

Doua fragmente contin texte din Evanghelia a patra, sînt dintr-un vechi codex papirus. Pe primul e Ioan 18:31-33, pe celalalt sînt versetele 37-38 din acelas capitol. Ele se gasesc azi în Biblioteca "John Rylands" din Manchester, au fost descoperite în Egipt în anul 1917. Pe baze paleografice s-a stabilit ca au fost scrise pe la anul 130 d.Cr.

Importanta acestor frînturi nu numai ca atesta ma-nuscrisele mari, ci dovedeste si faptul ca la acea data Evangheliile scrise pe care le avem noi, circulau în Egipt.

PAPIRUSUL BODMER II constituie una din cele mai recente descoperiri. El a fost anuntat de Biblioteca Bodmer din Geneva, în 1956. A fost scris în anul 200 si contine primele 14 capitole din Evanghelia dupa Ioan si parti din celelalte sapte capitole. Iar mai recent Biblioteca Bodmer a anuntat descoperirea unui alt manuscris, cu Luca si Ioan, datînd din anul 200.

4. Veridicitatea constatata din citate

Ca MANUSCRISELE ACTUALE SÎNT CONFORME CU ORIGINALUL, deci BIBLIA e ADEVARATA, se CON-STATA, nu numai din aceste fragmente foarte vechi, ci si din aluzii si citate din Noul Testament în alte scrieri

timpurii, unele chiar înainte de anul 100. Astfel avem:

ÎNTÎIA EPISTOLA A LUI CLEMENT. Ea constituie unul din cele mai vechi documente si a fost scrisa din Roma, prin anul 95 d.Cr. catre biserica din Corint.

Istoricul Eusebiu spune ca Clement ar fi fost al trei-lea episcop al Romei si îl identifica cu Clement men-tionat de Pavel în Filipeni 4:3. În ea, el îi mustra pe Corinteni pentru lipsa de umilinta si le aduce aminte de umilinta lui Cristos Domnul.

În ea da un mare numar de citate din Evanghelii, din Faptele Apostolilor, Romani, 1 Corinteni, Efeseni, Tit, Evrei si 1 Petru.

Iata unul:... "Aduceti-va aminte de cuvintele Dom-nului Isus caci El a zis: "Vai de acel om. Ar fi fost mai bine de el daca nu s-ar fi nascut, decît sa faca sa cada unul din acesti mici. Era mai bine sa-si fi legat o piatra de moara de gît si sa se fi aruncat în mare, decît sa strice pe unul din alesii Mei..."

DIDAHIA sau învatatura celor 12 apostoli, a fost lucrata undeva în Siria sau Palestina. Data e în jurul anului 100.

Un manuscris grecesc al ei, a fost descoperit în anul 1873 si curînd s-a dovedit ca e un document foarte vechi si de valoare.
Un manuscris mai scurt din aceeasi lucrare, în lim-ba latina, era cunoscut mai de mult. Ea cuprinde po-runci privitoare la cele 2 cai. Ea la fel contine citate si redari din Noul Testament.

Un paragraf spune:... "Calea vietii e aceasta: Întîi sa iubesti pe vesnicul Dumnezeu, care te-a facut; a doua pe aproapele tau ca pe tine..."

EPISTOLA LUI BARNABA a fost scrisa prin 130 si cuprinde mult din învatatura celor doua cai, cu aluzii si citate din Noul Testament. O fraza suna asa: "Astfel zice El: Acei ce doresc sa ma vada si sa aibe parte de împaratia Mea, trebuie sa ma primeasca prin necazuri si suferinte..."

EPISTOLA LUI IGNATIU din ANTIOHIA catre di-ferite biserici, formeaza alt document, care atesta autenticitatea manuscriselor.

El a fost martirizat în anul 115, deci scrisorile sînt dinainte de aceasta data. El foloseste citate din Matei, Ioan, Romani,1 si 2 Corinteni, Galateni, Efeseni, Filipeni, 1 si 2 Timotei, Tit, si aluzii la Marcu, Luca, Faptele Apostolilor, Coloseni, 2 Tesaloniceni, Filimon, Evrei, si 1 Petru.

EPISTOLA LUI POLICARP catre Filipeni e scrisa cam în aceiasi perioada, nu mult dupa plecarea lui Ignatiu la Roma.

Ea poarta citate din Evangheliile sinoptice, Faptele, Romani, l si 2 Corinteni, Galateni, Efeseni, Filipeni, 2 Tesaloniceni 1 si 2 Timotei, Evrei, 1 Petru si 1 Ioan. Iata un pasaj din ea:

"Cel ce L-a înviat pe El din morti, ne va învia si pe noi la fel, daca facem voia Lui si traim prin poruncile Lui si iubim ce El a iubit, retinîndu-ne de la orice ne-dreptate, lacomie, iubire de bani, vorbire de rau, mar-turie mincinoasa, neîntorcînd rau pentru rau, sau abuz pentru abuz, lovire pentru lovire, sau blestem pentru blestem, ci aduceti-va aminte ca Domnul a zis cînd a

învatat: ...Nu judecati, asa ca sa nu fiti judecati, iertati si veti fi iertati, aveti mila, astfel ca sa vi se arate mila; cu masura cu care masurati oamenilor, vi se va masura înapoi si fericiti sînt cei saraci si acei ce sînt prigoniti din pricina neprihanirii lor, caci a lor este Împaratia Cerurilor..."

Aceste cuvinte ale lui Policarp sînt graitoare. Ele atesta manuscrisele Bibliei pe care o avem. El a fost o figura importanta în biserica crestina, caci dupa cum afirma Irineu, Policarp l-a cunoscut pe apostolul Ioan si a discutat cu multi din cei ce au vazut pe DOMNUL.

"Si orice lucruri pe care el le-a auzit de la ei despre Domnul si despre minunile Sale si despre învatatura Sa, Policarp, întrucît le-a primit de la martori oculari ai Vietii Cuvîntului, le-a relatat toate în acord cu Scrip-turile..."

A DOUA EPISTOLA A LUI CLEMENT se pare a fi o predica. Data nu e precisa, se sustine ca ar fi de pe la jumatatea secolului al doilea. În ea e mult material din Evanghelii. Iata niste frînturi: "Caci El a zis: "Nu oricine îmi zice Doamne, Doamne, va fi mîntuit, ci cel ce face neprihanirea."

"Domnul a zis: "Desi sînteti cu Mine, în sînt Meu si nu împliniti poruncile Mele, va voi arunca si va voi spune: "Departati-va de la Mine, caci nu stiu de unde sînteti, voi lucratori ai faradelegii..."

"Caci Domnul a zis în Evanghelie: "Daca nu pastrati ceea ce e mic, cine va va da ceea ce e mare? Caci va spun, ca cine este credincios în putin, este credincios de asemenea în mult...

Manuscrisele, multimea lor, vechimea lor, arata ca BIBLIA e adevarata. Martorii si scrierile din vremea aceea atesta autenticitatea Noului Testament.

Noi îl credem si dorim sa urmam învataturile lui. Dumnezeu sa ne învredniceasca la aceasta.

IX. MARTURIA UNOR OAMENI MARI

"Numai prostii mai cred" e o expresie care se aude atît de des astazi. A vorbi despre BIBLIE sau a citi BIBLIA, pentru unii înseamna a fi înapoiat, ramas cu mult în urma, iar a afirma ca tu crezi BIBLIA, în-seamna a fi prost.

"Cum se poate ca azi, în secolul al XX-lea, sa mai crezi ce spune BIBLIA?" se întreaba unii.

Datorita acestei mentalitati pervertite de diavolul, cei necredinciosi nu voiesc s-o citeasca, iar unii din cei credinciosi se sfiesc sa-i dea locul de cinste pe masa lor, ci o ascund si evita sa vorbeasca despre ea, ca sa nu fie considerati prosti.

E clar ca BIBLIA e o carte dispretuita, dar e dispre-tuita tocmai fiindca nu e citita si mai mult, fiindca nu e traita de cei ce o citesc.

"Cînd esti cu lupii, trebuie sa urli ca ei," e o parere cu totul gresita. Aceasta înseamna sa nu mai fi om. Afirmarea demnitatii sale, e caracteristica ce l-a facut sa ramîna om.

E adevarat ca mincinosilor nu le place sa le vor-besti de adevar, curvarilor nu le place sa le vorbesti de castitate, de sfintenie, furiosilor de blîndete, nervosilor

de rabdare, guralivilor de tacere, betivilor de abstinen-ta. Dar oare e o rusine ca nu esti ca ei? Nu, din contra, e o cinste.

Cel ce citeste BIBLIA si o traieste, are o viata cura-ta, o viata pasnica în familie si o viata demna în socie-tate.

Cel ce o dispretuieste, traind în desfrau îsi destra-ma caminul prin betii, îsi nenoroceste copiii si sotia, ajunge în zdrente si în noroiul santului. Care din acestia doi da dovada de prostie?

Pe scena lumii s-au ridicat barbati de seama, cu renume mondial, stimati si pretuiti nu numai în timpul vietii, ci si dupa moarte, care au citit BIBLIA si au fost adînc credinciosi.

Despre Newton, descoperitorul gravitatii, se spune ca întotdeauna, cînd rostea Numele lui Dumnezeu, îsi ridica palaria de pe cap în semn de reverenta. Dau aici mai jos afirmatiile unora din ei, ca cei întelepti sa vada ca nu numai prostii cred.

Marturii cu privire la BIBLIE

GALILEO GALILEI, cunoscutul astronom, fizician si matematician, declara într-o scrisoare ca: "Sfînta Scrip-tura nu poate niciodata sa minta sau sa rataceasca. Adevarurile ei sînt absolute si neîndoielnice."

R. BOYLE, întemeietorul chimiei stiintifice, a lasat aceste cuvinte prin testament: "Fata de BIBLIE, toate cartile omenesti, chiar cele mai bune, sînt numai ca plantele care primesc toata lumina si stralucirea lor numai de la soare.

BLASIE PASCAL, vestitul matematician, fizician si filozof francez, scrie: "Scriptura are pasaje pentru a consola toate conditiile si pentru a intimida toate con-ditiile."

Sir WALTER SCOTT, celebrul romancier englez, cînd era pe patul de moarte, a rugat pe ginerele sau, Lockhart, sa-i citeasca ceva din carte. "Din care carte?" a întrebat Lockhart, privind la cele 20.000 de volume, care acopereau peretii. "Nu exista decît o singura carte: BIBLIA!" raspunse Scott.

LORDUL BYRON, ilustru poet englez a lasat pe BIBLIA sa urmatoarea inscriptie: "În aceasta prea sfînta Carte se cuprinde taina tuturor tainelor. Fericiti sînt acei muritori, carora Dumnezeu le-a dat darul de a auzi, de a citi, de a rosti o rugaciune si de a primi cu umi-linta cuvintele acestei carti. Fericiti cei care sînt în stare sa deschida poarta si sa mearga cu hotarîre, pe calea aratata de ea. Iar cei ce o citesc numai ca sa se îndoiasca de spusele ei, sau sa le dispretuiasca, aceia mai bine nu s-ar fi nascut."

EMANUEL KANT, cel mai mare filozof german, scria lui STILLING, prietenul sau, despre care a auzit ca a început sa citeasca Biblia: "Faci bine ca îti cauti li-nistea în Evanghelie, pentru ca ea este un izvor nesecat al tuturor adevarurilor, cum nu se mai gaseste nicaieri". "Daca Evanghelia n-ar fi lasat sa tîsneasca depe pagi-nile ei învataturile morale, care sa alcatuiasca temelia neclintita a vietii omenirii întregi, apoi filozofia nu le-ar fi elaborat nici pîna azi, în curatia lor divina."

Iar la 72 de ani, Kant scria: "BIBLIA este cartea al carei continut marturiseste el singur originea-i divina. Ea ne descopera cît de mare este vina noastra, cît de adînca ne este caderea, dar si cît de mare este dra-gostea lui Dumnezeu. BIBLIA este comoara mea cea mai de pret, fara de care as fi nenorocit..."

JOHN F. W. HERSCHEL, astronom si fizician englez spune: "Toate descoperirile omenesti par a fi facute numai cu scopul de a confirma cu o si mai mare pu-tere adevarurile care vin de sus, si care sînt cuprinse în Sfintele Scripturi."

RALF W. EMERSON, mare filozof spune: "BIBLIA nu e o carte, ea e o literatura."

GARIBALDI, marele patriot italian, în timp ce lupta pentru eliberarea Italiei, de sub puterea papala si a Austriei, scria lui Earl de Shaftesbury: "Cel mai bun din aliati, pe care ni-l puteti procura, e BIBLIA, care ne va aduce realitatea eliberarii."

GUIZOT F. istoric francez si barbat de Stat, în ale sale "Meditatii" prima editie pag. 252 face urmatoarea remarca cu privire la Evanghelii: "Marea putere a aces-tor carti si a relatarilor lor, a fost încercata si probata. Ele au biruit pagînismul; ele au biruit Grecia, Roma si Europa barbara, ele sînt pe cale de a birui lumea. Si sinceritatea autorilor nu e cu nimic mai prejos decît puterea cartilor. Noi putem pune în discutie pregatirea scolastica si perspicacitatea critica a primilor istorici ai lui Isus Cristos; dar e imposibil sa contestam buna lor credinta; ea sclipeste din cuvintele lor; ei au crezut ceea ce au spus; ei au pecetluit afirmatiile lor cu sîngele lor."

ROBERT D. WILSON, profesor cunoscator a 26 de limbi. A studiat în America, apoi !a Oxford în Anglia si la Berlin.

El marturiseste cum a ajuns la convingerea ca "toate desbaterile privitoare la textul Bibliei si la rela-tarile istorîte din Biblie, ar trebui sa fie asezate nu pe terenul miscator al parerilor personale si al impresiilor subiective, ci pe terenul solid al faptelor dovedite în mod obiectiv."

El îsi dadu seama ca aceste fapte "n-ar putea sa fie cunoscute în mod real, decît cu ajutorul unor adînci cercetari a documentelor redactate în limbile vechi, ce sînt în legatura cu BIBLIA." Vrînd sa aiba lumina în pri-vinta aceasta, el se dedica studiului.

"Eram pe atunci, spune el, în vîrsta de 25 de ani si mi-am stabilit planul pentru 45 ani de munca. Mai întîi aveam sa închin 15 ani studiului limbilor necesare, pen-tru a putea citi vechile documente, singure în stare sa--mi procure informatii de mîna întîia asupra istoriei Vechiului Testament si anume:

1) Limba ebraica si limbile înrudite cu ea;

2) Toate limbile în care a fost tradus Vechiul Testa-ment, înainte de secolul al VII-lea al erei crestine.

3) În sfîrsit limbile care, ca persana si copta, puteau sa-mi arunce ceva lumina asupra Vechiului Testament.

Dupa aceea aveam sa închin, alti 15 ani unui studiu foarte amanuntit al

Vechiului Testament, cercetîndu-l în ebraica, cuvînt cu cuvînt, comparînd textul original, cu vechile traduceri si facînd adnotari. În fine aveam sa studiez timp de 15 ani lucrarile Înaltei Critice."

El istoriseste cum, dupa ce a facut studiul limbilor, s-a dus la Muzeul Britanic din Londra, cu Biblia sa ebraica în mîna si cum din toti regii pomeniti în Biblie, a gasit pastrat pe monumente numele a 41 din ei.

Aceste 41 de nume contin 191 consoane, scrisul ebraic nu are vocale, din care el a gasit 188, care erau întocmai aceleasi si pe monumente.

Dupa 30-40 de ani de studii temeinice, el a decla-rat: "Stiintificeste, putem sa afirmam desavîrsita identi-tate a Bibliei ebraice actuale, cu aceea de care s-a slujit Cristos si apostolii si careia ei i-au dat încuviin-tarea lor."

Deci pe baza de studii de o viata de om, nu pe prostie, s-a fondat convingerea si credinta lui ca BIB-LIA E ADEVARATA.

Sir WILLIAM RAMSAY, savant englez cu renume mondial. Are la activul lui o seama de descoperiri si lucrari stiintifice. La început a fost necredincios si sustinea ca Biblia si mai ales Faptele Apostolilor, scrise de Doctorul Luca, nu sînt demne de crezare.

Ca tînar profesor, el întreprinse o calatorie de studii în Asia Mica. El cauta sa descopere divergentele între istorisirea Biblica si proaspetele descoperiri arheolo-gice.

Dupa mai multi ani de studiu, a trebuit sa renunte la ideile sale. Descoperirile sale au confirmat în totul relatarile biblice. El s-a convins ca Biblia e cu adevarat Cuvîntul lui Dumnezeu.

În cartea sa: "Luke the Phisiycian" (Luca medicul) pp. 177-179, el îsi proclama opiniile sale în fata lumii, zicînd: "Eu am primit convingerea ca relatarea lui Lu-ca e fara egal în ce priveste exactitatea. Adîncind pu-tin examinarea de fond a textului, mergînd mai departe decît se obisnuieste cu lucrarile altor istorici, el supor-ta verificarea cea mai minutioasa si tratamentul cel mai dur."

Iar în prefata valoroasei sale lucrari ce poarta titlul: "The Bearing of Recent Discovery on the trustworthings of the New Testament," editata în 1920, el spune: "Sco-pul meu e de a stabili anumite principii care decurg din descoperirile moderne si de a arata contributia lor fata de Noul Testament.

Metoda consta din examinarea riguroasa, fraza cu fraza si cuvînt cu cuvînt a cîtorva pasaje care au fost expuse unei critici defavorabile; din aceasta examinare rezulta ca Noul Testament este o carte unica, prin coerenta, limpezimea, bogatia si sinceritatea cea vie a expresiei. Aceasta nu e o caracteristica numai a uneia sau a doua din scrierile care alcatuiesc Noul Testa-ment; în diferite chipuri, aceasta caracteristica apartine tuturor.

Si cînd auzi pe unii neispraviti, cu liceul abia ter-minat, sau uneori doar cu patru clase, care nu-si cu-nosc bine, nici istoria tarii lor, dar de unde sa priceapa sa faca examinarea unui document istoric, ca vorbesc despre Biblie ca nu e adevarata, o ironizeaza, spun ca numai prostii mai cred. Nu e bine sa rîzi de ei,

ci mai degraba sa-i compatimesti. Si nu e bine sa te apuci la discutii, la cearta de vorbe cu ei, ci mai degraba sa te rogi pentru ei.

W. F. ALBRIGHT, eminent arheolog contemporan, în cartea sa "Archeology and the religion of Israel" 1942 pag. 176 zice: "Nu mai exista nici o îndoiala ca arheo-logia a confirmat istoricitatea substantiala a istorisirilor Vechiului Testament".

Sir FLINDERS W. M. PETRIE, profesor Universitar mare specialist în arheologie.

În primavara anului 1937, în timp ce facea sapaturi arheologice în Palestina, a fost vizitat la Ierusalim de catre teologul David L. Cooper. Acesta spune în cartea sa: "What man must believe?" Los Angelos 1943 pag. 55, cum l-a întrebat daca în timpul cercetarilor a des-coperit ceva, care sa discrediteze Scripturile, la care barbatul de stiinta a afirmat ca nu a gasit nimic, care sa-i cauzeze vreo îndoiala si a adaogat urmatoare observatie:

"Profesorii de catedra din Universitati si alte Institute de învatamînt, care nu au fost niciodata în cîmpul cercetarilor, nu au facut niciodata sapaturi, sînt singurii care se îndoiesc de relatarile biblice; dar cei ce au cercetat în mod real si au scos la lumina trecutul, sînt convinsi de exactitatea Scripturilor."

JEAN REVILLE, într-un eseu publicat în "Revue des deux Mondes" 1864, spune: "Într-o zi, la o întrunire, a fost pusa problema: ce carte ar fi mai bine sa ia cu el în celula, un om care a fost condamnat pe viata, daca i s-ar permite sa ia o singura carte.

La întrunire erau catolici, protestanti, filozofi si chiar materialisti. Toti au fost de acord ca ar alege numai BIBLIA."

HEINRICH HEINE, poet evreu, convertit la crestinism declara: "Luminarea mea o datorez pur si simplu unei carti. Unei carti? Da. Ba înca este o carte veche, sim-pla, modesta, ca si natura si naturala ca si aceasta. O carte care are înfatisarea obisnuita si lipsita de pre-tentii, ca soarele care ne încalzeste, ca pîinea care ne hraneste. O carte care ne priveste cu atîta încredere si bunatate, ca o lumina... Si aceasta carte se nu-meste scurt si cuprinzator, "CARTEA BIBLIA". Pe drept se numeste ea si Sf. Scriptura.

"Cine a pierdut pe Dumnezeul sau, acela îl poate gasi din nou în aceasta carte si cel ce nu L-a cunoscut niciodata, acela gaseste aici adierea Cuvîntului Dumne-zeisc.

"Evreii, .care îndeobste tin mult la lucrurile scumpe, îsi dadeau foarte bine seama de ceea ce faceau, cînd, la arderea celui de al doilea Templu al lor din Ierusalim, lasara sa li se distruga obiectele de aur si de argint, care serveau la jertfe, candelabrele si candelele, ba chiar si pieptarul marelui Preot, cu deosebitele lui pie-tre pretioase si scapara din flacari numai Sfînta Scrip-tura. Aceasta facea bogatia Templului si slava Domnu-lui, flacarile n-au mistuit-o."

SILVIO PELICO, mare scriitor italian, a spus: "BIB-LIA este codul adevarat al sfinteniei si prin urmare al adevarului."

În cartea sa, "Închisorile mele" pag. 39 spune des-pre Biblie: "Cartea aceasta

dumnezeiasca, pe care o iubisem întotdeauna mult, chiar cînd credeam ca sînt necredincios, o studiam acum, cu mai mult respect decît oricînd... ea ma învata sa-L iubesc pe Dumne-zeu si pe oameni, sa doresc tot mai mult domnia drep-tatii, sa am groaza de nedreptate, sa iert pe cei ne-drepti..."

CHARLES DICKENS, mare romancier englez, într-o scrisoare adresata fiului cel mai mic, cînd acesta parasea patria, pentru a se duce în Australia, îi scrise: "Îti pun între carti un Nou Testament, din aceleasi mo-tive si cu aceeasi nadejdi care m-au calauzit sa scriu pentru tine cînd erai copil, pentru ca acesta e cea mai buna carte pe care a avut-o si o va avea lumea si pentru ca îti da cele mai bune reguli dupa care se poate conduce o fiinta omeneasca, care încearca sa fie sin-cera si constienta de datoria sa".

"Cînd au plecat ceilalti frati ai tai, am scris pentru fiecare cuvinte cum scriu acum pentru tine si i-am rugat pe toti sa se conduca dupa aceasta carte, fara a tine seama de interpretarile si nascocirile omenesti".

"Îti aduci aminte ca acasa n-ai fost plictisit cu practici religioase si formalitati seci... Vei întelege cu atît mai bine acum adevarul si frumusetea religiei cres-tine, asa cum provine de la Cristos însusi si neputinta de a te abate de la adevarata religie, daca o pretuiesti cu smerenie si din inima..."

Iar cînd cineva l-a întrebat pe Dickens, care i se pare ca e cea mai patetica istorisire din toata litera-tura, acesta îi raspunse: "Pilda fiului risipitor."

JEAN JACQUES ROUSSEAU, faimosul orator, cuge-tator, scriitor si pedagog francez, în cartea sa: "Emil" - sau despre Educatie" editia 1839, tomul III, pp. 365-367, are cuvinte de toata frumusetea fata de Sfintele Scripturi.

El scrie: "Va marturisesc ca majestatea Scripturilor ma umple cu admiratie, dupa cum puritatea Evangheliei îsi are influenta ei asupra inimii mele.

"Rasfoiti lucrarile filozofilor nostri, cu toata pompa lor de dictiune, ce sarace, cît de dispretuit sînt, în comparatie cu Scripturile! E posibil oare, ca o carte atît de simpla si totodata atît de sublima, sa fie simpla lucrare a omului?

"E posibil ca personajul sacru a carui istorie o contine, sa fie un simplu om? Gasim ca El sa-Si fi asumat tonul unui sectar entuziast sau ambitios? Ce dulceata, ce curatie în comportarea Sa! Ce învataturi pline de har! Ce maxime sublime! Ce întelepciune pro-funda în cuvîntarile Sale! Ce prezenta de spirit, ce sub-tilitate, ce potrivire în raspunsurile sale...!"

"Unde este omul, unde este filozoful care sa fi trait asa si sa fi murit asa, fara slabiciuni si fara împotrivire?... Da, daca viata si moartea lui Socrate au fost acelea a unui întelept, viata si moartea lui Isus au fost acelea a unui Dumnezeu."

"Sa presupunem oare, ca istoria evanghelica e simpla fictiune? Într-adevar, prietenii mei, ea nu poarta nici un semn al fictiunii. Din contra, istoria lui Socrate, pe care nimeni nu se gîndeste s-o puna la îndoiala, nu e atît de bine dovedita ca aceea a lui Isus Cristos. O asa presupunere de fapt, ar îmbraca dificultatea numai în alte haine, fara s-o înlature, caci e mai greu de con-ceput ca un numar de persoane sa cada de acord sa scrie o asa istorie, decît ca unul singur le-ar fi furnizat materialul.

Autorii evrei erau incapabili de dictiunea ei si straini de morala continuta în Evanghelie. Semnele adevarului ei sînt atît de izbitoare si de neimitat, încît inventatorul ar fi un caracter mai uimitor decît eroul..."

DENIS DIDEROT, filozof ateu împreuna cu alti liberi cugetatori, a întocmit faimoasa "Enciclopedie" editata prin 1751, care e presarata cu germenii necredintei secolului al XVIII-lea.

A fost considerat ca ateu declarat pe fata, dar catre sfîrsitul vietii, spre înmarmurirea prietenilor sai, singurei sale fiice, el i-a facut parte de o educatie din Biblie.

Iar Stier în cartea sa "Reden Jesu" partea a VI-a pag. 496, ne relateaza urmatoarea întîmplare din viata lui Diderot: "Într-una din acele partide de seara a Baro-nului de Holbach, unde obisnuiau sa se adune cei mai celebri necredinciosi ai secolului, conversatia s-a în-dreptat liber, în modul cel mai hazliu spre presupusele absurditati, stupiditati si toate felurile de inconsistente ale Scripturilor Sacre. Filozoful Diderot, care nu a luat parte în discutii, deodata le-a pus capat prin urma-toarea remarca:

"De minune domnilor, de minune! Eu nu cunosc pe nimeni, nici în Franta, nici în alta parte, care sa fi putut scrie si vorbi cu mai multa arta si talent... Eu va pro-voc pe toti cîti sînteti aici, sa pregatiti o povestire asa de simpla si în acelas timp atît de sublima si atît de miscatoare, ca istoria patimilor si a mortii lui Isus Cristos, care sa produca acelasi efect, care sa dea senzatie pe cît de puternica, pe atît de simtita si a carei influenta sa fie aceeasi, dupa atîtea veacuri."

"Aceasta vorbire neasteptata i-a încremenit pe toti ascultatorii si a urmat o lunga tacere."

J.W.GOETHE, mare poet, gînditor si om de stiinta german, unul din cei mai distinsi barbati ai literaturii universale, a zis: "BIBLIA nu este o carte nationala, ci cartea natiunilor. Ea este o carte ce va trai vesnic,
pentru ca atît cît va fi lumea, nu se va gasi nimeni care sa se ridice si sa spuna: "Eu o pricep în tot amanuntul si în tot cuprinsul ei."

"Eu personal iubesc si pretuiesc BIBLIA, caci aproape numai ei îi datorez toata cultura mea morala. Istorisirile, învataturile, simbolurile, pildele ei, toate s-au întiparit adînc în mine si m-au influentat într-un fel sau altul. De aceea nu mi-au placut atacurile ne-drepte, batjocoritoare si rautacioase împotriva ei.

Am citit-o toata de mai multe ori... am citit-o si pe sarite si de la început si de la sfîrsit... Marea cinste ce se da Bibliei de multe popoare si generatii, se da-toreaza valorii ei launtrice... Sînt încredintat ca Biblia e cu atît mai frumoasa, cu cît o citesti mai mult... Con-sider Evangheliile în totul adevarate, caci în ele exista o reflectie a sublimului, care emana din persoana lui Cristos."

Iar înainte de moarte cu 11 zile, a marturisit lui Eckerman urmatoarele: "N-are importanta cît va pro-gresa mintea omeneasca în cultura intelectuala, în stiin-tele naturii, în largime si în adîncime: ea nu va fi în stare niciodata sa se ridice deasupra demnitatii si cul-turii morale a crestinismului, asa cum straluceste în Evanghelii. Viata si puterea unui popor depinde de ati-tudinea pe

care a luat-o fata de BIBLIE."

MICHEL FARADAY, distins barbat de stiinta, fizician si chimist englez, fondatorul conceptiei despre cîmpul electromagnetic, a descoperit benzenul, a descoperit fenomenul de inductie electromagnetica, a descoperit legea electrolizei, etc.... dar a fost si un bun crestin, un bun credincios.

În timp ce tinea prelegeri stiintifice, dadea si lectii biblice. Într-o zi fu gasit de un prieten al sau, cu capul plecat asupra Bibliei si cu ochii plini de lacrimi. Acesta îl întreba daca e bolnav. Nu, raspunse Faraday, ceea ce ma umple de tristete, este faptul ca oamenii ratacesc asa de mult, fara sa ia în seama aceasta Carte, care poate sa-i calauzeasca."

EULER LEONHARD, mare matematician si fizician elvetian, creatorul calculului variatiilor, a pus bazele teoriei ecuatiilor diferentiale, a elaborat cinematica si dinamica corpului solid, a pus bazele teoriei giroscopu-lui, etc., dar stiinta nu l-a facut necredincios, ci din contra, pe lînga alte lucrari stiintifice, pe la 1767 scrie cartea "Apararea revelatiei divine, fata de obiectiunile liber-cugetatorilor".

Deci, nu numai ca credea el, ci în chip deschis si documentat cauta sa apere credinta în revelatia divina.

Dr. N.C.PAULESCU, 1869-1931, profesor, fiziolog român, a facut cercetari importante asupra structurei splinei, asupra mecanismelor de producere a febrei, asupra fiziologiei normele si patologice, a pancreasu-lui endocrin, care-l situeaza printre principalii precur-sori în descoperirea insulinei. El spune:

"Evanghelia Domnului Isus Cristos, e suprema treapta a stiintei. Nu numai ca cred în Dumnezeu, dar stiu ca este Dumnezeu."

EDMOND BARKE, mare barbat de stat englez si orator fara pereche, a declarat: "Toata viata mea am citit Biblia, dimineata, la prînz si seara. Obiceiul acesta mi-a fost de mare folos."

Dr. HOWARD A. KELLY, profesor la Universitatea "John Hopkins" o autoritate în materie de radium si herpetologie, chirurgie si ginecologie, cunoscut în lu-mea întreaga, si-a format obiceiul ca seara dupa cina, sa nu mai citeasca nimic altceva decît Biblia.

Iata ce spune el:

"O credinta crestina bine definita este singurul lucru cu adevarat important în viata. Si aceasta în sens literal. Ea este mult mai importanta decît oricare pro-fesiune, decît oricare cercetare stiintifica, decît oricare activitate umana.

Experienta mea mi-a dovedit ca Biblia este un Cu-vînt viu, Cuvîntul lui Dumnezeu, care mi se adreseaza mie si tuturor oamenilor care o citesc, tot asa de per-sonal, ca si cum mi se adreseaza mama mea în scri-soarea pe care o primesc de la ea. În acelasi timp, Biblia contine propria sa aparare si nu are trebuinta de nici un apologet sau aparator."

ISAAC NEWTON, mare matematician, fizician si astro-nom englez a relaizat formula binomului, care-i poarta numele, a studiat dispersia luminii, a inventat telescopul cu oglinda, a adus contributii la fundamentarea mecani-cii, a

descoperit legea atractiei universale, etc. E unul din cei mai cunoscuti oameni de stiinta.
Cu toate ca a ajuns asa departe în stiinta si atît de renumit, el a ramas pîna la moarte un zelos cititor al Bibliei, pe care o considera adevaratul Cuvînt al lui Dumnezeu.

Pe monumentul lui din Westminster, se afla urmatoarea inscriptie: "Interpret sîrguincios, întelept si co-rect, al naturii si al Sfintelor Scripturi. Prin filozofia sa, el a afirmat maretia lui Dumnezeu cel Atotputernic, iar prin caracterul sau, exprima simplitatea evanghelica."

În legatura cu proorociile Scripturii el spune: "Dum-nezeu a dat profetiile nu spre a satisface curiozitatea oamenilor facîndu-i sa vada mai dinainte lucrurile care urmeaza, ci pentru ca dupa ce s-au împlinit sa poata fi interpretate prin evenimente si astfel Providenta Sa, nu a interpretului, sa fie aratata lumii.

CHRISTOPH M.WIELAND, mare poet si scriitor ger-man, sceptic si ironic, comparat de unii cu Voltaire al Frantei, a avut o întîlre cu Napoleon la Weimar. În timpul conversatiei, ajungînd sa vorbeasca despre Bib-lie, despre Cristos, Napoleon îi zise în soapta: "De altfel mai ramîne o mare întrebare, daca Cristos a trait într-adevar." Fara nici o sovaire poetul îi raspunse cam caustic: "Stiu ca sînt unii prosti care se îndoiesc de aceasta," si adauga sarcastic: "Dar aceasta ar fi o prostie tot atît de mare, ca si cînd cineva s-ar îndoi ca Iuliu Cezar a existat, sau ca Majestatea Voastra, traies-te, Sire!"

NAPOLEON BONAPARTE, împaratul Frantei, într-o zi la un banchet, ceru Arhiepiscopului de Milano sa-i dea cel mai scurt posibil argument în favoarea Bibliei si a religiei revelate.

Acesta se multumi sa arate în tacere cu degetul pe Maresalul Massena, care era evreu. Mai tîrziu Napoleon a devenit un sîrguincios cititor al Bibliei.

În 19 martie 1817 a fost gasit de O'Meara citind Noul Testament în franceza. Acesta îi spuse ca unii au parerea despre el ca e necredincios. Napoleon rîse si îi raspunse: "Totusi nu e adevarat, eu sînt departe de a fi ateu. Omul are nevoie de ceva minunat. E mai bine pentru el sa caute acest lucru în religie, decît la domnisoara Normandie (o ghicitoare renumita din Paris)".

Iar altadata a afirmat: "Evanghelia are o virtute as-cunsa, ceva ce lucreaza cu putere, o caldura care în-rîureste mintea si patrunde totodata si inima. Evanghe-lia nu este o carte, ci o fiinta vie, cu o activitate proprie, care învinge tot ce i se împotriveste. Iata-o aici pe masa aceasta, Cartea Cartilor (o arata el cu respect) nu voi simti oboseala citind-o si înca în fiecare zi cu mare placere. Sufletul încîntat de frumusetea Evanghe-liei nu-si mai apartine siesi, Dumnezeu se face totul Stapîn pe el; El îi conduce gîndurile si puterile. Un asa suflet este cu totul al lui Dumnezeu."

WOODROW WILSON, fost presedinte al S.U.A. la sfîrsitul primului razboi mondial, a spus despre Biblie urmatoarele: "Datorita citirii regulate a Bibliei, am pri-mit prin bunatatea lui Dumnezeu, ajutorul necesar care mi-a îngaduit sa trec printr-o serie lunga de mari încer-cari, fara a slabi. Sînt 14 ani de cînd am luat

acest obicei si nu-l pot recomanda de ajuns tuturora. Dar trebuie sa citim sub privirea lui Dumnezeu si cerîndu-I ajutorul, ca sa patrundem gîndurile Sale. Deplîng pe cei ce nu citesc Biblia zilnic. Se lipsesc astfel de un izvor nesecat de putere spirituala."

W. GLADSTONE, barbat de stat englez, fost prim ministru în vre-o patru rînduri, scrie urmatoarele în prefata unei editii populare a Bibliei: "În singuratatea unei odaite, în linistea noptii, pe patul de suferinta, în fata mortii, pretutindeni Sfînta Scriptura sta alaturi de noi; cuvinteie ei vindeca si alina, îndrepteaza si îndru-meaza, întaresc si dau îndemn spre tot ce e bun. Mai mult chiar, în învalmaseala Statului, a comunei, a tribu-nalului, a strazii, sau a pietii, cînd desteptarea poftelor, a pornirilor egoiste, a afacerilor, pare a pune stapînire deplina pe orice gînd al fiecarui suflet, chiar si atunci, tocmai atunci se aude glasul Sfintei Scripturi dulce si potolitor, si unul sau altul din cuvintele ei da aripi sufletului încît el îsi ia zborul ca o porumbita si îsi ga-seste pacea."

JOHANN H. PESTALOZZI, mare pedagog elvetian, gînditor si scriitor deosebit de înzestrat. El a fost unul care s-a adapat la izvoarele Bibliei. Cînd i-a murit sotia, cu Biblia în mîna, vorbea cu ea, ca si cum ar fi fost vie:

"Cînd toti ne ocoleau, cînd boala si saracia ne pri-cinuiau dureri amare, cine ne-a întarit atunci? Apoi puse o Biblie pe pieptul sotiei si continua: "Din izvorul acesta am primit si tu si eu, curaj si pace!"

FR. COPPEE, supranumit poetul umilitilor, marturi-seste:... "Saptamîni si luni, cît am stat în pat, am trait cu Evanghelia. Încet, încet, fiecare verset din Evanghe-lie a ajuns sa fie viu pentru mine. În toate versetele am vazut stralucind adevarul ca o stea si l-am simtit palpitînd în mine ca o inima.

Cum n-as crede în minuni, dupa ce a savîrsit Cartea aceasta în mine însumi? Ochiul meu era orb fata de lumina credintei, iar acum o vede în toata maretia ei. Sufletul îmi era surd la Cuvîntul lui Dumnezeu, iar azi sufletul mi se ridica spre cer, în avîntul dragostei. Spiri-tele necurate de care eram stapînit, au fost alungate pentru totdeauna..."

LABOULAYE, scriitor si gînditor francez se destainuieste: "Dupa ce am strabatut diversitatea de sisteme filozofice, obosit si abatut, ca un om coplesit de un vis penibil, deschid Evanghelia: mi se pare, ca si cum as iesi din imperiul umbrelor, pentru a intra în regatul adevarului."

"Acest limbaj familiar, care mi-a fermecat copilaria, ma uimeste prin adîncimea lui. Vad si simt în el o stiinta care depaseste cu mult toate conceptiile ome-nesti. Dupa nouasprezece veacuri, întelepciunea vea-cului ne duce îndarat la îndoielile unei lumi care se sfîrseste: dupa nouasprezece veacuri Cristos ne vor-beste de Dumnezeu, de suflet, de mîntuire, de libertate, de datorie, de dreptate, ca si cum ar auzi glasul nostru emotionat, ca si cum ar raspunde la strigatul inimii noastre nelinistite."

RUDOLF WAGNER, unul din cei mai vestiti anato-misti si fiziologi, spune în cartea sa "Lupta pentru suflet": "Cea mai minunata însusire a Scripturilor este fara îndoiala puterea cu care încredinteaza pe cei ce se adîncesc în ea cu toata

sinceritatea si evlavia, ca obîrsia ei nu poate fi decît dumnezeiasca..."

JOHANN HEINRICH VON MADLER, mare astronom, cînd se muta într-o casa noua, lua Biblia si zise: "Înaintea tuturor celorlalte carti, Cartea aceasta trebuie sa fie în casa mea" si el însusi o duse în casa noua.

Dr. GOTTHILF HEINRICH VON SCHUBERT, consilier si profesor la München, doctor naturalist, filozof, psiho-log si scriitor, în cartea sa "Lucruri noi si vechi din domeniul psihologiei" spune: "Cuvîntul acela necunoscut de cei întelepti, are în el cea mai mare întelepciune. Stiinta care cerceteaza fara întrerupere, de pilda Geognozia si cauta patrunderea tot mai adînc în mito-logie si limbile popoarelor, a ajuns la rezultate uimi-toare si totusi ele nu ne spun altceva decît ceea ce ne spune Biblia. Nu e în firea noastra însetata si cu multe nevoi, nici o trebuinta, nici o pornire pe care studiul adîncit al acelei carti sa n-o fi trezit, dezvoltat si mul-tumit. Si tocmai un astfel de imbold multilateral al pute-rilor omenesti, pare ca este cea mai de seama tinta a Cuvîntului revelat: "Sa lumineze nu numai partile sim-turilor întunecate, ci si pe acelea ale cunostintelor limpezi si adînci..."

FR. BETTEX, pastor german, scrie: "BIBLIA! O carte într-adevar cum nu e alta. Urîta si prigonita, ca nici a alta carte, ea totusi e indistructibila. Ea e în acelas timp si dispretuita si venerata, luata în rîs si foarte stimata, declarata moarta si totusi plina de viata. Împarati, regi si pontifici puternici nu au crutat nici o osteneala si nu s-au dat în laturi de la nimic ca s-o poata nimici. Înteleptii si învatatii au combatut-o cu sudoarea pe frunte si acum cînd stiinta si critica cred ca au distrus-o, ea se raspîndeste cu o iuteala uimitoare în sute de limbi, în milioane de exemplare în lumea întreaga, se citeste si se propovaduieste de la un pol al pamîntului, pîna la celalalt. Pentru credinta în ea, negrii primesc sa fie arsi de vii, armenii si chinezii sa fie torturati pîna la moarte. Ei, voi, înva-tatilor si criticilor, scrieti o carte ca aceasta si atunci vom crede în voi."

"BIBLIA este un pom al vietii, printre ale carui ramuri uriase si vesnic verzi, adie cînd dulce, cînd cu putere, vîntul ceresc, un pom cu roade care aduce sfintenie, putere, sanatate, viata de veci, celor atinsi de otrava pacatului.

"Ea este o carte îngrozitoare si placuta, plina de o cereasca pace, care întrece orice pricepere, plina de tunetele si traznetele lui Dumnezeu cel Atotputernic, care zdrobeste popoarele, cum sfarîma olarul oalele sale, si înaintea caruia ele sînt ca o picatura de apa într-o vadra. E plina de cele mai delicate si placute mîngîieri si fagaduinti ale unui Dumnezeu care hranes-te pasarile vazduhului, numara perii capului si da sana-tate copilului pentru care se roaga cu lacrami o sar-mana mama. O carte care dezleaga cu vorbe simple cele mai adînci probleme ce au framîntat omenirea de cînd exista, care da raspunsuri copilului si se joaca cu întelepciunea înteleptilor; o poezie si o epopee im-punatoare, care cuprinde totul în sine, atît de înalta si totodata atît de profunda, cum nu e nimic din tot ce s-a scris între oameni..."

Marturiile oamenilor mari sînt multe, dar ma opresc aici. Cred ca acestea sînt destule ca sa ne faca sa în-telegem ca nu numai prostii cred ca Biblia e adevarata,

ci si savantii.

Daca nu crezi, nu fii lenes, ci straduieste-te sa ai dovezile contrare adevarului. Spre a o combate trebuie sa o citesti si daca vei fi sincer, vei sfîrsi crezînd în ea.

Într-o zi, în timp ce calatorea cu trenul, generalul englez Lew Wallace, un înversunat dusman al credintei, îl întîlni pe colonelul Robert Ingersoll, un ateu bine-cunoscut. Amîndoi în discutii au început sa ridiculizeze crestinismul si Biblia.

Deodata, Ingersoll fixa pe general si-i lansa provo-carea: "D-voastra sînteti inteligent si aveti o înalta cul-tura. Pentru ce nu scrieti o carte spre a arata ca crest-inismul e absurd si ca Isus Cristos nici nu a existat?" O atare carte ar avea un mare succes!"

Dorinta generalului Wallace de a deveni cît mai celebru, l-au facut timp de cîtiva ani sa adune material împotriva Bibliei si a lui Cristos. În fine, s-a apucat sa scrie. Cînd a ajuns pe la capitolul patru, a început sa-si dea seama ca Isus Cristos a existat în mod real. Dobîndi apoi certitudinea ca El a fost ceva mai mult decît un personaj istoric.

Si în vîrsta de cincizeci de ani generalul Wallace, pentru prima oara în viata sa, a îngenunchiat pentru rugaciune si a cerut ca Isus Cristos sa fie si Mîntui-torul sau personal.

Bogatul material adunat n-a fost lepadat. El revizui primele patru capitole si le complecta dînd lumii cartea "BEN-HUR", care a pasionat pe mii de cititori din lu-mea întreaga.

Faca Domnul lumina si în mintea si inima ta, cu privire la Biblie si atunci si tu vei repeta cuvintele Domnului Isus: "CUVÎNTUL TAU ESTE ADEVARUL!"

X. MARTURIA PERSONALA
(Faptele apostolilor 8:26-39)

CARTEA aceasta pe care o avem în mîinile noastre, am cautat sa vedem daca e adevarata.

Nu fiecare are la îndemîna documentele arheolo-gice. Nu toti cunoastem continutul lor. Tot asa si cu celelalte marturii. Dar aici e o marturie în mii de exem-plare. O marturie pe care poate sa o aibe fiecare. E marturia personala.

O poate avea omul învatat, savantul; si o poate avea analfabetul. O poate avea cel încaruntit, gîrbovit de povoara anilor si o poate avea tînarul în fragezimea vîrstei lui. O, cum as vrea sa-ti dai seama ca BIBLIA e adevarata! Sa poti avea si tu marturia aceasta.

PROBA INTERIOARA

Marturia personala depaseste pe toate celelalte marturii. Toate celelalte marturii sînt seci, uscate, fara viata, marturia aceasta e plina de vigoare. Marturia ceasta e Cuvîntul Sfînt, facut trup, care locuieste în noi plin de har si de adevar.

E mare deosebire între o pictura, care reprezinta un cîmp cu pomi cu fructe, verdeata si flori, si realitate; pictura desfateaza doar privirea, pe cînd realitatea te poate convinge nu numai de frumusete, ci si de gustul fructelor, de mireasma florilor. Tot a.sa e o mare deose-bire între dovezile culese din alte domenii si cea pe care o port în mine. Toate celelalte sînt tablouri, dar aici e realitatea.

Noi ne bucuram cînd privim o fotografie de la cineva iubit, dar ne bucuram mai mult, mult mai mult, cînd vine el însusi.

Celelalte marturii sînt cunostinte teoretice, aici e o cunostinta experimentala, o cunostinta pe care eu per-sonal am probat-o. Asa cum a spus altadata Toma ca vrea sa puna degetul în rana cuielor, iar cînd a pus a strigat: "Domnul meu si Dumnezeul meu!" asa e si marturia aceasta. Ea tîsneste din adîncul fiintei.

Toma auzise ca Cristos a înviat, dar convingerea personala a fost aceea care l-a proclamat pe Cristos ca Domn.

De data aceasta, as vrea sa apropii CARTEA aceas-ta mai mult de noi si sufletul nostru. CARTEA aceasta pe care o avem în casele noastre si pe care unii o ci-tesc asa de rar, o pretuiesc asa de putin, as vrea sa va dati seama ca ea are o deosebita valoare. Ea a fost pretuita de vaduva saraca, care în vreme de prigoana crunta, o citea pe furis, la lumina unei lumanari, cu usa zavorita, ca nu cumva sa o gaseasca cineva ca citeste în ea.

Cartea aceasta a fost citita de sarac în coliba lui si a fost citita de împarati în palatele lor.

Rudolf Wagner, un vestit anatomist si fiziolog, ce a trait între anii 1805-1864, în cartea sa, "Lupta pentru suflet" spune: "Cea mai minunata însusire a Scripturii este, fara îndoiala, puterea cu care încredinteaza pe cei ce se adîncesc în ea cu adevarata seriozitate si ev-lavie, ca obîrsia ei nu poate fi decît dumnezeiasca.

Iar vestitul barbat al credintei, Georg Müller, care a fost supranumit "Parintele orfanilor" si care prin în-durarea lui Dumnezeu a fost folosit ca sa creasca mii si mii de orfani în cladirile pe care le-a ridicat pentru scopul acesta, spunea odata asa: "Desi am citit de vreo 100 de ori Cuvîntul lui Dumnezeu, îl citesc si acum tot cu aceeasi placere ca adinioara."

Pentru el, Cuvîntul Sfînt era mereu proaspat, avea gust, mereu îl atragea.

Cum e Cuvîntul lui Dumnezeu pentru tine? E ade-varat? Îti este placut? Ai tu în tine proba ca Biblia e adevarata?

Ca sa-ti poti da seama ca ai sau nu ai proba aceas-ta, vreau sa-ti arat cum sa te încerci pe tine însuti. Oamenii care poarta în ei marturia ca Biblia e ade-varata, au bucuria mîntuirii în sufletul lor, ca si famenul. Bucuria aceasta e proba categorica ca Biblia e adevarata.

BIBLIA e ca un ghid, ca un îndrumator. Noi - eu si tu - suflete pornite pe cararea pacatului, am ratacit, ne--am departat de Dumnezeu si de tot ce e sfînt, am ajuns în întuneric, eram prabusiti în pacate si faradelegi.

Din starea noastra de prabusire, nimeni nu se gasea sa ne scape. Într-o zi însa, cuvintele acestei carti ne-au îndrumat spre Cristos. BIBLIA e cartea care Îl prezinta pe Cristos. El e prezentat pe toate paginile ei. Proorociile, tipurile,

simbolurile, sarbatorile, îngerii, apostolii, evanghelistii, Duhul Sfînt si Dumnezeu, ni-L prezinta pe CRISTOS:... "Caci nu este sub cer, nici un alt NUME, dat oamenilor, în care trebuie sa fim mîntuiti..."

Deci, fie ca citesti în Vechiul Testament, fie ca ci-testi în Noul Testament, Îl poti gasi pe El. Cartea aceas-ta te îndruma la El. Ea e steaua calauzitoare spre El. Si asa cum magii s-au bucurat cînd au vazut din nou steaua, asa sufletul meu, asa sufletul a mii de per-soane, a tresaltat cînd a auzit glasul Evangheliei. Una din cîntarile noastre spune:

"Din Cuvîntul Domnului cunosc,
Astazi, ca eu sînt un pacatos,
Si în locul meu muri Cristos,
Pe Golgota..."

BIBLIA îmi îndrumeaza privirea la Golgota. Acolo Cel ce a murit a fost un neprihanit, asezat între tîlhari. Cel prea sfînt a fost facut pacat, a fost încarcat cu povara nelegiuirilor noastre, ca noi sa fim mîntuiti. Acolo la Golgota, asa cum spune apostolul Pavel: "A sters zapisul cu poruncile lui, care statea împotriva noastra si ne era potrivnic, l-a nimicit pironirrdu-l pe cruce" (Coloseni 2:14) Acolo ne-a iertat toate greselile.

Se spune despre Carol al V-lea, ca datora o suma enorma de bani unui mare negustor Fugger. Cînd era termenul sa restituie suma, împaratul s-a dus la ne-gustor sa-i ceara pasuire, amînare înca pe un timp.

Negustorul, cînd a vazut ca împaratul a venit la el sa-i ceara amanarea, a luat zapisul, s-a dus de a deschis usa sobei si a spus: "Împarate, uite zapisul!” si l-a arun-cat în foc. Asta a însemnat ca nu da pasuire, ci iertare de toata datoria.

Pe Golgota asa a facut Dumnezeu. A pironit vina pacatului meu si azi eu sînt iertat.

Cartea aceasta ma îndrumeaza la Calvar. Eu am avut o zi cînd am primit aceasta îndrumare. Ascultînd, m-am apropiat de Cristos Domnul si El m-a Mîntuit. Ce zi scumpa a fost aceea! Nu o voi uita niciodata!

Orbul vindecat de Domnul spune: "Eu una stiu: Am fost orb si acuma vad." Aceasta e marturia tuturor ce-lor ce s-au apropiat de cruce. Stiu ca am fost pacatos, dar acum sînt salvat.

"Eu nu stiu azi ce slavi sînt colo sus,
Dar stiu atît, ca m-a scapat Isus.
Sufletul meu prin moarte-I la Calvar,
Primi iertare, viata-n dar..."

Chiar daca nu cunosc destul de bine viitorul, eu cunosc trecutul si stiu ca am fost scapat de Mîntui-torul meu scump.

Aceasta bucurie am primit-o atunci si-o port mereu în mine. Apostolul Pavel

spune fratilor din Tesalonic, carora li s-a vestit Cuvîntul "nu numai cu vorbe, ci cu putere, cu Duhul Sfînt si cu o mare îndrîzneala" ca au calcat pe urmele Domnului, întrucît, zicea el, "ati primit Cuvîntul în multe necazuri, cu bucuria care vine de la Duhul Sfînt..." (1 Tesaloniceni 1:5-6).

Biserica lor a fost înfiintata în mijlocul prigoanelor, dar fratii s-au bucurat nespus. Bucuria aceasta prove-nea de la Duhul Sfînt. Tocmai contrastul acesta: pri-goane, bucurie, face sa fie mai izbitoare proba, ca Biblia e adevarata. Toate conditiile înconjuratoare sînt protivnice si tu totusi te bucuri.

E exact asa cum ceruse Ghedeon semnul: "Daca numai lîna va fi acoperita de roua si tot pamîntul va ramînea uscat, voi cunoaste ca vei izbavi pe Israel prin mîna mea, cum ai spus." Iar a doua zi zice: "Nu-mai lîna sa ramîna uscata si tot pamîntul sa se acopere cu roua..."

Asa e viata celui ce s-a apropiat de Cel rastignit. Dupa pocainta are mai multe greutati, necazuri, e batjocorit de toti, dar el se bucura ca niciodata înainte. Jertfa crucii îl face sa cînte:

"O, jertfa-Ti glorioasa ne arata deslusit,
Cît lumea pacatoasa de mult Tu ai iubit.
Tu M-ai iubit pe mine, pe toti Tu ne-ai iubit,
Si-n locul nost’ mai bine sa suferi ai primit."

Un tînar, într-o seara, se afla sub o poarta unde intrase cu pistolul în mîna si voia sa-si traga un glont în tîmpla, sa termine cu viata aceasta. Era un baietan-dru de 17 ani si în timp ce se pregatea sa-si descarce pistolul, a auzit sus la etaj, unde era o casa de ruga-ciune, ca au început o cîntare. El s-a oprit, si-a vîrît pistolul în buzunar si a urcat sa auda cîntarea, urmînd a se sinucide dupa aceea. Dupa terminarea cîntarii, pre-dicatorul a citit pilda fiului risipitor. În seara aceea Evanghelia a avut harul binecuvîntat sa daruiasca acestui suflet naufragiat, salvare. Si tînarul acesta care ajunse sa recunoasca dragostea Tatalui, ce e gata sa-si pri-measca fiul ratacit, si-a consacrat viata lui Cristos.

A renuntat la sinucidere, gasise viata si a jertfit-o lui Dumnezeu. Din el a devenit "baiatul predicator", despre care unii ati citit, ca o saptamîna întreaga, seara de seara, a predicat din textul: "Fiindca atît de mult a iubit Dumnezeu lumea, ca a dat pe singurul Sau Fiu, pentru ca oricine crede în El, sa nu piara ci sa aibe viata vesnica..."

Bucuria aceasta a mîntuirii clocotea în sufletul lui Moorehouse si Moody, care îl ascultase a zis: "Am ramas uimit ascultîndu-l pe Moorehause vorbind despre aceasta dragoste."

Moody care era si el predicator spunea: "Nicio-data pîna atunci nu mi-am dat seama ca Dumnezeu iubeste asa de mult pe un pacatos.” Proba aceasta pe care o are un suflet mîntuit, prin bucuria launtrica, e dovada ca BIBLIA e adevarata.

Cînd un suflet primeste mîntuirea aceasta mare, la care îl îndreapta Biblia, s-ar putea sa nu se bucure? Înainte de a se apropia de cruce, oamenii au o idee

vaga despre Dumnezeu, unii nici nu-L cunosc. Si nu-L cunosc pentru ca niciodata n-au cautat, sa-L cu-noasca.

Scriitorul nostru George Cosbuc zicea:... "Ca sa-L auzi pe Dumnezeu, întîi trebuie în tine sa taca toate."

Apropiindu-te de crucea Domnului Isus, ajungi sa cunosti ca Dumnezeu exista si iubeste pe cel pacatos. Cel ce a ajuns sa se apropie de Cristos Domnul, sa primeasca mîntuirea, sa-L cunoasca pe Dumnezeu prin Cristos, prin jertfa crucii, a ajuns sa posede cea mai puternica dovada pentru el ca BIBLIA e adevarata.

În cartea, "Jean Barois" e tratata viata unui necre-dincios ateu, care fiind director al unei publicatii numite "Semanatorul", a publicat articole în serie împo-triva credintei în Dumnezeu.

El a fost casatorit si a avut o fetita, dar nu dupa mult timp s-au despartit, sotia plecînd cu fetita.

Pe la vîrsta de 18 ani, ea a facut o vizita tatalui. În timpul acesta, tatal a dat fetei mai multe volume din revistele lui legate pe ani. Ziua fiind singura acasa, fata le-a cetit. Dupa vreo trei saptamîni, într-o zi începu discutia asupra credintei si el o întreba: "Ai citit: "De ce nu trebuie sa credem”? Sînt opt articole succe-sive."

Si Maria îi spune: "Da!" „Dar asta: "Dogma în fata stiintei?" si cealalta "Originile comparate ale religii-lor"? „Da!” „Le-ai citit toate cu atentie? N-ai avut im-presia ca ceea ce ti se paruse adevarat pîna acum s-a prabusit?”

Si fata îi raspunde: "Bine tata, dar daca certitu-dinea mea ar fi la cheremul unor obiectii oarecare, n-ar mai fi o certitudine." Ea avea o siguranta. Apoi con-tinua: "Cînd cineva a simtit ce am simtit eu, tata... nu stiu cum sa spun... am simtit însasi prezenta lui Dum-nezeu. Un Dumnezeu care patrunde în suflet, care umple de dragoste si de fericire. Cine a simtit asa ceva, fie numai o singura data în viata, pentru cine a simtit asta, toate rationamentele pe care le construiesti pentru a-ti dovedi d-tale însuti ca n-ai un suflet nemu-ritor, ca sufletul acesta nu e farîma din Dumnezeu, toate aceste rationamente, tata..." Voia sa-l faca sa înteleaga, ca toate nu valoreaza doi bani.

Si tînara a ramas credincioasa, caci avea pentru ea proba launtrica. Rationamentele teoretice s-au izbit de proba experimentala si s-au prabusit, iar la urma tatal ajunse înfrînt. El, care scrisese o viata întreaga împo-triva credintei, devine credincios în Dumnezeu.

Fratii mei, exista proba aceasta pe care trebuie sa o ai tu personal, care e mai scumpa decît toate celelal-te, proba bucuriei mîntuirii în sufletul tau. Ai tu aceasta proba? Celelalte probe ca Biblia e adevarata, fara aceasta din urma, nu prea au mare valoare, pe cînd aceasta chiar fara celelalte e suficienta. Tu poti cînta:

"O, de-as avea eu limbi o mie
Si mii de buze sa cuvînt,

Pe tonuri mii, o armonie,
Spre Slava Celui pururi Sfînt.
I-asi multumi de ce-a facut,
Cu mine, fiul cel pierdut..."

O, voi toti care ati auzit îndrumarea Evangheliei si prin experienta voastra ati ajuns sa cunoasteti ca Bib-lia e adevarata, ati ascultat de ea si ati ajuns mîntuiti, plini de bucurie, voi posedati în voi marturia de nez-druncinat ca BIBLIA E ADEVARATA.

De aceea, multumiti-I lui Dumnezeu pentru Harul primit, traiti pentru Dumnezeu si marturisiti pe acest Dumnezeu, care ne-a dat o carte atît de binecuvîntata.

Iar voi, care n-ati avut pîna azi aceasta dovada, n-ati vrea s-o aveti acum? N-ai vrea ca tu personal sa experimentezi adevarul Bibliei? Dupa cum un om poate proba mersul de tren, care îi spune ca la ora cutare pleaca din Timisoara si la ora cutare soseste la Bucuresti, iar el mergînd la gara si urcîndu-se în tren, se convinge ca ce a fost scris în mersul trenurilor, e adevarat, în ce priveste plecarea de aici si sosirea acolo, asa si tu poti proba Biblia si te poti convinge chiar acum de ade-varul ei.

Ea îti spune ca Domnul Isus a zis: "Veniti la Mine, voi toti cei truditi si împovarati si EU va voi da adih-na..."

Tu esti trudit de atîta alergare pe cararile pacatului, tu esti obosit de povara nelegiuirilor tale. Vrei odihna? Asculta Cuvîntul Domnului acum. Si daca nu împlineste ce a spus, sa nu-I slujesti. Dar daca îti da odihna, asculta-L toata viata.

El a spus: "Pe cel ce vine la Mine, nu-l voi izgoni afara." Vino la El asa cum esti. Tu cel ce ai fost atras de placerile momitoare ale pacatului, tu cel ce ai risipit tot ce ai avut mai sfînt si esti acum în zdrentele mur-dare ale faradelegii si necuratiei, tu care ai iubit des-frîul, tu care ai devenit stapînit de patima fumatului sau a betiei, vino la El acum.

Si din experienta ta, vei constata ca El te iarta, te primeste cu toata dragostea, exact asa cum spune Bib-lia. Si atunci bucuria mîntuirii, care va coplesi sufletul tau, va fi cea mai buna marturie ca BIBLIA E ADEVA-RATA. Fie aceasta experienta a ta acum.

XI. MARTURIA PERSONALA
PROBE EXTERIOARE (1 Petru 1:14-25)

E BIBLIA ADEVARATA? În capitolul precedent, am cautat sa dau una din dovezile puternice, care nu poate fi contrazisa, marturia personala. Eu, pentru mine în-sumi, sînt martor ca BIBLIA a adevarata.

Chiar daca toata lumea ar tagadui-o, eu care am gustat bucuria mîntuirii, stiu ca ea e adevarata.

Ea a spus ca daca vin la Domnul Cristos, El îmi ia povara de pacate. Eu am

venit la El si am fost usurat si sufletul meu care fusese chinuit, a primit pacea, a primit bucuria aceea sfînta, pe care lumea nu o poate da.

Totusi aceasta proba, care e mare pentru mine, e reala; unii pot sa n-o creada. Ea e de domeniul launtru-lui. Pentru mine, ea ramîne de netagaduit. Altul însa, care nu a gustat asa ceva, nu o poate pricepe.

Eu spun unuia ca mierea e dulce, dar daca el n-a gustat niciodata miere, poate sa se îndoiasca ca e dulce. Am eu o alta dovada, afara de bucuria mîntuirii, sa-i pot adeveri, fara posibilitate de tagada, ca el sa trebuiasca sa recunoasca ca BIBLIA e adevarata? Am sau nu am? El spune ca bucuria mîntuirii e o stare emotiva, de moment, un fel de betie, ca ea e de domeniul fanteziei, deci nu vrea s-o creada.

1. Proba vietii înnoite

Eu am o alta proba ca BIBLIA e adevarata,chiar mai mare decît bucuria mîntuirii. Ea e vazuta, e concreta, e izbitoare si nu se poate tagadui. E proba vietii înoite.

Viata e o realitate. Ea e vazuta, e simtita, e traita. O viata care a fost traita în pacat înainte, ajunge prin Cuvîntul BIBLIEI, a EVANGHELIEI, sa fie schimbata. Si asta nu se poate tagadui.

Domnul Isus, cînd tîlcuieste pilda semanatorului, spune: "Samînta este Cuvîntul lui Dumnezeu" (Luca 8:11).

În natura, noi stim ca samînta e buna pentru un timp, iar dupa un timp oarecare, unele dupa doi ani, altele dupa trei ani, îsi pierd puterea de germinatie.

E curios, atît ca forma, cît si ca greutate ramîne tot asa, dar ceva s-a pierdut, e puterea de germinatie. Ca sa vezi daca samînta e buna sau nu e buna o probezi. Proba o poti face fara aparatura speciala, ci simplu o pui în pamînt. Daca încolteste înseamna ca are putere de germinatie, daca nu încolteste înseamna ca samînta e moarta si nu are de unde sa rasara, ci putrezeste. Deci nu ai de unde sa culegi roada.

BIBLIA e Cuvîntul lui Dumnezeu, e samînta. Noi vom cauta sa-i facem proba aceasta, sa vedem daca are puterea de germinatie. Daca încolteste si aduce roada pe care o spune, înseamna ca e samînta buna, ADE-VARATA. Daca nu încolteste, atunci înseamnza ca nu e adevarata.

În viata noastra, noi am avut o zi binecuvîntata cînd am primit samînta, Cuvîntul lui Dumnezeu. Si cu noi s-a petrecut ceea ce spune apostolul Petru în întîia episto-la 1:23..." Ati fost nascuti din nou, nu dintr-o samînta care poate putrezi, ci dintr-una care nu poate putrezi, prin Cuvîntul lui Dumnezeu, care este viu si care ramîne în veac..."

Credinciosilor din primul veac, apostolul Petru le spune: "Ati fost nascuti din nou". Astazi în al XX-lea veac, Evanghelia, Cuvîntul Domnului, a ramas cu aceeasi putere de germinatie în viata omeneasca, produce nas-terea din nou, schimbarea totala a vietii.

Prin Cuvîntul lui Dumnezeu, se produce o schim-bare în gînduri si

sentimente. În cea mai adînca parte e fiintei noastre începe schimbarea. De altfel oamenii nu ne cunosc gîndurile, nici sentimentele noastre, ci doar anumite manifestari.

Dar în taina aceasta ascunsa a omului launtric, se produce înnoirea. Si omul care a gîndit într-un fel, prin Cuvîntul Evangheliei, începe sa gîndeasca altfel. Omul care a avut unele sentimente, unele dorinti, unele placeri, ajunge sa aibe cu totul altele.

Dumitru Cornilescu, traducatorul Bibliei, a fost un om care a crezut ca exista Dumnezeu, dar era necredincios, nu traia viata pentru Dumnezeu, cu toate ca facuse teolo-gia si devenise preot. În brosura: "Cum m-am întors la Dumnezeu si cum am spus si altora", el marturiseste cum s-a produs înoirea vietii sale.

Cuvîntul lui Dumnezeu a fost samînta. Întrucît tradu-cerea Bibliei de Nisipeanu, precum si alte traduceri erau într-un limbaj arhaic, el s-a hotarît sa faca o noua traducere a Bibliei.

În timp ce facea traducerea Bibliei, si-a vazut starea sa de pacatosenie, s-a întors la Dumnezeu, a fost nas-cut din nou, devenind un om nou în Cristos. Pîna atunci viata sa crestina a fost formala, de atunci a devenit plina de vigoare, pîna atunci credea ca exista Dumne-zeu, dar nu L-a iubit, de atunci a început sa-L iubeasca cu toata ardoarea; pîna atunci nu avea o placere deo-sebita pentru Cuvîntul lui Dumnezeu, de atunci Cuvîntul i-a devenit hrana lui. Toate aceste, fara ca sa fi auzit predici excelente, fara sa fi fost influentat de altii, ci doar prin Cuvîntul lui Dumnezeu, prin BIBLIE.

În anul 1908, în orasul Manila din Filipine, un barbat a fost angajat sa traduca Biblia. Era necredincios. Cunostea mai multe limbi, precum si limbile de baza ale originalului Bibliei si a fost însarcinat sa faca tradu-cerea.

În timp ce traducea, a ajuns la Evanghelia dupa Ioan 4 si s-a oprit la versetul 24 care spune: "Dumnezeu este Duh si cine se închina Lui, trebuie sa I se închine în duh si adevar."

În lumina acestui verset, el s-a verificat pe sine însu.si si toata religia lui pîna atunci si a constatat ca nu corespunde acestui adevar. Religia lui era una for-mala, dumnezeii lui erau de lemn si de piatra. Atunci si-a zis ca acesta e adevaratul Dumnezeu si omul s-a întors la acest Dumnezeu.

Parintii si fratii i-au fost împotriva. Au vazut ca atitudinea lui e neschimbata, ca nu mai merge cu ei la zeitatile lor pagîne si s-au facut foc împotriva lui.

Stiti însa ce a facut? A dat fiecaruia cîte o Biblie. Nu a cautat sa le vorbeasca, sa-i lamureasca, ci le-a pus Cuvîntul lui Dumnezeu în mîna. Si toti au ajuns la aceeasi convingere ca si el.

Ce înseamna aceasta? Cuvîntul lui Dumnezeu e samînta care genereaza o viata noua; schimba si gîn-durile si sentimentele.

Tertulian, un mare apologet crestin, într-o aparare adresata împaratului, caci erau vremuri de mari pri-goane, spunea asa:... "Noi ce am urît ieri, astazi iubim si ce am iubit ieri, astazi urîm..."

Ieri a iubit pacatul, astazi a ajuns sa urasca pacatul. Ieri ura învatatura

crestinilor, azi a ajuns sa o iubeasca. Era deci o rasturnare în conceptia si sufletul lor.

Tolstoi spune el însusi în cartea "Religia mea" ace-lasi lucru: "Acum cinci ani am primit credinta. Am cre-zut doctrina lui Isus si întreaga mea viata a devenit transformata deodata. Ceea ce am dorit altadata, acum nu mai doresc si am început sa doresc ceea ce nicio-data mai înainte nu am dorit. Ceea ce altadata îmi parea drept bun, acum a devenit rau."

Ce înseamna aceasta? Nimic altceva decît schim-barea vietii. În el se petrecuse transformarea launtrica. Din contele renumit de altadata si cu titlu de mare scriitor, deodata se dezbraca de onoruri, se duce si apuca coarnele plugului si începe sa are holdele vadu-velor si ale saracilor. Cum? De ce asta? O criza spiri-tuala au spus unii.

Ea era însa o transformare a gîndirii contelui. Din omul arogant de altadata, devine omul umil, folositor, pus în slujba altora. Schimbarea aceasta e produsul Cuvîntului lui Dumnezeu.

Dar nu numai în gîndire se petrece schimbarea. Si pe aceasta, fiindca e tot de ordin launtric, unii ar pu-tea-o pune la îndoiala. Dar gîndirea si sentimentele nu pot fi zagazuite, ele se transforma în traire. Gîndul de azi e fapta de mîine. Omul care în trecut a fost rau, devine bun, omul aspru, devine blînd, omul betiv, devine om care nu mai bea.

Odata cineva spunea unui credincios: "Religia d-tale e de domeniul fanteziei, e o iluzie, atîta tot." "Cum ilzuie?" a întrebat el. "Daca m-ai cunoaste cine am fost eu, n-ai vorbi asa. Eu am fost betiv, am fost feroce, am sfarîrmat sticla în dinti. E iluzie religia mea? Sa dea Dumnezeu iluzia aceasta la toti betivii, ca sa scape de patima care îi chinuieste. Nu era iluzie, ci realitatea vietii înnoite. Omul deve-nise altul în trairea lui.

Altul calatorea în tren. Lînga el se asezase un frate, care avea o servieta în care îsi pusese Biblia. Mergea într-o localitate ca sa vesteasca Cuvîntul lui Dumnezeu. Celalalt a profitat de o clipa de neatentie a fratelui, a pus mîna pe servieta si a sters-o. Cînd trenul a ajuns în gara respectiva, fratele da sa ia servieta ca sa coboare, dar servieta nu mai era. Paguba nu era de servieta, ci de Biblia. N-avea ce sa faca, a coborît fara ea, dar s-a rugat: "Doamne fa-l sa se pocaiasca!"

Dupa cîtiva ani, primeste o scrisoare în care îi scria cam asa:... "Iubite frate... va înapoiez cu posta de azi BIBLIA dv. pe care am furat-o la data... din tre-nul... Multumesc lui Dumnezeu, ca furînd Biblia dv. am ajuns sa cunosc dragostea lui Dumnezeu si sa de-vin alt om, frate cu dv. Am tinut sa va înapoiez Biblia, caci stiu ca v-a fost scumpa, asa cum îmi e si mie azi, caci prin ea a ajuns sa cunosc mîntuirea. Eu voi cauta sa-mi gasesc alta. Va rog sa ma iertati, pentru fapta savîrsita..."

Ce l-a facut pe omul acesta, ca din hot sa devina om cinstit? Cuvîntul lui Dumnezeu. Noi aveam aici printre noi, azi e în vesnicie, unul care în tinerete fa-cuse parte dintr-o banda de tîlhari de codru. Era solid, urias, nu se temea de

nimeni. Asta pîna într-o zi. Si omul a ajuns sa auda cuvîntul lui Dumnezeu, s-a pocait, devenind chiar vestitor al Evangheliei. Am petre-cut cu el aici. Ne-am rugat cu el aici. La cîtiva ani dupa pocainta, a mers ca predicator al Evangheliei în co-muna Rosia, pe valea Crisului. Acolo a fost arestat de seful de post si batut si el a rabdat, el care îl putea farîma în bucati.

Cum a ajuns tîlharul de codru sa fie rabdator? Prin Cuvîntul Evangheliei.

Fratii mei, aceasta e dovada palpabila, fara sa o poata tagadui cineva, ca BIBLIA e Cuvîntul lui Dumne-zeu.

Eu as vrea ca tu sa te convingi de adevarul acesta, sa ajungi tu însuti schimbat. În caminul tau sa fie pace si bucurie. În loc sa fii aspru, sa fii bun cu semenii tai.

Aceasta înnoire, Cristos Domnul e gata sa o faca în viata fiecarui pacatos, oricît de decazut, betiv, destra-balat, mincinos, bataus sau patimas ar fi. Si omul ruinat de toate faradelegile, putred în pacat, stricat pîna în maduva oaselor, a venit la Cristos, a îngenunchiat în fata Celui rastignit pe cruce, si-a predat viata Lui, asa rea, murdara si a devenit înnoit, schimbat cu totul.

Dintr-un om ce a fost un gunoi al societatii, a deve-nit un om cu o viata buna, scumpa, binecuvîntata, folositoare societatii. Aceasta datorita Bibliei. Ea e adevarata.

Te întrebi cum se poate trai aceasta viata noua în mijlocul lumii pacatoase? Da, e posibil. Deschideti, va rog, la Psalmul 119:9. Si altii au avut aceeasi întrebare: "Cum îsi va tinea tînarul curata cararea?" dar ni se da si raspunsul: "Îndreptîndu-se dupa Cuvîntul Tau." Tînarul care a ajuns sa se bucure de înoirea vietii prin Cuvîntul Sfînt, cauta apoi zi de zi sa se îndrepte dupa acest cuvînt.

Dr. Moffat, misionar în Africa, în calatoriile sale a ajuns într-un trib, unde a gasit o credincioasa. Nu era nimeni altul acolo crestin, nimeni pocait, doar ea sin-gura.

La întrebarea cum a devenit credincioasa si cum a putut sa reziste stricaciunii ani de zile, ea a scos un Nou Testament în limba germana, pe care-l primise înainte de a se pocai si a spus: "Cartea aceasta m-a învatat."

Cuvîntul ne înnoieste viata si el ne-o sfinteste. Dom-nul Isus se ruga în Ioan 17:17... "Sfinteste-i prin ade-varul Tau; Cuvîntul Tau este Adevarul..."

2. Proba statorniciei

Nasterea din nou e graitoare, dar unii o pun pe seama hotarîrii omului de a o rupe definitiv cu relele. Omul s-a convins ca e rau sa bea si nu mai bea. S-a convins ca nu e bine sa fumeze si nu mai fumeaza. S-a convins ca nu e bine sa traiesti în stricaciune, nici pen-tru el.nici pentru familie si s-a despartit de toate.

Deci, se pune pe seama puterilor firesti. Si cu toate ca omul marturiseste ca el n-a vrut si n-a putut face asa ceva, ci ca e lucrarea minunata a Cuvîntului, cel necredincios nu vrea sa creada. Marturia noastra e pentru noi suficienta. Noi stim ca a intervenit Cuvîntul lui Dumnezeu, care e viu si lucrator. Pentru cei ce nu vor sa o creada, avem proba credinciosiei pîna la capat.

Orice lucru, ca sa stii ca e bun, trebuie probat. O casa e cladita si pare buna si

frumoasa, dar Domnul Isus spunea ca atunci se dovedeste ca e buna, daca rezista vînturilor, furtunilor, suvoaielor.
Aurul e probat prin foc. Si tot asa si pentru viata crestina exista o proba a focului, ca toti sa vada ade-varul.

Chiar si cei mai înraiti dusmani ai crestinismului au trebuit sa recunoasca ca oamenii acestia, care au fost înoiti prin Cuvîntul lui Dumnezeu, nu au putut fi înfrînti.

În timpurile bune si cei formali si cei adevarati sînt împreuna, dar cînd vine proba focului, îi vezi ca se deosebesc.

În bine cînta cu noi, se si roaga, ca au învatat, cu toate ca în sufletul lor poate sînt un lup rapitor. Au interese, urmaresc poate scopuri mîrsave. Ei tin "nu-mai pîna la o vreme", cînd vine arsita dogoritoare a soarelui, ei se usuca.

De îndata ce se ivesc greutati, prigoane, s-a ter-minat cu credinciosia lor formala. "Ei au iesit din mijlo-cul nostru, dar nu erau dintr-ai nostri. Caci daca ar fi fost dintre ai nostri, ar fi ramas cu noi; ci au iesit ca sa se arate ca nu toti sînt dintre ai nostri" (1 Ioan 2:19). Deci asa ceva se petrecuse si în primul veac al cresti-nismului.

Unul facea pe credinciosul, se strecurase între ei ca sa vada ce vorbesc credinciosii, parca ei ar fi pus la cale rasturnarea statului roman. Cînd a venit vremea de prigoana, ceilalti au mers la moarte, dar el s-a retras si a disparut.

Proba statorniciei e numai la cei ce sînt adevarati credinciosi. În vremea buna multi se lauda ca si ei cred în Dumnezeu, dar daca li s-ar cere sa sufere pen-tru Dumnezeu, daca ar trebui ca credinta lor sa fie pusa în foc, sa fie pusa la încercare,atunci s-ar vedea ce fel de credinta au.

Acum eu pun problema: oamenii acestia, care ramîn starornici si sînt gata sa sufere orice, cui îi datoreaza statornicia lor?

Unei iluzii? Dar cine a fost vreodata gata sa sufere pentru o iluzie? Ati auzit de vreun asa caz? Oricît de frumoasa ar fi fost iluzia, în fata focului ea se risipeste, piere. La o întepatura de ac, ea dispare.

Dar credinciosii au ramas credinciosi statornici, nu la o întepatura de ac, ci la toate torturile, chiar la cele mai groaznice pe care le-a putut nascoci mintea ome-neasca în înfierbîntarea clocotitoare a urii, si nu s-au dat la o parte.

Statornicia e vazuta în voluntarismul acesta de a suferi. În timp ce falsii crestini se retrageau, cei ade-varati stateau cu fruntea sus si cînd erau întrebati spuneau fiecare în parte: ... "DA, sînt crestin!" Ba uneori se întîmpla ca unii, care nu erau prezenti la biserica cînd s-a facut arestarea, se prezentau de buna voie sa fie torturati.

Pe vremea lui Anius Antoninus, proconsul în Asia Mica, fiind prigoana, crestinii au dat dovada de mare curaj si s-au înfatisat atîtia ca sa fie executati spre a deveni martiri, încît l-au speriat pe proconsul. Acesta executa pe cîtiva, iar celorlalti le striga: "Nenorocitilor, daca voi tineti atît de mult sa muriti, sînt funii si pra-pastii...!"

Voluntarismul acesta dovedeste ca BIBLIA e ade-varata. Caci daca omul nu

ar fi primit ce spune BIBLIA ca da Dumnezeu, cum credeti ca ar fi fost gata sa su-fere? Cum credeti ca ar mai fi fost gata sa-L asculte cu pretul vietii?

Gînditi-va asa fireste, va rog. Sînt doi prieteni. Unul spune celuilalt: "Tu sa asculti de mine si îti dau avan-taje, te fac sa traiesti bine, îti dau cutare înaltare în rang." Omul îl asculta dar celalalt îl pacaleste, nu-i da nimic din ce i-a promis. Se duce la el, sa-l scape de la necaz si acela nici nu-l ia în seama.

Iar peste putin timp ajunge luat la rost pentru prie-tenia cu acel om. Va întreb eu: din moment ce l-a înse-lat, nu i-a dat nimic, nu a vrut sa-l ajute cu nimic, mai ramîne acesta credincios celuilalt? Dar de unde? Din contra, va spune în gura mare: "Domnilor, m-a înselat, m-a pacalit, îmi pare rau ca am tinut la el." Se leapada de el ca de o zdreanta murdara. Asa au facut crestinii? Nu, ei au ramas credinciosi si în chip voluntar au fost gata sa sufere torturile oribile si chiar moartea. Aceasta arata ca ei au primit de la Dumnezeu ceea ce a spus BIBLIA ca le da.

Daca Cristos Domnul nu si-ar fi îndeplinit Cuvîntul dat, nici unul nu ar fi îndurat moartea de martir. Stator-nicia lor voluntara marturiseste ca BIBLIA e adevarata.

Unii dintre credinciosi, e adevarat ca au mai avut unele caderi în viata. N-au fost desavîrsiti, au mai avut cîte o alunecare. Pentru alunecare au fost pusi sub disciplina.

Disciplina din primul veac nu era cum o aplicam noi azi. Atunci era mai severa. Cel ce era pus sub disciplina pentru o abatere, nu avea voie sa intre în adunarea Domnului. Trebuia sa stea la usa si acolo sa-si plînga pacatele. Acolo, la prag, era locul lui. Si toti care veneau, îl vedeau si stiau ca e pus sub discip-lina, ca e pedepsit, iar el suferea ocara aceasta.

Acestia ca si psalmistul, puteau zice: "Eu vreau mai bine sa stau în pragul Casei Dumnezeului meu, decît sa locuiesc în corturile rautatii ..." (Psalm 84:10).

Si au ramas acolo la prag, pîna ce biserica a fost gata sa-i primeasca. Cum esti batut, esti lovit de ai tai si nu esti gata sa te lepezi? Va întreb: "Ramîneau ei acolo daca nu ar fi primit harul fagaduit de Cristos Domnul?

Ramînerea lor arata ca BIBLIA e adevarata, chiar daca dusmanul i-a amagit cu ceva, n-au fost gata sa se departeze, ci îsi plîngeau cu amar pacatul.

3. Puterea de biruinta

Toate suferintele si schingiuirile pricinuite crestini-lor au scos în evidenta o putere de biruinta. Ei au murit, dar au învins. Nu aveti pe seama cui sa puneti puterea aceasta, care au avut-o crestinii, daca nu vreti sa acceptati ca BIBLIA e adevarata.

Ea ramîne atunci o enigma. Logica nu poate gasi o argumentare care sa justifice puterea aceasta. Exista un singur raspuns: PUTEREA LUI DUMNEZEU S-A DOVEDIT ÎN NEPUTINTELE OMENESTI.

Oamenii au avut mult de suferit pentru cauza lui Cristos aici pe pamînt. Eu nu pot sa va însirui toate suferintele pe care le-au îndurat crestinii. Ele au fost

prea multe si prea grozave. Vreau sa va amintesc doar cîteva, asa în treacat.

Stefan e omorît cu pietre. Lui Iacov i se taie capul cu sabia. Andrei e rastignit pe o cruce în forma de "X". Petru e rastignit cu capul în jos. Aristarh Mace-doneanul, un tovaras de slujba a lui Pavel, e decapitat. Trofim Efeseanul, alt tovaras de slujba a lui Pavel, e decapitat. Marcu de Aretuza (nu evanghelistul) e uns cu miere, legat într-un copac si dat prada viespilor. Zoe, o tînara credincioasa, e legata cu o funie, care era data pe dupa craca unui copac si e lasata deasupra unui foc, dupa ce se prajea putin, era ridicata în sus, apoi iarasi i se dadea drumul deasupra focului. Se facea aceasta, ca doar, doar, o vor face sa renege si sa se lepede de crestinism. Dar a îndurat toate torturile si n-a renuntat la Cristos. Irene, o tînara din Tesalonic, e legata la rug si i se da foc. Barsaba zis si Iust, e ucis împreuna cu un alt convertit. Anania din Damasc, e ucis în cetatea sa. Erast, vistiernicul cetatii Corint, despre care pome-neste apostolul Pavel în Romani 16:23 e martiri-zat la Filipi. Dionisie Areopagitul, care se pocaieste la Atena, primeste si el moartea de martir prin taierea capului cu sabia. Timotei, ucenicul prea iubit al lui Pavel, în Efes, la o serbare pagîna, e batut cu nuiele pîna îsi da sfîrsitul.

Fratii mei, ce mare har avem noi ca putem citi Biblia în casele noastre! Au fost vremuri cînd se considera ca o mare crima sa citesti BIBLIA. Azi o poti citi fara teama ca vei fi aruncat în închisoare din cauza aceas-ta. Poti s-o porti la subsuoara fara nici o frica.

În Scotia, într-o zi tot pe vremea închizitiei, un baiat mergea pe un drum si avea la subsuoara, o Biblie. Pe drum s-a întîlnit cu un pluton de ostasi si un ofiter. Comandantui cînd l-a vazut, l-a întrebat: "Ce carte ai la subsuoara?"

"BIBLIA", raspunse baiatul. "Leapada-o în sant!" tuna cu vocea poruncitoare ofiterul.

"Nu o leapad, caci e Cuvîntul lui Dumnezeu," îi raspunse baiatul. Comandantul repeta: "Leapada-o în sant." "Nu pot s-o leapad," riposta din nou baiatul. "Ai sa fii împuscat" spuse ofiterul. "De ce sa fiu înpuscat?" întreba baiatul ce tinea strîns sub brat BIBLIA. "Trageti sapca pe ochi" porunci baiatului, iar soldatilor le stri-ga: "Trageti foc!"

Baiatul dîrz si el, spuse: "Nu trag sapca pe ochi; asa cum ma priviti voi, vreau si eu sa va privesc si asa cum va privesc acuma, va voi privi si în ziua jude-catii."

La început soldatii au ezitat sa traga, dar coman-dantul în furia lui nebuna, a început sa tipe: "Trageti!" Si si-au descarcat armele în copil, iar el se prabusi cu BIBLIA la subsuoara. Nu a avut, sarmanul, nici o vina decît ca purta BIB-LIA si nu a vrut s-o lepede, nu a fost gata sa se despar-ta de ea.

Fratii mei, prietenii mei, oamenii acestia au pretuit mult BIBLIA, pentru ca au gasit în ea tot harul dumne-zeiesc. Au gasit ce lumea nu le-a putut da si nu le-a putut lua. Au preferat sa-si dea viata, dar sa nu renunte la BIBLIE si la Dumnezeul pe care L-au cunoscut prin BIBLIE.

Bataia cu nuiele si biciuirea au fost aplicate clestele înrosit si gratarul, scara

de întins si scripetele pentru desfacerea încheieturilor, scrijelirea si presararea cu sare, jupuirea, scoaterea ochilor cu mugurul si smul-gerea madularelor, iar în locul lor turnarea de plumb topit, fiarele salbatice si gladiatorii, rugul, crucea, si butucul, streangul si glontul si atîtea alte torturi în-spaimîntatoare, care nici nu pot fi spuse, au fost apli-cate crestinilor, dar ei au ramas credinciosi Domnului.

Nimic nu i-a putut desparti de EL. Au fost gata sa îndure toate, dar n-au fost gata sa se desparta de Dumnezeu. Apostolul Pavel striga fratilor din Roma: "Cine ne va desparti pe noi de dragostea lui CRISTOS? Necazul sau strîmtorarea, sau prigonirea, sau foametea, sau lip-sa de îmbracaminte, sau primejdia sau sabia? Caci sînt bine încredintat ca nici moartea, nici viata, nici îngerii, nici stapînirile, nici puterile, nici lucrurile de acum, nici cele viitoare, nici înaltimea, nici adîncimea, nici o alta faptura, nu vor fi în stare sa ne desparta de DRAGOSTEA LUI DUMNEZEU, care este în ISUS CRISTOS DOMNUL nostru" (Romani 8:35-38).

Proba aceasta a focului adevereste ca BIBLIA E ADEVARATA. Noi avem proba aceasta în noi însine. Noi stim ca în vremurile de grea prigoana, caci si noi am trecut putin prin asa ceva. Cîtiva frati au fost pe la puscarie si unii au coaste rupte de patul pustei. Nu puterea noastra ne-a pastrat statornici, ci PUTEREA LUI. El care ne-a fagaduit: "Nicidecum n-am sa te las, cu nici un chip, nu te voi parasi..." si-a împlinit faga-duinta. Noi am experimentat-o si stim bine în cine am crezut. Într-una din cîntarile noastre, noi spunem:

"În îndurarea Domnului, cum am ajuns nu stiu
Rascumparat pentru ce sînt, eu care mult am gresit?
Dar stiu bine în cine ma-ncred, nu ma va desparti nimic de El,
Îmi va da partea vesnica, cînd va fi sa vina EL."

Înca o proba si închei. Stiti care e?

XII. PROBA VESNICIEI

Fratii mei, nu mult va dura traiul pamîntesc, în curînd vom pasi pe celalalt tarm. Atunci vom uita si suferintele si necazurile. Cînd vom vedea rîul vietii, vom zice ca da, Biblia a fost adevarata. Am citit în ea ca exista rîul vietii.

Cînd vom gusta din pomul vietii, vom spune: "Da, Biblia a fost adevarata, am citit în ea despre pomul vietii."

Cînd vom privi slavile, vom zice: "Da, am citit în Biblie ca: "Lucruri pe care ochiul nu le-a vazut, urechea nu le-a auzit si la inima omului nu s-au suit, asa sînt lucrurile pe care le-a pregatit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc..."

Iar cînd cerul, va izbucni în acea cîntare, ce va fi ca un vuiet de ape multe, în acea cîntare noua, ce nimeni n-o stie, decît alesii Mielului eroi, în acel trium-fal ALELUIA, atunci extaziati vom întelege ca BIBLIA a fost în totul ADEVARATA.

Atunci cînd plecati în fata Tronului, pe fruntea ta obosita vei primi coroana vietii, atunci poate vei ex-clama: "Am auzit în multe seri ca Biblia e adevarata, dar acum vad în chip desavîrsit adevarul ei." Asa cum n-ai cunoscut pe pamînt, asa vei cunoaste atunci, fra-tele meu si te vei bucura pe veci de veci.

Dar sînt suflete, care la toate dovezile au ramas în starea lor, care nu cred ca Biblia e adevarata. Tin sa-ti spun acum la încheierea studiului nostru, fiecaruia: Te vei convinge odata ca Biblia e adevarata. Dar, vai, ce convingere groaznica!

Atunci cînd vei parasi pamîntul si vei vedea ca mai este o viata, cînd vei ajunge în fata Tronului de jude-cata, cînd vei privi pe CEL
ce a fost rastignit si pe care tu L-ai dispretuit, îti vei zice: "Si totusi BIBLIA a fost adevarata!"

Cînd îti vei auzi sentinta: "Duceti-va blestematilor în focul cel vesnic, care a fost pregatit diavolului si în-gerilor lui" atunci îngrozit îti vei zice: "Si totusi BIBLIA a fost adevarata, caci ea a spus asa ceva."

Cînd vei ajunge în iad, cînd vei fi chinuit grozav în vapaia aceia, cînd vei dori o picatura de apa si nici pe aceea n-o vei avea, cînd vei vedea ca nu mai exista nici o posibilitate de scapare, cînd îti vei da seama ca viermele nu moare si focul nu se stinge, cînd te va cuprinde plînsul si scrîsnirea dintilor, îti vei aduce aminte ca ti-am spus ca BIBLIA E ADEVARATA, ca te-am rugat de atîtea ori sa o asculti si n-ai vrut; ah, atunci în acea simfonie a durerii si-a chinului vesnic, vei zice: "Si totusi BIBLIA A FOST ADEVARATA".

Si ai vrea sa treaca timpul, dar timpul nu se mai socoteste, ai vrea sa scapi, dar nu mai e cu putinta, atunci cînd îti vei da seama ca osînda ta e pentru veci de veci, ca nu va avea sfîrsit, atunci stiu ca-mi vei da crezare, ca vei repeta: "Si totusi BIBLIA A FOST ADEVARATA", dar totul e mult prea tîrziu.

Eu am cautat în Numele Domnului meu sa va vor-besc ca BIBLIA E ADEVARATA. V-am dat atîtea probe si dovezi. V-am îndemnat sa o cititi, sa va convingeti personal.

În clipa aceasta îti pun din nou aceeasi chestiune în fata.

BIBLIA Îl arata pe CRISTOS. Suferintele Lui, jertfa Lui, strabate ca un fir rosu paginile ei. "În El avem rascumpararea, prin sîngele Lui iertarea pacatelor noastre."
BIBLIA îti cere sa crezi în EL, sa-L urmezi:... "Da-ca voieste cineva sa vina dupa Mine, spune Domnul Isus Cristos, sa se lepede de sine, sa-si ia crucea si sa Ma urmeze..."

E calea crucii, dar duce la glorie. E mai bine sa porti ocara lui Cristos aici în viata trecatoare si sa ai parte de fericirea eterna, caci "suferintele din vremea de acum, nu sînt vrednice sa fie puse alaturi de slava viitoare..." decît sa te bucuri de placerile de o clipa ale pacatului si apoi sa ajungi în iad pe veci.

Ce vei alege în clipa aceasta?

"Iata îti pun înainte calea vietii si calea mortii: ale-ge," zice Domnul si completeaza: "Alege viata, ca sa traiesti" (Deuteronom 30:15.19).

Si eu ca un rob umil al Lui, nu pot decît sa te în-demn la acelasi lucru. În

Numele Lui, în numele a tot ce e sfînt, pentru sufletul tau, pentru mîntuirea si înnoirea vietii tale, pentru bucuria si pacea ta pe pamînt si pen-tru fericirea ta eterna, te îndemn sa-L alegi pe CRISTOS si calea vietii.

Asa cum stai aici, hotareste-te sa asculti acum CU-VÎNTUL SAU. Asculta-L acum, acum!...